

D. ix
18/e

52 — 56

all the same.

D E
ONTLEEDKUNDIGE
P L A A T E N
V A N
B. E U S T A C H I U S.

D E
ONTLEEDKUNDIGE
P L A A T E N

V A N
B. EUSTACHIUS,

M E T E E N E
V E R K L A A R I N G

D E R Z E L V E,

VERVAARDIGD ONDER TOEZICHT VAN

A. B O N N ,

*Hoogleeraar in de Ontleed- en Heelkunde aan het
[Doorluchtig School, te Amsterdam.*

Te A M S T E R D A M,

B y J. B. E L W E,

M D C C X C V I I I.

V O O R R E D E.

Van het openbaar onderwijs en het daartoe betreklyke, op myn verzoek; ontslaagen, en naar myn verlangen in staat gesteld, vryer voor de Heelkunst werkzaam te zyn, besteedde ik myne eerste rustuuren tot het opstellen deezer voorrede, die ten geleide der laatste uitgegevene Ontleedkundige Platen van EUSTACHIUS moet dienen, en om dezelve, by deeze, aan myne Heelkundige Landgenooten op te draagen.

De waarde dier platen werd weldra algemeen erkend, sedert dezelve, der vergeetenheid ontrukkt, het eerst met eene latynsche uitlegging door den vermaarden LANCISIUS, en vervolgens door den beroemden ALBINUS, met eene nadere verklaring en bygevoegde geletterde omtrekken der afbeeldingen, wierden uitgegeeven; waarna de geleerde MARTINIUS aantekeningen op dezelve schreef, die na zynen dood werden gemeen gemaakt; en geen wonder, dat deeze erkende waarde ook de begeerte onzer Heelkundigen opwekte, om zodanig eene verklaring in onze moederspraak te zien verschynen.

De groote CAMPER had, kort voor zyn vertrek van hier, den eersten uitgeever aangeraaden, die zelfde platen by de Ontleedkundige Tafelen van SCHAARSCHMIDT te voegen; 't welk echter uitbleef, tot ik laater aangezocht werd; het toezicht daarover op my te neemen, waartoe ik my liet overhaalen.

Zestien jaaren, wel is waar, zyn verlopen, sedert de eerste bundels der been- en spierkundige platen, in de onzekerheid van het volgen der overige, door my aan de Leden der Stads Teken-Academie alhier, in eene opdragt wierden aangepreezen; terwyl het verlangen der Intekenaaren en latere deelneemeren, door van tyd tot tyd by gekoomene omstandigheden gerekt, doch niet geheel te leur gesteld, thans, zo ik my vleye, door de voltooiing deezer uitgaaf zal bevreedigd en voldaan worden: waarby ik, ter verschooning van myn aandeel aan die vertraaging, my, met ALBINUS, op „de moeilykheid der uitvoering, in het midden van veele andere, afleidende en ge- „wichtige ambtsbeezigheeden” moet beroepen.

Geene mindere verschooning verdient het gemis van geletterde omtrekken, en dat de letterdruk niet beter aan de waarde van het werk beantwoordt, waarvoor by de uitgeevers geene andere reden geweest is, dan de minst mogelyke kostbaarheid, ten einde dit werk des te algemeener en byzonder ook voor kweekelingen der Heelkunst verkrygbaar te maaken.

Het recht van copy verboodt van eenen anderen kant den boekhandelaaren eene volledige uitgaaf van dit werk naar ALBINUS te leveren; weshalven de aanwyzende letters binnen de afbeeldingen of aan den omtrek derzelve gesteld, en door gestipte

V O O R R E D E.

lynen, ter plaatse der aantewyzene deelen overgebragt moesten worden: iet, het welk niet zonder veel moeite volbragt wierdt, naar eenen oorspronkelyken Roomfchen plaatdruk, met de geletterde omtrekken en verklaring van ALBINUS vergeleeken.

Daarenboven moesten de letters van het grieksch Alphabet, die aan onze Heelkundigen minder bekend zyn, zo veel doenlyk vermyd, en eene geheele verschikking der overige daar van het gevolg worden: waardoor de letters der aanwyzingen niet overeenstemmen met de aanhaalingen, door den Heelmeester VAN GESSCHER, ter opheldering van PLENCK'S *Schets der Ontleedkunde*, uit de latynsche verklaring van ALBINUS overgenoomen.

Tot het vervaardigen deezer nieuwe platen ondertusfchen, heeft de tegenwoordige eigenaar en uitgeever van dit werk geene kosten gespaard; de plaat- en lettergraveers hunnen vlyt en bekwaamheid daar aan besteed; en de Geneeskundige SCHELLINGS, een mijner gewezene toehoorderen, den verderen moeilyken taak, onder myn toezicht wel willen op zich neemen, aan wien men dan ook een groot gedeelte der bewerking heeft te danken.

Ter verdediging der orde, waarin deze platen wierden uitgegeeven, en die van de gewoone rangfchikking verschilde, dient: dat zulks niet zonder oogmerk geschiedde, tot handleiding voor eerstbeginnenden, en ter ftaaving, dat de Ontleedkunde vatbaar is voor tweëerleye leerwyze, de eene zamenftellende, de andere ontbindende.

De zamenftellende voordragt der ontleedkundige leerftelfels van WINSLOW, HEISTER, SCHAARSCHMIDT, PLENCK en anderen, doet ook by VESALIUS, in zyne beschryvingen en afbeeldingen, de beenderen en kraakbeenderen voorafgaan, en daarna de banden, fpieren, bloedvaten, zenuwen en ingewanden volgen.

EUSTACHIUS daarentegen, of wie anders de rangfchikker zyner platen geweest zy, keert den bovengenoemden leertrant om, volgt de gewoone wyze van het openen en ontleeden van doode ligchaamen, en verftoont in zyne platen, in eene even geregelde orde, het volgende:

- in plaat 9. de drie geopende ligchaamsholligheeden, en de betreklyke legging der ingewanden,
- — — 10 tot 14. de buikfingewanden, tot de chylmaking, pisaffcheiding en voortteeling behoorende,
- — — 15. 16. de borfingewanden, voor den omloop des bloeds en de ademhaaling,
- — — 17. 18. het hoofdingewand of de hersfenen, nevens het rugmerg en den oorspronk der zenuwen,
- — — 19 tot 21, en 23 (die de 22ste zyn moest), de verfpreading der zenuwen door het geheele lighaam,
- — — 22. en voorts 24 tot 27. den loop en verfpreading der bloedvaten, zo flagaderen als aderen,
- — — 28 tot 39. de fpieren, en derzelver afzonderlyke aanhechtingen of inplantingen,
- — — 40. de ontleding des oogbols, zeer gepast op de aanwyzing der oogfpieren, in plaat 39, volgende,
- — — 41. 42. de fpieren van het aangezicht, den hals, en van het ftrottenhoofd, tot de flikking en ftemmaking betreklyk,
- — — 43 tot 45. het geraamte van vooren, agteren en ter zyde gezien,

in

V O O R R E D E.

in plaat 46. het beenig hoofd en deszelfs zamenstellende beenderen,
 ——— 47. de zamenstelling der beenderen van het aangezicht, den tronk en hand;
 benevens eenige afbeeldingen, betreklyk tot den beengroey,
 ——— 1 tot 8. die tot de vroegere, door EUSTACHIUS zelven in 1544 uitgege-
 vene, kleine fchriften behooren, waar van de afbeeldingen voor een groot gedeelte in
 plaat 12. 16. 27. en 41. zyn overgebracht, en hierom, even gevoeglyk, de laatste als
 de eerste konden uitgegeven worden, de nieren en den verschillenden loop van derzel-
 ver bloedvaten,

By het gebruik maaken van deeze uitgaaf, kan echter elk kunstoeffenaar de losse
 platen van dit werk willekeurig voor zich rangschikken, het zy naar de orde
 van VESALIUS, ter opheldering van leerftellige handboeken; het zy naar die
 van EUSTACHIUS, ter vergelyking met ontleedkunftige aanwyzingen; of eindelyk
 met eenige andere verfchikking, by het bestudeeren van byzondere ligchaamsge-
 breken.

De fpierkundige platen, by voorbeeld, kunnen ook in deezer voege op elkanderen
 volgen, en vertoonen:

plaat 30. 28. 32. 33. 35. 38. de fpieren aan den voorkant des ligchaams,

——— 31. 29. 34. 36. 37. 39. de fpieren aan den agterkant,

De ingewand- vaat- en zenuwkundige platen dulden mede de volgende orde:

plaat 9 tot 11, en 14. voor de buksingewanden,

——— 15. 16. 25. 26. 24. 22. 27. 13. 12. en 1 tot 8. voor de borstingewanden, en
 de bloedvaten,

——— 17. 18. 40. 19 tot 21 en 23. voor de hersenen, het rugmerg en de ze-
 nuwen.

Het is niet minder blykbaar voor eenen oplettenden, dat ook de talletters der afbeel-
 dingen van veele deezer platen, door den naaukeurigen EUSTACHIUS zelven nim-
 mer in diervoege daar zyn bygesteld; maar overeenkomstiger met de natuur en
 het geen de ontleding der deelen aanwyst, verdienen, by het leezen van ontleedkun-
 dige fchriften, in de navolgende orde geraadpleegd te worden, namelyk:

plaat 10, afbeelding 2. de buksingewanden, in legging,

——— 1. 3. de maag,

——— 4. 5. de karteldarm,

——— 12 afb. 1. 3. 7. 9. 10. 12. 4. 11. de nieren, nevens de verschillende oorspronk
 en verspreiding der bloedvaten derzelve,

——— 2. 5. 6. 8. de teelballen,

——— 15 afb. 1. 4. 2. 5. het hart en de longen, van den voorkant,

——— 3. 6. dezelfde, van de agterzyde,

——— 17 afb. 1. 3. 4. 5. 6. 7. de hersenen,

2. de kleine hersenen en het ruggemerg,

——— 18 afb. 2. 1. 3. 4. 5. of 1. 3. 4. 5. 2. de hersenen van den onderkant, met
 de zenuwen der voorzyde,

——— 27 afb. 1. 2. 4. de vaten der lever, en van het darmfcheil,

——— 13. 10. 11. die der longen, en aan het hart,

——— 3. 5. tot 9 en 12. de verschillende oorspronk van vaten uit de onder-
 sleutelbeensaderen,

V O O R R E D E.

gespannen longen, met de overdekking van het laatste, voorgesteld worden; terwijl in beide het gewelfd middenrif bovenwaarts uitpuilt: eene vergelyking van aanbelang voor een Heelmeeſter, by het beoordeelen van borstwonden, die, wanneer zy aan de borst worden toegebracht in het tydfup van inademing, grooter longsvaten, en by de uitademing, ook het opgereezen middenrif treffen kunnen, en aan daar onder gelegen en mede opgeſtuuwdde buikſingewanden, doodelyke quetſingen toebrengen, ook zonder veel uitſtorting van bloed binnen de borstholte.

Hoe zeer het ſchyne, als of de ſchaambeensvereeniging door EUSTACHIUS (plaat 35 en 38.), gelyk by VESALIUS en zyne navolgeren, voorgesteld worde door tuſſchenkomst van één enkeld ſtuk kraakbeen te geſchieden; is dezelve, overeenkomſtiger met de natuur, (plaat 14 en 43) uitgedrukt als eene zamenkomst van twee, na de beenwording der beide heupbeenderen, overgebleevene en in jonge voorwerpen meest zichtbaare aangroeiſels (*epiphyſes*) der ſchaambeenderen; die, by nader onderzoek, bevonden worden door eene tuſſchengeplaatſte bandachtige zelfſtandigheid vereenigd te zyn, welke, in de zwangerheid ontbonden, de losheid dier bekkenvereeniging en den ſomtyds na de verloſing waggelenden gang leert verklaaren.

De bolle verhevenheid van het zogenaamd eeltachtig ligchaam der hersenen (plaat 17. afbeelding 1. e.); de plaats, alwaar gedeelten der vaatrijke vlechten onder het voorſte des gewelfs afdaalen (afb. 3. e.), door openingen, die het eerst door SPIGELIUS (*tab. anat. 4. fig. 1. 2. E. E.*), doch naderhand door MONRO (*obſ. in nervous ſystem. tab. 3 & 4.*) overtuigende zyn afgebeeld; de derde holligheid tuſſchen de bedden der gezichtzenuwen, en de weg van gemeenſchap, onder de vier mergachtige ronde ligchaamen en de pynappelklier (afb. 4.), naar de vierde holligheid of zogenaamde ſchryſpen (afb. 2.); deeze alle verklaaren, langs welken weg de beſproeiende daauw deezer holligheeden, het ruggemerg omringende, binnen den beenigen ruggraatskoker en het verlengd bekkeneelvlies, tot aan het heiligbeen kan afzakken, en dus de waterzucht der groote hersenholligheeden gemeenſchap hebben met het meestal dodelyk vochtgezwel der lendenen, het welk de geſpleeten ruggraat, by eerſtgebooren kinderen, voortbrengt.

Niet minder opmerking verdient de zo kunſtige als getrouwe voorſtelling der tuſſchenribbige, doch beter door WINSLOW genoemde groote medelydende zenuw, en derzelver tallooze vlechten en verbindingen met eenige der hersenzenuwen, en met alle, die, van het hoofd af tot aan het ſtuitbeen, uit het rugmerk (plaat 18 en 19.) voorkoomen: waaruit ook de Heelkunſt meenigvuldige verſchynſelen by uitwendige ligchaamsgebreken leert oploſſen, tot welke, onder anderen, ook de mondklem ſchynt te behooren.

Op welke wyze, by een beenbederf der ruggraat of verzwearing der nieren, buiten het borst- of buikvlies uitgeſtorte etter, langs de groote bloedvaten, tot binnen het bekken, en naar de onderſte uiteinden, tuſſchen de ſpieren, in het omringend celwys weeffel kan afzakken, en duistere gezwollen vormen; wordt ook voor den minst geoeffenden verſtaanbaar, door de (plaat 25 en 26) voorkoomende afbeeldingen.

De beſchouwing en vergelyking der ſpierkundige platen (plaat 28 tot 33.) kunnen de voldoenendſte reden geeven van het ſcheeven hoofd en den hals, en van alle ontwrichtingen en waare verplaatſingen; by voorbeeld: van het ontwricht armbeenshoofd agter de onderſchouderbladsſpier, of agter de kleine borſtſpier

in

V O O R R E D E.

in de eigenlyke oxelholte; van het spaakbeens-hoofdje agter de inwendige armspier; of onder de groote agteroverwender; van het dyebeenshoofd, agter de spanspier der dyeschede en de bilsieren; en de moeiljkheid zo niet onmogelykheid eener binnenwaardsche uitwyking van het zelve, zonder verscheuring der omringende deelen; waarby ook uit deeze afbeeldingen blykt, in welke streeklynen de spieren werken, en hoe verschillende de standen en verkortingen van een gebrooken been, na de geneezing, door het optrekken der spieren, zyn kunnen.

Dat EUSTACHIUS niet geheel onoplettende omtrent de peesvliezige uitbreidingen en banden geweest is, blykt uit zyne afbeeldingen der dyeschede (plaat 30 en 31.); der heilig- en zittersbanden van het bekken (plaat 20 en 37.); en van de merkwaardige dwarsche en drievoudige bandjes, die de bovenste halfwervel met de volgende en met het agterhoofd (plaat 47. afb. 9.) verbinden, en derzelver doodelyke afwyking en ontwrichtingen verhinderen; waarby men de peesvliezige uitbreiding der handpalmspier, de binnenste en buitenste voorhandsbanden, en die van het voetgewricht zo wel, als de naastgelegene peeskokers (plaat 28. 30. 31. 32. 35.) kan voegen: waarvan de kennis voor den Heelmeester niet minder onontbeerlyk is, by de moeiljke en dikwerf ondoenlyke herstelling der volkoomene en onvolkoomene hand- en voets-ontwrichtingen. De vliezige verdubbelingen van het buikvlies maaken bandwyze aanhechtingen (plaat 10 en 11.), welke de buiksingewanden, in den natuurlyken staat, voor nadeelige verplaatsing en uitzakkingen, of zogenaamde breuken bewaaren.

Hoe zeer ook in deeze platen, de afbeeldingen van enkele en zamengestelde klieren ontbreken, was echter EUSTACHIUS omtrent eenige derzelve en der klieragtige ingewanden opmerkzaam; gelyk blykt aan de nieren, bynieren en teelballen (plaat 1 tot 4. plaat 12 en 13.); de borstklier, grooter in kinderen, zeldzaam in bejaarde voorwerpen (plaat 9 en 15.); de schildklier aan het strottenhoofd (plaat 25 en 26. en plaat 41. afb. 8.), de zitplaats van het strotgezwel of *gouëtre*; ook de ondertongsklier, in plaat 41. afb. 5. aangewezen: alle veelmaals zitplaatsen van miskende gebreken.

Betreklyk het beengestel, is het zeer wel te verontschuldigen, dat daar EUSTACHIUS den knieschyfsband niet heeft afgebeeld, ook de knieschyf (plaat 35. 38 en 43.) niet in deszelfs waaren stand wordt vertoond: eene reden, waarom ik, in de laatste derzelve, de hoogte, tot welke de knieschyf by een uitgestrekt en opgeligt been, kan opryzen, namelyk tot voor den lyn van vereeniging van het aangroefsel des dyebeens met deszelfs ligchaam, heb doen aanwyzen: het welk, by de onderscheiding van eene breuk der knieschyf of bandverscheuring, van nut zyn kan.

De aangroefels der meeste lange beenderen, des schouderblads, der heupbeenderen, ook der nahands- en vingerkootjes van hand en voet, en die vroeger of spader met derzelver ligchaamen tot ééngroeijen, zo kenbaar (plaat 29. 33. tot 39. en 43 tot 45.) uitgedrukt; bewyzen dat de platen van EUSTACHIUS naar jonge voorwerpen zyn vervaardigd; maar ook, hoe ligt eenige dezer beenhoofden kunnen afknakken, en, by voorbeeld, in kinderen het dyebeenshoofd van den hals afbreekt, daar die breuk by bejaarden in den hals zelve, binnen den beursband, voorvalt; en waarom in dit laatste geval, met verkorting van het been, de groote draayer nader aan het heupbeen staat, dan by eene bui-

V O O R R E D E.

tenwaardfche ontwrichting, is uit plaat 35 tot 38. en plaat 43 tot 45. ligtelyk op te maaken.

Wat meer is, de bandachtige zelfftandigheid, tusfchen de ligchaamen der wervelbeenderen van den ruggraat en van het heiligbeen, is door EUSTACHIUS (plaat 19. 26. 38. 41. 43. 45. en 47.) aangewezen; waarby een meerder verlicht bovenfte en onderfte gedeelte van yder lendenwervel, niet onduidelyk fchynt te kennen te geven, dat ook de kraakbeenige oppervlakkige aangroeifels der wervelen van jonge voorwerpen, der oplettenheid van dien grooten Ontleeder niet ontfnapen zyn; of fchoon deeze voorftelling, zo wel als die der aanhechtingen en inplantingen der fpieren, door den onvergelykelyken ALBINUS kunstmaatiger, in zyne uitmuntende plaatwerken, zyn afgebeeld.

Daarenboven overtuigen ons die zelfde afbeeldingen, dat, in eene ftaande houding van het menschbeeld, de rustende voet in den loodlyn onder den kruin ftaan moet, of deeze lyn, tusfchen beide de voeten vallende, den as van het bekken kruisfen (plaat 9. 19 tot 26. 28. 29. 32 tot 38. 43. 44.); en in den gang, van den eenen voet tot den anderen overgebracht worden (plaat 30. 31. 45.); ten einde het middenpunt van zwaarte des geheele ligchaams worde opgehouden, het welk, by de befchouwing van een welgemaakt menschbeeld (plaat 9. vergeleeken met pl. 30. 31. en 43. tot 45.), oogfchyntlyk blykt beneden den navel en omtrent de fchaamte te moeten vallen.

De eenvoudige en getrouwe afbeelding der dubbele S wyze bogt der ruggraat (plaat 47. afbeelding 11.), verklaart aan het opletten oog het nut dier krommingen, ter vergrooting der borst- en bekkensholten, ter bevordering van den loodrechten ftand en van den bevalligen omtrek des rugs (plaat 31.), der oplettenheid van Teken- en Schilderkunftenaars waardig; maar kan vooral den Heelmeester voorlichten, by de beoordeeling van wangefalten derzelve, en uitdenking der meest gepaste hulpmiddelen en werktuigen, tot zo veel mogelyke verbetering.

Myne voormaalgige Toehoorders, wier weetlust, geduurende zes-entwintig jaaren, myne poogingen aanmoedigde, zullen zich voorzeker myne bewyzen voor deeze aanmerkingen herinneren, en by het inzien deezer platen, in dezelve den ontleedkundigen grond wedervinden myner heilkundige toepasfingen, by gelegenheid der meenigvuldige en opzettelyke ontleedingen van lyken, met in en uitwendige gebreken; waarvan de opgelegde voorraad van waarneemingen en bereidingen my ryken ftof voor verhandelingen opleevert, tot welker gemeenmaaking ik mynen overigen tyd wensch te befteeden.

Indien ondertusfchen deeze uitgaaf der Ontleedkundige Platen van EUSTACHIUS tot algemeener nut voor myne Heilkundige Landgenooten ftrekke, en voor hun, die het bywoonen van ontleedkunftige aanwyzingen op lyken misfen, tot opheldering der fchriften van de beroemdste Mannen, of in de kunstoeffening voorkomende duiftere gevallen diene; zal ik my, voor het daaraan befteed toezicht en verderen arbeid, dubbel beloond rekenen, en my verblyden, ook hierdoor iet ter bevordering der Heelkunst te hebben bygedraagen.

AMSTERDAM,
1 October 1798.

A. B O N N,

V E R K L A A R I N G

D E R

P L A A T E N

V A N

B. E U S T A C H I U S.

In de agt eerste platen, die tot de kleine ontleedkundige schriftten (*opuscula anatomica*) van B. Eustachius behooren, zyn verschillende gedaanten der nieren afgebeeld, niet als wanstaltige, maar om de natuurlyke verscheidenheid, die men omtrent dezelve en der takverdeelingen der vaten waarneemt, aantewyzen.

I^{ste} P L A A T.

EERSTE AFBEELDING.

De rechter nier is grooter dan de linker, en staat aan den bovenkant op gelyke hoogte; naar onderen is de rechter iets hooger, uit hoofde der grootte.

- A De rechter zogenaamde bynier (*ren succenturiatus*), een klierachtig lichaam, boven tegen en achter de nier gelegen.
- B De linker bynier.
- C. C De stam der holleader (*vena cava*), onderaan in rechter en linker darmbeensader (*vena iliaca*) gedeeld.
- D. D De stam der groote slagader (*aorta*), onderaan gedeeld in rechter en linker darmbeensslagader (*arteria iliaca*).
- E Een takje der holleader, dat zich in het vetvlies der rechter nier verspreidt.
- F Een takje der holleader, dat zich in drie takken verdeelt, G naar het middenrif, H naar de rechter bynier, en I naar de nier zelve.
- K De rechter nierader (*vena renalis*).
- L De rechter zaadader (*vena spermatica*).
- M De rechter nierslagader (*arteria renalis*).
- N De rechter pisleider (*ureter*).
- O De linker nierader, hooger voortkomende, langer en minder schuins afdaalende; komende de beide nieraderen gewoonlyk voort uit de holleader, op de hoogte van de onderste rug- en bovenste lendenwervelen.
- P Een tak der linker nierader, die zig in drie takjes verdeelt: Q naar het middenrif (*diaphragma*); R die zich in het vet van de bynier begeeft, en S die zich over de geheele bovenste oppervlakte van de nier zelve verspreidt.
- T Een takje van de linker nierader, dat zich over de onderste oppervlakte van de nier verspreidt.

- U De linker zaadader.
- V De linker nierslagader (*arteria renalis*).
- W. X De beide zaadslagaderen (*arteriae spermaticae*).
- Y De onderste darmfcheils slagader (*arteria mesenterica inferior*).
- Z De linker pisleider.

TWEEDE AFBEELDING.

De linker nier is grooter, en daalt daardoor laager af, dan de rechter.

- a. b De bynieren, als platte ingedrukte koekjes, tegen de nieren aangelegen.
- c. c De holleader.
- d. d De groote slagader.
- e Een takjen der holleader, gaande naar de rechter bynier en het bovenste gedeelte der nier.
- f De rechter nierader, met vier takken in de nier ingaande.
- g. h De rechter zaadader, met twee beginzels uit de nierader en holleader voorkomende.
- i De rechter pisleider.
- k Een takje der holleader, dat zich in tweestammetjes verdeelt; waar van l naar het buikvlies, en in de zelfstandigheid van de bynier loopt, en daarna de takjes m. en o. aan de buitenzyden afgeeft.
- p De linker nierader, die laager dan de rechter voortkomende, nevens de nierslagader, zich in vyf takken verdeelt; doch twee takken van zich afgeeft, die zich laager tot eene zaadader q. vereenigen.
- r. s De beide zaadslagaderen, r de rechter, en s de linker.
- t De linker pisleider.

DERDE AFBEELDING.

De rechter nier is iets hooger, dan de linker.

1. 1 De stam der holleider.
2. 2 De groote slagader.
3. 4 Twee rechter nieraderen, iets hooger dan de linker voortkomende, loopende evenwydig, ieder een takje afgeevende, die zich in de zaadader vereenigen.
- 5 De rechter zaadader.
- 6 De rechter nierslagader.

- 7 De rechter pisleider.
8. 9 Twee linker nieraderen: derzelver loop is bochtig, overkruizende elkander op het midden, gaande naar de linker nier.
- 10 De linker nierslagader, vergezellende eerst de bovenste, daar na de onderste nierader.
- 11 De linker zaadader, van de onderste nierader voortkomende.
- 12 De beide zaadslagaderen.
- 13 De onderste darmfcheilsflagader.
- 14 De linker pisleider.

V E R K L A A R I N G

D E R

2^{de}

P L A A T.

EERSTE AFBEELDING.

De rechter nier verschilt weinig in grootte van de linker; de eerste is iets laager, de andere weinig hooger.

- A. A De bynieren, platgedrukt en langwerpig van gedaante, als koekjes.
- B. B De holleader.
- C. C De groote slagader.
- D Een takje der holleader, naby de lever voortkomende, doorboort voor een gedeelte de rechter bynier, en verspreidt zich gedeeltelyk over dezelve.
- E Een takje der nierader, dat naar de rechter nier gaat.
- F De rechter nierader.
- G Een tak, die zich over de geheele oppervlakte van de linker nier verspreidt.
- H Een tweede rechter nierader.
- I De afgesneden rechter zaadader.
- K Het takje der rechter nierslagader, dat achter de nierader naar de bynier opklimt.
- L De rechter nierslagader.
- M Een tak der bovenste nierader, gaande over de onderste, en achter de pisleider, naar de rechter nier.
- N De afgesneden rechter pisleider.
- O De linker nierader, zeer wyd, iets hooger dan de rechter, en een weinig schuiner voortgaande.
- P Een tak derzelve, zich deelende in twee takken, om zich te verspreiden: Q naar het middenrif by de opening, waar door de flokdarm loopt, en R naar de linker nier en bynier.
- S Een tak, voortkomende uit de linker nierader, by derzelver ingaan in de nier, en zich over de oppervlakte van dat lichaam verspreidende.
- T Een dergelyke tak, die over het benedenste dier oppervlakte zich verdeelt.
- U De eerste tak aan de onderzyde van de linker nierader, mede naar de nier gaande.
- V De tweede tak van de linker nierader, die zich achterwaards naar de wervelen ombuigt, waar van er doorgaans een W. zich met de ongepaarde ader (*vena azygos*) vereenigt.
- X Het tweede afgesneden takje van den voorgaanden tak, dat naar de buitenzyde opklimt.
- Y De derde tak van de linker nierader, afgesneden, die naar de onder- en buitendeelen van de nier afloopt.
- Z De vierde tak van de linker nierader, of de afgesneden linker zaadader, die zich vereenigt met een afloopenden en ombuigenden tak van T.

- a De linker middenrifslagader, afgesneden.
- b De linker nierslagader.
- c. d De linker en rechter bovenste darm-scheilslagaderen, afgesneden.
- e Een tak van de linker nierslagader, die naar de bynier en nier opklimt.
- f. g De linker en rechter afgesneden zaadslagaderen.
- h De linker afgesneden onderste darm-scheilslagader.
- i De linker pisleider.

TWEEDE AFBEELDING.

De rechter nier is iets grooter dan de linker, en tevens iets laager.

- a De rechter bynier, koekswyze plat gedrukt.
- b De linker nier, die langwerpiger is.
- c. c De holleader.
- d. d De groote slagader.
- e Een tak der holleader, naby de lever voortgekomen, die de bynier doorboort.
- f Een tak, die van de rechter nierader naar de bynier opklimt.
- g Een andere tak, die zich over de nier verspreidt, en waar van de buitenste tak, omgeboogen, zich met de rechter zaadader vereenigt.
- h De rechter nierader.
- i De rechter zaadader.
- k De vereeniging derzelve met den tak der nierader.
- l De rechter nierslagader.
- m De rechter pisleider.
- n De linker nierader, die veel wyder is.
- o. p. q. r. s. Een tak deezer nierader, die zich weder in takken verdeelt, opklimpende naar het middenrif, de bynier, en de nier zelve; waarvan die naar het middenrif, ook in een schaap is waargenomen.
- t. t De tak van de linker nierader, die zich doorgaans achterwaards naar de wervelen ombuigt, waar van een takje zich met de ongepaarde ader vereenigt.
- u. v De zydelyke takken, die zich in de naby gelegen deelen verspreiden.
- w De linker zaadader.
- x Een tak derzelve, die zich over het onderste gedeelte der nier verspreidt.
- y De linker middenrifslagader.
- z De zaadslagaderen.
- 1 De onderste darm-scheilslagader.
- 2 De linker pisleider.

VERKLARING DER 2de PLAAT.

DERDE AFBEELDING.

De rechter nier is laager, dan de linker.

1. 1 De holleader.
2. 2 De groote slagader.
3. 4 De bynieren, of nierklieren.
- 5 Een tak der holleader, die zich in drie takken verdeelt, en over de nier en bynier verspreidt.
- 6 Een tak voor de bynier.
- 7 Een tak voor de nier.
- 8 Een tak voor het buikvlies.
- 9 De rechter nierader.
- 10 De rechter zaadader.

- 11 De rechter nierslagader.
- 12 De rechter pisleider.
- 13 De linker nierader, langer dan de rechter en iets hooger voortkomende.
14. 15. 16 Een tak van de holleader, die zich in vyf takken verspreidt, gelyk aan de rechter zyde.
- 17 De linker zaadader.
- 18 Een tak der nierader, die zich over het onderste van de nier verspreidt.
- 19 De linker nierslagader.
- 20 De zaadslagaderen.
- 21 De onderste darmfcheilsflagade.
- 22 De linker pisleider.

V E R K L A A R I N G

D E R

3de P L A A T.

EERSTE AFBEELDING.

De rechter nier is kleiner en hooger, dan de linker.

- A. A De holleader.
- B B. De groote slagader.
- C De bovenste rechter nierader, in drie takken gedeeld.
- D De onderste rechter nierader, uit welke de rechter zaadader E. voortkomt.
- F De tweede tak van de holader, die naar de rechter nier loopt.
- G De bovenste nierslagader, in twee takken gedeeld.
- H Een tweede nierslagader, die uit de heupbeensslagader voortkomt en de ader F. vergezelt.
- I Het zogenaamde bekken van de rechter nier, uitlopende in de rechter pisleider.
- K De linker nierader, in drie takken verdeeld, verzeld door de nierslagader.
- L De linker zaadader, uit de holleader onmiddelyk voortkomende.
- M De zaadslagaderen.
- N De onderste darmscheilslagader.
- O. O De bovenste, P de middenste, Q de onderste beginzels der pisleider.

TWEEDE AFBEELDING.

De rechter nier, iets hooger dan de linker.

- 1. 1 De holleader.
- 2. 2 De groote slagader.
- 3 De rechter bovenste nierader, hooger voortkomende dan de linker; vergezeld van de rechter nierslagader, die, achter dezelve, zich in drie takken verdeelt en naar de nier loopt.
- 4 De rechter zaadader.
- 5 De rechter onderste nierader, beneden dezelve voortkomende.
- 6. 7 Twee rechter nierslagaderen, die in de zelfstandigheid van de rechter nier loopen; waar van de eene by 8. boven de rechter zaadader, en de andere by 9. onder dezelve loopt.
- 10 De rechter pisleider.
- 11 De linker nierader, laager dan de rechter afdaalende, in vyf takken verdeeld; waar van de bovenste naar de bynier, de drie middenste in de nier gaan, en de onderste 12. de linker zaadader wordt.
- 13. 13 De tak van de linker heupbeensader, die, achter de heupbeensslagader, schuins naar het onderste gedeelte der nier opklimt.
- 14 De linker nierslagader, in twee takken gedeeld, naar de nier gaande.

- 15 Een tak van de linker heupbeensslagader, die naar de nier opklimt.
- 16 De zaadslagaderen.
- 17 Het zogenaamde bekken der linker nier, waarvan de linker pisleider voortkomt.

DERDE AFBEELDING.

De rechter nier is kleiner dan de linker, aan welke de linker bynier vereenigd is.

- a. a. a De holleader, van onderen gedeeld in heupbeens- of bekkensaderen.
- b. b. b De groote slagader, onder verdeeld in twee heupbeensslagaderen.
- c De bovenste rechter nierader, die zich in takken deelt.
- d De rechter zaadader.
- e De tweede tak van de holleader, die onder de voorgaande en naar het bovengedeelte der nier loopt.
- f Een derde rechter nierader.
- g. g De bovenste nierslagader, die naar het bovengedeelte der rechter nier loopt.
- h De rechter middenste nierslagader.
- i De onderste nierslagader.
- k De vierde slagaderlyke tak, die uit de verdeeling der groote slagader voortkomt; en schuins over de rechter heupbeensslagader en ader opklimt, en naar het onderste gedeelte van de rechter nier gaat.
- l De vyfde rechter nierslagader, die van de rechter binnenste heupbeensslagader, schuins in de hoogte opklimt, en zich mede in het onderste gedeelte van de rechter nier begeeft.
- m. m De pisleiders en nierbekkens, van welke het rechter met drie beginfels uit de nier voorkomt, en het linker zich enkel en langwerpig vertoont.
- n De linker nierader, die zich in vyf takken verdeelt, in o. naar de bynier; p. q. die elkanderen overkruisen, en r. die naar de linker nier loopt.
- s Waarschynelyk de linker zaadader.
- t. t De tweede of onderste nierader, die achter uit de linker heupbeensslagader voortkomt, en zich met twee takken in het onderste gedeelte der linker nier verspreidt.
- v De bovenste
- w De middenste } linker nierslagader.
- x De onderste
- y De twee zaadslagaderen.
- z De onderste darmscheilslagader.

V E R K L A A R I N G

D E R

4de P L A A T.

*De drie eerste afbeeldingen betreffen de nieren;
en den verschillenden loop der ongepaarde ader.*

EERSTE AFBEELDING.

- A.A.A De bovenste holleader, by het hart afgesneden.
- B.B.B De ongepaarde ader.
- C.C.C De verdeeling der ongepaarde ader, op de hoogte der tiende rugwervel; in de derde afbeelding op de hoogte van de agtste wervel.
- D.D.D De stam van de holleader, boven en onder den oorspronk der nieraderen afgesneden.
- E Een takje, door welke de rechter afdaalende tak der ongepaarde ader, zich met de holleader vereenigt, even boven de rechter nierader.
- F.F.F De rechter tak van de ongepaarde ader, die zich beneden de nierader met eene lendenader vereenigt.
- G.G.G De linker tak, die op gelyke wyze zich met de lendenader vereenigt.

TWEDE AFBEELDING.

- A.B.C.D.F.G. Dezelfde, als in de eerste afbeelding.
- a Een tak van de linker ondersleutelbeensader, die, als eene tweede *vena azygos*, aan de linkerzyde afdaalt, en van deszelfs oorspronk af in tweeën gedeeld is.
- b De binnenste tak derzelve, die de linker tusfschenribbige aderen afgeeft, en by c. d. met de rechter ongepaarde ader gemeenschap maakt.
- c De linker middenriptsader, die over het hartezakje gewoon is afteedaalen.

DERDE AFBEELDING.

- A.B.C.D.F.G. Dezelfde, als in de eerste en tweede afbeelding.
- f Dezelfde ader, als in de tweede afbeelding.
- g Een tak, die zich met den omgeboogen en opklimmenden tak van de ongepaarde ader vereenigt.
- h De omgeboogen opklimmende tak van de ongepaarde ader, die eenige tusfschenribbige aderen voortbrengt.
- i Dezelfde als c. in de voorige afbeelding.

VIERDE AFBEELDING.

- a De rechter nier van een' beer, als samengesteld uit verscheiden klieren, ter grootte van kersfen, onderling samen-

gevoegd door een vlies, en door drie vaten vereenigd, terwyl de tusfschenruimten gewoonlyk door vet zyn aanvuld. In ongebooren menschlyke vruchten, of eerstgebooren kinderen, wordt dikwyls het zelfde waargenomen.

- b De slagader en ader, die elkanderen vergezellen.
- c De pisleider.

VYFDE AFBEELDING.

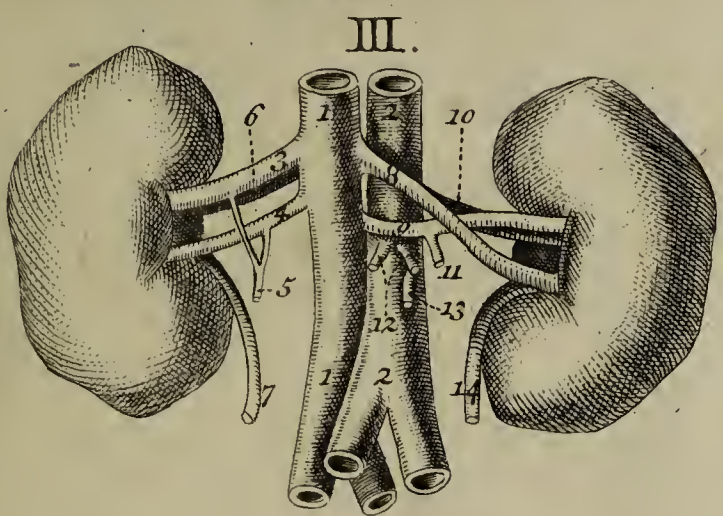
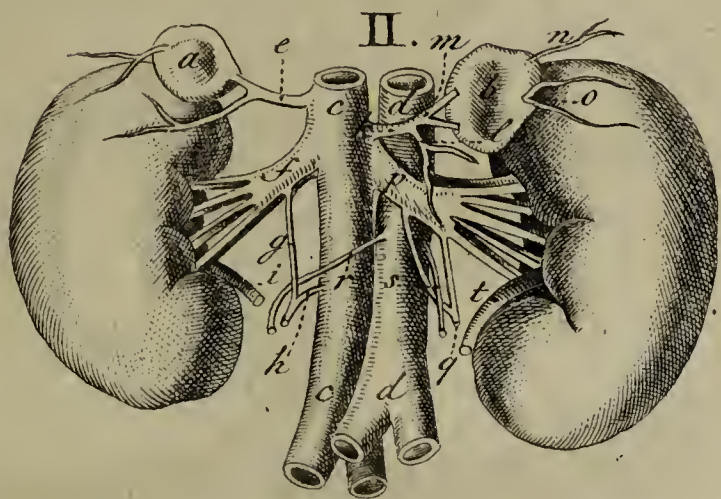
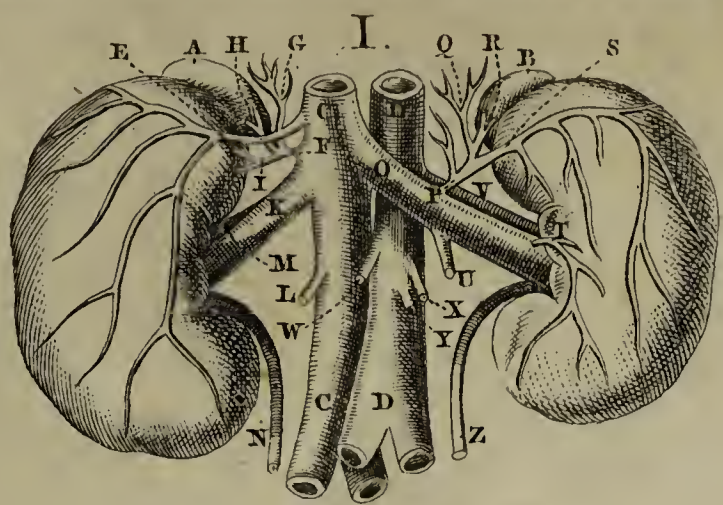
De rechter nier is natuurlyk; aan de linker zyde, als waren 'er twee nieren.

- A. verbeeldt de bovenste linker nier, tegennatuurlyk, zeer klein, van eene driehoekige gedaante, nagenoeg platgedrukt, van de zelfstandigheid als de andere nieren, zonder slagader of pisleider. Schijnbaar eene bynier?
- B Een tweede, en als ware het de linker nier, tegennatuurlyk, smal en lang van gedaante, aan de linkerzyde van den ruggegraat, van de vierde lendenwervel tot aan het begin van het heiligbeen uitgestrekt, van boven smaller, van onderen breeder; waar uit aan den achterkant de pisleider voortkomt, die hier niet gezien wordt.
- C.C.C De holleader.
- D.D De groote slagader.
- E. F Twee rechternieraderen, tusfschen welke de slagader schynt te loopen, die (in plaat XII. fig. 7. aangewezen) uit de groote slagader voortkomt.
- G De rechter pisleider.
- H De bovenste linker nierader, zeer dun, en hooger voortkomende dan de rechter, zonder slagader.
- I De linker zaadader.
- K Een linker nierader, die achter de groote slagader voortkomt, en zich vereenigt met de ader, die uit de holleader boven derzelve takverdeeling voortkomt.
- M De stam, die uit die zelfde vereeniging voortkomt, en naar het achterste gedeelte van de nier loopt.
- N Een linker tak, voortkomende van de groote slagader, voor derzelve verdeeling, en in tweeën gedeeld, zich over de voorste en achterste oppervlakten van de nier verspreidende.
- O Een tak van de linker heupbeensader, die met de ader m. naar de nier B. gaat. Zie plaat XII. fig. 4.

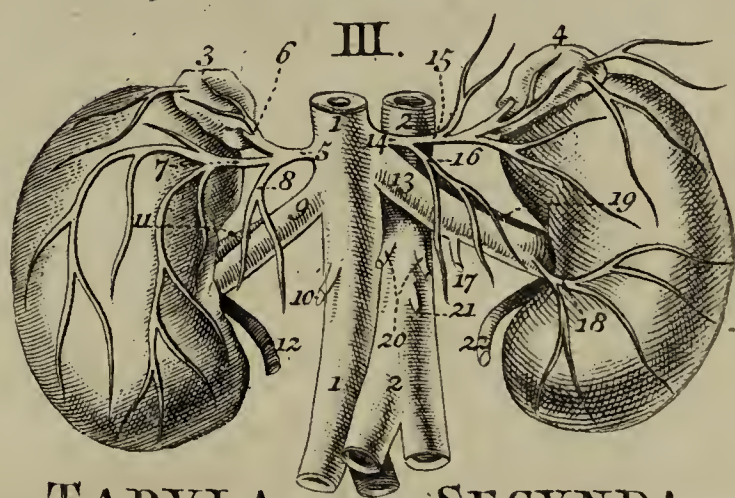
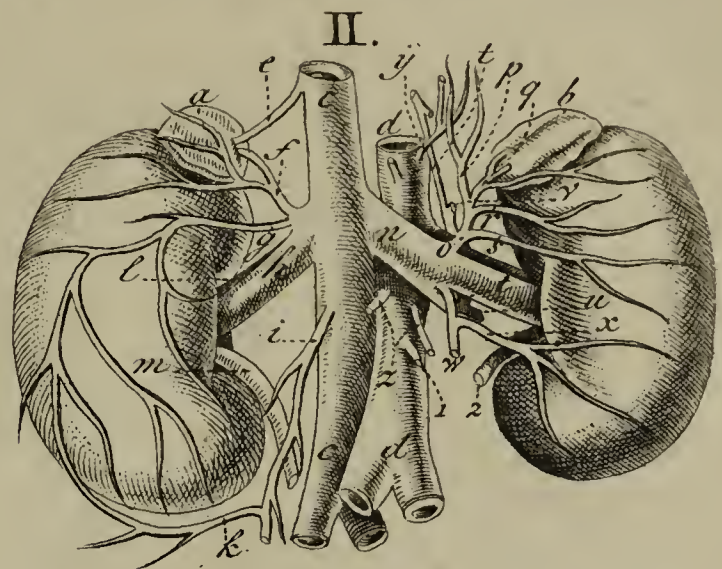
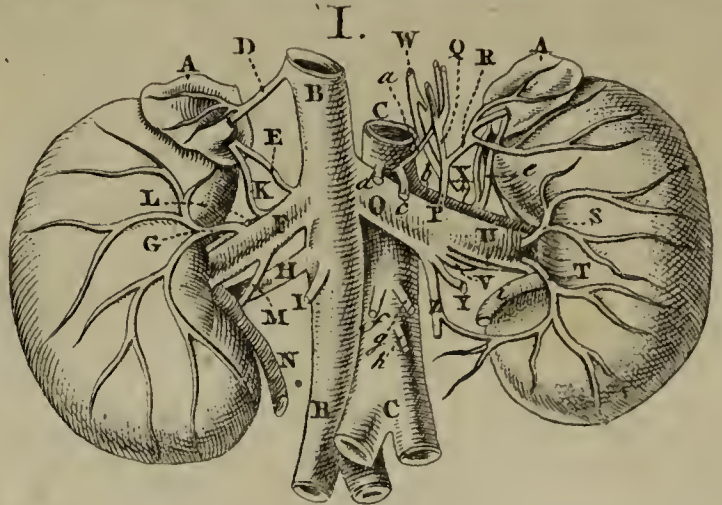

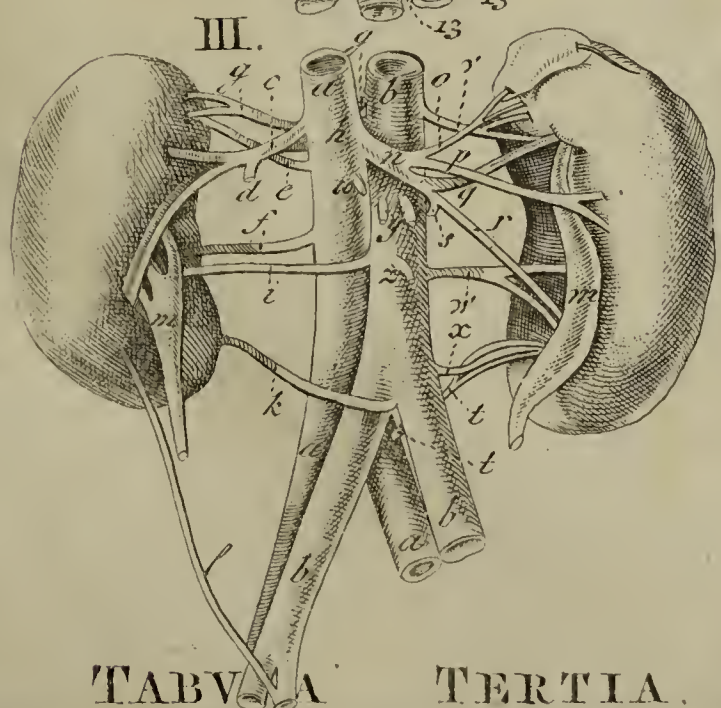
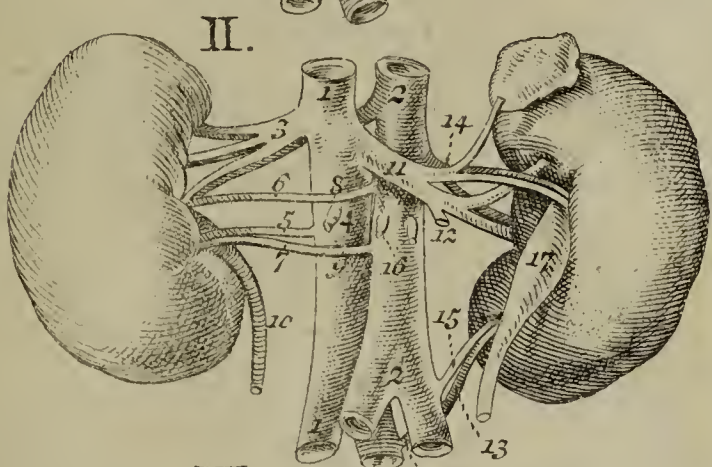
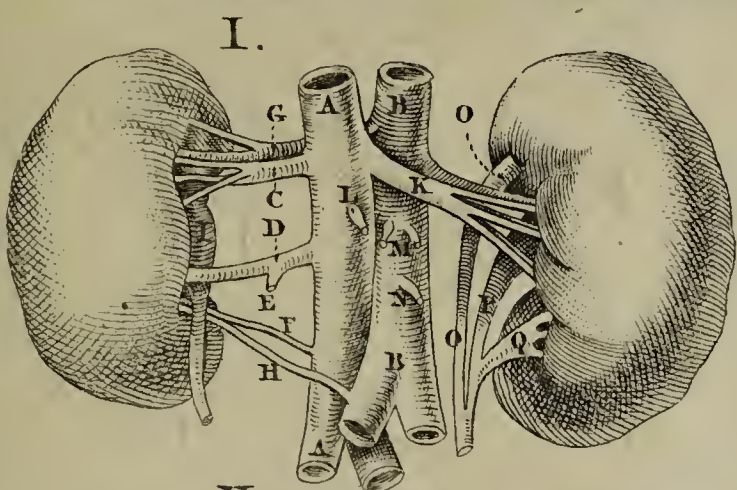

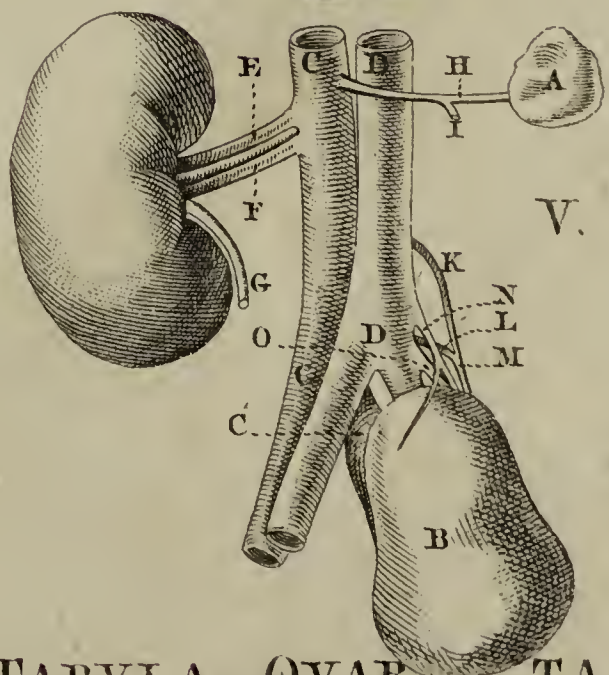
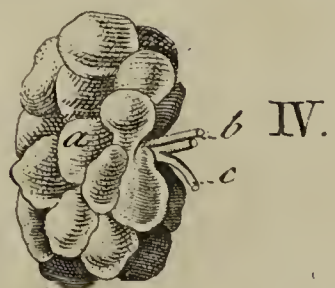
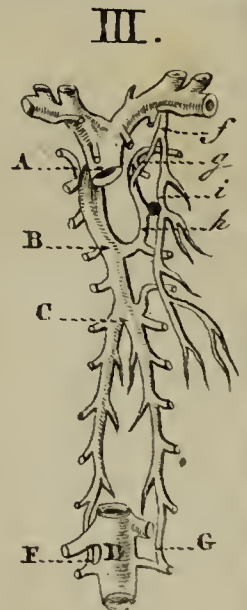
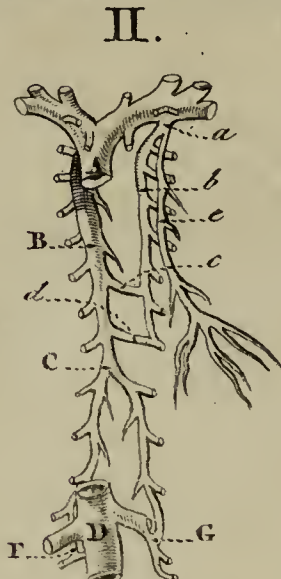
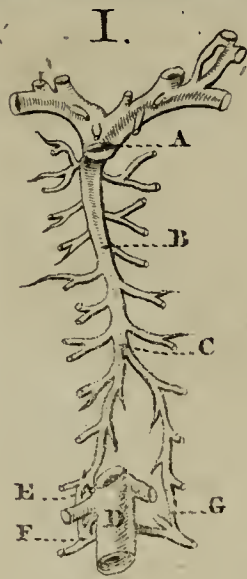
TABVLA PRIMA.

TABVLA SECUNDA.

TABVLA TERTIA.

TABVLA QVARTA.

V E R K L A A R I N G

D E R

5de P L A A T.

EERSTE AFBEELDING.

*De nier en pisbuis, naar de lengte door-
gesneden.*

- A. A. A. A De zelfstandigheid der nieren, rond-
om de takken van het nierbekken.
B. B. B Uitpuilende tepelswyze heuveltjes, die
de open einden der takken van het
nierbekken sluiten, en uit welke de
zogenaamde pypjes van BELLINUS,
als straalswyze vezelen van een mid-
denpunt naar den omtrek der nier
verspreid zyn, naar de lengte doorge-
sneeden.
C. C Het nierbekken naar de lengte geo-
pend, met deszelfs takken of begin-
zels, gelyk het zelve by een mensch
gevonden wordt.
D. D. D. D. D De takken of beginzels van
het nierbekken, binnen welker ope-
ningen de klierwyze tepelen der nier
B. B. B uitpuilen, en dezelve als stop-
pen sluiten.
E. E. E. E. E Openingen van het nierbekken,
binnen welke voortgelyke klierswy-
ze tepelen gezien worden.
F De opening van het nierbekken, naar
buiten, of het beginzel van den pis-
leider (*ureter*).
G De pisleider, van F voortgekomen,
en achter de nier nederwaarts loo-
pende.

TWEEDE AFBEELDING.

De vaten, door dezelve verspreidt.

- a De nierader, dewelke, in de zelf-
standigheid der nier ingetreden, zich

in vier of vyf, en voorts in ver-
scheidene en door de zelfstandigheid
verspreide en onderling vereenigde
takken deelt, die eindelyk in alder-
fynste takjes eindigen; het welke blykt
aan de ontelbaare bloeddroppelen, die,
by het zamendrukken eener openge-
sneeden nier, te voorschyn komen.

- b De nierflagader, die de ader verge-
zelt, en zich op gelyke wyze verdeelt
en verspreidt, zo dat de flagaderly-
ke takjes overal die der aderlyke ver-
gezellen.

- c De pisbuis, die, zo dra ze in de
nier gekomen is, verwyd wordt, en
het zogenaamde bekken vormt, zich
in twee of drie takken verdeelt, en
deze wederom in anderen, ten ge-
talle van vier of vyf, zo dat het
getal der verdeelingen acht, negen,
of tien wordt, die in breede einden
uitloopen. De pisleider bestaat uit
twee rokken, door welker buitenste
zich veele aderen verspreiden, doch
door EUSTACHIUS, hier niet zyn af-
gebeeld.

- d. d. d. d De breede eindens van de pisbuis,
of beginzels van het nierbekken, tus-
schen vlechten van bloedvaten gele-
gen, en welke door de klierswyze
heuveltjes of tepeltjes, fig. 1. B. B.
geslooten worden, rondom dewelke
deze takkëndens vastgroeijen, en diep
binnen de nierzelfstandigheid zamen-
hangen.

V E R K L A A R I N G

D E R

6de P L A A T.

EERSTE AFBEELDING.

*Vertoont eene naar de lengte doorgesneden
nier van een hond, van binnen te zien.*

- A.A.A.A.A.A De uitwendige omtrek en zelfstandigheid der nier.
B.B.B.B.B.B Het gedeelte der nier, gegroefd met lynen of vezelen, van het middenpunt naar den omtrek verlengd.
C.C.C.C.C.C Openingen van vaten, welke by het verdeelen van de nier doorgesneden zyn, en waar van de voorste met de achterste zamengroeijen.
D.D.D.D.D.D Het meerder wit- en aschverwig gedeelte der nier, op verscheidene plaatsen met eenige roode vlekjes gekleurd, zynde een middenschot, het welk de holte in tweeën deelt.
E.E Een gedeelte van de inwendige holligheid der nier.

F De opening en het begin van den pisleider.

TWEEDE AFBEELDING.

Een nier van een hond, na dat het middenschot der holligheid is afgetrokken.

- a. a. a. a. a. a Gedeelten der nier, tusfchen de verdeelingen van het vliezig ligchaam.
b. b. b. b. b. b Het vliezig ligchaam, de vaten overdekkende en bevattende, waardoor de holligheid der nier voor het grootste gedeelte gemaakt wordt.
c. c. c. c. c. c De takken van het voornoemd vliezig ligchaam, onderling zamengroeid, welke de vaten van alle kanten boven en onder omvatten.
d De opening en het begin van den pisleider.

Ge P L A T

De afzetting van het begin van den

TIJDELIJKE AANDEELING

De afzetting van het begin van den

De afzetting van het begin van den

De afzetting van het begin van den

De afzetting van het begin van den

De afzetting van het begin van den

De afzetting van het begin van den

TIJDELIJKE AANDEELING

De afzetting van het begin van den

De afzetting van het begin van den

De afzetting van het begin van den

De afzetting van het begin van den

De afzetting van het begin van den

De afzetting van het begin van den

De afzetting van het begin van den

V E R K L A A R I N G

D E R

7de P L A A T.

EERSTE AFBEELDING.

De nier van een hond, waar van niet alleen het vliezig middenshot is afgetrokken, maar ook dat vliezig ligchaam, het welk de vaten overdekt, en de inwendige holten der nier, voor het grootste gedeelte, uitmaakte.

- a. a. a. a. a. a De zelfstandigheid der nier, tusfchen de takken der bloedvaten.
b. b. b Takken der nieraderen, vry wyd en uit een dunnen rok bestaande.
c. c. c. c. c. c. c. c Takken der nierflagader, nevens de takken der nierader verspreid; deeze flagaderen en aderen hebben onderling geene gemeenschap, noch ontaarten in een derde ligchaam, gelyk VESALIUS fchryft; maar de aderen vereenigen zich met aderen, de flagaderen met flagaderen; de takken der aderen en flagaderen worden door de nierzelfstandigheid verspreid, zaamgehouden door pypjes, die gemaakt worden door de vereeniging van het vliezig ligchaam, en van een ander vlies, dat onder de vaten ligt.
d. d. d. d. d. d. d Het vlies onder de vaten gelegen, afgefneeden van het vliezig lig-

chaam, dat dezelve overdekt, terwyl de tusfchenruimte tusfchen die takverdeelingen met vet bedekt wordt.

- e De opening, door welke de ader en flagader in de nier treden, en de pisleider naar buiten gaat.

TWEEDE AFBEELDING.

De drie gehoorbeentjes van een mensch.

- A Het zogenaamde aambeeld (*incus*).
B De hamer (*malleus*).
C De ftygbeugel (*stapes*), door VESALIUS weggelaaten.
D De uitwendige fpier van den hamer, ingeplant aan deszelfs grootste uitsteekfel, en by geen vroeger ontleedkundigen bekend.

DERDE AFBEELDING.

De gehoorbeentjes van een hond.

- a Het aambeeld.
b De hamer.
c De ftygbeugel.
d De uitwendige fpier van den hamer.
e Een hoornachtig kliertje, daar ter plaatze.

V E R K L A A R I N G

D E R

8ste

P L A A T.

EERSTE EN TWEEDE AFBEELDING.

Eenige aderen van den regter arm van een mensch, en voornamelyk de diepgelegene aderen.

- A. a De rechter stam van de holader.
- B. b De inwendige } kropaderen.
- C. c De uitwendige }
- D. d De stam der schouder- en okzelader.
- E. e De schouder- of zogenaamde hoofdader.
- F. f De takverdeeling derzelve, even boven het elleboog-gewricht.
- G Een inwendige tak, die zich met de diepgelegen ader vereenigt.
- H. h De vereeniging der hoofd- en okzelader, waar van het vervolg der middenader is afgesneden.
- I. i De okzelader, door de slagader vergezeld.
- K. k De uitwendige tak der okzelader, afgesneden.
- L. l. M. m De diepgelegen ader, die met de slagader naar beneden afdaalt.
- N. n De gemeene stam der diepgelegen aderen.
- O. o De diepgelegen ader, aan het elleboog-gewricht, die in fig. 1. van de hoofdader, en in fig. 2. van de middenader voortkomt.
- P. p De vereeniging der hoofd- en diepgelegen ader, vergezeld door de slagader.
- Q. q De ellebeensader (*vena ulnaris*).
- R. r De spaakbeensader (*v. radialis*).
- S. s De tusschenbeensader (*v. interossea*).
- T. t Een tak der zelfde ader, die door den tusschenbeensband met de slagader naar de buitenzyde van de onderarm loopt, en aldaar debuitenste tusschenbeensader wordt.
- U. u De okzelslagader, die met de okzelader afdaalt.

DERDE EN VIERDE AFBEELDING.

Eenige aderen en slagaderen van den regter arm van een aap.

- A. a De rechter stam van de holader, achter welke de okzelader legt.
- B. b De inwendige kropader, veel kleiner dan de uitwendige.
- C. c De ondersleutelbeensader.
- D. d E. e De twee beginzels van de uitwendige kropader.
- F. f De uitwendige kropader.

- G. g De schouderader.
- H. h Derzelve takverdeeling.
- I. i De tak, die zich naar de buitenzyde des onderarms verspreidt.
- K. k De tak, die langs de buitenzyde van het spaakbeen afdaalt.
- L. l De okzelader, door de armflagader vergezeld.
- M. m De tak, die zich aan de zyde van de borst onder de huid verspreidt.
- N. n De takverdeeling der okzelader.
- O De bovenste boogen van vereeniging der schouder- en okzelader.
- P. p. R. Andere boogen en vereeniging derzelfde aderen.
- Q. q De middenader (*v. mediana*).
- S Een tak, die naar den achterkant van den onderarm afdaalt.
- T. t Een tak, die langs het ellebeen naar de hand afloopt.
- u De verdeeling van de okzelader en diepgelegen aderen, die somtyds ontbreekt. (*fig. 3.*)
- v De laager afdaalende stam van de okzelader (*fig. 4.*).
- w De afgesneden inwendige zydelyke tak, die langs den onderarm afdaalt.
- y De diepgelegen ader.
- Z. z De stam der okzelslagader, achter de okzelader liggende, en waar van de takken die der okzelader vergezellen.

VYFDE AFBEELDING.

Eenige voornaame aderen en slagaderen der rechter voorpoot van een hond.

- a De stam der holader.
- b De ondersleutelbeensader.
- c De schouderader, laager door den tak m, die uit de okzelader afdaalt, gemaakt.
- d De vereeniging met deze takken.
- e De verdere afdaaling der schouderader.
- f De takverdeeling dezer ader.
- g De uitwendige tak, die naar beneden afdaalt.
- h De boog van de uitwendige kropader, die met p een boog uitmaakt.
- i De uitwendige kropader.
- k Een tak, die daar van afdaalt, en zich laager met den tak m vereenigt.
- l De vereeniging der okzelader.

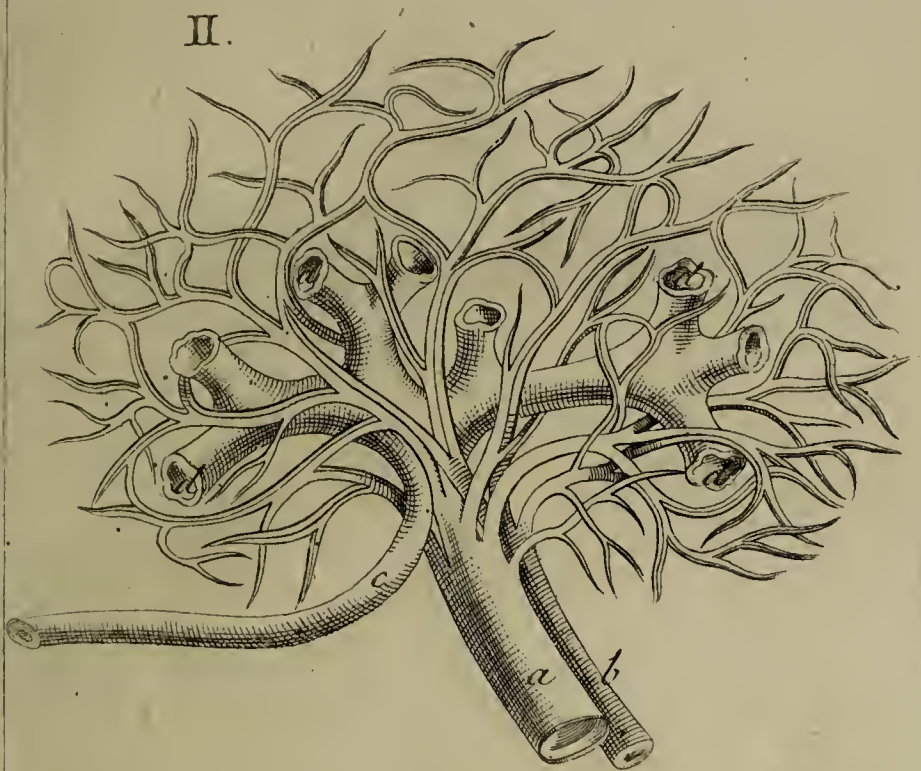
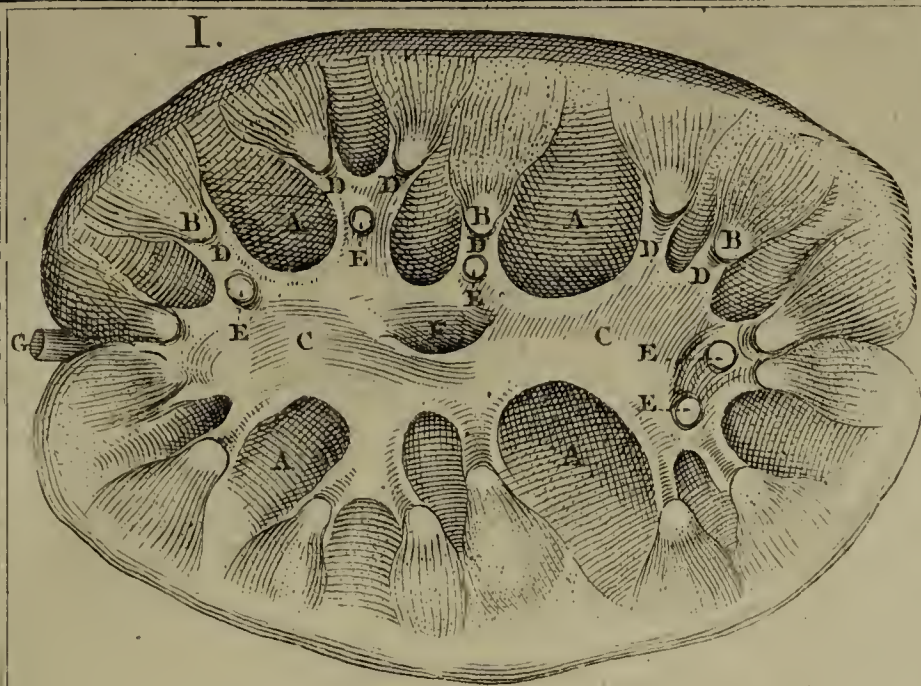
- m De tak derzelve, die zich met de hoofdader by d vereenigt.
- n De afdaalende okzelader, nevens de armflagader.
- o De takverdeeling der okzelader.
- p De inwendige tak der okzelader, die met een tak der hoofdader een boog maakt.
- q Een tak, die in de schuine uit den boog voorkomt.
- r De derde tak der okzelader.
- s De middenader, verdeelende zich in twee takken, u, v.
- t De tak, die van de okzelader in den voorgaanden tak eindigt.
- w Een takje der flagaderboog.
- x Een andere flagaderlyke tak, die zonder ader voortloopt.

ZESDE AFBEEELDING.

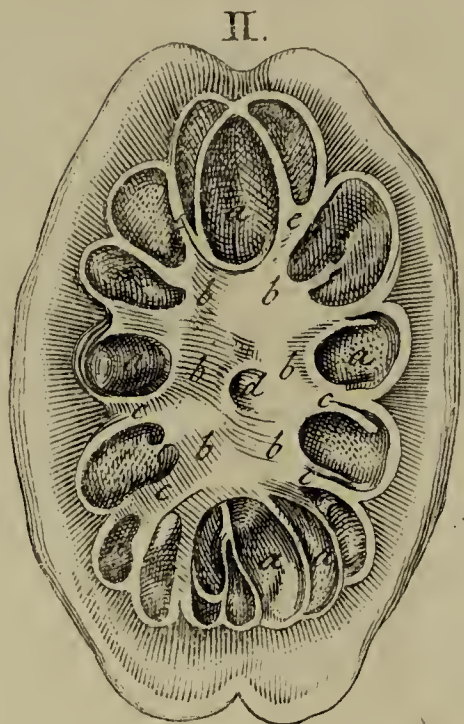
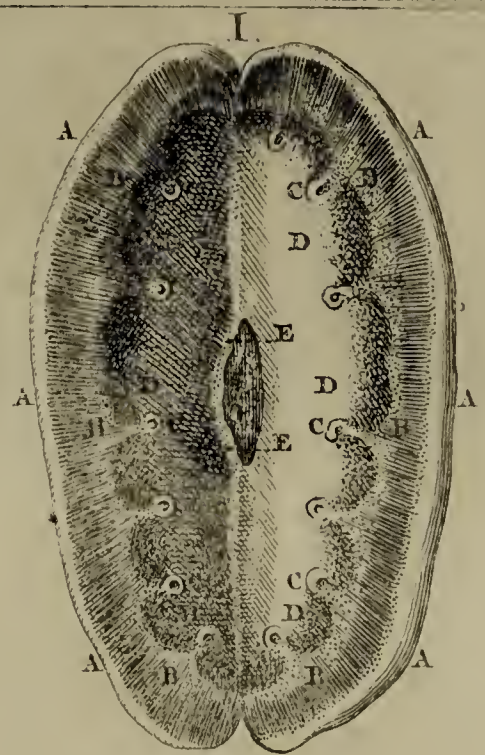
De rechter holligheid van het hart, en deszelfs rechter oor, geopend.

- a Het vliezig gedeelte van het klapvlies in de opening der onderste holader, daar deeze zich in de rechter boezem ontlast, het klapvlies van EUSTACHIUS (*valvula Eustachii*) genaamd; aan geene vroegere ontleedkundigen bekend.
  - b Een halvemaaanswyze klapvlies, voor de opening der groote kroonader geplaatst, alwaar die zich in den rechter boezem van het hart ontlast, waar door de terugvloeijing van het bloed in de ader belet wordt; door andere ontleedkundigen voorby gezien.
  - c De rand en opening der bovenste holader, van het bovengedeelte des rechter oors van het hart voortkomende, volgens GALENUS.
- Het verdere dezer afbeelding wordt nader in de derde afbeelding der 16de plaat verklaard.

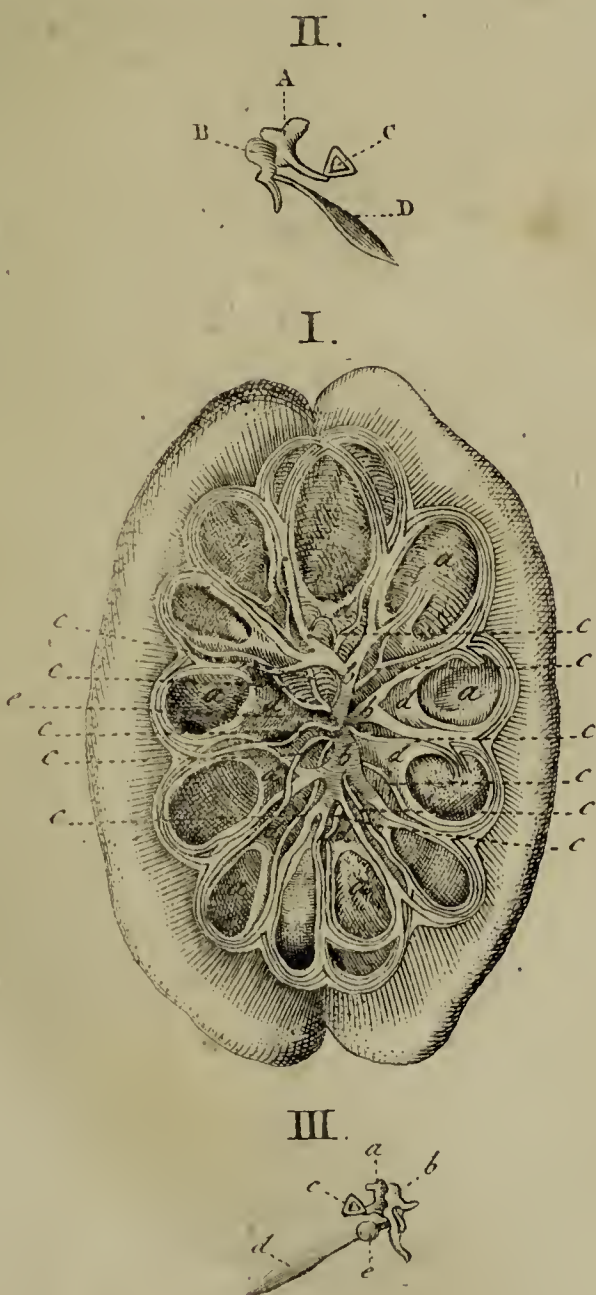

TABVLA QVINTA.

TABVLA SEXTA.

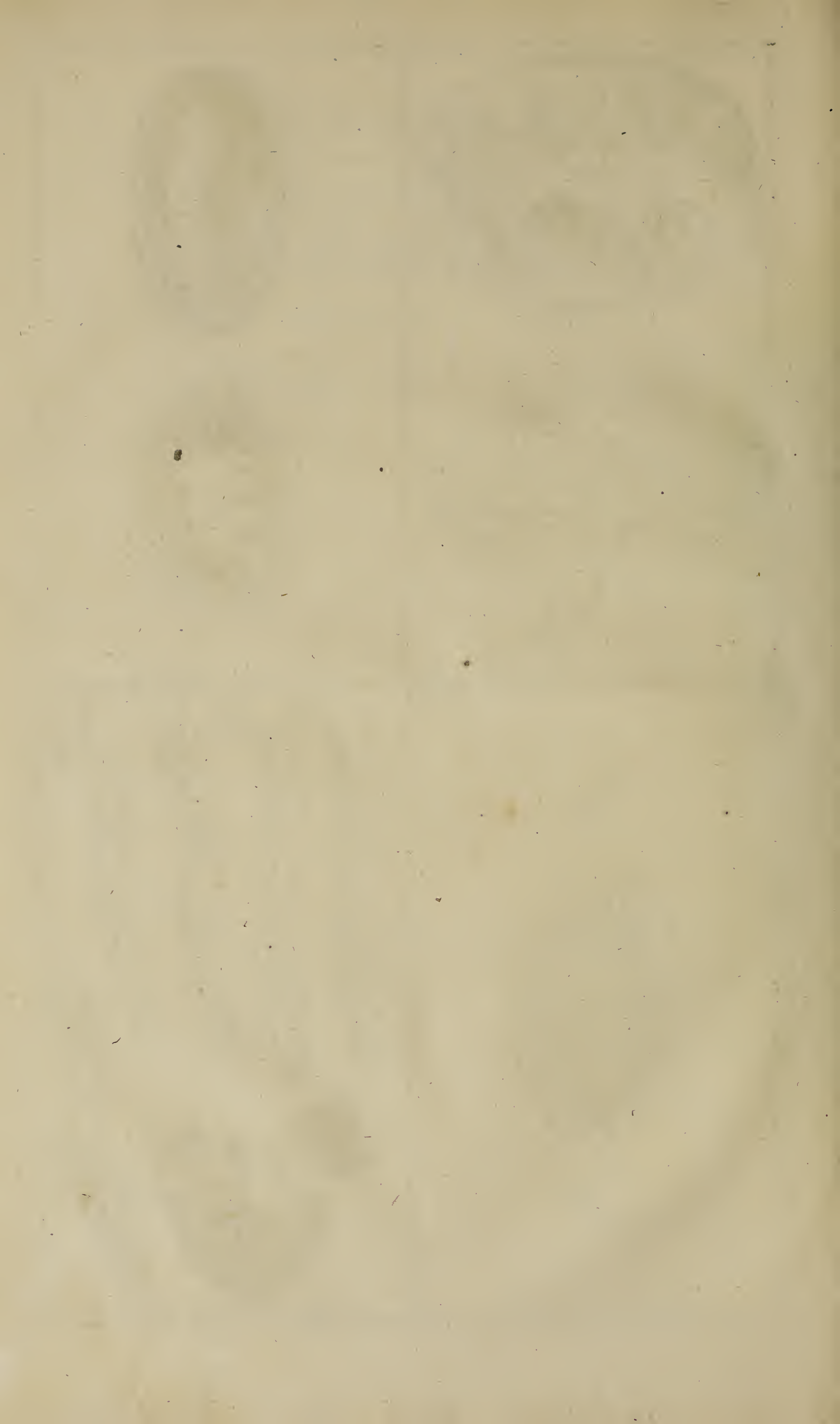

TABVLA SEPTIMA.

TABVLA OCTAVA.

TAB.

IX.

V E R K L A A R I N G

D E R

9de P L A A T.

Een mans - beeld, waaraan het hoofd geöpend, en de voorste wanden der borst- en buikholligheden weggesneden zyn, om de ligging der ingewanden aantewyzen.

Aan het hoofd.

- a. a De huid en spieren, met het bekkeneel en inwendig bekkeneels vlies (*dura mater*), in den omtrek weggesneden.
- b. c De kronkelige hersenen. b Het regter, c het linker halfmond (*hemisphaerium*), met derzelver vaatryk hersenvlies (*pia mater*); bekleed.
- d. d De aderlyke vaten van dit vlies, naar den langwerpige bekkeneelsvlies - boesem (*sinus longitudinalis*) opklimmende.

Aan de borst en buik:

- e De huid, en het bovenste stuk van het borstbeen.
- f. f De bekleedselen van borst en buik.
- g De groote borstspier.
- h De kleine borstspier.
- i. i De ribben en tuschenribbige spieren.
- k De borstklier (*thymus*).
- l. m. n De drie kwabben der regter long.
- o. p De linker long, die in twee kwabben gedeeld is.
- q. r De afgesneden borstvliesen (*pleurae*), daar zy het borst - middenschot (*mediastinum*) uitmaaken.

Het voorste gedeelte dezer deelen is weggesneden.

- s. t. Het hartezakje (*pericardium*).
- u. u. u Het middenrif (*diaphragma*), waar van het voorste gedeelte is afgesneden, om de buikingewanden te ontblooten.
- v. w De lever.
- x. y De breedte leverband: x deszelfs oorspronk van het oppervlakkig vlies van de lever; y de afgesneden rand, waar mede dezelve in het buikvlies overgaat.
- z De ronde leverband, te vooren de navelader.
- a De navel.
- b. b De navelslagaderen, in ronde banden veranderd.
- c De blaasband (*urachus*).
- d. d De maag, met derzelver bloedvaten.
- e. e Het net (*omentum*), van de maag voortkomende.
- f. f Het dik gedarmte (*colon*), agter het net gelegen, het welk'er mede van voortkomt, met deszelfs bloedvaten.
- g. g Het dun gedarmte, en daar voor nederhangend net.
- h. h De elkander vergezellende maag- en net- slagaderen (*art. et venae gastro-epiploicae*).
- i. i De bloedliggende kronkeldarm (*ilium*).
- k De bodem der pisblaas, agter de schaambeens- vereeniging opryzende.

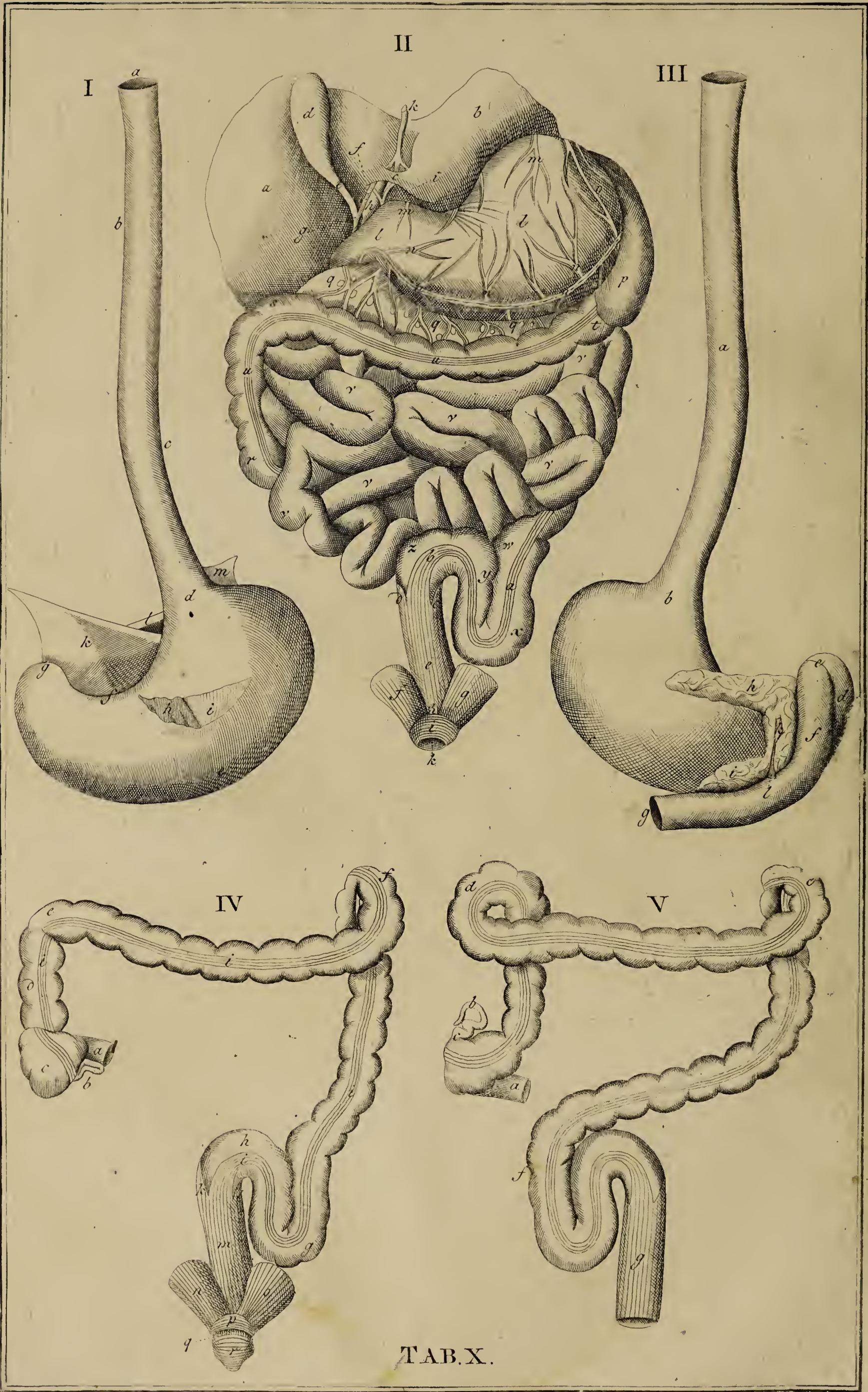

V E R K L A A R I N G

D E R

IO^{de}

P

L

A

A

T.

De flokdarm en maag, van de voorzyde.

- a Het begin des flokdarms (*œsophagus, stomachus*.)
- b Deszelfs loodregte afdaaling langs de bovenste rugwervelen.
- c De afbuiging naar de flinkerzyde, om aldaar door het middenrif te gaan.
- d De mond van de maag (*cardia*.)
- e De groote maag bogt, of bodem.
- f De kleine maag-bogt.
- g De poortier van de maag (*pylorus*.)
- h De vliezige buitenste maagrok, voor een gedeelte afgescheiden en omgeslagen.
- i De vleezige maagrok, met deszelfs spiervezelen.
- k. l. m Verdubbelingen en verlengfels van den buitensten vliezigen maagrok, die naar de naaburige deelen overgaan, en de maag met het middenrif, de lever, milt, alvleesch en twaalfvingerigen darm verbinden. Het gedeelte k is welligt dat, wat het kleine net (*epiploon parvum*) door WINSLOW genaamt word?

T W E E D E A F B E E L D I N G.

De uitgenomen buik . ingewanden.

- a. b De holle onderzyde van de naar boven omgeslagen lever.
- c Een strook van vereeniging van het regter gedeelte met het flinker.
- d De galblaas.
- e Derzelver ontlastbuis (*ductus cysticus*.)
- f De leverbuis (*ductus hepaticus*.)
- g De gemeene galleider (*ductus choledochus*.)
- h De stam der poortader (*vena portarum*.)
- i De leverflagader, in twee takken verdeeld.
- k De ronde leverband, te vooren de navelader.
- l. l De maag.
- m. m Derzelver kroonflagaderen en aderen (*art. et ven. coronariae*.)
- n. n De groote maagbogt, met de maag- en netflagaderen en aderen, (*art. et ven. gastroëpiploicae*.)
- o Vervolg dezer vaten in elkanderen.
- p De milt.
- q. q Het karteldarm . scheil (*mesocolon*), met deszelfs vaten en klieren.
- r. f. t De karteldarm (*colon*.)
- r Deszelfs begin, of de blinde darm (*coecum*.)
- f De ombuiging onder de lever.
- t De ombuiging onder de milt.
- u. u Een der drie banden, die naar de lengte over deezen darm loopen.
- v. v Het dun gedarmte (*jejunum et ilium*.)
- w Het einde des karteldarms, vande milt af agter het dun gedarmte nedergedaalt, en hier weder te voorschyn komende.

x. y. z De S wyze bogt (*flexura sigmoidea*.)

a. b. c. d De drie banden vanden karteldarm.

e De gemeene vleezige schede die den regten darm omkleed.

f. g De opligtende aars . spieren (*levatores ani*.)

h De plaats, alwaar de voorstaande klier der pisblaas (*glandula prostatica*) den endeldarm raakt.

i De ronde sluitspier van den aars (*sphincter ani*.)

k De aars . opening.

D E R D E A F B E E L D I N G.

a De flokdarm, van de agterzyde.

b De mond van de maag (*cardia*.)

c De groote maagbogt, of bodem.

d De opryzende ombuiging naar den poortier.

e De poortier (*pylorus*.)

f. g Het twaalfvingerig gedarmte (*duodenum*.)

h. i Het alvleesch (*pancreas*.)

k De afgesneden gemeene galleider (*ductus choledochus*.)

l Deszelfs inplanting in den twaalfvingerigen darm, naby de inplanting van de ontlastbuis van de alvleesch . klier.

V I E R D E A F B E E L D I N G.

Het dik gedarmte van den voorkant : byna het zelfde als in de tweede afbeelding.

a Het eind van den kronkeldarm (*ilium*.)

b Het wormwyze darmpje (*processus vermicularis*.)

c De blinde darm (*coecum*.)

d. e. f. g. h De karteldarm (*colon*.)

i. i. i De voorste darmband.

k. l De einden der twee andere banden.

m De vleezige schede om den regten darm.

n. o De opligtende aars . spieren.

p De sluit . spier.

q Het einde van den regten darm.

r De aars, van binnen.

V Y F D E A F B E E L D I N G.

Het dik gedarmte, uit een ander voorwerp.

a Het einde van den kronkeldarm.

b Het wormwyze darmpje.

c Deszelfs gemeenschap met den blinden darm.

d Eene voorwaartsche ombuiging, onder de lever.

e De agterwaartsche ombuiging, onder de milt.

f Eene verandering in de S wyze bogt.

g De vleezige schede om den regten darm.

V E R K L A A R I N G

D E R

II^{de}

P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

Het damscheil (*mesenterium*), met deszelfs bloedvaten en klieren uitgespreid, en het gedarmte naar allen zyden teruggeschoven.

- a.a.a De karteldarm (*colon*).
- b. Een van deszelfs langwerpige banden.
- c.c.c De nugteren darm (*jejunum*), en kronkeldarm (*ilium*).
- d De S wyze bogt van de karteldarm.
- e De langwerpige band.
- f De endeldarm (*rectum*).
- g.g Het darmscheil.
- h.h Plooiën van het zelve.
- i. i De darmscheils- slagader (*art. mesenterica*).
- k.k De darmscheils- ader (*vena mesenterica*), met haare takverdeelingen
- l. l Darmscheilsvaten, die tusfchen plooiën inlopen.
- m. m Darmscheils- klieren.
- n.n Takverdeelingen der vaten, die naar het gedarmte gaan.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

Het alvleefsch (*pancreas*), en daarmede vereenigt darmscheil.

- a Het alvleefsch.
- b.b.b Het darmscheil, met deszelfs plooyen en klieren.
- c. d Deszelfs aanhechting aan het alvleefsch.
- e. f De omtrek, tot aanhechting van den nugteren darm en kronkeldarm.
- f.g.h.i. De omtrek, tot aanhechting van den blinden- kartel- en regtendarm.

D E R D E A F B E E L D I N G.

De lever (*hepar*), van de bolle zyde.

- a Het regtergedeelte, of de grooter } De kwab-
regter kwab. } benloopen
- b Het linker- gedeelte. } puntig uit.
- c De brede leverband.
- d. e Deszelfs begin van het oppervlakkig vlies van de lever.
- f. g De afgefneeden kanten, waarmede dezelve in het buikvlies overgaat.
- h Deronde leverband, in een eerstgebooren kind de navelader (*vena umbilicalis*).

V I E R D E A F B E E L D I N G.

De lever, van de holle agterzyde.

- a Het linker gedeelte.
- b Het regter gedeelte.
- c c De plaats, alwaar de lever, van uitwendig eigen vlies ontbloot, door enkel celwys weeffel met het middenrift word verbonden; terwyl van den omtrek derzelve het levervlies in het buikvlies overgaat.

d Een vliezige band, ter aanhechting van het linker gedeelte van de lever.

e Een dergelyke vliezige band, ter aanhechting van het regter gedeelte.

f. g De holle ader (*vena cava*).

h Een gedeelte van de lever, 't welk de holle ader omvat.

i. i De groef, waarin by kinderen de aderlyke buis (*canalis venosus*) ligt.

k Een gedeelte van de poorten der lever.

l. m Verhevenheden, tusfchen welke de poortader in de lever ingaat. l. De zogenaamde kwab van SPIGELIUS, (*lobulus Spigelii*).

n De poortader (*vena portarum*).

o De leverbuis (*ductus hepaticus*).

p De galblaas.

q De galbuis (*ductus cysticus*).

r De gemeene galleider (*ductus choledochus*).

f. t. u Het begin van een vliezige band, een vervolg van het buikvlies, daar het de regter nier overdekt.

v Vleezig gedeelte van de lever, waar onder

w Een groef, tot doorlaating van de ronde leverband of navelader.

x Een spleet in den voorrand der lever, die deeze doorlaating bevordert, en door sommigen de lever in twee kwabben heeft doen onderscheiden.

y De navelader of ronde leverband.

z De breede leverband.

V Y F D E A F B E E L D I N G.

De bolle buitenzyde van een langwerpige milt.

Z E S D E A F B E E L D I N G.

Eene milt (*lien, splen*), van den voorkant.

a Een gedeelte van het buikvlies, het welk het middenrift bekleed.

b Een band, die daarvan het vervolg is, tot aanhechting van de milt dienende.

c Een dergelyke vliezigen band van de milt, aan den onderkant.

Z E V E N D E A F B E E L D I N G.

Eene milt, van de holle binnenzyde.

a. b. c. d. Eene groef, en kronkelingen door sommigen voor een bewys van watervaten gehouden.

A G T S T E A F B E E L D I N G.

Eene milt, van een meerder ronde gedaante.

a De bolle buitenzyde.

VERKLARING DER II^{de} PLAA T.

NEGENDE AFBEELDING.

Dezelfde milt, van de binnenzijde.

- a Het holle gedeelte, tegens den maag aanliggende.
- b. c De groef en vaten, die na en van de milt gaan.

TIENDE AFBEELDING.

Eene nier (*ren*), van de buitenzijde naar de lengte tot in deszelfs holte of bekken doorgesneden.

- a. a De buitenste oppervlakte.
- b. b De zogenaamde schorsachtige zelfstandigheid (*cortex*).
- c. c De mergachtige (*medullaris*) of inwendige zelfstandigheid, bestaande uit de pypjes van BELLINUS (*tubuli belliniani*).
- d. d Tepeltjes, waarin de straalwyze pypjes eindigen.
- e. e. e De verlengfels van het nierbekken (*pelvis*), die de tepeltjes omvangen.

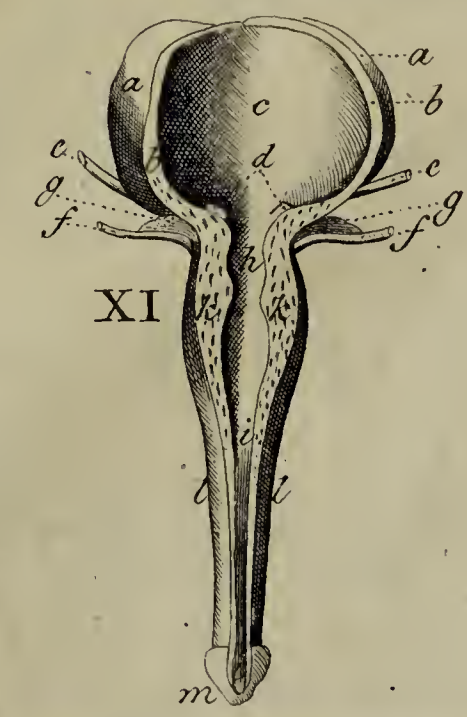
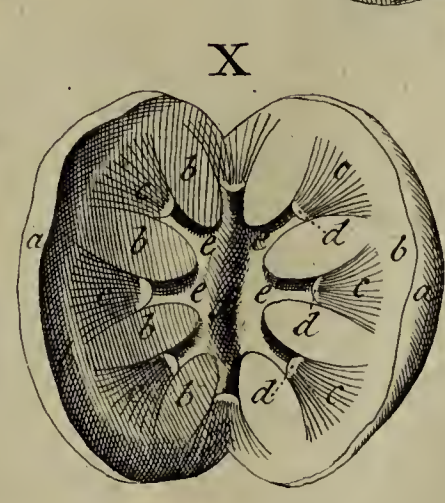
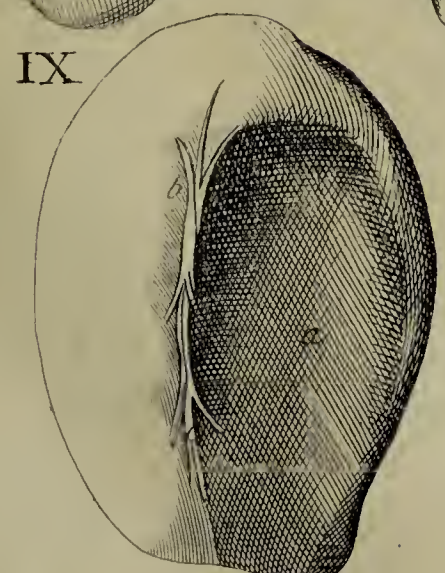
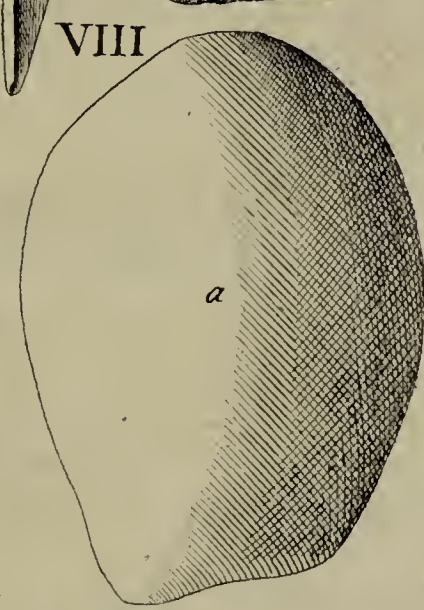
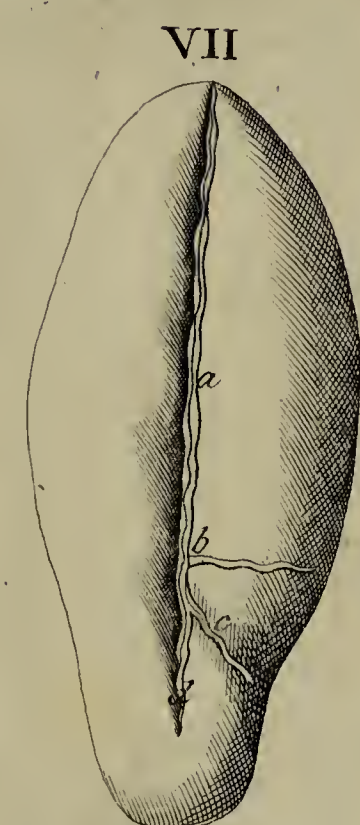
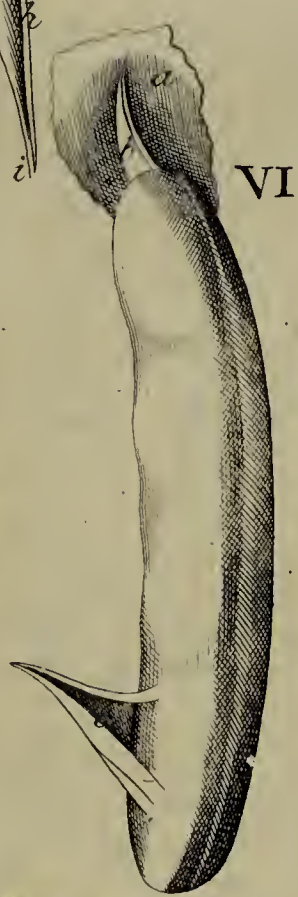
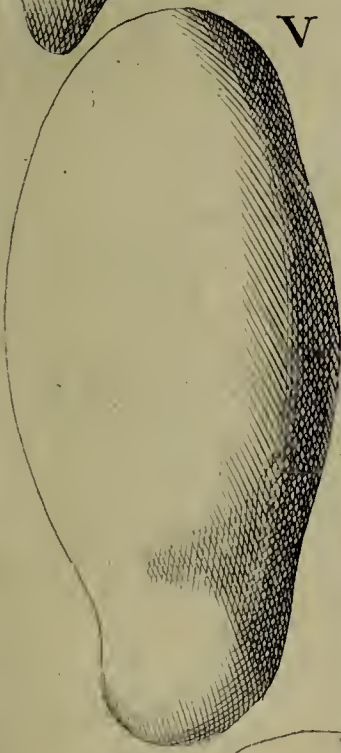
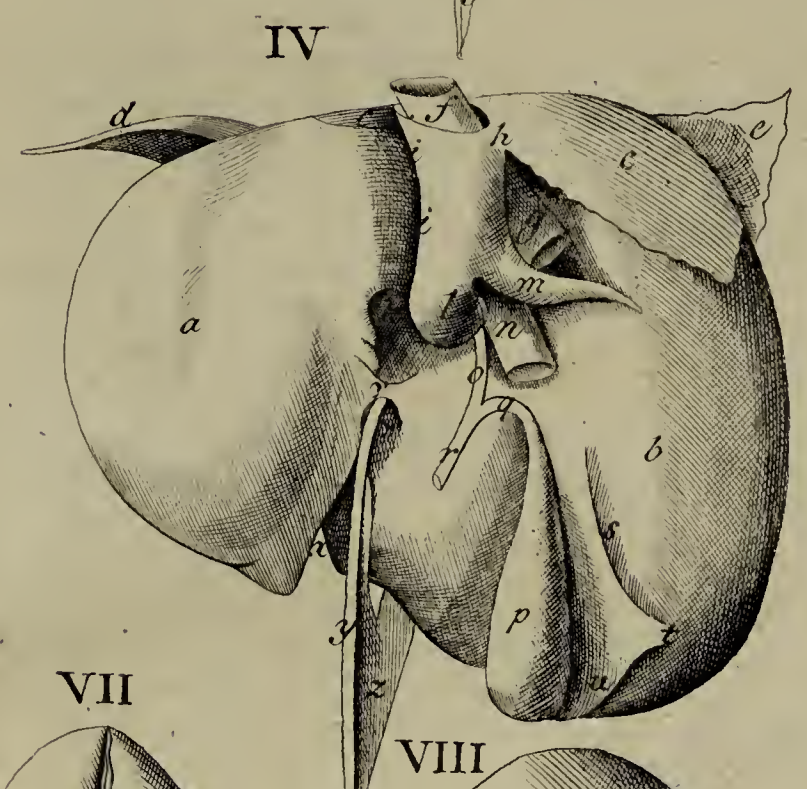
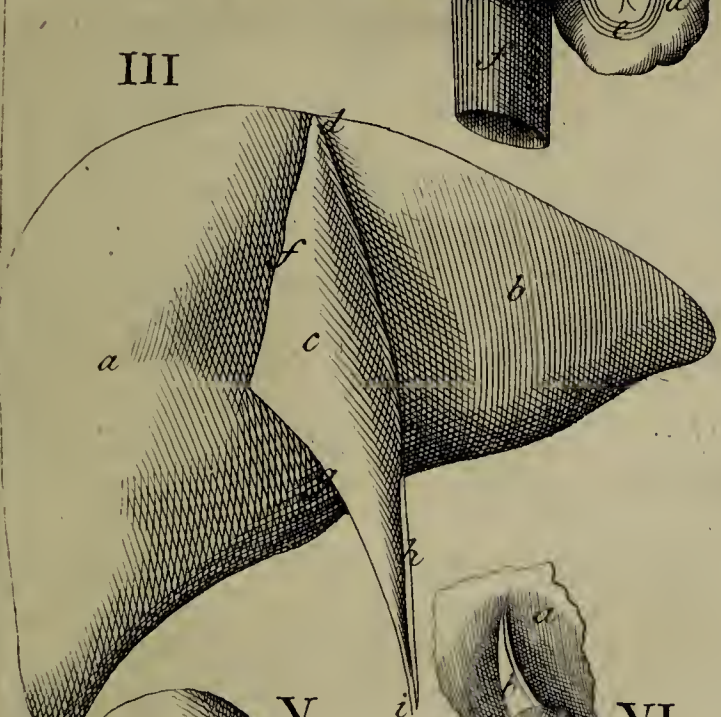
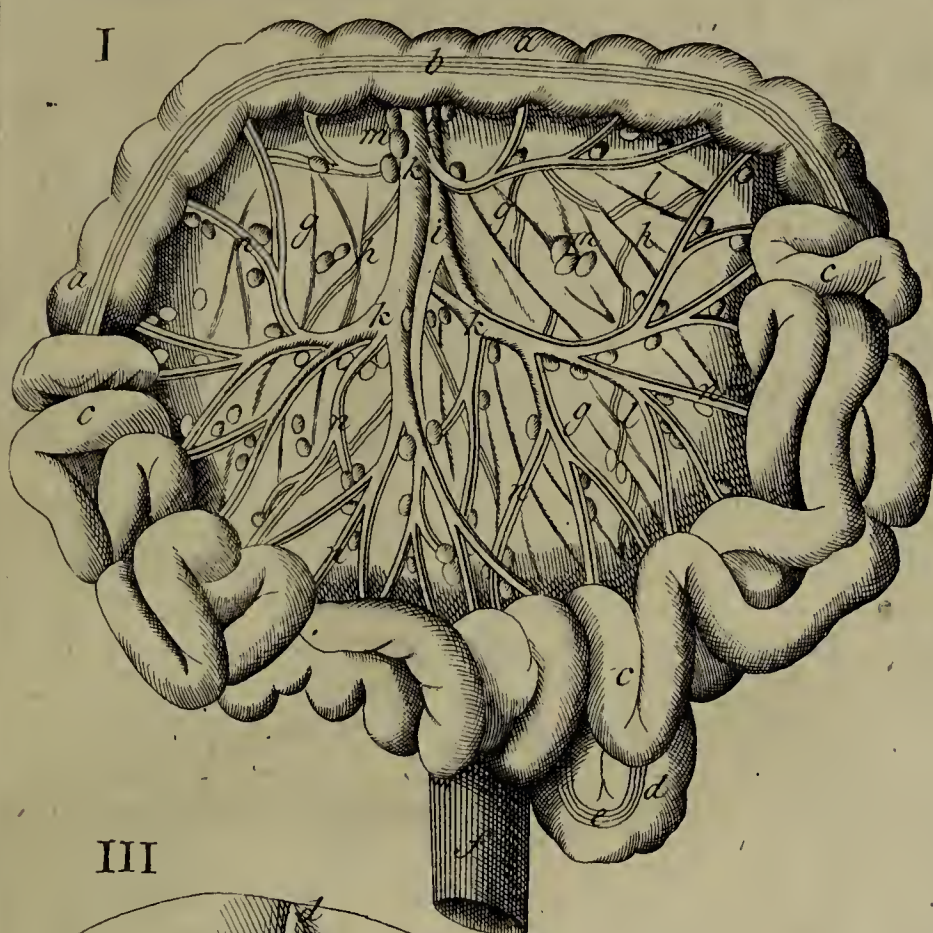
- f De vernauwig van het nierbekken, eindigende in den pisleider (*ureter*).

ELFDE AFBEELDING.

De pisblaas en pisweg (*urethra*), van den agter. en onderkant naar de lengte geöpend.

- a. a De buitenste blaasrok.
- b. b De doorgesneden agterste wand.
- c De blaasholte.
- d De openingen der pisleiders e. e. binnen de blaasholte.
- f. f De afvoerende zaadvaten (*vasa deferentia*).
- g. g De zaadblaasjes (*vesiculæ seminales*).
- h. i De holle pisweg.
- k. k Het sponswyze ligchaam des piswegs (*corpus cavernosum urethrae*).
- l. l De sponswyze ligchaamen der roede (*corpora cavernosa penis*).
- m Het roede-hoofd (*glans*).

TAB. XI.

V E R K L A A R I N G

D E R

12^{de}

P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

De nieren, bynieren, blaas, roede en ballen, met de gewoone oorspronk van derzelver vaten.

- a De regter nier.
- b De linker nier.
- c. c De bynieren (*renes succenturiati*).
- d De holle ader, waarvan takjes naar het uitwendig niervlies, en naar de regter bynier gaan.
- e De nederdaalende stam der groote slagader (*aorta descendens*).
- f De regter nierader (*vena renalis*).
- g De linker.
- h De regter nierslagader (*art. renalis*).
- i De linker.
- k De regter zaadader (*vena spermatica*), uit de holle ader voortkomende.
- l De linker zaadader.
- m Het begin der zaadslagaderen (*art. spermaticæ*).
- n De onderste darmscheils slagader (*art. mesenterica*).
- o. o De pisleiders (*ureteres*).
- p. p De zaadvaten vliezig vereenigt.
- q. q Vlechten en vereenigingen der zaadslagaderen met de aderen.
- r. r De afdaalende streng dezer bloedvaten.
- f. f De ballen (*testes*).
- t. t De byballen (*epididymes*).
- u. u De zaad- afvoerende vaten (*vasa deferentia*).
- v. v De darmbeens- aderen (*venæ iliacæ*).
- w. w De darmbeens- slagaderen (*art. iliacæ*).
- x De beneden buiks- of bekkenslagaderen (*art. hypogastricæ*).
- y De benedenbuiks- aderen (*ven. hypogastricæ*).
- z Een tak der darmbeens- ader, die naar de blaas gaat.
- a De blaasband (*urachus*).
- b De pisblaas.
- c. c De voorstaande klier (*prostate*).
- d. d De beginsels der sponswyze lighaamen der roede.
- e De bol des piswegs (*bulbus urethræ*).
- f De roede.
- g. g Takken van y. die inwendige schaam- slagaderen (*art. pudendæ internæ*) worden.
- h. h Takken van x. die inwendige schaam- aderen (*venæ pudendæ internæ*) worden.
- i Samenkomst der aderen, y. z.
- k Samenkomst der zydelyke aderen, g. g. met y. z.
- l De ongepaarde roede ader (*vena sine pari, s. azyga penis*).
- m. n. Slagaderlyke takken van h. h. die de roedeader vergezellen.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

De regter bal van den voorkant.

- a De bal.
- b De bybal.
- c De zaadslagader en ader.
- d Het afvoerend vat.
- e De bloedvaten, die 'er overloopen.
- f De vaten van de witte rok des bals (*tunica albuginea*).

De volgende derde, vierde, zevende, negende, tiende en twaalfde afbeelding, vertoonen natuurspelingen omtrent de nieren, en derzelver vaten, door EUSTACHIUS waargenoomen.

D E R D E A F B E E L D I N G.

- a De regter nier.
- b De linker nier.
- c De holle ader.
- d. d De dambeens- aderen.
- e De groote buik- slagader.
- f. f De darmbeens- slagaderen.
- g De regter nierader. } in verscheiden takken ge-
- h De linker nierader. } deeld.
- i. i De nierslagaderen, en derzelver takverdeelingen, die van de nieraderen vergezeld worden.
- k. k De pisleiders.
- l Het begin der zaad- slagaderen.
- m De darmscheils- slagader.
- n. n De zaadaderen.
- o. o De zaadslagaderen, het vervolg van l.
- p. p De naar de ballen afdaalende zaadvaten.
- q. q De ballen.
- r. r De byballen.
- f. f. t De afvoerende vaten.
- u. u De zaadblaasjes (*vesiculæ seminales*).
- v Het hennehoofd (*caput gallinaginis*).
- w De openingen der zaadblaasjes, binnen den pisweg te zien.

V I E R D E A F B E E L D I N G.

- a De regter nier.
- b Een gebrekkige linker nier, of bynier.
- c Een andere linker- nier, lager afgezakkt.
- d De holle ader.
- e. e De darmbeens- aderen.
- f De groote slagader.
- g Deszelfs verdeeling (*bifurcatio*).
- h Twee regter nieraderen.
- i. i De regter nierslagader, die tuschen deeze aderen loopt.
- k Eene linker nierader, waaruit de linkerzaadader voortkwam.
- l De regter zaadader.
- m De zaadslagaderen.
- n. n. o Linker nieraderen, die naar de nier c. gaan.
- p De onderste darmscheils- slagader.
- q De linker nierslagader, voor de nier c.

V Y F D E A F B E E L D I N G.

- a De regter bal, van de agterzyde.
- b. b. c De bybal.
- d Het afvoerend vat.
- e De zaadslagader en ader.
- f Derzelver verspreiding langs en over den bybal.
- g De vaten van den witten rok des bals.

Z E S D E A F B E E L D I N G.

Een zaadbal, uit deszelfs geöpenden vliezigen rok gepeld.

- a De papagtige zelfstandigheid (*pulpa*), door bogtige lynen in gedeelten onderscheiden.

VERKLARING DER 12de PLAAT.

- b De witte rok.
- c Deszelfs binnenste oppervlakte, die het papagtige omvat.
- d De vaten, die naar het papagtige gaan.

ZEVENDE AFBEELDING.

- a De regter nier.
- b De linker nier.
- c De holle ader.
- d. d De darmbeens-aderen.
- e. e De regter nieraderen.
- f De regter zaadader.
- g. h De linker nieraderen.
- i De linker zaadader.
- k De groote slagader.
- l. l De darmbeensslagaderen.
- m De regter nierslagader.
- n. o De linker nierslagader.
- p De zaadslagaderen.
- q De onderste darmscheils-slagader.
- r. r De pisleiders.
- s De linker pisleider, naar de blaas afdaalende, en tuschen het afvoerend vat x. en het zaadblaasje y. in de blaas eindigende.
- t. u De regter pisleider, doorgesneden.
- v De blaasband.
- w De pisblaas, van de agterzyde, met deszelfs spiervezelvlechten, en derzelver tuschenruimten.
- x. x De zaad afvoerende vaten.
- y. y De zaadblaasjes.
- z De voorstaande klier.

- a. a De beginfels der sponswyze ligchaamen der roede
- b De bol des piswegs. zie fig. 1. e.
- c c. De sponswyze ligchaamen der roede.
- d De pisweg.
- e Het roedehoofd.

AGTSTE AFBEELDING.

Een naar de lengte doorgesneden zaadbal.

- a. a De inwendige papagtige zelfstandigheid, met deszelfs vaten en groeven.
- b Twee elkanderen vergezellende bloedvaten, slagader en ader.

NEGENDE AFBEELDING.

- a De regter, b. de linker nier.
- c. c Het regter langwerpig nierbekken (*pelvis renis*), en begin des pisleiders.
- d. e. f Drie beginfels van de linker pisleider g.
- h De holle ader.
- i. k. l Drie regter nieraderen, uit welke middenste k. de regter zaadader voortkomt.
- m De linker nierader.
- n De linker zaadader.
- o De groote slagader.
- p. q Twee regter nierslagaderen.
- r De linker nierslagader.
- s De zaadslagaderen.
- t De onderste darmscheils-slagader.

- u De verdeeling der groote slagader.
- v. v. De darmbeens-slagaderen.
- ww De benedenbuiks-slagaderen, zie fig. 1. x.
- x. x Takken der darmbeens-slagaderen.
- y. y. Takken der dye-slagaderen (*art. crurales*).
- z. z De dye-slagaderen.

- a. a De darmbeens-aderen.
- b. b De benedenbuiks-aderen.
- c. c De boven buiks-aderen.
- d. d De dye-aderen (*venæ crurales*).
- e. e De moeder-aderen (*vene saphenæ*).
- f. f De verspreiding der bloedvaten naar de schaamdeelen (*vasa pudenda externa*).

TIENDE AFBEELDING.

- a De regter, b. de linker nier.
- c De linker bynier.
- d Het langwerpig, bogtig, linker nierbekken.
- e Het regter nierbekken, of pisleider met drie beginfels.
- f. f De holle ader.
- g De linker darmbeens-ader.
- h. i. k Drie regter nier-aderen, uit welke bovenste h. de rechte zaad-ader voortkomt.
- l. m. n. o De linker nier-ader, en derzelver takverdeeling.
- p Een tak derzelve, die omgebogen naar het rugmerg ging.
- q Een laager voortkomende linker nierader.
- r De linker zaad-ader.
- s Het begin der zaadslagaderen, en onderste darmscheils-slagader.
- t. u. v. x. y. z Regter nierslagaderen.
- w. 1. 2. Slinker nierslagaderen.

ELFDE AFBEELDING.

De nier van een beer, niet ongelyk aan die van een eerstgebooren kind.

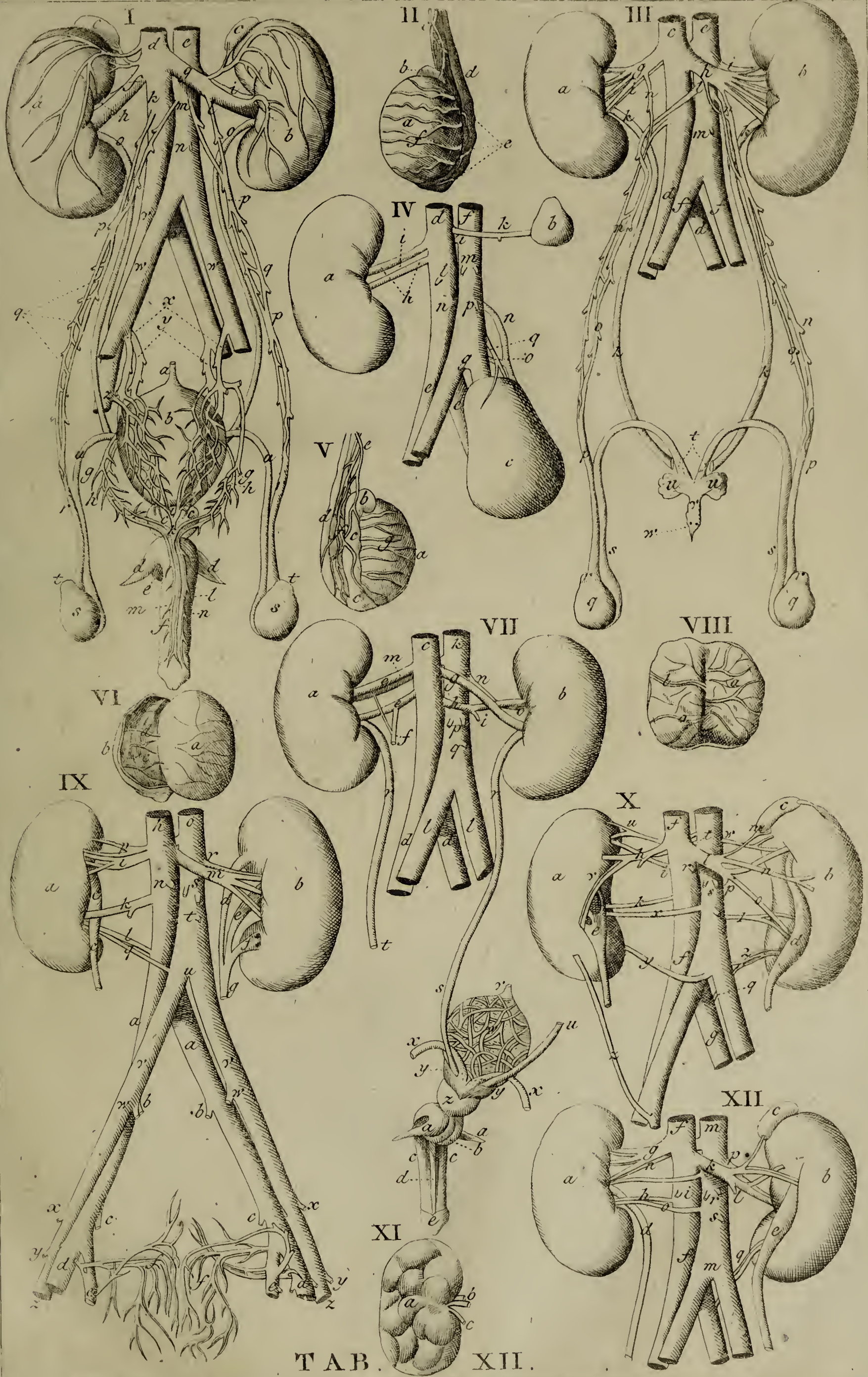
- a Verscheiden klieragtige ligchaamen, die door een vlies zaamen gehouden worden.
- b De niervaten, een slagader en ader.
- c De pisleider.

TWAALFDE AFBEELDING.

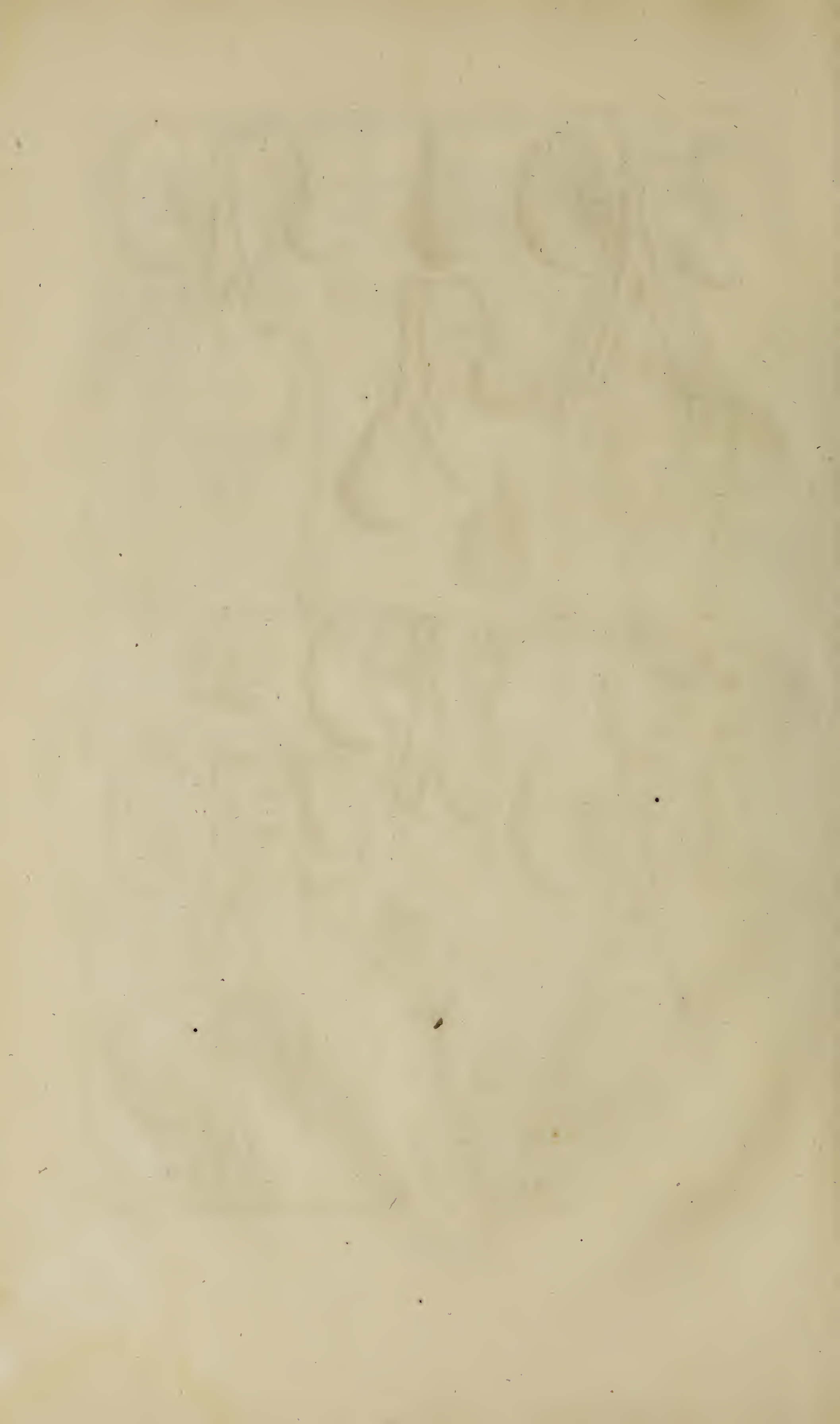
- a De regter nier, b. de linker.
- c De linker bynier.
- d De regter pisleider, zonder bewys van een nierbekken.
- e Het linker nierbekken.
- f. f De holle ader.
- g. h De regter nieraderen.
- i De regter zaadader.
- k De linker nierader, in takken gedeeld.
- l De linker zaadader.
- m. m De groote slagader.
- n. o De regter nierslagaderen.
- p. q De linker nierslagaderen: de onderste van een ader vergezeld.
- r De zaadslagaderen.
- s De onderste darmscheils-slagader.

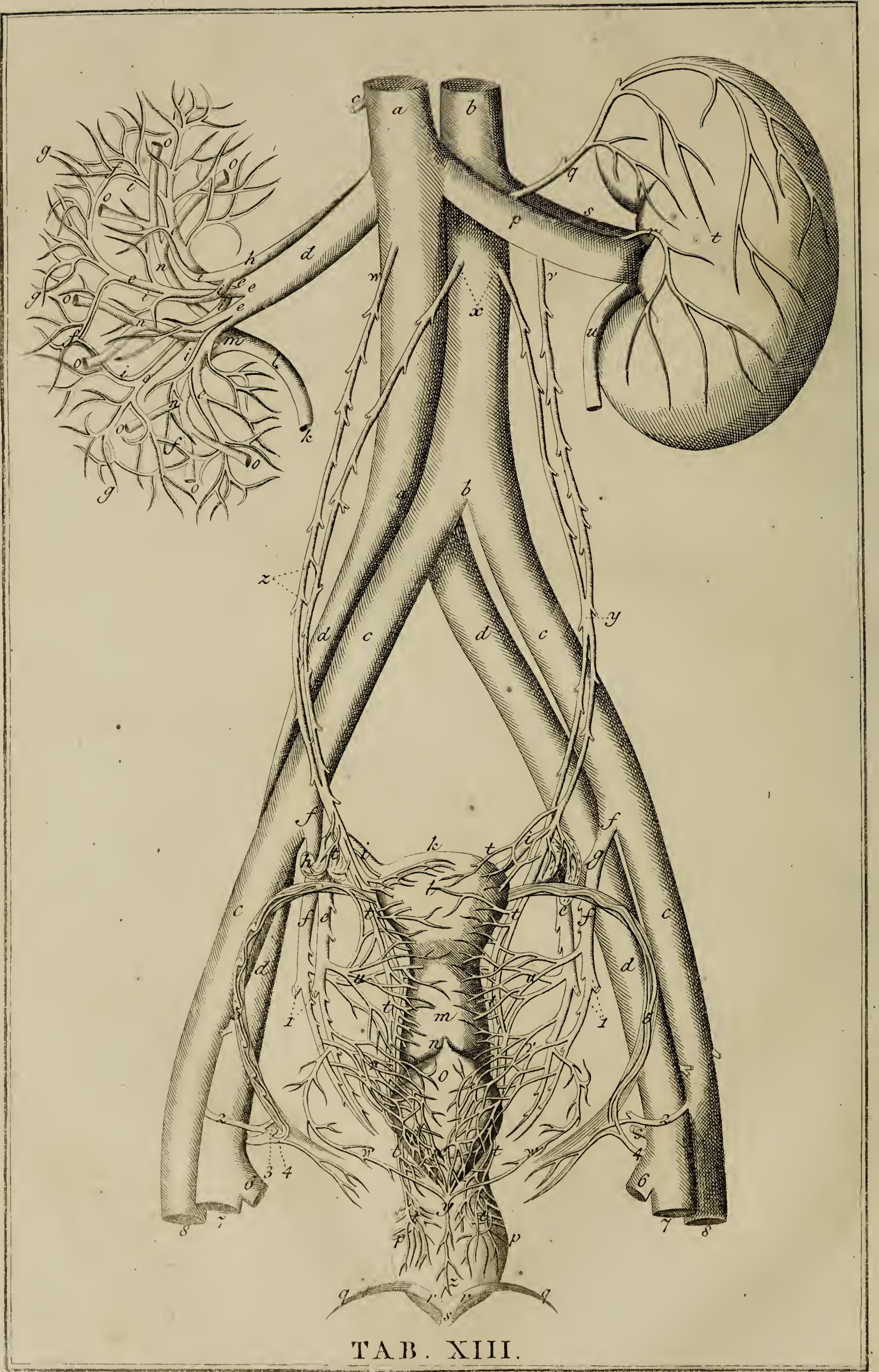

V E R K L A A R I N G

D E R

13^{de}

P L A A T.

In plaats der rechter nier, vertoont deze afbeelding een schets van de verspreiding der voornaamste bloed- en pis-voerende vaten, niet ongelijk aan plaat V. afbeelding II. De linker nier, met deszelfs vaten, komt overeen met plaat I. afbeelding I.

De darinscheils - vaten zijn weggelaaten, en alleen die voor de nieren, blaas, baarmoeder en schaamdeelen afgebeeld.

- a De holle ader (*vena cava*), beneden het middenrif en de lever.
- b De groote slagader (*aorta*).
- c Een aderlijk takjen voor de rechter bijnier.
- d De rechter nierader (*vena renalis f. emulgens*).
- e. e. e Derzelver takverdeeling en verspreiding.
- f. f. f Vlechten en inmondingen (*anastomoses*) derzelve.
- g. g. g Uiterste tedere einden.
- h De rechter nierslagader (*arteria renalis f. emulgens*), die achter den aderstam voorkomt.
- i. i. i Derzelver takverdeelingen, en vlechten, overal die der aderen vergezellende.
- k De afgesneden rechter pisleider (*ureter*).
- l Deszelfs begin van het nierbekken.
- m Het nierbekken (*pelvis renis*), of de zamenkomst van
- n. n. n De beginsels daarvan, in de nier.
- o. o. o. o De trechterswijze mondjens, die de tepelswijze kliertjens (*papillæ*) van de nier omvangen.
- p De flinker nierader.
- q. r Takken daarvan, die zig in het uitwendig vlies der nier verspreiden.
- f De flinker nierslagader.
- t De nier (*ren*).
- u De pisleider (*ureter*).
- v De flinker zaadader (*vena spermatica*), uit de nierader voortkomende.
- w De rechter zaadader, die uit de holle ader voortkomt.
- x De beide zaadslagaderen (*art. spermaticæ*).
- y Derzelver verbindingen.
- z Derzelver inmondingen.

- a De verdeeling der holle ader, in twee darmbeensaderen (*venæ iliacæ*).

- b De verdeeling der groote slagader (*bifurcatio aortæ*).
- c. c De darmbeensslagaderen (*arteriæ iliacæ*).
- d. d De darmbeensaderen (*venæ iliacæ*).
- e. e De beneden-buiksaderen (*venæ hypogastricæ*).
- f. f De beneden - buiksflagaderen (*art. hypogastricæ*).
- g De linker navelslagader (*arteria umbilicalis*).
- h. h De eierstokken (*ovaria*).
- i. i De trompetten (*tubæ faloppianæ*).
- k De bodem der baarmoeder (*fundus uteri*).
- l Het ligchaam derzelve (*corpus*).
- m De hals derzelve (*collum*).
- n De blaasband (*urachus*).
- o De pisblaas (*vesica*).
- p. p De schede (*vagina*).
- q. q De oprichtende spieren des kittelaars (*erectores clitoridis*).
- r. r De beenen deszelven.
- s Het hoofd deszelven.
- t. t. t. t De loop en verspreiding der zaadvaten langs en naar de eierstokken, trompetten, baarmoeder en schede.
- u. u Takken en vlechten van de beneden - buiksvaten, die naar de baarmoeder gaan.
- v. v Takken derzelven naar de pisblaas.
- w. w Takken derzelven naar de schede.
- x Zamenkomst der vlechten van de vaten der pisblaas.
- y Zamenkomst der blaas - en schede - vaten.
- z Een tak derzelve, die tot aanden kittelaar loopt.
- 1. 1 Tak - beginsels van de benedenbuiks- of bekken - slagaderen en aderen, die naar de billen gaan.
- 2. 2 De boven - buiksflagaderen (*art. epigastricæ*).
- 3. 3 De boven - buiksaderen (*venæ epigastricæ*).
- 4. 4 Takken van dezelve, die naar de ronde banden der baarmoeder (*ligamenta rotunda uteri*) opklimmen.
- 5. 5 De verspreiding daarvan, door deeze banden; zynde hier de kronkelende loop der rechter slagader, van de flauwer golvende loop der ader duidelyk onderscheiden.
- 6. 6 De moederaderen (*venæ saphenæ*).
- 7. 7 De afgesneden dyeaderen (*venæ crurales*).
- 8. 8 De afgesneden dyeflagaderen (*art. crurales*).

V E R K L A A R I N G

D E R

14^{de}

P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

- a. a. a Het buikvlies (*peritonæum*?)
- b De endeldarm.
- c De baarmoeder.
- d De pisblaas, met den bodem boven de schaambeenderen opgerezen, en met het buikvlies bekleed.

Voords ter wederzyde.

- e De zaadvaten.
- f De trompet van FALLOPPIUS.
- g De breede band der baarmoeder.
- h De dyeflagader (*arteria cruralis*).
- i De dyeader (*vena cruralis*).
- k De bovenbuiks-flagader (*art. epigastrica*), l. de bovenbuiks ader (*vena epigastrica*); de takken, die eigenlyk dien naam verkrygen, zyn afgesneden.
- m Takken, die langs den ronden band der baarmoeder naar dezelve opklimmen.
- n Takken, naar de uitwendige schaamdeelen verspreid (*art. et vena pudenda externa*).
- o Een gedeelte van den rechter ronden band der baarmoeder.
- p De afgesneden moederader (*vena saphena*).
- q Het schaambeen.
- r De tusschengeplaatste kraakbeenige en bandachtige zamenvoeging (*synchondrosis*) door een lijn in tweeën gedeeld.
- s De kittelaar (*clitoris*).
- t Een been van dezelve.
- u De oprichtende spier van dezelve (*erector*).
- v De sluitspier der schaamte (*constrictor cunni*).
- w De sluitspier van den aars (*sphincter ani*) met de voornoemde vereenigd.

- x De groote bilspier (*gluteus major*).
- y De halfpeeszige (*semitendinosus*).
- z De groote aanvoerder der dye (*adductor magnus*).
- a De dunne dyespier (*gracilis*).
- b De lange aanvoerder der dye (*adductor longus*).
- c De schaambeenspier (*pectineus*).
- d De groote of lange lendenspier (*psoas magnus*).
- e De inwendige darmbeenspier (*iliacus internus*).
- f Een gedeelte van het darmbeen (*os ilium*).

- g De snydersspier (*sartorius*).
- h De rechte dyespier (*rectus cruris*).
- i De spanspier der dyefchede (*tensor vaginae femoris*).
- k De dyefchede, daar zy de buitenste zwaare dyespier (*vastus externus*) omvat en bedekt.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

De baarmoeder en schede van den boven- of voor-kant.

- a Het ligchaam der baarmoeder.
- b De hals.
- c. d De schede.
- e. e De trompetten, afgesneden.
- f. f De ronde banden.
- g. g Derzelver bloedvaten, flagader en ader.
- h De ter zijde gebogene pisblaas.
- i De blaasband.
- k. k De pisleiders.
- l De plaatsen, alwaar dezelve zig aan den achterkant in de pisblaas inplanten.
- m De blaas, aan de schede ingehecht.
- n De kittelaar.
- o. o Deszelfs beenen.
- p. p De oprichtende spieren.

D E R D E A F B E E L D I N G.

De baarmoeder en schede, naar de lengte zydelijk doorgesneden. Het voorste gedeelte van de binnenzijde.

- a. a Het ligchaam der baarmoeder.
- b. b. b. b De hals.
- c. c. c De schede.
- d Het inwendig driehoekig hol der baarmoeder.
- e. e De bovenste hoeken, die in de trompetten eindigen.
- f. f De afgesneden trompet-openingen.
- g De benedenste hoek, die in den hals eindigt, ook wel de bovenste opening van den hals genaamd.
- h De hals, ongelyk van oppervlakte.
- i. i De halfronde inwendige omtrek van den moedermond.
- k De voorste lip van den moedermond, die laager dan de achterste in de schede uitpuilt.
- l Het hol der schede.
- m Derzelver voorste gedeelte tusschen de uitwendige schaamdeelen.
- n De opening des piswegs (*urethra*).
- o. o Ploojen ter wederzyden.
- p Het uitpuilend rimpelig gedeelte der schede, in den omtrek des piswegs.

VIERDE AFBEELDING.

Het achterste gedeelte der naar de lengte door gefnedene baarmoeder en schede, van de binnenzyde gezien.

- a. a. a Het ligchaam der baarmoeder.
- b. b. b. b De hals.
- c. c. c De schede.
- d Het hol der baarmoeder.
- e. e De bovenste hoeken.
- f. f De trompetten.
- g De onderste hoek- of bovenste mond van den hals.
- h De rimpelige oppervlakte van denzelven.
- i. i. De kortere agterste lip van den moedermond die in de schede eindigt.
- k De rimpelige schede.
- l Derzelver laagste gedeelte dwars gerimpeld, daar de schede op den endeldarm ligt.

VYFDE AFBEELDING.

De deelen van een bevrucht ei, door het water uitgespannen.

- a. a. a Het buitenste vlies van het ei (*chorion*).
- b. De moederkoek (*placenta*), van de zyde, waarmede zy aan den wand der baarmoeder gehecht wordt, afgedeeld in buitige verhevenheden, die door groeven onderscheiden worden.

ZESDE AFBEELDING.

Een dergelyk bevrucht ei, het kind, de nageboorte, en zyn vliezen ontleed.

- a De buitenste oppervlakte van het omgekeerd vaatryk vlies (*chorion*).
- b De binnenste oppervlakte van hetzelfde.
- c De buitenste oppervlakte van het tweede of lamsvlies (*amnios*).
- d. d De binnenste oppervlakte van hetzelfde.
- e Het kind, in die gebogen gestalte, waarin het meestal ligt.
- f De bloote en gekronkelde navelstreng, om den hals gellingerd.
- g Dezelfde streng, door het lamsvlies doorschynende.
- h. h De aderlyke, i. i de twee slagaderlyke stammen van de navelstreng, die naar den koek en het *chorion* gaan, en zig daarin verspreiden.

ZEVENDE AFBEELDING.

Een ongeborn hond met zyne vliezen, kenlyk aan de ooren.

- a. a Het vaatryk vlies (*chorion*).
- b. De koek (*placenta*) aan een breedten band gelyk.
- c. c De vrucht in het water liggende afgebeeld.

AGTSTE AFBEELDING.

Dezelfde ongeborn hond, met zyne vliezen, ontleed.

- a. a Het vaatryk vlies (*chorion*).
- b De plaats van de koek.
- c. c Het pislies (*alantois*), aan veele dieren eigen.
- d. d Het lamsvlies (*amnios*), met de bevatte vrucht.
- e. f Bloedvaten, en wel slagaderen en aderen, die ook hier elkander vergezellen.

NEGENDE AFBEELDING.

Een ongeborn kalf, of schaap in zyne vliezen.

- a De vrucht binnen het door water uitgespannen vlies, en hierom deszelfs deelen niet dan flauw kenbaar.
- b. b. b. b Verscheidene kleine moederkoekjens (*placentulae*), aan het vaatryk vlies (*chorion*) van deeze dieren eigen.
- c De plaats, alwaar de vaten van dit vlies byeenkomen, om in de navelsteng opteklimmen, en waar de navelstreng in dit vlies eindigt.

TIENDE AFBEELDING.

Dezelfde deelen ontleed.

- a De vrucht.
- b Het buitenste vaatrykvlies (*chorion*), met zyne vaten en moederkoekjens.
- c Het binnenste of lamsvlies (*amnios*).
- d De navelstreng.
- e De overgang der streng in de vliezen.
- f De blaasband of het pislies (*urachus*), 't welk door de navelstreng uitkomende, den pislies (*alantois*) maakt, die in deeze dieren, door tuschenkomst van den hollen blaasband, met de pislies in het ligchaam gemeenschap heeft.
- g De pislies of het pislies, ook wel genaamd worstvlies (*membrana farciminalis*).

TAB. XIII.

V E R K L A A R I N G

D E R

15^{de}

P L

A

A

T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

De borst-ingewanden van den voorkant, in derzelver natuurlyke plaats.

- a. b. c Het strottehoofd (*larynx*).
- a Het strotteklepje (*epiglottis*).
- b Het schildswyze kraakbeen (*cartilago thyroidea*).
- c Het ringswyze kraakbeen (*cart. circoidea*).
- * De afstand tusfchen beiden, die vliezig gefloten word.
- d De luchtpyp (*trachea, aspera arteria*) met deszelfs kraakbeenige ringen.
- e. f. g De rechter long, in drie kwabben gedeeld.
- h. i De linker long, in twee kwabben gedeeld.
- k De kant der grootfte kwab, alwaar dezelve ontbreekt, en voor het hartezakjen wykt.
- l. m Het hartezakjen (*pericardium*), l in het linker gedeelte der borstholte, m. achter het borstbeen.
- n De afgesnedene kanten van het rechter en linker borstvlies (*pleura*), die, naar het borstbeen opklimmende, het borst-middenfchot (*mediastinum*) uitmaaken.
- o De borstklier (*thymus*).
- p. q De rechter en linker onderfleutelbeensaderen (*vena subclavia*).
- r. r. r Het middenrif (*diaphragma*), van deszelfs bolle bovenzyde.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

Die na de vierde behoorde te volgen.

- a. b. c. d Dezelfde als in de eerste afbeelding.
- e. f. g. h. i De beide longen en derzelver kwabben, die in fig. l. het hartezakjen overdekten, terug geflagen.
- k. k. k Het middenrif met deszelfs bolle bovenzyde.
- l. l. l. l Het hartezakjen door eene kruiswyze in-fnyding geopend, en de vier hoeken omgeflagen.
- m Het hart.
- n Het rechter ofvoorste oor (*auricula dextra*) waaruit de kroonader (*vena coronaria*) voortkomt.
- o. o De bovenfte holle ader (*cava superior*), zo binnen als buiten het hartezakjen.
- p. q De onderfleutelbeensaderen.
- r De groote flagaderftam (*aorta*) binnen het hartezakjen.
- s Dezelfde buiten het hartezakjen, met deszelfs drie opgaande takken.
- t De voorste of rechter kroonflagader (*art. coronaria*).
- u De longflagader (*art. pulmonalis*).

v. De achterfte of linker kroonflagaderen en aderen.

Deeze vaten van het hart, worden in de volgende zestiende plaat, in de eerste en tweede afbeelding, breeder verklaard en aangewezen.

D E R D E A F B E E L D I N G.

Die na de vyfde behoorde te volgen.

De borstingewanden van den achterkant.

- a Het strotteklepje.
- b. b Het schildswyze kraakbeen.
- c. c De hoornswyze kraakbeenderen (*cartilaginee arytenoidea*).
- d Het ringswyze kraakbeen.
- e De luchtpyp, met derzelver afgebrokene ringen.
- f Het vliezig gedeelte aan den achterkant.
- g De verdeeling der luchtpyp in twee longpypen (*bronchia*), rechter en linker, mede vliezig tusfchen de ontbreekende kraakbeenige ringen.
- h. i De twee linker longkwabben.
- k. l. m De drie rechter longkwabben.
- n. n Het middenrif.
- o De spleet, tot doorgang van den flokdarm.
- p. p Het hartezakjen.
- q De bogt der groote flagader (*aorta*), waaruit de linker kropflagader en linker onderfleutelbeensflagader voortkomen.
- r. s De achter de linker longpyp nederdaalende groote flagader, met derzelver wederzydsche tusfchenribbige flagaderen (*arteriae intercostales*).
- t De ongepaarde ader (*vena azygos*), die achter de rechter longpyp afdaalt.
- u. u. u Longpyps-klieren (*glandulae bronchiales*).

V F E R D E A F B E E L D I N G.

Die na de eerste behoorde te volgen.

De borstingewanden van den voorkant.

- a. b. c. d Dezelfde als in de eerste en tweede afbeelding.
- e. f. g. h. i. k Dezelfde als in de tweede afbeelding.
- l Het hartezakjen in zyn geheel, ontbloot van den voorkant.
- m. m Deszelfs aanhechting aan het middenrif.
- n Deszelfs aanhechting aan de bovenfte holle ader.
- o Deszelfs aanhechting aan de groote flagader.
- p De bovenfte holleader, buiten en boven het hartezakjen.
- q De zogenaamde ftam van LOWER (*truncus LOWERI*), of gemeen beginzel van de rechter krop- en onderfleutelbeens-flagaderen.

- r De linker krop-flagader (*carotis*.
- s De linker onderfleutelbeens-flagader.
- t. t De longsaderen, die in de longen ingaan.

VYFDE AFBEELDING.

Die na de tweede behoorde te volgen.

- De longen van den voorkant, sterker naar achteren omgebogen, met weglating van het hart.
- a. b. c De drie kwabben der rechter long.
  - e. f De twee kwabben der linker long.
  - d. g De holle vlakten, waarmede de rechter en linker long aan het bolle middenrif beantwoorden.
  - h De longflagaderstam, by i. aan het hart afgesneden.
  - k. l De longflagaderen, rechter en linker.
  - m De longaderstam, of gemeene boezem, by n. aan het hart afgesneden.
  - o. p De vier longaderen, rechter en linker.

ZESDE AFBEELDING.

Die na de derde behoorde te volgen.

De longen en het hart, met derzelver grooten vaten, van den achterkant gezien.

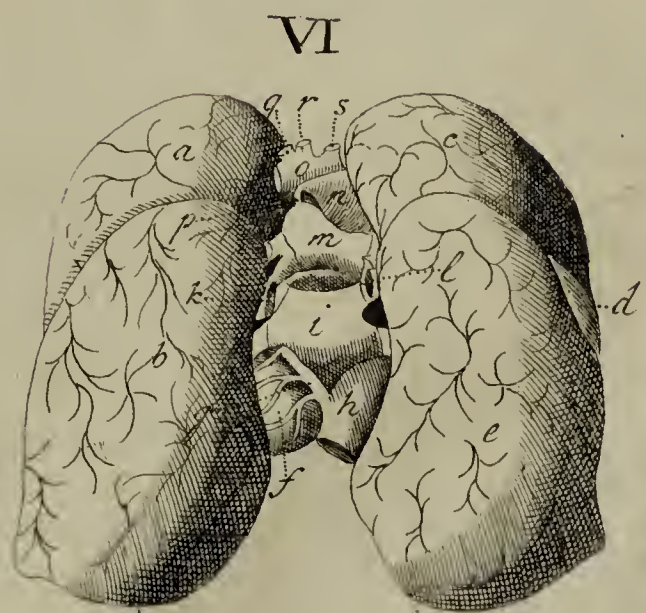
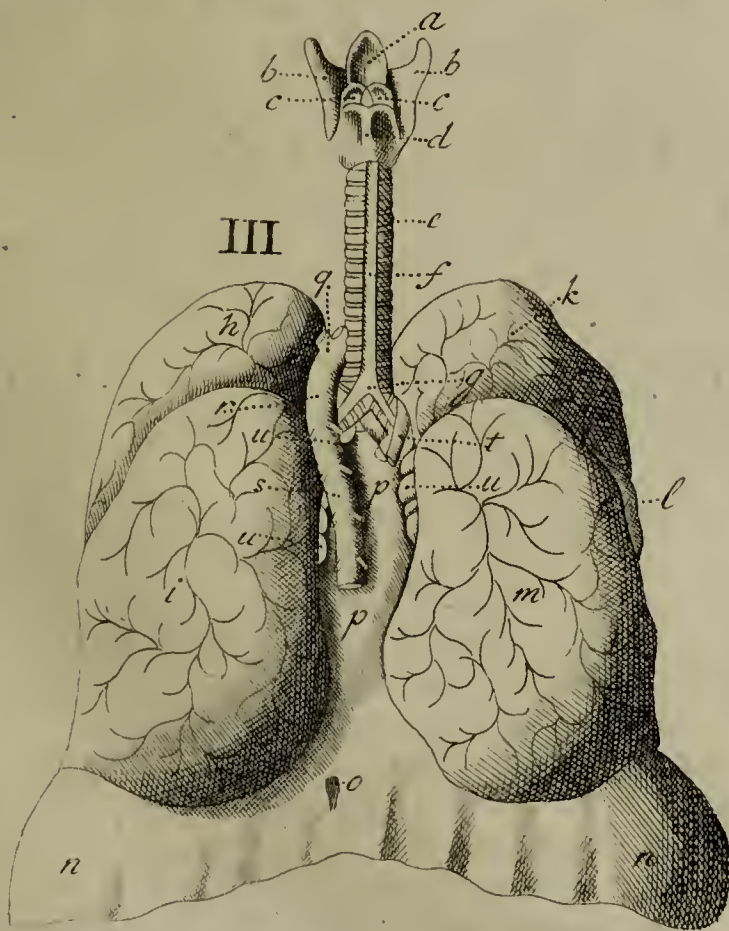
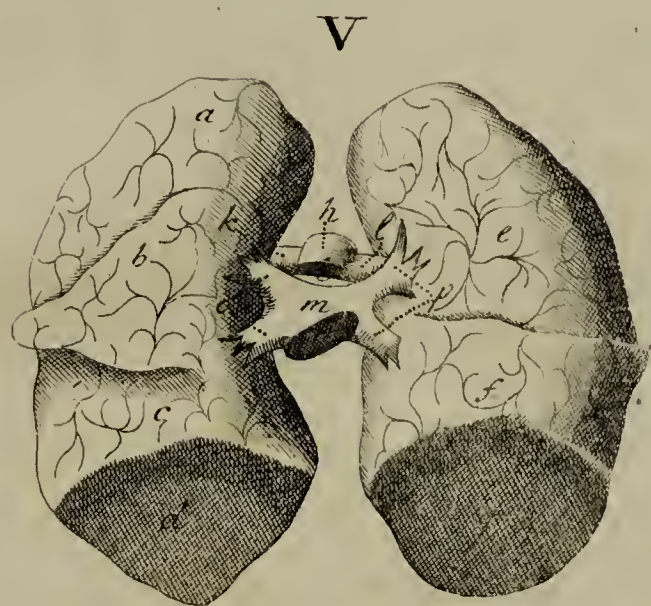
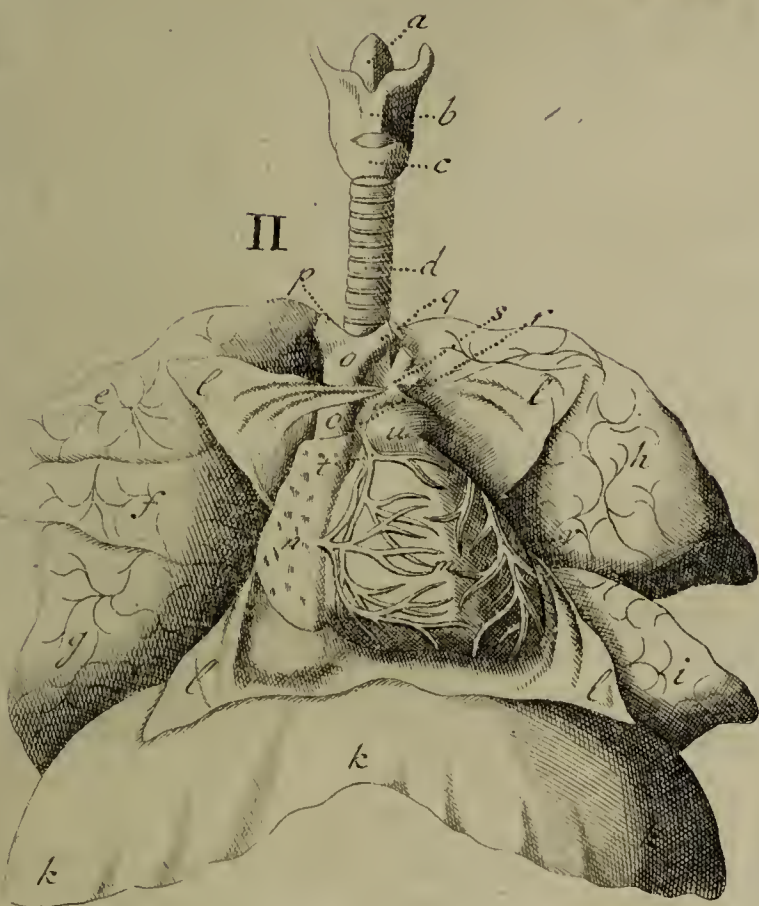
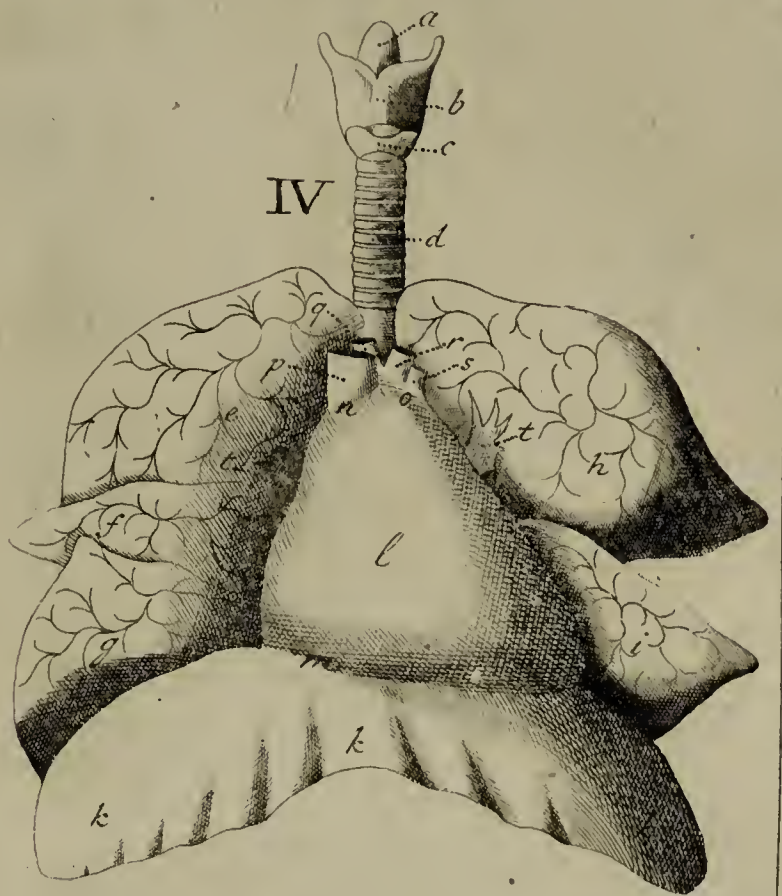
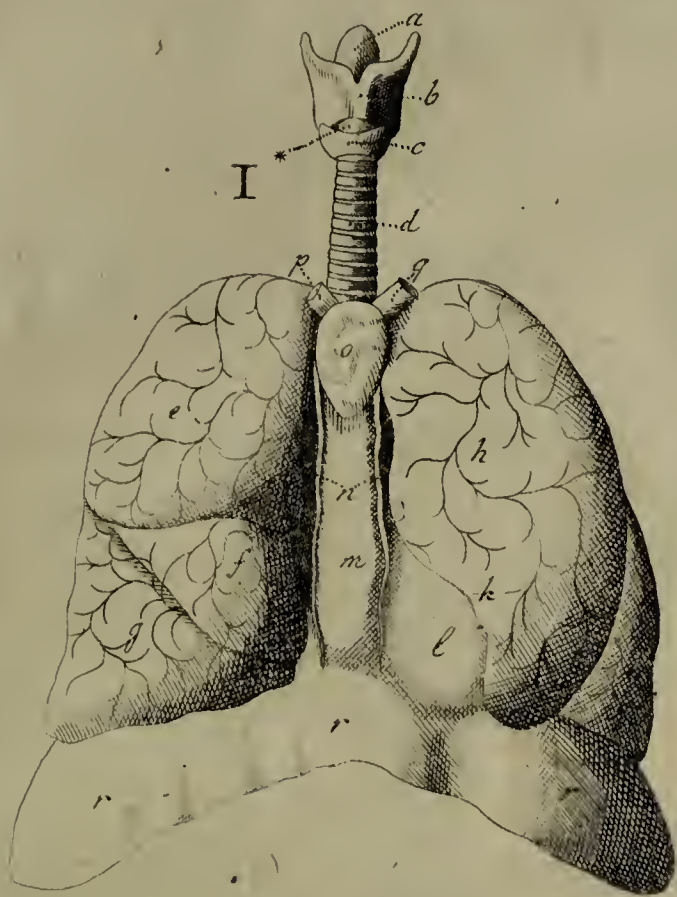
- a. b De twee kwabben der linker long.
- c. d. e De drie kwabben der rechter long.
- f Het achterste linker gedeelte van het hart.
- g De achterste kroonader, uit de onderste holle ader voortkomende.
- h De onderste holle aderstam (*vena cava inferior*).
- i De longaderlyke boezem midden tuschen de longaderen, aan welke de plaatsen der aanhechtingen van het hartezakjen doorlynen aangewezen zyn.

- k. l De afgesneden longpypen (*bronchiae*).
- m De longflagaderstam en verdeeling in rechter en linker longflagader, aan welke mede de aanhechtingen van het hartezakjen doorlynen zyn aangewezen.
- n De groote flagaderstam (*aorta*), binnen het hartezakjen.
- o Dezelfde, buiten het hartezakjen, met de lyn van aanhechting van het zelve.
- p De flagaderlyke band, die in een ongeboren vrucht, een buis van gemeenschap is tuschen de groote en longflagader (*canalis arteriosus*).
- q De linker onderfleutelbeensflagader.
- r De linker kropflagader.
- s De gemeene stam der rechter krop-en onderfleutelbeensflagader, of tronk van L. O. WER.

„ In plaat XV. na afbeelding I. moet afbeelding IV. in aanmerking komen, die van de voorgaande alleen hierin verschilt, dat, na het wegneemen van de thymklier en borstvliesen, en het opligten der longkwabben, het hartezakjen met eenige bovenste stammen van bloedvaten van het hart zichtbaar worden: hierop volgt afbeelding II., waarin het hartezakjen geopend gezien wordt; en daarna afbeelding V., waarin het hartezakjen en tevens het hart is weggenomen: daarna worden in afbeelding III. de longen enz. van den achterkant gezien; waarop in afbeelding VI. na het wegneemen der overdekkende vliesen, alle de vaten van het hart van den achterkant voorkomen.”

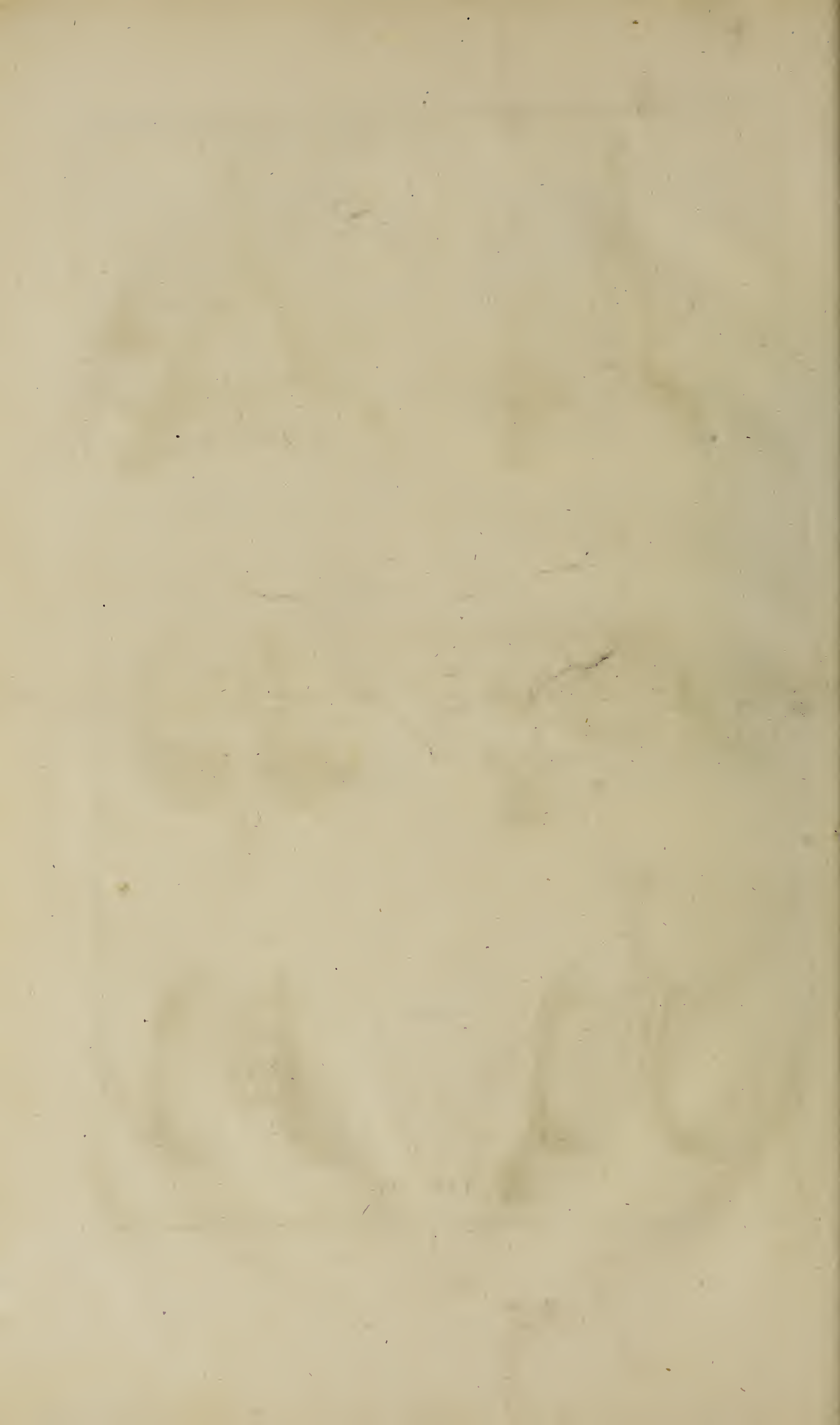
G. MARTINII, in B. EUSTACHII
tabulas anatomicas commentaria,
Prolegomen: cap. 2. n°. 9. pag. 39.

TAB. XV.

V E R K L A A R I N G

D E R

16^{de}

P

L

A

A

T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

Het hart (*cor*) met deszelfs groote vaten, in den natuurlyken staat van den voorkant, niet ongelyk aan die in plaat XV. afbeelding II. voorgesteld.

- a Het rechter gedeelte van het hart.
- b Het rechter oor.
- c De onderste holle ader (*vena cava*).
- d De bovenste holle ader.
- e De rechter, f. de linker onderfleutelbeensader.
- g Waarschynelyk de rechter, h. de linker inwendige mamader (*vena mammaria interna*), nader in de XXVII. Plaat aantewyzen.
- i De groote slagaderstam (*aorta*).
- k Deszelfs bogt, overgaande in
- l De nederdaalende groote slagader (*aorta descendens*).
- m. m De gemeene stam der rechter onderfleutelbeens- en krop-slagader, of tronc van LOWER (*truncus LOWERI*).
- n De rechter onderfleutelbeensslagader (*art. subclavia*).
- o De rechter kropslagader (*art. carotis*).
- p De linker kropslagader.
- q De linker onderfleutelbeensslagader, die uit de bogt der groote slagader voortkomt.
- r De stam der longslagader, die onder die bogt doorgaat naar achteren.
- s De rechter of kleinere kroonslagader (*art. coronaria*).
- t De rechter of kleiner kroonader (*vena coronaria*), welker takken zig nevens en door elkanderen verspreiden, en met die van den achterkant, door inmondigen vereenigen en vlechten maaken.
- u. v Kleinere takjens van de linker kroonader.
- w. x. y Grootere en elkander vergezellende takken der linker kroonslagader en ader, in de volgende afbeelding te vinden.
- z Een vlecht of tak van gemeenschap tuschen de rechter- en linker kroonader.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

Het zelfde hart, met deszelfs vaten, van den achterkant.

- a Het linker gedeelte van het hart.
- b Het rechter oor.
- c De onderste holle ader.
- d De bovenste holle ader.
- e De zamenkomst deezer beiden, om den rechter boezem (*sinus*) uittemaaken.
- f De ongepaarde ader (*vena azyga*).
- g De zamenkomst van h. de rechter, i. de linker onderfleutelbeensader.
- k De stam der groote slagader.
- l Deszelfs bogt, uit welke voortkomt
- m De tronc van LOWER of gemeene stam van n. en o.

- n De rechter onderfleutelbeensslagader.
- o De rechter kropslagader.
- p De linker kropslagader.
- q De linker onderfleutelbeensslagader.
- r De nederdaalende groote slagaderstam.
- s De stam der longslagaderen, onder den bogt der *aorta* voortkomende.
- t De rechter, u. de linker longslagader.
- v Het linker oor.
- w De rechter, x. de linker longaderen.
- y Derzelver zamenkomst in den linker boezem.
- z De linker of grootere kroonslagader.
- i De linker of grootere kroonader.
- 2. 3 De verspreiding van derzelver onderste takken, vergezeld door die der kroonslagader.
- 4 De verspreiding van derzelver bovenste takken, nevens die der kroonslagader.
- 5 De ombuigingen derzelve naar de voorzyde van het hart, in de eerste afbeelding met w. aangewezen.

D E R D E A F B E E L D I N G.

Het rechter gedeelte van het hart, de holligheid, de boezem en het oor, naar de lengte geopend, gelyk aan plaat VIII. afbeelding VI.

- a. a De dikte der wanden van de rechter holligheid (*ventriculus*).
- b Die zelfde holligheid van binnen.
- c. d. d De rechter aderlyke opening van het hart (*ostium venosum*), of gemeenschap by c. met het rechter oor, by d. d. met de rechter boezem.
- e. e. f. f De driepuntige klapvliezen (*valvula tricuspidales*) waarvan e. e. geheel zyn, de derde is doorgesneden, waarvan f. f. de gedeelten aanwyzen.
- g. g De oorsprong deezer klapvliezen van den rand der aderlyke opening.
- h. h De vleezige kolommen binnen de holligheid.
- i. i De trekkerachtige koorden en vlechten derzelve, waardoor de vleeschkolommen met de klapvliezen vereenigd zyn.
- k Het rechter oor, van de buitenzyde.
- l Het zelve van binnen, met deszelfs vleezige kolommen.
- m. m De randen van het opengesneden oor.
- n. n. n De rand van den rechter boezem.
- o De rechter boezem (*sinus*) van binnen.
- p Het vleezige, q. het pees-vlechtig gedeelte van het klapvlies in de opening der onderste holle ader, daar deeze zig in den rechter boezem ontlast; het klapvlies van EUSTACHIUS (*valvula EUSTACHII*) geheten.
- r De opening der linker of grootere kroonader, daar die zig in den rechter boezem ontlast.

- s Een halvemaanswyze klapvlies voor dezelve geplaatst, waardoor de terugvloeijing van het bloed in de ader belet wordt.
- t Een halfmaanswys boezemtjen, een overblyfzel van het eironde vengster (*foramen ovale*) in het vliezig middenschot tusfchen den rechter en linker boezem.
- u De opening, waarmede v. de bovenste holle ader zig in den rechter boezem ontlast.
- w De ftam der groote slagader (*aorta*).
- x De ftam der longslagader, waarvan de slagaderlyke opening, door het driepuntig klapvlies f. bedekt wordt.
- y Het uitwendige gedeelte van het hart.
- z Takken der flinkere of grootere kroonslagader en ader, die elkander vergezellen en zich door de oppervlakte verspreiden. Zie afbeelding I. w. x. y.

VIERDE AFBEELDING.

De rechter holligheid van het hart en der longslagader, naar de lengte te gelyk geopend langs de flinker holligheid, en buitenwaards gebogen.

- a. a De dikte van de doorsnede der rechter holligheid.
- b. b De inwendige oppervlakte met deszelfs vleeschkolommen.
- c. c De doorsnede van de longslagader.
- d De longslagader van binnen.
- e. e De halfmaanswyze klapvliezen, (*valvula semilunares*) in de rechter slagaderlyke opening (*ostium arteriosum*) van het hart geplaatst, afgerond naar de holligheid, en met de hoornen naar de slagadergekeerd.
- f De groote slagader (*aorta*).
- g De uitwendige oppervlakte van de flinker holligheid.
- h, h De verspreiding der elkander verzellende flinker kroonslagader en ader over hetzelfde.
- i De uitwendige oppervlakte van de rechter holligheid, zie afbeelding II. 1. 2. 3.

VYFDE AFBEELDING.

De flinker holligheid van het hart, en de ftam der groote slagader, aan den voorkant van het flinker oor te gelyk geopend.

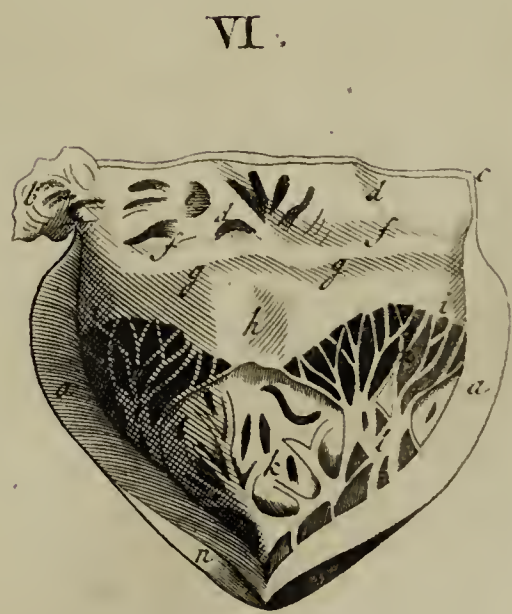
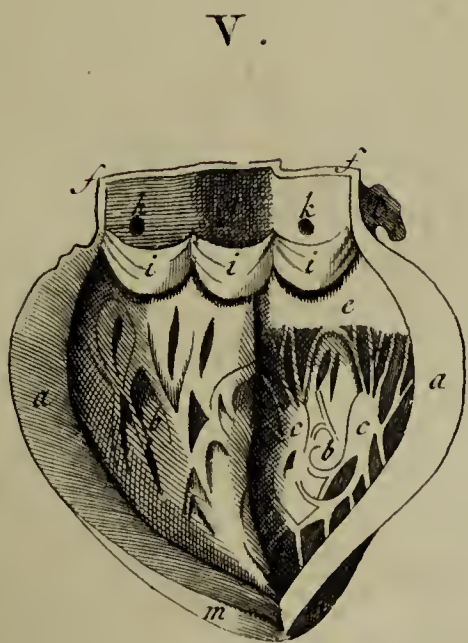
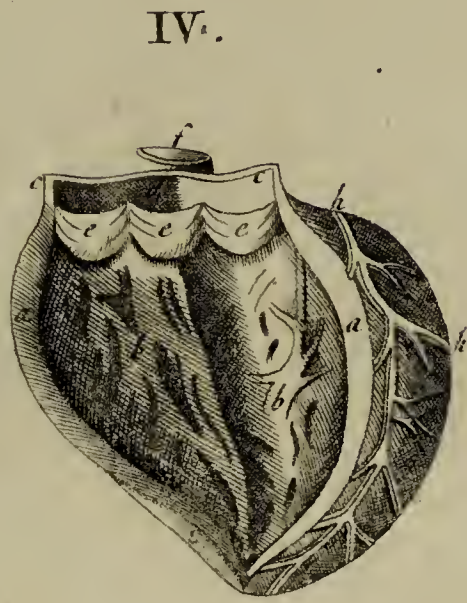
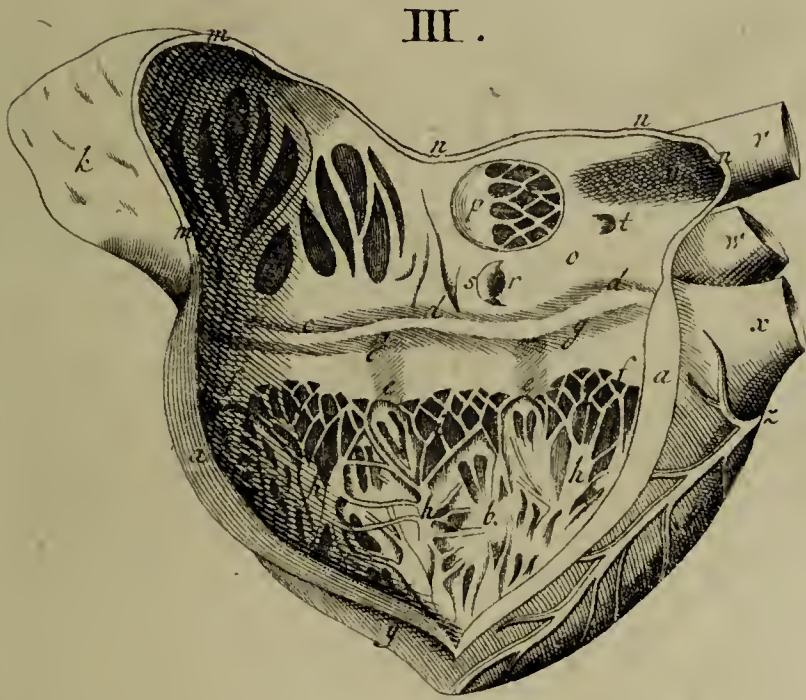
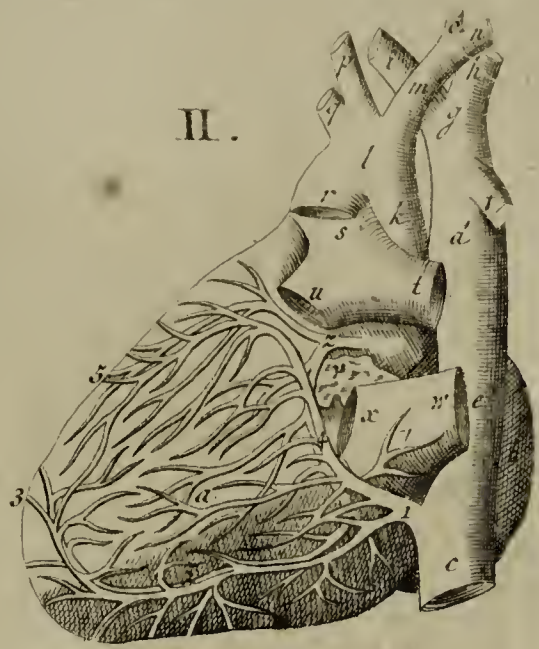
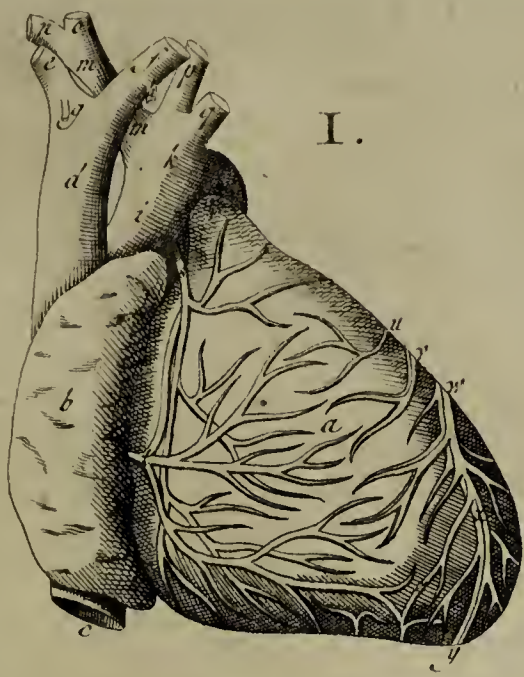
- a. a De meerdere dikte der doorsnede van den wand der flinker holligheid.
- b. b De flinker holligheid van binnen.
- c c Vleeschkolommen in dezelve.
- d. Peesvlechten deezer kolommen.
- e Een gedeelte van de myterswyze klapvliezen (*valvula mitrales*).
- f. f De doorsnede van den grooten slagaderftam.
- g De groote slagader van binnen.
- h De opening van de rechter, k. die van de flinker kroonslagader.
- i. i. i De halfmaanswyze klapvliezen in de flinker slagaderlyke opening van het hart, even als die in de vierde afbeelding, met de hoornen naar den kant der slagader, en met de bolle zyde naar de holligheid gekeerd.
- 1 Het flinker oor, zie afbeelding II. v.

ZESDE AFBEELDING.

Het flinker gedeelte van het hart, deszelfs holligheid, boezem en oor, naar de lengte geopend.

- a. a De meerdere dikte der doorsnede van den wand der flinker holligheid.
- b. c De doorsnede van het flinker oor en boezem der longaderen.
- d. d De flinker boezem (*sinus*) van binnen.
- e Het halfmaanswyze boezemtjen, een overblyfzel van het eironde vengster (*foramen ovale*): zie afbeelding III. t.
- f. f De rand der flinker aderlyke opening (*ostium venosum*) van het hart.
- g. g Het begin der vliezige uitbreiding der mytersvormige klapvliezen (*valvuli mitrales*).
- h Een deezer klapvliezen in zyn geheel.
- i. i Gedeelten van het doorgesneden tweede klapvlies.
- k De flinker holligheid van binnen.
- l. l Derzelver vleeschkolommen.
- m. m De peesvlechten, die deeze kolommen met de mytersvormige klapvliezen verëenigen.
- n. n De uitwendige oppervlakte van het flinkerhart.

TAB . XVI .

V E R K L A A R I N G

D E R

17^{de}

P L

A A T.

EERSTE AFBEELDING.

De hersenen van den rechter kant gezien, na dat het bovengedeelte der rechter kwabbe grondvlakkig is afgesneden, en derzelver bekleedzel kruiswyze doorgesneden, waar van de gedeelten bij het ruggemerg nederhangen.

- a. a. Het linker halfronde (*hemisphaerium*) der groote hersenen.
- b. b. Waarschijnlijk het seiswijze verlengsel (*processus falciformis*) door het welke de kronkelingen der linker kwabbe doorschijnen.
- c. c. De bastachtige zelfstandigheid van de grondvlakkige doorsnede der rechter kwabbe.
- d. De mergachtige zelfstandigheid derzelve.
- e. Het eeltachtig ligchaam (*corpus callosum*).
- f. f. f. f. f. Het kruiswijze gedeelte en nederhangende dikke hersenvlies (*dura mater*).
- g. De kleine hersenen (*cerebellum*).
- h. Het verlengde merg (*medulla oblongata*).

TWEEDE AFBEELDING.

De kleine hersenen van den achterkant doorgesneden, en het ruggemerg.

- a. a. De buitenste oppervlakte der kleine hersenen (*cerebellum*).
- b. b. b. Het bastachtige } der doorgesneden kleine
- c. c. Het mergachtige } hersenen.
- d. d. De beenen van het merg der groote hersenen (*crura cerebri*), afgesneden.
- e. De pijnappelklier (*glandula pinealis*).
- f. f. De billen (*nates*).
- g. g. De ballen (*testes*).
- h. h. Het vierde paar of de hartstochtlijke oogzenuwen (*nervi pathetici*).
- i. i. De beginsels van het vierde paar zenuwen achter de ballen.
- k. k. Het vervolg van het verlengde merg, of beenen der groote hersenen (*crura cerebri*) d. d. in den natuurlijken staat door de kleine hersenen overdekt, en daar door de vierde holligheid (*ventriculus quartus*) helpende uitmaaken.
- l. Eene groef in dezelve, of de schrijfspen (*calamus scriptorius*).
- m. m. De achterste beginsels van het ruggemerg of mergverlengfels der kleine hersenen (*crura cerebelli*).
- n. Het ruggemerg, bekleed met deszelfs eigen

vlies (*pia mater*), dikker en breeder in den hals.

- o. Het zelfde, dunner en smaller in den rug.
- p. Het zelfde, wederom breeder in de lendenen, uit hoofde van den aldaar beginnenden paardestaart (*cauda equina*).
- q. De meerdere verdeeling van den paardestaart.
- r. s. t. u. Linker hals- rug- lenden- en heiligbeens- zenuwen, uit de achterste zijdelijke oppervlakte van het ruggemerg voortkomende, en door zenuwen van den voorkant vergezeld wordende.
- v. De ongepaarde zenuw, of het draadvormig uiteinde van het ruggemergsvlies.
- w. y. Voorbeelden van achterste halszenuwen van de rechter zijde.
- x. z. Voorbeelden van voorste halszenuwen, ook bij de volgende waarteneemen.
- 1-7 De zeven halszenuwen (*nervi cervicales*).
- 1-12 De twaalf ruggezenuwen (*nervi dorsales*).
- 1-5 De vijf lendenzenuwen (*nervi lumbales*).
- 1-4 De zes heiligbeenszenuwen (*nervi osfis sacri*).

van de rechter zijde.

DERDE AFBEELDING.

Het vlak eener dwarse doorsnede der groote hersenen, waarvan het bovenste gedeelte is weggenomen.

- a. a. a. a. De groote kwabben der groote hersenen, tuschen welker kronkelingen hier en daar het tedere hersenvlies (*pia mater*) schijnt intetreden.
- b. b. De bastachtige zelfstandigheid (*cortex cerebri*), met een gedeelte van het mergachtige (*medulla*) der twee voorste kwabben.
- c. c. De bastachtige zelfstandheid met het mergachtige der achterste kwabben.
- d. d. Het middenste mergachtige der hersenen.
- e. Een gedeelte van het eeltachtig ligchaam (*corpus callosum*): het overige weggenomen zijnde, om de holligheden te vertoon.
- f. f. De gestreepte ligchaamen (*corpora striata*).
- g. g. De netswijze vlechten van vaten (*plexus choroidei*), die de bedden der gezichtzenuwen overdekken, binnen de groote hersenholligheden (*ventriculi anteriores*), waarvan de linker meerder naar achteren geopend is.

VERKLARING DER 17de PLAAAT.

h. h. Aanzienlijke bloedvaten deezer vaatvlechten.

VIERDE AFBEELDING.

Het vervolg der voorgaande derde afbeelding; zijnde het gewelf (*fornix*) aan den voorkant afgesneden, en met de netswijze vlecht van vaten naar achteren omgeslagen.

- a. a. Het voorste gedeelte van het gewelf (*fornix*), afgesneden.
- b. b. Het andere afgesneden gedeelte van het gewelf.
- c. c. Het onderste gedeelte van het gewelf.
- d. d. Het wederzijdse gedeelte van de vaatvlecht (*plexus choroideus*), zie fig. III. g. g.
- e. e. Het middenste gedeelte van de netswijze vlecht onder het gewelf gelegen.
- f. f. Een gedeelte der kleine hersenen (*cerebellum*).
- g. g. De ballen (*testes*).
- h. h. De billen (*nates*).
- i. i. De pijnappelklier (*glandula pinealis*).
- k. k. De bedden der gezichtszenuwen (*thalami nervorum opti-
corum*).
- l. l. De spleet tusschen de bedden der gezichtszenuwen, of derde hersenholligheid (*ventriculus tertius*).
- m. m. De gestreepte ligchaamen (*corpora striata*).

VIJFDE AFBEELDING.

Het vlak eener andere doorsnede van de achterste kwabbe der groote hersenen, op de hoogte der hersen-holligheid.

- a. a. a. a. De bast- en merg-achtige zelfstandheid der achterste kwabben.
- b. b. De plaats, alwaar de voorste kwabben der groote hersenen zijn weggesneden.
- c. c. Achterste gedeelten der voorste holligheden (*ventriculi anteriores*), het vervolg van fig. III. aan de linker zijde.
- d. d. Het gewelf.
- e. e. Het afgesneden voorste gedeelte.
- f. f. De achterste beenen van hetzelfde (*crura posteriora fornicis*).
- g. g. De bedden der gezichtszenuwen (*thalami nervorum opti-
corum*).
- h. h. De spleet tusschen de bedden der gezichtszenuwen, zie fig. IV. l.
- i. i. De plaats, alwaar de beenen van het verlengde merg (*crura medulla oblongata*) zijn weggenomen.
- k. k. De gezichtszenuwen (*nervi optici*); k. de linker, l. de rechter.

m. De zamenkomst derzelve.

ZESDE AFBEELDING.

De hersenen van den onderkant, na eene dergelijke grondvlakkige doorsnede, waarbij het onderste gedeelte is weggenomen.

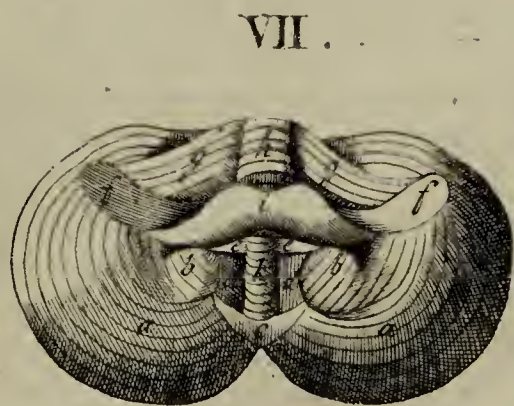
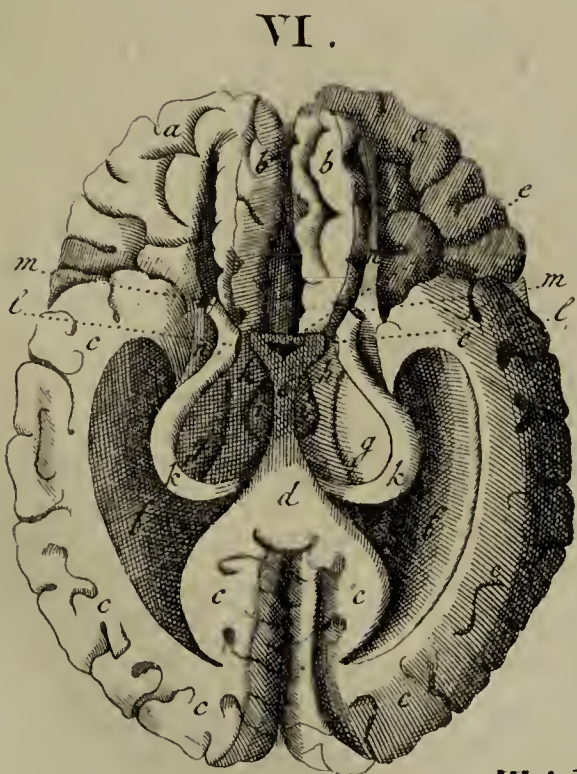
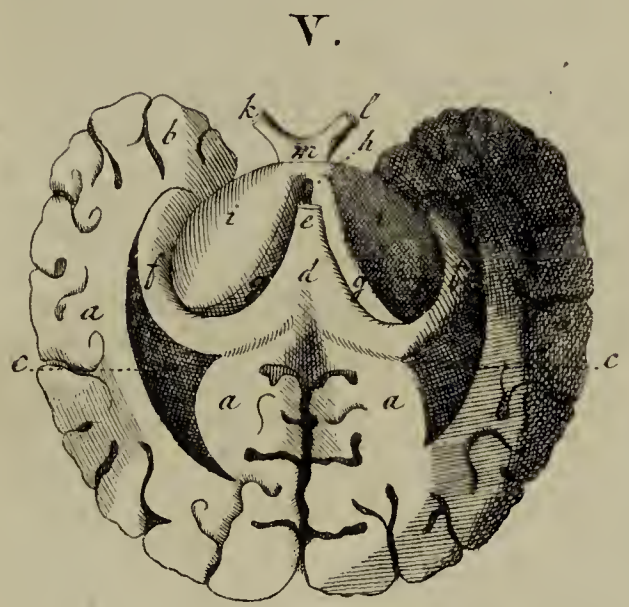
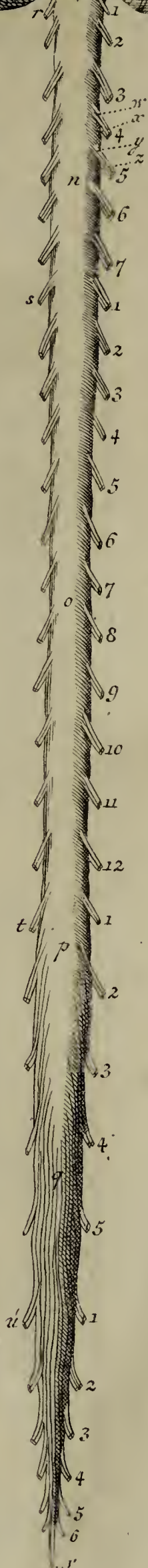
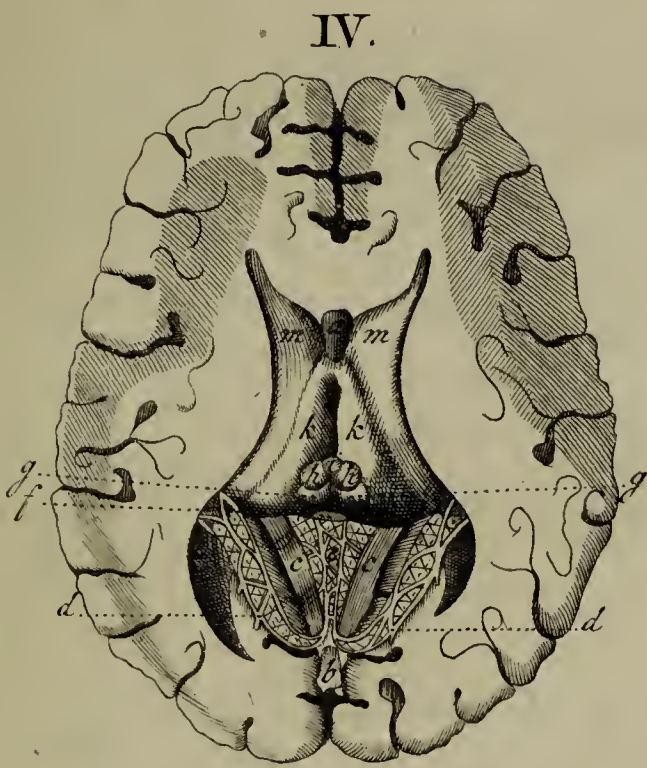
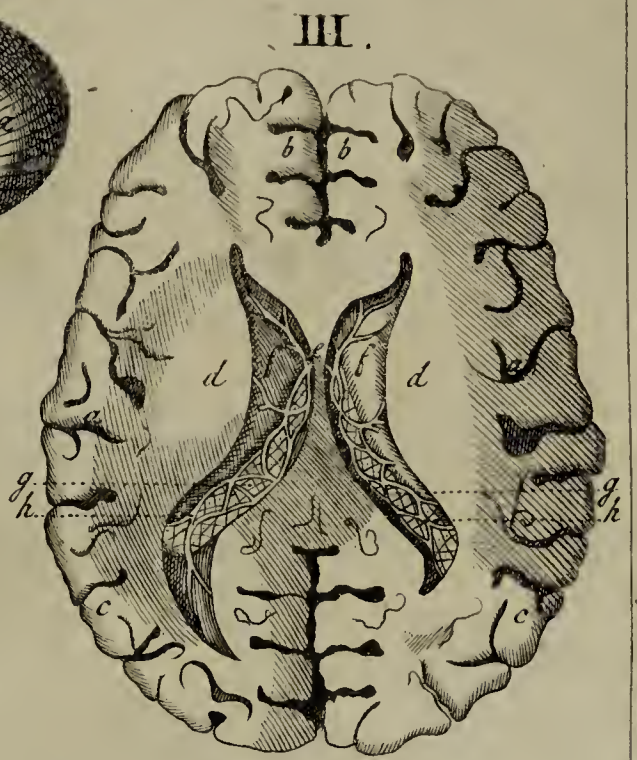
- a. a. De voorste kwabben der groote hersenen van den onderkant.
- b. b. Derzelve gedeelten, die tegen elkander aangelegd zijn geweest, een weinig van één gebragt.
- c. c. c. c. Het vlak der doorsnede van de bast- en merg-achtige zelfstandigheid der achterste kwabben.
- d. d. Het onderste gedeelte van het gewelf.
- e. e. Hetzelve met eene driehoekige ruimte tusschen deszelfs voorste beenen (*crura fornicis anteriora*).
- f. f. De bovengedeelten der groote hersenholligheden.
- g. g. De afgesnedenen beenen van het verlengde merg (*crura medullae oblongatae cerebri*).
- h. h. De bedden der gezichtszenuwen (*thalami nervorum opti-
corum*).
- i. i. De doorgesnedenen vereeniging derzelve.
- k. k. De stammen der gezichtszenuwen, die van de bedden voordkomen, en zig om het verlengde merg buigende voordloopen.
- l. l. De vlakten der doorgesnedenen vereeniging der gezichtszenuwen.
- m. m. De afgesnedenen gezichtszenuwen (*nervi optici*).
- n. n. De tepelswijze verlengzels (*processus mammillares*), of het eerste paar zenuwen.

ZEVENDE AFBEELDING.

De kleine hersenen van den onder- en voorkant, het tegenovergestelde van fig. II. a-m.

- a. a. De uitwendige gegroefde oppervlakte der kleine hersenen.
- b. b. Ronde verhevenheden aan dezelve.
- c. c. d. d. e. e. f. f. g. g. Gedeelten der kleine hersenen, die naar de wormswijze verlengzels en de ringswijze verhevenheid overgaan.
- h. h. Het voorste wormswijze verlengfel (*processus vermiformis*).
- i. i. De ringswijze verhevenheid (*cinctura annularis; pons VAROLII*), van welks voorste gedeelte de verlengde beenen van het hersenmerg (*crura cerebri*) zijn afgesneden, en van het achterste gedeelte het verlengde merg (*medulla oblongata*).
- k. k. Het achterste wormswijze verlengfel.

TAB.

XVII.

VERKLARING

DER

18^{de}

P L

A

A

T.

EERSTE AFBEELDING.

De hersenen, naar de lengte doorgesneden, en daarvan het rechter gedeelte van den onderkant verbeeld.

- A De rechter voorste kwab der groote hersenen.
- B De rechter middenste kwab der groote hersenen.
- C Het rechter gedeelte der kleine hersenen.
- D De helft van de tuschenruimte der vereeniging van de gezichtszenuwen en der ringswijze verhevenheid; in welke naar achteren de witachtige lichamen, (*corpora candicantia*) gelegen zijn, en naar vooren de opening der derde hersenholligheid (*vulva*), of het trechtertjen (*infundibulum*) gezien wordt.
- E Het rechter gedeelte der ringswijze verhevenheid (*eminentia annularis*).
- F Het rechter gedeelte van het voorste pyramiedswijze ligchaam.
- G Het rechter gedeelte van het achterste pyramiedswijze ligchaam.
- H Het ruggemerg (*medulla spinalis*).
- I Het eerste paar zenuwen.
- II Het tweede paar zenuwen.
- III Het derde paar zenuwen, 't welke de volgende takken afgeeft:
  - 1 De tak die naar der aanvoerende spier van het oog gaat.
  - 2 De tak die zig in de onderste schuinse spier van het oog verliest.
  - 3 De tak die in de nederdrukkende spier van het oog eindigt.
  - 4 De tweede groote tak van het derde paar, die zig verliest in de bovenste rechte spier van het oog en in de optrekker van het bovenste ooglid.
- IV Het vierde paar zenuwen.
- V Het vijfde paar zenuwen.
  - a De eerste tak, van het vijfde paar zenuwen.
  - b De oogzenuw (*ramus ophthalmicus*).
  - c De tak die naar den regenboog loopt (*ramus ciliaris*).
  - d. e. De tak van de oogzenuw, die uit het ooghol in den neus gaat (*nasalis*).
  - f De voordgang van de oogzenuw.
  - g De oogzenuw, die door het bovenste oogholsgat (*foramen orbitale superius*) loopt, om de voorhoofdszenuw (*nervus frontalis*) te worden.

- h De tak die zig in den hoek van het oog naar de traanklier verliest.
- i De tweede tak van het vijfde paar zenuwen, bovenkaakszenuw (*nervus maxillaris superior*) genaamd.
  - 1 De tak die naar den neus gaat.
  - 2 De tak die in de sleuf van het ooghol loopt, en verder weder te voorschijn komt uit het onderste oogholsgat, verdeelende verder zijn takken in de spieren van de bovenkaak.
  - 3 De tak die naar het verhemelte gaat (*ramus sphenopalatinus*).
- C De derde tak van het vijfde paar zenuwen (*nervus maxillaris inferior*).
  - 1 De tak die naar de wangspier gaat (*ramus buccinatorius*).
  - 2 De tak die naar de slaapspier loopt (*ramus temporalis*).
  - 3 De tak die naar de uitwendige vleugelspier loopt (*ramus pterygoideus externus*).
  - 4 De tak die naar de kaauwspier gaat (*ramus massetericus*).
  - 5 De tak die tot de tong loopt (*ramus lingualis*), van sommigen voor de smaakzenuw van de tong (*nervus gustatorius*) gehouden.
- 6, 6 De tak, die door het kanaal van de onderkaak loopende, uit het voorste kaakgat weder te voorschijn komt.
- 7 De tak die van de voorgaande afkomt, en zig verspreidt in de maaltands-tongbeen en twee buikige spieren, en *ramus mylohyoideus* genaamd wordt.
- 8, 8 De vereeniging van de achterste tak van de onderkaakszenuw met het harde gedeelte van de gehoorzenuw.
- 9 De trommelfnaar (*chorda tympani*), welke zig met de vijfde tak van de onderkaakszenuw vereenigt.
- VI Het zesde paar zenuwen.
- VII Het zevende paar zenuwen, dat zig in twee stammen verdeelt.
  - 1 Het harde gedeelte van de gehoorzenuw (*portio dura*) dat hier de golvende loop in de waterleiding van FALLOPIUS voorsteld.
  - 2 Het zachte gedeelte van de gehoorzenuw (*portio mollis*).
  - 3 Het flekkenhuis (*cochlea*), waarin de voorgaande zenuw loopt.
- VIII Het agtste paar zenuwen, dat hier afgesneden is.
- IX Het negende paar zenuwen, hier afgesneden.

VEKKLAARING DER 18de P L A A T.

- a De eerste halszenuw.
- b De tweede halszenuw.
- c De derde halszenuw.
- 1 De terugkeerende ruggemergzenuw (*nervus spinalis recurrens*), vereenigd met het agtste paar zenuwen, en met de eersten van den hals.
- 2 De vereeniging van de terugkeerende ruggemergzenuw met de eerste en tweede halszenuwen.
- 3 De vereeniging van dezelfde zenuw met de tweede en derde halszenuw.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

De hersenen van den onderkant, met derzelver zenuwen, en de verspreiding daarvan langs den voorkant van de ruggegraat, met derzelver voornaamste takken.

- A De voorste kwab der groote hersenen.
- B De middenste kwab der groote hersenen.
- C Het benedenste gedeelte der kleine hersenen.
- D De vereeniging der gezichts-zenuwen.
- E De tusschenruimten tusschen deeze vereeniging en de ringswijze verhevenheid; in welke naar achteren de witachtige ligchaamen (*corpora candicantia*), naar vooren de opening der derde hersenholligheid (*vulva*) of van het trechtertjen (*infundibulum*) gezien wordt.
- F De ringswijze verhevenheid (*eminentia annularis*).
- G De achterste pyramiedswijze ligchaamen.
- H De zamenkomst der voorste pyramiedswijze ligchaamen (*corpora pyramidalia*).
- I De voorste boog der bovenste halswervel (*atlas*).
- K Het linker zijdelijk uitsteekzel derzelve.
- L Het ligchaam van de tweede halswervel, naar boven in een tandwijze punt uitlopende (*epistropheus*).
- M De onderste halswervel.
- N De bovenste rugwervel.
- O De onderste rugwervel.
- P De bovenste lendenwervel.
- Q De onderste lendenwervel.
- R De bovenste wervel van het heiligbeen (*os sacrum*), bestaande uit vijf wervelen.
- S Het stuitbeen (*os coccygis*), uit vier werveltjens zamengesteld.
- I, I Het eerste paar zenuwen of tepelswijze verhevenheden (*eminentiae papillares*).
- II II Het tweede paar zenuwen, vereenigd in D.
- III III Het derde paar zenuwen, vóór de ringswijze verhevenheid voorkomende.
- IV IV Het vierde paar zenuwen.
- V V Het vijfde paar zenuwen, ter zijde van de ringswijze verhevenheid voorkomende, en in drie takken gedeeld, die hier afgesneden zijn.
- VI VI Het zesde paar, van de ringswijze verhevenheid, even vóór de pyramiedswijze ligchaamen voorkomende.

VII VII Het zevende paar zenuwen, waarvan het dikkere of zachtere gedeelte (*portio mollis*) een flekkenhuisjen (*corhlea*) op deszelfs einde vertoont; terwijl het dunnere hardere gedeelte (*portio dura*) met eene meer slangwijze bogt verbeeld wordt.

VIII VIII Het agtste of dwaalende paar (*par vagum*), uit het zijdelijke gedeelte der achterste pyramiedswijze ligchaamen voorkomende, en het welke in den hals, borst en buik voordlopende, verscheidene voornaame takken van zig afgeeft, en vlechten helpt uitmaaken.

IX IX Het negende paar hersenzenuwen, of de tongzenuwen (*nervi linguales*), die ter wederzijde uit de voorste pyramiedswijze ligchaamen voordkomen.

In den hals tusschen I en N van 1—7. de zeven paaren halszenuwen (*nervi cervicales*), tusschen de bovenste hals- en bovenste rug-zenuwen, uit het ruggemerg ontsproten, te voorschijn komende.

In de rug tusschen N en P van 1—12, derwaalf rugzenuwen (*nervi dorsales*), die naderhand tusschen de ribben loopende (*intercostales*) worden.

In de lendenen tusschen P en R van 1—5. de vijf paar lendenzenuwen (*nervi lumbales*).

Aan het heiligbeen R 1. 2. 3. de voorste heiligbeenszenuwen (*nervi sacri*).

a De vereeniging van de tusschenribbige zenuw (*nervus intercostalis*) met het zesde paar binnen het bogtig kanaal van het slaapbeen; een weinig laager eene spleiting, tot doorlating van de inwendige kropslagader (*arteria carotis interna*).

b Derzelver bovenste halsknoop (*ganglion cervicale superius*).

c Derzelver benedenste halsknoop.

d d Derzelver halfmaanswijze zenuwknoop (*ganglion semilunare*) even beneden de bovenste lendenwervel.

e De terugkeerende zenuw van het agtste paar (*spinalis recurrens*) buiten het hoofd, met derzelver takken, die zig naar de tepel- en nekspieren verspreiden.

f Het negende paar zenuwen, met derzelver takken.

g De tongtak van het agtste paar zenuwen (*ramus lingualis*).

h De bovenste strottenhoofdszenuw van het agtste paar (*ramus laryngeus superior*).

i i De middenrifs-zenuwen (*nervi diaphragmatici*), eindigende in takken, die zig in het middenrif verliezen.

k k De vlecht der armzenuwen (*nervi brachiales*), gemaakt van de zeven hals- en de bovenste rugge-zenuwen, en eindigende in vier voornaame stammen, die afgesneden zijn.

l De benedenste of terugkeerende strottenhoofdzenuw van het dwaalende paar (*nervus laryngeus inferior*), die zig om de onderfleutelbeensader ombuigt, naar boven in takken verdeelt, en eindigt; gemeenschap hebbende met de tusschenribbige.

VERKLARING DER 18de P L A A T.

- m Dezelfde van de linkerzijde, die zig laager om de bogt van de groote slagader (*aorta*) gewoon is omtebuigen.
- n. n. De rechter en linker hartzenuwen (*nervi cardiaci*), voortkomende van het agtste paar zenuwen, van derzelver terugkeerende strottenhoofdszenuwen en van de tusfschenribbige.
- o. o. De longszenuwen (*nervi pulmonales*) van het agtste paar.
- p. p. Spling in den ftam van het agtste paar, en vlecht met de tusfschenribbige zenuw.
- q. q. Rechter en linker maagzenuwen van het agtste paar, of de maagvlecht (*plexus stomachicus*).
- r. r. De levervlecht (*plexus hepaticus*).
- t. t. De niervlecht (*plexus renalis*) of nierzenuwen.
- s. s. De netvlecht (*plexus gastroëpiploicus*).
- u. u. De darmscheilsvlecht (*plexus mesentericus*).
- v. v. De dikke darmscheilsvlecht (*plexus mesocolicus*).
- w. w. De middenfte tusfschenribbige zenuw, welke uit die van de buitenfte voordgekomen, met deeze en den tak van het agtste paar, veele vlechten maakt.
- x. x. De zaadzenuwen (*nervi spermatici*), of inwendige balzakzenuwen (*scrotales interni*), die y y naar den balzak afdaalen.
- z. z. De zitbeenszenuwen (*nervi ischiatici*) of ftam van de achterfte dije-zenuwen, die van de twee onderfte lenden, en drie heiligbeenszenuwen oorfponk neemende, de zwaarfte zenuwen maaken, welken hier afgefmeden zig vertoonen.
- NB. Het geen verder in deeze zamengeftelde afbeelding niet mogelijk met letters aangeezen kon worden, zal een opmerkend oog ligtlijk erkennen, naamlijk: de naaukeurig uitgedrukte menigvuldige vereenigingen en vlechten, door de zamenloopende takken der zenuwen gemaakt; bij voorbeeld, van e de wederkeerende ruggemergzenuw; i de middenrifzenuw; van het negende paar zenuwen met de terugkeerende ftrottenhoofdszenuw h; van de armzenuwen k. k. onderling met den halszenuwen; van het agtste paar en deszelfs ftrottenhoofs-longhart-maag-net-lever-nier-darmscheils- en balzaks-zenuw, met de takken van de tusfschenribbige zenuwen a, b, c, die naar dezelfde ingewanden gaan: maar voornaamlijk de tusfschenribbige zenuwen en derzelver gemeenfchap met het zesde paar zenuwen der hersenen; met alle de hals-borst-lenden en heiligbeenszenuwen, met welken zij als door zo veele beginfels en bijkomende takjens, gemeenfchap heeft, aan die plaatfen kleine knooppjens (*ganglia*) vormt, die hier en daar flauw zijn uitgedrukt, en waarvan de grooteren b, c, d tot voorbeeld zijn aangewezen: zo veel gemeenfchap door de tusfschenribbige zenuw (*intercosta-*

lis), heeft daar aan te recht door WINSLOW den naam van medelijdende (*sympatheticus*) doen doen geeven, waaruit, in de genees- en heelkunde, veele verfchijnselen kunnen verklaard worden.

DERDE AFBEELDING.

De hersenen naar de lengte doorgesneden, en het linker gedeelte derzelve van den onderkant vertoont.

- A De linker groote kwab der groote hersenen.
- B De middenfte groote kwab der groote hersenen.
- C Een gedeelte der kleine hersenen.
- D Het zelfde, als in de eerfte afbeelding.
- E Het linker gedeelte der ringswijze verhevenheid.
- F Het gedeelte der voorfte pijramiedswijze ligchaamen.
- G Het achterfte gedeelte derzelve.
- H Het ruggemerg (*medulla spinalis*).
- I Het eerste paar zenuwen.
- II Het tweede paar zenuwen, afgefmeden.
- III Het derde paar zenuwen.
- 1 De tak van het derde paar, die zig verliest in de afvoerende oogfpier.
- 2 De tak van het derde paar, die in de onderfte fchuinfte oogfpier loopt.
- 3 De tak van het derde paar, die in de nedertrekkende fpier van het oog eindigt.
- 4 De tak van het derde paar, die zig verliest in de rechte fpier van het oog, en bovenst ooglid.
- IV Het vierde paar zenuwen.
- V De ftam van het vijfde paar.
- a De eerste tak van het vijfde paar, of oogzenuw (*nervus ophthalmicus*), welke zig in de volgende takken verspreidt.
- b De tak die naar boven opklimt, waaruit twee takken voortkomen, als:
- c De neustak.
- d De oogtak.
- e De oogtak, welke zig ombuigt, en voorhoofd-zenuw wordt; zie letter g in de eerfte afbeelding.
- f De tak van de oogzenuw, die zig in den hoek van het oog verspreidt, om traanklierszenuw (*ramus lacrymalis*) te worden.
- g De tak van de oogzenuw, die zig vereenigt met de tak van het derde paar, om de linzenvormige knoop (*ganglion lenticulare*) te maaken.
- b De tweede tak van het vijfde paar zenuwen (*nervus maxillaris superior*), afgefmeden.
- c De ftam van de derde tak van het vijfde paar zenuwen (*nervus maxillaris inferior*).
- i De afgefmeden tak, die zig verspreidt in de wang-flaap-uitwendige vleugel- en kaauw-fpiere: zie fig. I. n^o. V. 1. 2. 3. 4.
- d De achterfte ftam van de derde tak, van het vijfde paar zenuwen, waaruit de volgende takken voortkomen; als,

V E K K L A A R I N G D E R 18de P L A A T.

- 5 De tongtak, (*ramus lingualis*), van sommigen voor de smaakzenuw (*nervus gustatorius*) gehouden.
  - 6 De tak die in het kanaal van de onderkaak gaat, en uit het voorste kaakgat weder te voorschyn komt.
  - 7 De tak die zig in de maaltandstongebeens- en twee buikige spieren verliest: zie de zelfde in Afbeeld. I. n^o. V. c. 5. 6. 7.
  - 8 De afgesneden tak van de vereeniging van het vijfde paar, met het zachte gedeelte van de gehoorzenuw.
  - 9 De afgesneden tak, die zig met den trommelfnaar (*chorda tympani*) van het zevende paar vereenigt: zie dezelfde Afbeeld. I. n^o. V. c. 7. 8. 9.
- VI Het zesde paar zenuwen.
 VII Het zevende paar zenuwen.
 VIII Het agtste paar.
 IX Het negende paar.
- a De eerste
 b De tweede } halszenuw, afgesneden.
 c De derde
 d De terugkeerende ruggemergszenuw: zie Afbeelding I. n°. 1. 2. 3.

V I E R D E A F B E E L D I N G.

De hersenen van den onderkant, het rechter gedeelte van dezelve vertoonende.

- A De rechter groote kwab der groote hersenen.
 B De middenste kwab der groote hersenen.
 C De kleine hersenen.
 D Zie Afbeelding I.
 E Het gedeelte der ringswijze verhevenheid.
 F Het gedeelte der voorste pyramiedswijze ligchaamen.
 G Het achterste gedeelte derzelve.
 H Het ruggemerg.
 I Het eerste paar zenuwen.
 II Het tweede paar afgesneden.
 III Het derde paar zenuwen, waaruit de volgende takken voordkomen.
- 1 De tak, die naar de afvoerende oogspier gaat.
  - 2 De tak, die in de onderste schuinse spier van het oog gaat.
  - 3 De tak, die zig verliest in die spier, welke het oog naar beneden trekt.
  - 4 De tak, die zig verliest in de rechte spier van het oog, en in het bovenste ooglid.
- IV De afgesneden stam van het vierde paar zenuwen.
 V het vijfde paar zenuwen.
- a De oogzenuw van het vijfde paar (*nervus ophthalmicus*), afgesneden.
 b De bovenkaakzenuw (*nervus maxillaris superior*).
 c De onderkaakzenuw *nervus maxillaris inferior*.
 1 De tak, die naar de wangspier gaat.

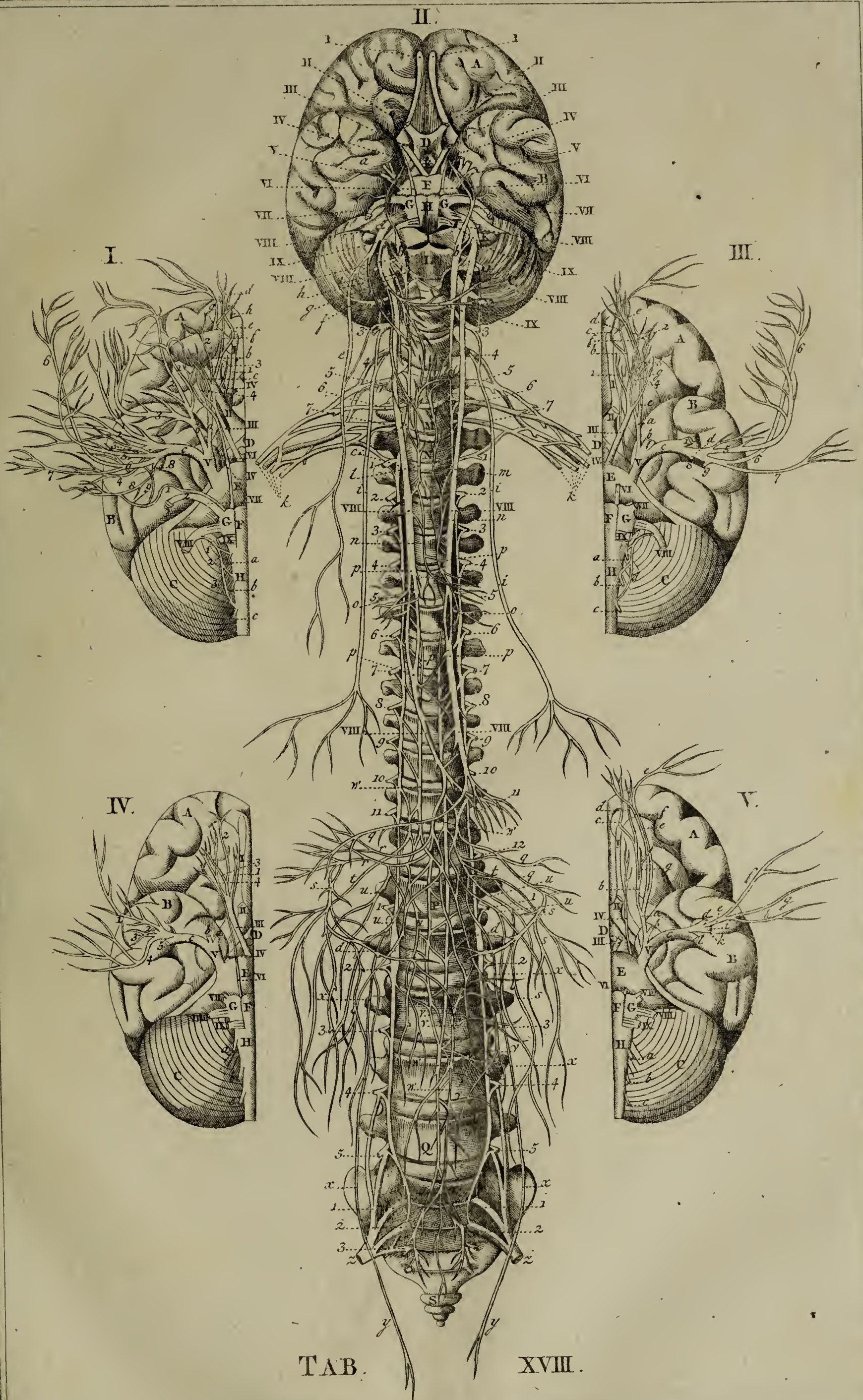
- 2 De tak, die zig naar de slaapspier begeeft.
  - 3 De tak, die naar het verhemelte loopt.
  - 4 De tak, die naar de kaauwspier gaat.
  - 5 De achterste tak van de onderkaaks-zenuw, die zig in verscheidene takken verdeelt, waarvan de stam is afgesneden.
- VI Het zesde paar zenuwen.
 VII Het zevende paar, hier afgesneden.
 VIII Het agtste paar, ook hier afgesneden.
 IX Het negende paar zenuwen.
- a De eerste
 b De tweede } halszenuw, afgesneden.
 c De derde

V I J F D E A F B E E L D I N G.

De hersenen van den onderkant, het linker-gedeelte zig hier vertoonende.

- A De linker voorste kwab der groote hersenen.
 B De middenste kwab der groote hersenen.
 C De kleine hersenen.
 D. E. F. G. H. Ziet dezelfde letters in de voorgaande figuren.
- I. Het tepelwijze verlengfel of eerste paar zenuwen.
 II De stam der gezichts-zenuw.
 III De stam van het derde paar zenuwen.
 IV Het vierde paar zenuwen.
 V Het vijfde paar zenuwen.
- a De eerste tak van het vijfde paar zenuwen.
 b De tak van deze zenuw, die naar boven loopt.
 c De tak, die door den neus loopt.
 d De tak, die naar het oog loopt.
 e. e. De oogzenuw, die zig ombuigt, om voordhoofdszenuw te worden.
 f De tak, die naar den traanklier gaat.
 g De tak van vereeniging met het derde paar zenuwen.
 b De tweede tak van het vijfde paar zenuwen.
 c De derde tak van het vijfde paar zenuwen.
 d De afgesneden tak van de onderkaaks-zenuw, die naar de wangspier en in de onderste schuinse oogspier gaat, om zig met drie takken f. g. h. te verspreiden.
 i De afgesneden tak, die naar de uitwendige vleugelspier gaat.
 k De afgesneden tak, die naar de kaauwspier gaat.
 l De afgesneden achterste stam van den onderkaakzenuw.
- VI Het zesde paar zenuwen, afgesneden.
 VII Het zevende paar zenuwen, afgesneden.
 VIII Het agtste paar zenuwen.
 IX Het negende paar zenuwen.
 a. b. c. De eerste, tweede en derde halszenuw.

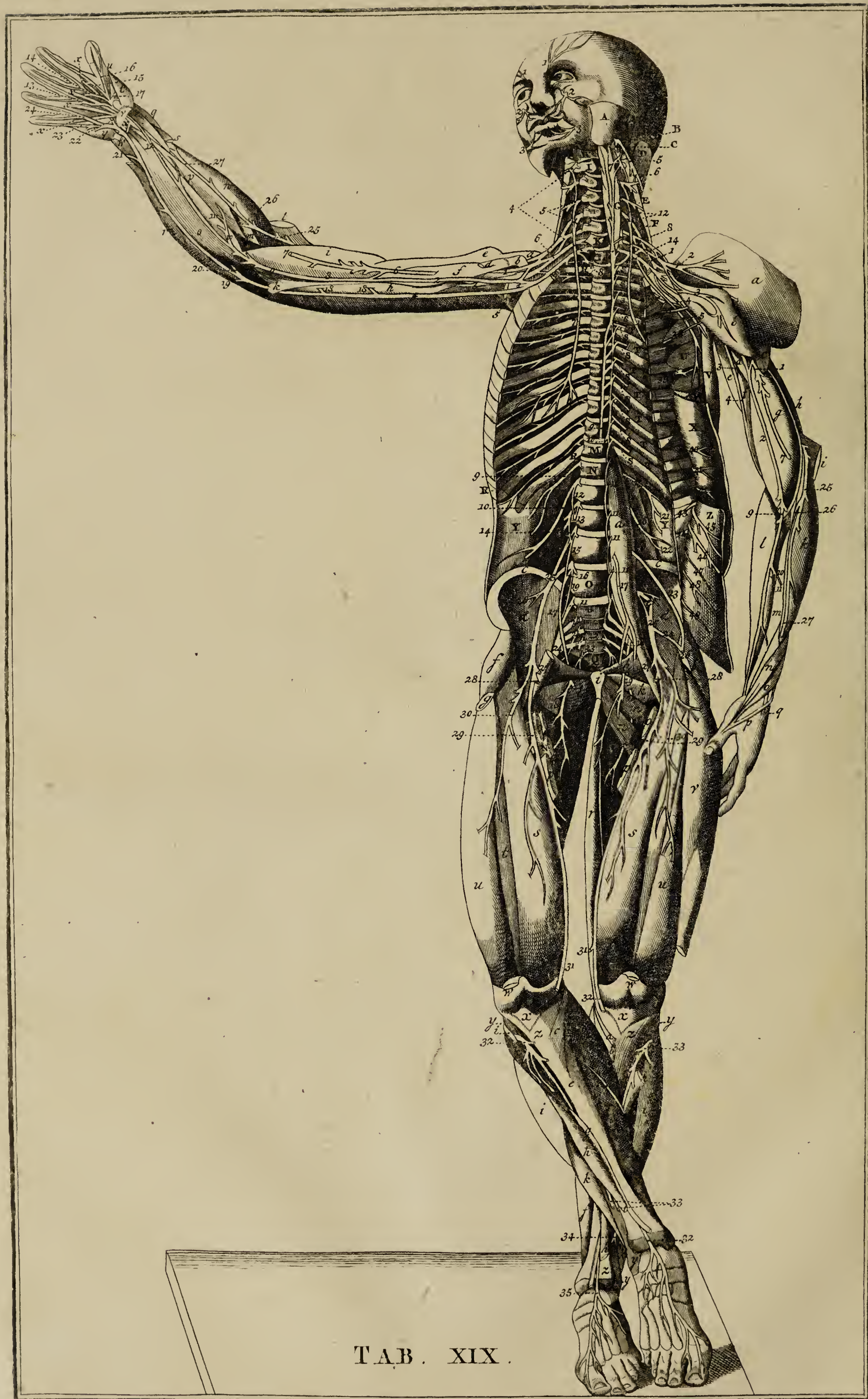

TAB. XIX.

V E R K L A A R I N G

D E R

19^{de}

P

L

A

A

T.

De spieren van het hoofd, den hals en rug wederzydsch.

- A De kaauwspier.
- B De zijdelijke rechte spier (*rectus lateralis*).
- C De kleine zamengevatte (*complexus minor*).
- D De schuinse breedē nekspier (*splenius*).
- E De opligter van het schouderblad.
- F De middenste ongelijke driehoekige spier (*scalenus medius*).
- G De voorste groote rechte spier (*rectus anticus major*).
- H De eerste halswervel (*atlas*).
- I De tweede derzelve (*epistropheus*).
- K De laatste derzelve.
- L De eerste rugwervel.
- M De laatste derzelve.
- N De eerste lendenwervel.
- O De laatste derzelve.
- P Het heiligbeen.
- Q Het eerste beentjen van het staartbeen.
- R-R De twaalf ribben, van vooren weggesneden.
- S De uitwendige tus-schenribbige } spieren (*musc. intercostales externi et interni*).
- T De inwendige tus-schenribbige }
- U De groote zaagspier.
- V De breede rugspier.
- W De uitwendige schuinse buikspier.
- X Een gedeelte van de voorgaande, hier omgeslagen.
- Y De dwarse buikspieren.
- Z De inwendige schuinse buikspier.

De spieren van de lendenen, schenkel en voet, wederzydsch.

- a De linker lange lendenspier (*psoas*).
- b De vierkante lendenspier.
- c De rand van het darmbeen.
- d De inwendige darmbeenspier.
- e Iets peesvliezigs, dat van de zenuw naar de voorgaande spier overgaat?
- f De kleine bilspier.
- g De groote draajer van het dijebeen.
- h Het schaambeen.
- i De vereeniging der schaambeenderen.
- k De uitwendige } stopspier, (*obturator externus et internus*).
- l De inwendige }
- m. n. De korte aanvoerder van het dijebeen (*adductor brevis femoris*).
- o De schaambeenspier (*pectineus*).
- p De lange aanvoerder van het dijebeen (*adductor magnus femoris*).

- q De groote aanvoerder van het dijebeen (*adductor magnus femoris*).
- r De dunne dijspier.
- s De inwendige zwaare dijspier (*vastus*).
- t De eigen dyenspier (*crureus*).
- u De uitwendige zwaare dijspier (*vastus externus*).
- v De rechte spier van de dije.
- w De afgesneden pees van de rechte spier, omgebogen.
- x Het gemeen peesachtig einde der dikke en rechte dijspieren.
- y Het kuitbeen.
- z Het scheenbeen.
- a De pees van de dunne dijspier.
- b De pees van de half-peesachtige spier, aan het linker kniegewricht.
- c Die der rechter half-peesachtige spier.
- d De tweelingskuitspieren (*gemelli*).
- e De voetzoolspier (*plantaris*).
- f De platte kuitspier (*soleus*).
- g De lange uitstrekker van de groote teen (*extensor longus pollicis pedis*).
- h De lange uitstrekker van de teenen.
- i De lange kuitbeenspier (*peroneus longus*).
- k De korte kuitbeenspier (*peroneus brevis*).

De spieren van de rechter schouder, arm en hand.

- a De bovendoornspier (*supraspinatus*).
- b Het ravenbekswijze uitsteeksel.
- c De onderschouderbladspier.
- d Het breede hoofd van de tweehoofdige spier.
- e Het opperarmbeen.
- f De ravenbekswijze armspier.
- g De driehoofdige armspier (*triceps*).
- h Het tweede hoofd van de voorgaande spier.
- i De inwendige armspier.
- k De groote knobbel van het opperarmbeen.
- l De lange achteroverwender } *supinator longus, et brevis*.
- m De korte --- }
- n De uitwendige spaakbeenspier.
- o De diep gelegene spier (*profundus*).
- p De lange buiger des duims (*flexor longus pollicis*).
- q De lange afvoerder des duims (*abductor longus pollicis*).
- r Uitwendige ellebeenspier.
- s De lange achteroverwender.
- u De korte buiger van den duim.
- v De voorhands-band (*ligamentum carpi*).
- w De pees der inwendige ellebeenspier.
- x De peezen der verhevene spier (*sublimis*).
- y De aanvoerder van den pink (*abductor digiti minimi*).

VERKLARING DER 19de PLAA T.

De spieren van de linker schouder, arm en hand.

- a De groote borstspier.
- b De voorste zaagspier.
- c De driehoekige schouder spier.
- d De ravenbekswijze armspier.
- e Het lange hoofd van de driehoofdige armspier.
- f Het kortste hoofd derzelve.
- g De inwendige armspier.
- h Het buitenste hoofd van de driehoofdige armspier.
- i De lange achteroverwender, afgesneden.
- k De uitwendige spaakbeenspier.
- l De diep gelegene spier.
- m De lange buiger van den duim.
- n De lange afvoerder van den duim.
- o De korte uitstrekker van den duim.
- p De lange uitstrekker.
- q De peeseinden der uitwendige spaakbeenspier.

De zenuwen van de rechter zijde van het hoofd, den hals, de borst, lendenen, dye, den schenkel en voet.

- 1 De oogzenuwtak, welke uit het bovenoogholsgat te voorschijn komt.
- 2 De bovenkaakszenuwtak van het vijfde paar.
- 3 De onderkaakszenuwtak van hetzelfde paar.
- 4 De zeven halszenuwen (*nervi cervicales*).
- 5 Het eerste en tweede beginfel der middenrifszenuw (*nervus diaphragmaticus*).
- 6 De vlecht van de armenzenuwen.
- 7 De loop van de middenrifszenuw.
- 8—9 De twaalf ruggezenen (*nervi dorsales*), die in de tuschenruimte der ribben loopen.
- 10—11 De vijf lendenzenen (*nervi lumbales*), welke zig onderling doortakken verdeelen, waaruit verscheidene kleine zenuwen voortkomen.
- 12 De tak van gemeenschap tuschen de eerste en tweede lendenzenen.
- 13 De afgesneden stam der lieschzenuw: zie de linker zijde, n°. 23.
- 14 De tak van vereeniging tuschen de derde en vierde lendenzenen.
- 15 Het eerste beginzel van de stopspierszenuw (*nervus obturatorius*), voorkomende uit de derde en vierde lendenzenen.
- 16 Het tweede beginzel.
- 17 De loop der stopspierszenuw.
- 18 De takken derzelve, beneden het schaambeen.
- 19 De tak van gemeenschap tuschen de vierde lenden- en zitbeens-zenuw.
- 20—23 De vier heiligbeenszenen (*nervi sacrales*), van welke, nevens de laatste lendenzenen, de groote zitbeenszenuw voortkomt.
- 24 De zitbeenszenuw (*nervus ischiaticus*).

- 25 De dijezenuw (*nervus cruralis*), uit de derde en vierde lendenzenen afkomstig.
- 26 De zijdelijke takken, die zig in de spieren van het darmbeen verspreiden.
- 27 De afgesneden tak, die naar de schaambeensspier gaat.
- 28 De afgesneden tak, die huidzenuw wordt.
- 29 De uitwendige tak, welke zig in de voor-schreven spier verliest.
- 30 De uitwendige tak van de dijezenuw, die tuschen de snijder- en dunne dije spier loopt, om huidzenuw te worden.
- 31 De afdaaling van de inwendige tak der dijezenuw, bij het kniegewricht, om huidzenuw te worden.
- 32 De voorste kuitbeenszenuw, die tuschen de spieren van den schenkel loopt, zig verder naar den voet en op denzelfden uitbreidt.
- 33 De afgesneden takken, welke uit de zenuwen des voets voortkomen.

De zenuwen van den rechter arm.

- 1 De doorboorende zenuw, van CASSERIUS (*nervus perforans CASSERII*).
- 2 De groote middenste zenuw (*nervus medianus*).
- 3 De spaakbeenszenuw (*nervus radialis*).
- 4 De ellebeenszenuw (*nervus ulnaris*).
- 5 De gewrichtszenuw (*nervus articularis*).
- 6 Het vervolg der doorboorende zenuw.
- 7 De stam van dezelfde zenuw, afgesneden.
- 8 De stam van de middenste zenuw.
- 9 De takken van dezelfde zenuw, die in de schuinse- dunne vooroverwender- inwendige spaakbeens- verheven en lange handpalmspijeren eindigen.
- 10 De takken van dezelfde zenuw, die zig verliezen in den langen buiger van den duim, en diepgelegene spieren.
- 11 De takken van dezelfde zenuw, die zig in den vierkanten vooroverwender verliezen.
- 12 De loop der middenste zenuw, onder den voorhandsband, om verder in de handpalm te eindigen.
- 13 De eerste tak van de middenste zenuw in de hand, loopende naar den tweeden en derden vinger.
- 14 De tweede tak, naar den middensten en wysvinger.
- 15 De derde, naar den wijsvinger.
- 16 De vierde, naar den duim.
- 17 De vijfde tak, naar den korten afvoerder des duims.
- 18 De takken van de ellebeenszenuw, die naar de uitwendige armspier gaat.
- 19 De tak, die in de uitwendige ellebeensspier eindigt.
- 20 De tak, die zig in de diep gelegene spieren verliest.
- 21 De tak, die zig naar den rug van de hand verspreidt.

V E K K L A A R I N G D E R 19de P L A A T.

- 22 De tak, die zig in de palm der hand verliest.
- 23 De tak, die zig naar den kleinften vinger begeeft.
- 24 De tak, die naar de binnenzijde van den pink en derden vinger loopt.
- 25 De ftam der fpaakbeenszenuw.
- 26 Een tak van dezelve.
- 27 De tak, die zig naar den rug van de hand begeeft.

De zenuwen der linker zijde van het hoofd, den hals, de borst, lendenen, dije, den fchenkel en voet.

- 1 De oogzenuwtak, of voorhoofdszenuw van het vijfde paar
- 2 De bovenkaakszenuw.
- 3 De onderkaakszenuw.
- 4 De afgefneeden ftam van het agtste paar, vereenigd met de terugkeerende rugmergszenuw.
- 5 De ftam van de terugkeerende zenuw (*nervus recurrens*), met het agtste paar weder buiten het hoofd gekoomen.
- 6 De tak, die naar de borsttepelfpier gaat.
- 7 De bovenfte halszenuwknoop (*ganglion cervicale superius*).
- 8 De benedenfte halszenuwknoop derzelfde zenuw, (*ganglion cervicale inferius*) in de borst.
- 9 De afgefneeden groote tak der tufchen ribbige zenuw.
- 10 De afgefneeden kleine tak van dezelfde zenuw.
- 11-11 De takken van gemeenfchap tufchen de tufchenribbige zenuw en de rug- en lenden-zenuwen.
- 12 De twee beginzels van de middenriftszenuw, in de hals.
- 13 De kromme loop van dezelfde zenuw.
- 14-15 De twaalf ruggezenuwen.
- 16 De eerfte lendenzenuw.
- 17 De tak van de tweede en derde lendenzenuw, die onder den band van POUPART doorgaat, om een luts om den fchenkel-flagader te maaken.
- 18 De ftopfpierszenuw.
- 19 Het vervolg van dezelfde.
- 20 De tak, die in den aanvoerder der dije gaat.

- 21 De takken van de laafte ruggezenuw, die in de dwerfche buikfpier gaan.
- 22 Dergelijke takken der eerfte lendenzenuw.
- 23 Het eerfte begin der dijezenuw, uit de tweede lendenzenuw voortkoomende.
- 24 De gemeenfchap met de volgende.
- 25 Het tweede begin der dijezenuw.
- 26 De afgefneeden tak van dezelve.
- 27 De tak, die naar de fchaambeensfpier loopt.
- 28 De tak, die huidzenuw word.
- 29 De inwendige tak, { die zig in de fpieren
- 30 De uitwendige tak, { van de dije verliezen.
- 31 De afgefneeden inwendige tak der dijezenuw, bij de knie.
- 32 De groote afgefneeden inwendige tak der dijezenuwen.
- 33 De groote kuitbeenszenuw (*nervus peroneus anticus*).
- 34 De voorfte inwendige tak der kuitbeenszenuw.
- 35 De tak van dezelfde zenuw, die huidzenuw word.

Van 36-49 takken van de twaalf rug- en eerfte lendenzenuwen, die zich tufchen de fpieren van den borst en buik verfpreden.

De zenuwen aan de linker zijde van den hals en fchouder.

- 1 De armvlecht, gemaakt door de vijfde, zesde, zevende en agtste hals- en eerfte rugzenuwen.
- 2-5 De takken, die in de borst-groote zaagbreede rug- en groote halsfpieren zig verfpreden.

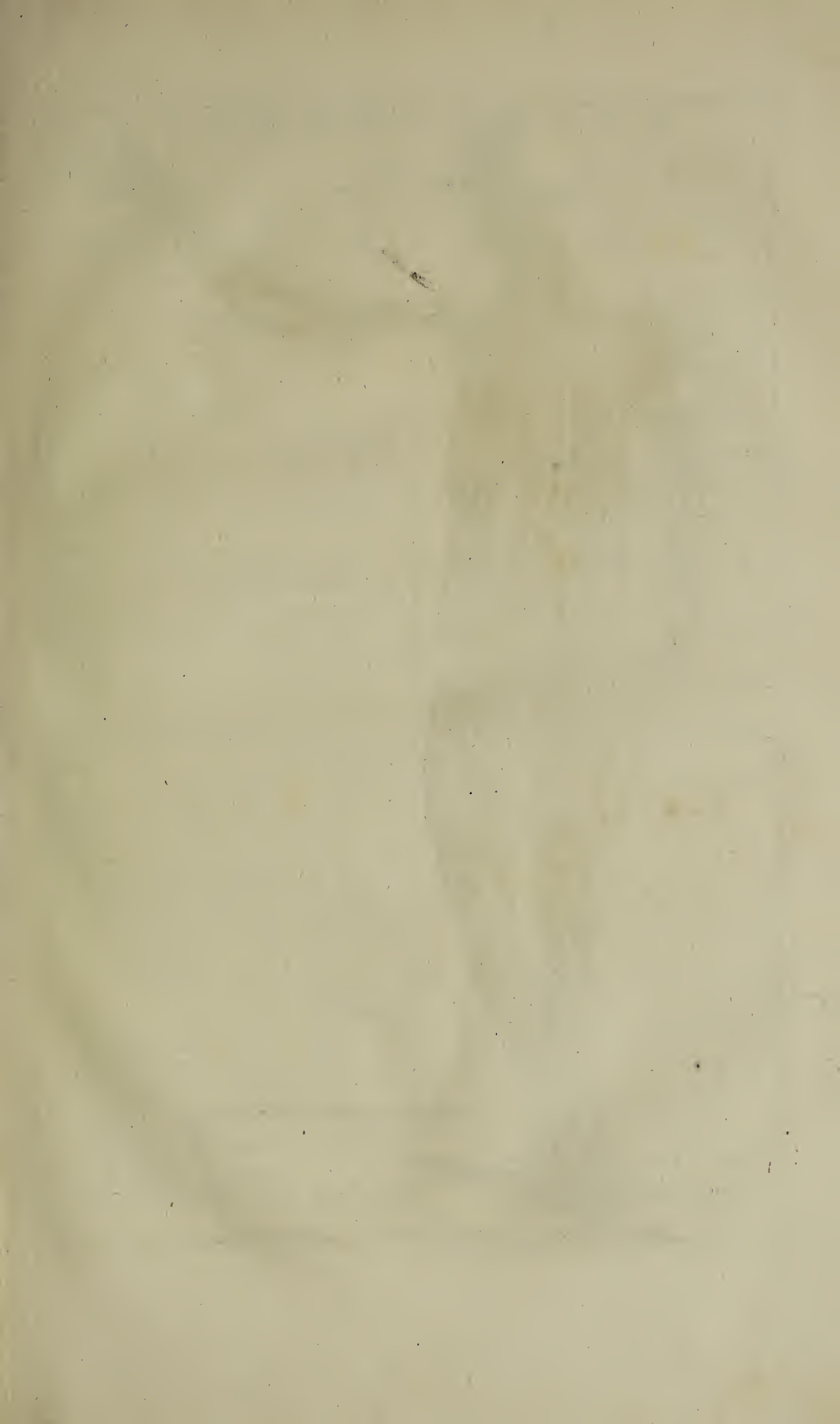
De zenuwen van den linker arm.

- 1 De doorboorende zenuw van CASSERIUS.
- 2 De middenfte zenuw (*medianus*).
- 3 De fpaakbeenszenuw (*radialis*).
- 4 De ellebeenszenuw (*ulnaris*).
- 7 De afgefneeden ftam der doorboorende zenuw.
- 9-11 Afgefneeden takken van de middenfte zenuw.
- 25 Het vervolg des ftams der fpaakbeenszenuw.
- 26 Een tak van dezelfde.
- 27 De tak, die naar den rug van de hand gaat.

V E R K L A A R I N G

D E R

20ste

P L

A A T.

De spieren van het hoofd, nek, rug en lendenen ter wederzijde.

- A Het jukbeen.
- B De kaauwspier.
- C De onderkaak.
- D De bovenste schuinsche hoofdspier.
- E De onderste ————
- F De agterste groote regte hoofdspier
- G De agterste kleine ————
- H De zaamgevatte (*complexus*).
- I De miltwijze spier (*splenius capitis*).
- K De oplichter van het schouderblad (*levator scapulae*).
- L De kleine zaamgevatte (*complexus minor*).
- M De doornwijze nekspier (*spinalis colli*).
- N De middenste ongelijke driehoekige ————
- O De derde ————
- P De agterste bovenste zaagwijze spier (*serratus posticus superior*).
- Q De kleine ruitwijzespier
- R De groote ————
- S De heiligbeenslendspier (*sacro-lumbalis*).
- T De lange rugspier (*longissimus dorsi*).
- U De doornwijze rugspier (*spinalis dorsi*).
- V De veelhoofdige rugspier (*multifidus*).
- W, W De eerste en laatste rib.
- X De uitwendige tusschenribbige spieren.
- Y De dwersche buikspieren.
- Z, Z De dwersche uitsteekfels der eerste en laatste lendenwervel.
- a, a De doornen der wervelen (*spinae vertebrarum*).
- b Het heiligbeen.
- c Het stuitbeen.

Aan de dije, het been en den voet, ter wederzijde.

- d Het darmbeen.
- e De kleine bilspier (*gluteus minor*).
- f De uitwendige heupbeensspier (*iliacus externus*).
- g De bovenste tweelingsspier (*geminus superior*).
- h De inwendige stopspier (*obturator internus*).
- i De onderste tweelingsspier.
- k De groote draaijer van het dijbeen.

- l De vierkante spier der dije (*quadratus femoris*).
- m Het lange hoofd der tweehoofdige dijespier (*biceps*).
- n, o. De heilig- en zitbeensband (*ligamentum sacro-ischiaticum*).
- p De oplichter van den aars (*levator ani*).
- q De uitwendige sluitspier van den aars (*sphincter ani externus*).
- r De groote aanvoerder van het dijbeen (*adductor magnus femoris*).
- s De halfpiezige spier (*semitendinosus*).
- t De lange dijspier.
- u Het inwendige gedeelte van de halfpieesachtige spier.
- v De halfvliezige spier (*semimembranosus*).
- w De uitwendige dikke dijspier (*vastus externus*).
- x Het inwendige gedeelte van de halfvliezige spier.
- y Het lange hoofd } der tweehoofdige
- z De korte hoofd } dijspier.
- a De pees der tweehoofdige dijspier.
- b De uitwendige dikke spier (*vastus externus*).
- c Het dijbeen.
- d Het scheenbeen.
- e Het beginsel van het uitwendig hoofd der tweeling-kuitspieren (*gastrocnemius*).
- f De knieholspieren (*popliteus*).
- g De agterste scheenbeensspier (*tibialis posticus*).
- h De lange buiger der teenen.
- i De lange buiger van de groote teen.
- k De lange kuitbeensspier (*peroneus longus*).
- l De korte kuitbeensspier.
- m De buitenste enkel.
- n De binnenste enkel.
- o Het hielbeen.
- p Het peesagtige, 't welk zig aan den bal van den voet naar de buigers der teenen verspreidt.
- q De afvoerder van de kleine teen (*abductor digiti minimi pedis*).
- r De peesagtige kooker van de lange kuitbeensspier.
- s De korte buiger van de teenen (*flexor brevis digitorum pedis*).
- t De afvoerder des grooten teens (*abductor pollicis pedis*).

Aan den rechter arm.

- a Het schouderblad.
- b De onderschouderbladspier (*subscapularis*).
- c Het opperarmbeen.
- i De ravenbekswijze armspieren (*coracobrachialis*).

- k De uitwendige armpier (*brachieus externus*.
 l De inwendige armpier.
 m Het lange } gedeelte der driehoofdige
 n Het korte } spier, afgesneden.
 o Het uiteinde der driehoofdige spier.
 p De lange agteroverwender (*supinator longus*.
 q De uitwendige spaakbeenspier (*radialis externus*.
 r De kleine knobbel van het opperarmbeen.
 s De korte agteroverwender (*supinator brevis*.
 t Het ellebeen.
 u De diepgelegene spier.
 v De lange uitstrekker van den duim (*extensor longus pollicis*.
 w De lange uitstrekker der wijsvinger (*extensor indicis proprius*.
 x y De lange afvoerder van den duim (*abductor longus pollicis*.
 z De korte uitstrekker des duims (*extensor brevis pollicis*.
 a De pees van de uitwendige spaakbeenspiet.

Aan den linker arm.

- a. b. c. i. k. m. n. o. p. q. t. u. v. w. x. y. z. a. Dezelfde spieren, als aan den regter arm.
 d De driehoekige armpier (*deltois*.
 e Een omgeslagen gedeelte derzelve.
 f De groote ronde spier (*teres major*), hier afgesneden.
 g De brede rugspier (*latissimus dorsi*.
 h De groote zaagspier (*serratus major*.

De zenuwen der regter zyde van den nek, rug en lendenen.

1. 2 Takken der halszenuwen, en wel bijzonder van de eerste, tweede tot zesde, welke zig in de spieren van den nek verliezen.
 3 De tak, welke in de munikkapspier loopt.
 4 De tak der vijfde halszenuw, welke de middenste ongelijke driehoekige halspiet doorboort, om zig in de groote schuinsche ruitspiet te planten.
 5. 6 Takken, voorkomende uit de ruggezenuwen, welke zig in de spieren van den rug be-geeven.
 7. 8 Takken van het eerste en tweede paar lenden-zenuwen.
 9-10 Takken, voortkomende uit den ruggezenuwen.
 11—19 Takken van de zesde tot de twaalfde ruggezenuw.
 20-21 Takken der eerste, tweede, derde, vierde en vijfde heiligbeenszenuwen.
 22 Het uiteinde van den paardestaart (*cauda equina*.

Aan de regter dije, been en voet.

- 23 De zitbeenszenuw (*nervus ischiaticus*.
 24 Een tak der zitbeenszenuw, welke naar de middenste en kleine bilspiet loopt.
 25 De tak der zitbeenszenuw, welke zig naar den aars en het vet verspreidt, ziet de andere zijde n°. 40.
 26 De afgesneden tak der zitbeenszenuw, welke onder de groote bilspiet loopt.
 27 De verspreiding van de uitwendige tak.
 28 De tak der zitbeenszenuw, welke naar de groote bilspiet loopt.
 29 De tak van de zitbeenszenuw, welke in den halfpeezige spiet loopt.
 30 De tak der zitbeenszenuw, welke naar het inwendige gedeelte van het lange hoofd der driehoofdige dijspiet loopt.
 31 De tak, welke zig in de halfvliezige spiet verspreidt.
 32 De tak, welke zig in de hoofden van de driehoofdige spiet verspreidt.
 33 De tak, welke in het kleine hoofd van de driehoofdige spiet loopt.
 34 De stam der zitbeenszenuw, die naar beneden daalt, om knieholszenuw (*nervus popliteus*) te worden.
 35 De tak der zitbeenszenuw, welke naar de buitenzijde van het been loopt.
 36 De tak, welke naar het hoofd van de tweelingspiet loopt, hier afgesneden.
 37 De tak van de zitbeenszenuw, welke naar het uitwendige hoofd der tweelingspiet loopt.
 38—39 De tak van de zitbeenszenuw, welke naar het inwendige hoofd van gemelde spiet loopt.
 40 De tak van de zitbeenszenuw, welke zig in de onderkniepiet verspreidt.
 41 De tak, welke zig in de agterste scheenbeenspiet verliest.
 42 De tak, welke in den langen buiger van den voet gaat.
 43-44 De takken, welke naar den langen buiger van den grooten teen loopen.
 45 De afgedaalde knieholszenuw, om den binnen enkel gaande om voetzoolszenuw (*nervus plantaris*) te worden.
 46 De inwendige voetzoolszenuw (*nervus plantaris internus*), welke zig aan de binnen zijde van de vier eerste teenen verliest.
 47 De uitwendige voetzoolszenuw (*nervus plantaris externus*, welke naar den vierden en vijfden teen gaat.
 48-49 De takken, welke de uitwendige voetzoolszenuw geeft, en welke zig in de spieren van den voet verspreiden.

VERKLARING DER 20te PLAA T.

De zenuwen van den regter arm.

- 1 Een tak van het vijfde paar halszenuwen.
- 2 Een tak, welke na de bovendoornspier gaat.
- 3 Een tak, welke om de doorn van het schouderblad loopt.
- 4 Een tak van de spaakbeenszenuw, hier afgesneden.
- 10 De stam van de zelfde zenuw.
- 11 De takken, welke naar de uitwendige armspier gaan.
- 12 Een tak, welke naar het lange hoofd der driehoofdige armspier gaat.
- 13 De tak, welke naar het korte hoofd gaat.
- 17 Een tak van de spaakbeenszenuw.
- 18 De tak, welke naar de lange en korte agteroverwender van de hand gaat.
- 19 De stam van de spaakbeenszenuw, welke de korte agteroverwender doorboort.
- 20 Het vervolg des voorgaanden stams, loopende over de groote uitstrekker van den duim.
- 21 De verspreiding der zelfde zenuw.

De zenuwen der linker zijde van den nek, rug en lendenen.

- 1 De terugkeerende ruggemergszenuw.
- 2 Een tak der vierde halszenuw.
- 3 De tak, welke in de monnikkapspier loopt.
- 4 Een tak van het vijfde paar halszenuwen.
- 5 Een afgesneden tak van de tweede halszenuw.
- 6—9 Takken der derde, vierde en vijfde halszenuw.
- 10—20 Takken, voortkomende uit de rug- en lendenzenuwen.
- 21—26 Takken der zevende, agtste, negende, tiende en twaalfde ruggezenuwen.
- 27 Een tak der eerste lendenzenuw.
- 28 De tak, welke naar het hoofd van de breede rugspier loopt.
- 29 Een tak der tweede heiligbeenzenuw.
- 30 Een tak van de derde ————
- 31—34 Kleine takjes, welke naar spieren gaan.

Aan de linker dije en het been.

- 35 Een tak, welke naar de middenste en kleine bilspier gaat.
- 36 De zitbeenszenuw (*nervus ischiaticus*).

- 37 Een tak, welke onder de groote bilspier loopt.
- 38 De verspreiding van den inwendigen tak des bovengenoemden.
- 39 Een afgesneden tak van dezelve.
- 40 De tak, welke tusfchen de heilig- en zitbeensbanden loopt, en zig in het vet bij den aars verliest.
- 41 De bovenste tak van de zitbeenszenuw, welke in de groote bilspier loopt.
- 42 De tak, welke naar het lange hoofd der driehoofdige dijspier gaat.
- 43 De tak, welke naar het breede hoofd van de zelfde spier loopt.
- 44 De tak, welke naar het korte hoofd loopt.
- 45 De tak, welke naar de peesagtige spier gaat.
- 46 De tak, welke naar de halfvliezige spier loopt.
- 47 De stam der zitbeenszenuw.
- 48 De tak, welke naar het uitwendige hoofd van de tweelingspier gaat.
- 49 De tak, welke naar het voorste gedeelte van het been loopt.
- 50 De tak, welke zig in de tweelingspier verliest.
- 51 De tak, welke naar het inwendige hoofd van de tweelingspier loopt.
- 52 De tak, welke zig in de kniehols-pier verspreidt.
- 53 De tak, welke in de agterste scheenbeen-pier gaat.
- 54 De tak, welke naar den langen buiger van den voet gaat.
- 55—56 De takken, welke naar den langen buiger van de groote teen gaat.

De zenuwen van den linker arm.

1. 2. 3. 4. 10. 11. 12. 13. 19. 20. 21. De zelfde zenuwen, als aan den regter arm.
- 5 De tak, welke na de groote ronde spier van het schouderblad gaat.
- 6 De zijdelijke tak der spaakbeenszenuw.
- 7 De tak, welke na de driehoekige armspier gaat.
- 8 De tak, welke zig in de breede rug- en groote zaagspier verliest.
- 9 De tak, welke tusfchen bovengemelde spieren loopt.
- 22 De ellebeenszenuw, welke naar beneden loopt. en in haar weg takken aan de spieren geeft.
- 23—25 De zijdelijke takken van bovengenoemde zenuw.

V E R K L A A R I N G

D E R

21ste

P L A A T.

De spieren der linker zyde van het hoofd.

- A De voorhoofdspier (*frontalis*.)
- B Een gedeelte derzelve, naar den neus loopende.
- C De rondgaande spier der oogleden (*orbicularis palpebrarum*.)
- D De slaapspier (*temporalis*.)
- E De opligter van het oor (*attollens auriculæ*.)
- F De achter-hoofdspier (*occipitalis*.)
- G Het jukbeen.
- H De kaauwspier (*masfeter*.)
- I De wangspier (*buccinator*.)
- K, L De jukbeens- of lachspieren (*zygomatici*.)
- M De optrekker der bovenlip (*levator labii superioris*.)
- N De optrekkers des neusvleugels en der bovenlip (*levator labii superioris, et alæ nasi*.)
- O De rondgaande spier van den mond (*orbicularis oris*.)
- P De nederdrukker der onderlip (*depressor labii inferioris*.)
- Q De nederdrukker van den mondhoek (*depressor angulis oris*.)

Aan den hals.

- R De oorklier (*glandula parotis*.)
  - S De tweebuikige spier (*biventer maxillæ*.)
  - T Het tongbeen.
  - U De borstbeens-tongbeens-spier (*sternohyoideus*.)
  - V De bortsbeens-strottenhoofdspier (*sternothyreoideus*.)
  - WW De schouderblads-tongbeensspier (*coracohyoideus*.)
  - X De borstbeens-tepelspier (*sternomastoideus*.)
  - Y De sleutelbeens-tepelspier (*cleidomastoideus*.)
  - Z De ongelyke driehoekige spier (*scalenus*.)
  - a De opligter van het schouderblad (*levator scapulæ*.)
  - b De miltwyzespiet (*splenius*.)
  - c De munnikkaps-spier (*cucullaris*.)
  - d Het sleutelbeen.
- Deeze spieren zyn ook, meest allen, aan de rechter zyde.

Aan den linker arm.

- e De driehoekige schouderpiet (*deltois*.)
- f De inwendige armspiet (*brachialis*.)
- g De tweehoofdige spiet (*biceps*.)
- h Het lange hoofd der driehoofdige
- i Het korte spiet

- k De groote of binnenste knokkel van het opperarmbeen.
- l Het begin der lange handpalmspiet.
- m De inwendige } ellebeenspiet (*ulnaris*.)
- n De uitwendige }
- o De eigene uitstrekker van den pink.
- p De uitstrekker der vingeren.
- q De afvoerder van den duim.
- r De uitwendige spaakbeenspiet.

Aan de linker zyde van de borst en buik.

- A De groote borstspiet.
  - B De tepel der borst.
  - C De groote zaagpiet.
  - D De breede rugpiet.
  - E De uitwendige schuinse buikspiet.
  - F De navel.
  - G De plaats van de vereéniging der schaambeenderen.
  - H De optrekkende spiet des bals (*cremaster*.)
  - I Het manlyk lid.
  - K De rand van het darmbeen.
- Ook deeze deelen zyn aan de rechter zyde kenbaar.

Aan de linker dyt en het been.

- L De middenste bilspiet (*gluteus medius*.)
  - M De spanpiet der dyfchede.
  - N De schaambeenspiet (*pectineus*.)
  - O De lange aanvoerder der dije.
  - P De bovenste pees der dunne dijspiet (*gracilis*.)
  - Q De halve peesachtige spiet.
  - R De snijderspiet (*sartorius*.)
  - S De inwendige zwaare dyfpiet (*vastus*.)
  - T De rechte dijspiet.
  - U De uitwendige zwaare dijspiet.
  - V De benedenste pees der dunne dijspiet.
  - W De benedenste pees van de half-trekker.
  - X De binnenste tweelingspiet (*gemellus*.)
  - Y De platte kuitspiet (*soleus*.)
  - Z De lange buiger van de teenen.
  - a De pees der achterste scheenbeenspiet.
  - b Het scheenbeen.
  - c De voorste scheenbeenspiet.
  - d De afvoerder van den grooten teen.
- Ook deezen zyn aan de rechter zyde.

Aan den rechter arm.

e-r, Gelyk aan de linker zijde.

VERKLARING DER 21de PLAA T.

- s De uitwendige spaakbeenspier.
- t De lange afvoerder van den duim.
- v De lange achteröverwender (*pronator*
- w De ronde vooröverwender.
- x De inwendige spaakbeenspier.
- y De lange handpalmspier, die het pees-
vlies in de hand maakt.
- z De uitwendige ellebeenspier.
- a De korte handpalmspier.
- b De korte buiger van den duim.
- c. c. c. De peezen der diepgelegene spier (*pro-
fundus*), na dat die door de splytingen der
verhevene (*sublimis*) zyn uitgekomen, en
naar de vingertoppen loopen.

*De onderhuids-zenuwen der linker zyde van
het hoofd, den hals en de borst, waarvan
eenige tusfchen de spieren, anderen achter
en door dezelve gaan.*

- 1 De tak der tweede halszenuw, die naar
het hoofd opklimt.
- 2 Een zydeleyke tak, die zig naar het achter-
hoofd verspreidt.
- 3 Het harde gedeelte van het zevende paar
zenuwen, vóór het oor opklimmende (*por-
ti dura septimi paris nervorum*).
- 4 De tak, die zig in de jukspieren verliest.
- 5 De tak, die zig in de wangspier verspreidt.
- 6 Een tak der tweede halszenuw.
- 7 Een tak der derde halszenuw.
- 8 De terugkeerende ruggemergzenuw (*ner-
vus spinalis recurrens*).
- 9 De vierde halszenuw.

Aan de borst en buik.

- 10—16 Takken van de zes paar ribben-zenuwen
(*nervi costales*).
- 17—35 Huidtakken, afkomstig van de boven ge-
noemde ribben-zenuwen, en van de eerste
der lendenen.

Aan de linker, of rechter dye.

- 1 Een huidtak, die van de lendenen-zenuw
komt.
- 2 Een tak der tweede lenden-zenuw, die on-
der den band van FALLOPIUS loopt, en zig
naar de lieschklieren en breede zwachtel-
spier verspreidt.
- 3—8 Takken der bovengenoemde zenuw, wel-
ke zig vereenigen, en in één loopen met
de takken van den achterkant, om huidze-
nuw te worden.
- 9 Een tak, ontstaande uit de verééniging
van de tweede lendenzenuw met de dye-
zenuw; zie Pl. XIX. N°. 24.
- 10, 11, 12 Takken van de binnenste tak der
tweede lendenzenuw, die zig in de huid
van de teeldeelen verliezen.
- 13 De stam der dijezenuwen (*nervus cruralis*).
- 14 De takken, die zig in de schaamspieren
verliezen.
- 15 De stam, die huidzenuwen worden.

- 16 De takken, die, de snijderspier doorboo-
rende, zig mede in de huid verliezen.
- 17 Het vervolg der voorgaande takken.
- 18 Takken, die zig met de voorgaande ver-
eenigen, om vlechten te maaken.
- 19 De tak, die de snijderspier doorboort,
en met de volgende zenuw vlechten maakt.
- 20 De tak van deeze zenuw, die zig met de
voorgaande vereenigt, om een stam uitte-
maaken, die de moederader vergezelt.
- 21 De kleine tak, die N°. 19 aan den linker
knie geeft.
- 22, 23, 24 Huidtakjens, die van de achterzenuw af-
komstig zijn.
- 25 Het uiteinde der zitbeenszenuw, die zig
in het hol van de voet verspreidt.
- 26—30 Takken van de scheenbeens-zenuw, die
zig over den voet verspreiden, om huidze-
nuwen te worden.
- 31 Een takje van gemeenschap tusfchen de
zenuwen van den voor- en achterkant.

Aan den rechter arm.

- 2 De gewricht-zenuw (*nervus articularis*).
- 7, 8, 9, Takken, die uit de rugzenuwen voord-
komen.
- 10 De stam der ellebeenszenuw (*nervus ul-
naris*).
- 11 De inwendige huidzenuw (*nervus cutaneus
internus*).
- 12-13 Takken derzelve, die zig naar achteren in
de huid verliezen.
- 16 De middenste zenuw (*nervus medianus*).
- 18 Een huidzenuw.
- 19 Een huidzenuw, afkomstig van de spaak-
beenszenuw.
- 20 De spier-huidzenuw (*nervus musculo-cutaneus*).
- 21 De buitenste tak derzelve, die zig in de
huid verliest.
- 22 De binnenste tak derzelfde zenuw.
- 23, 24 Takken van de spaakbeenszenuw, die zig
naar den rug van de hand en duim ver-
spreiden.
- 25, 26, 27 Takken, die haaren oorsprong uit de
spaakbeenszenuw neemen, en voortgaan om
huidzenuwen te worden.

Aan den linker arm.

- 1 Een zenuwtak, die zig in de huid ver-
spreidt.
- 3 4, 5, 6 Takken, die uit de ruggezenuwen voord-
komen, en zig in de spieren van den arm
en huid verspreiden.
- 14, 15 Zijdelijke takken der ellebeenszenuwen.
- 17 Een tak van gemeenschap, tusfchen de
spier-huid en middenste zenuwen.
- 28 30 Takken van de spaakbeens-zenuw, die zig
verliezen in de huid.
- 31, 32, 33 Takken, die naar den duim en wijsvin-
ger, en naar de andere vingers en pink
gaan.
- 2, 10, 11, 16, 19 Deze zenuwen zijn in den rechter-
arm duidelijker te zien.

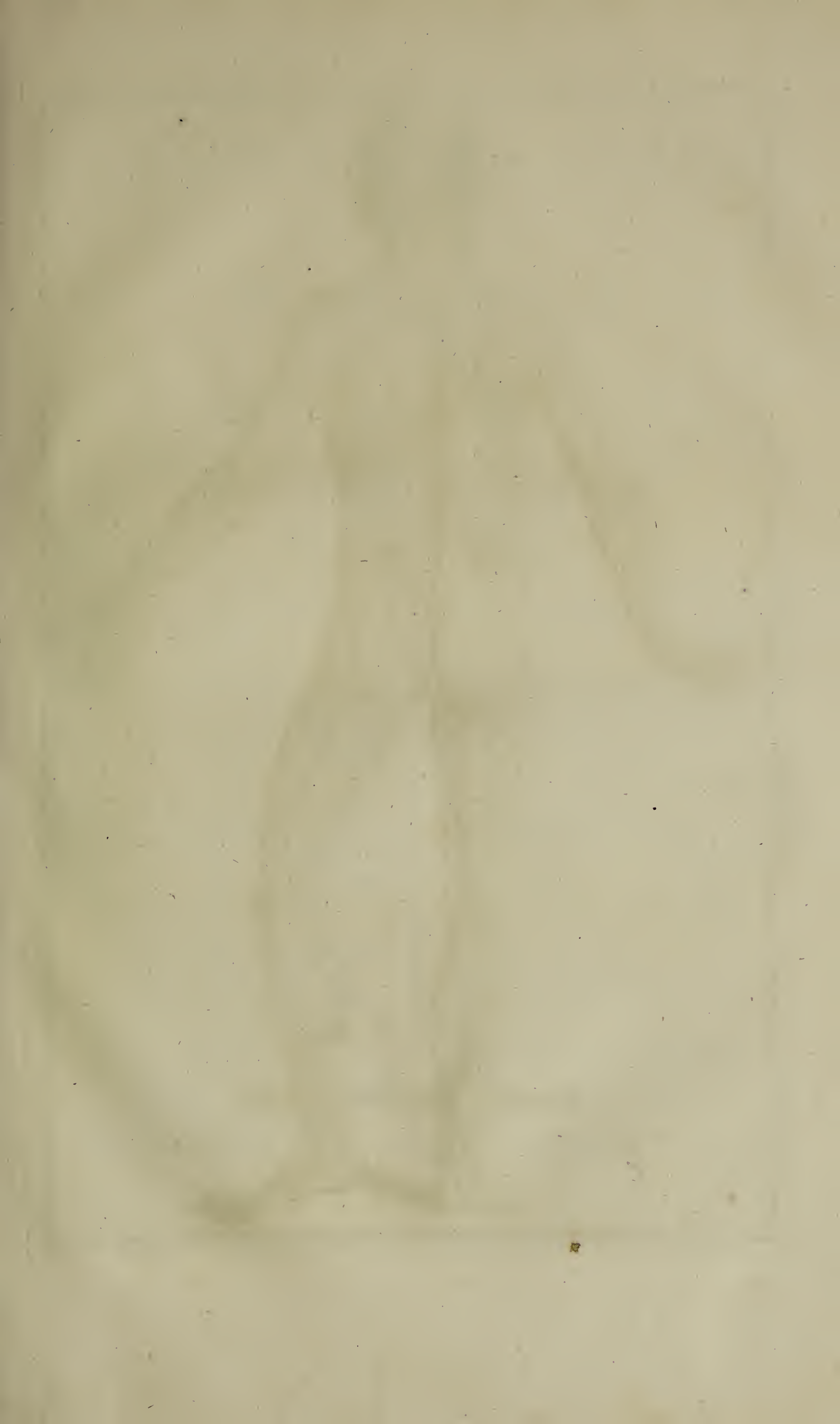

TAB. XXI.

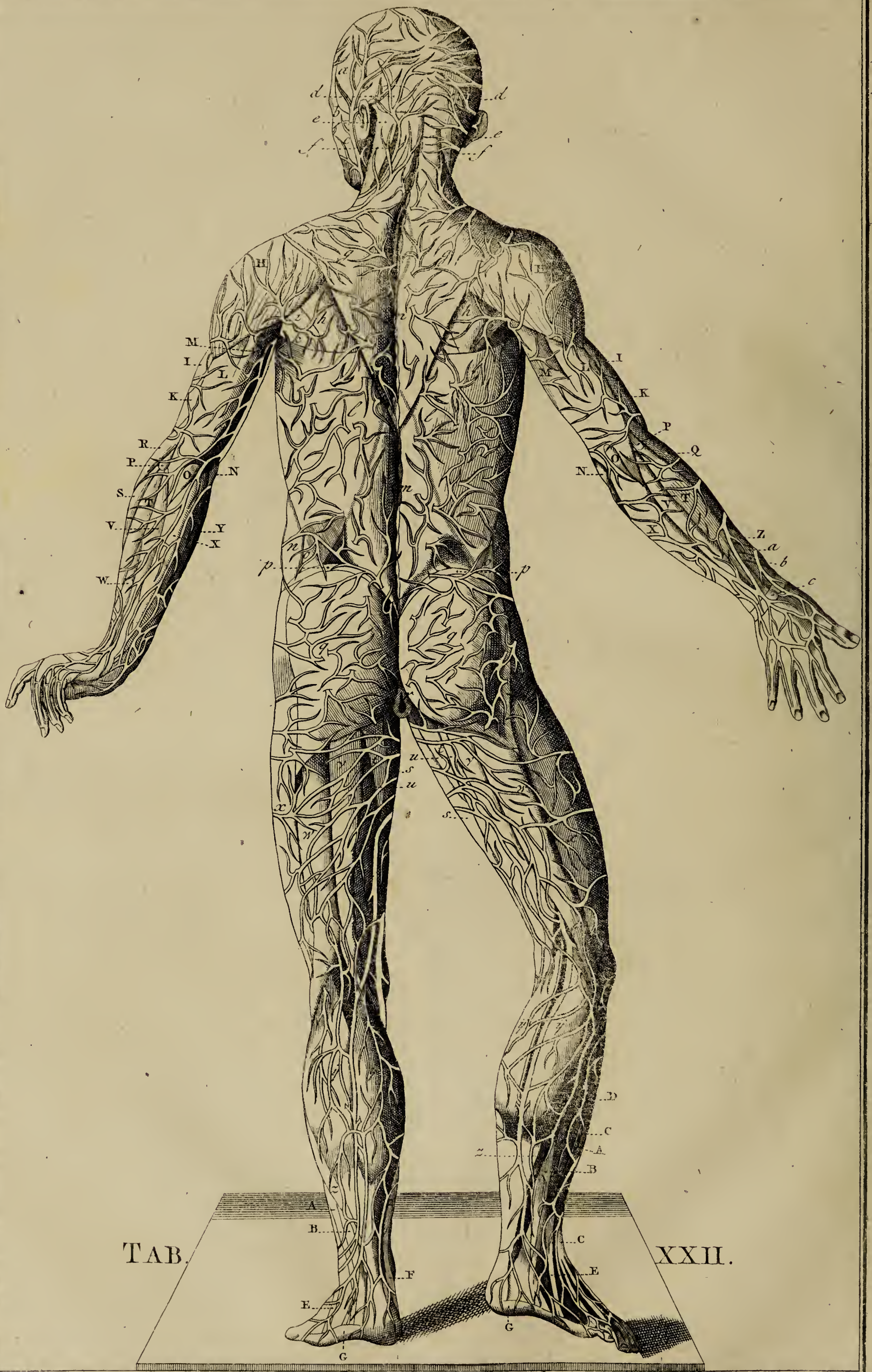

V E R K L A A R I N G

D E R

22^{fte}

P L A A T.

De onder de huid loopende aderen en slagaderen, van welke eenige dóór de spieren heen, en andere tusfchen dezelve, en nog andere van den voorkant koomen. De meeste aderen worden door geene slagaderen vergezeld; eenige worden vergezeld door slagaderen, die dunner zyn dan de aderen. De aderen vereenigen zig menigvuldig, en derzelver loop is verfchillende aan de eene en andere zyde afgebeeld. Van welke ftammen deeze slagaderen en aderlyke takken voordkomen, was van veele moeyelyk te zeggen; en is, om het geringe nut daarvan, niet aangewezen.

De spieren zyn de volgende.

- a De linker flapfpier.
- b Het linker juk.
- c De linker kaauwfpier.
- d. d De achterhoofdsfpieren.
- e. e De borstbeenstepelfpieren.
- f. f Gedeelten der faamgevoegde en fchuinfche nekfpieren, en der opligters der fchouderbladen.
- g. g De munnikkapsfpieren.
- h. h De onderdoornfpieren.
- i. i De kleine ronde fpieren.
- k. k De groote ronde fpieren.
- l. l De breede rugfpieren.
- m. m De doornwyze uitfteekzels der wer-
velen.
- n. n De uitwendige fchuinfche buikspie-
ren.
- o. o De inwendige ren.
- p. p De randen der darmbeenderen.
- q. q De groote bilfpieren.
- r De uitwendige fluitfpier van den aars,
aan de rechterzyde aangewezen.
- s. s De dunne dyefpieren.
- t. t De groote aanvoerders der dyen.
- u. u De half vliezige fpieren.
- v. v De half peezyge fpieren.
- w. w De tweehoofdige dyefpieren.
- x. x Gedeeltens der dyefcheden, die de
buitenfte zwaare dyefpieren (*vasti*)
omkleeden, en van den rand der
darmbeenderen voordkomen.
- y. y. y. y De tweelingfpieren.
- z. z De platte kuitfpieren.

- A. A De lange kuitbeensfpieren.
- B. B De korte kuitbeensfpieren.
- C. C De rechter lange uitftrekker der
teenen.
- D De rechter voorfte fcheenbeensfpier.
- E. E De derde kuitbeensfpieren.
- F De linker lange buiger der teenen.
- G. G De afvoerders der kleine teenen.
- H. H De driehoekige fchouderfpieren.
- I. I De inwendige armsfpieren.
- K. K De lange achteroverwenders.
- L. L De korte hoofden der driehoofdige
- M. M De lange armsfpieren.
- N. N De lange handpalmsfpieren.
- O. O De ellebeenshoofden (*olecrana*).
- P. P De kleine knobbels der opperarm-
beenderen.
- Q De rechter buitenfte fpaakbeensfpier.
- R De linker lange buitenfte fpaakbeens-
fpier.
- S De linker korte buitenfte fpaakbeens-
fpier.
- T. T De uitftrekkende fpieren der vingeren.
- V. V De uitwendige ellebeensfpieren.
- W De linker eigene uitftrekker van den
pink.
- X. X De inwendige ellebeensfpieren.
- Y De linker inwendige fpaakbeensfpier.
- z. a De twee gedeelten van de rechter
lange afvoerder des duims.
- b De rechter korte uitftrekker des
duims.
- c De rechter, uitwendige, ringwyze,
voorhandsband.

V E R K L A A R I N G

D E R

23ste

P L A A T.

De spieren der rechter zyde van het hoofd, den nek, rug, lendenen en billen.

- a De achterhoofdspier.
- b De opligter van het oor.
- c De slaapspier.
- d De voorhoofdspier.
- e De rondgaande spier der oogleden.
- f Het jukbeen.
- g De groote jukbeenspier.
- h De wangspier (*buccinator*).
- i De kaauspier (*masseter*).
- l De miltwijze nekspier (*splenius*).
- m De zamengevoegde spier (*complexus*).
- n De monnikapspier (*cucullaris*).
- o De onderdoornspier.
- p De kleine ronde spier.
- q De groote ronde spier.
- r De groote schuinse ruit-spier.
- s De heiligbeens lenden-spier.
- t De breedte rugspier.
- u De uitwendige schuinse buikspier.
- v De inwendige schuinse buikspier.
- w De rand van het darmbeen.
- x De groote bilspier.
- y De uitwendige sluitspier van den aars.

Aan de rechter dije en het been.

- z Gedeelte der dijfchede, met derzelver spanspier.
- a De tweehoofdige dijspier.
- b De halfpeesige spier.
- c De halfvliezige spier.
- d De groote aanvoerder der dije.
- e De dunne dijspier.
- f De snijders spier.
- g De tweeling-kuitspier.
- h De platte kuitspier (*soleus*).
- ii De achterste
- kk De voorste } kuitspiers, (*peronei*).
- l De kleine
- n De lange buiger der teenen, aan het rechter been.
- o De achterste scheenbeens-spier.
- p De afvoerder des kleinen teens.

De spieren van den rechter arm.

- q De doorn van het schouderblad.
- r De driehoekige spier (*deltoid*).
- s De driehoofdige armspier.
- t De inwendige armspier.
- v De kleine knobbel van het opperarmbeen.
- w Het elleboogs uitsteekfel.
- x De lange achteröverwender.

- y De uitwendige spaakbeens-spier.
- z De uitstrekkers der vingeren.
- a De uitwendige } ellebeens-spier.
- b De inwendige }
- c Het bovenste gedeelte } van de lange af-
- f Het onderste gedeelte } voerder des duims.
- g De korte } uitstrekker des duims.
- h De lange }

Aan de linker zyde van het hoofd, den nek, rug, enz.

a—z, Gelijk aan de rechter zijde.

Aan de linker dije en het been.

- a—l, p. Zie de rechter dije en been.
- m De lange uitstrekker der teenen.

Aan den linker arm.

- q, r, s, t, v, x, y, z, a, b, c, f, g, Gelijk aan de rechter arm.
- u De tweehoofdige armspier.
- c De lange handpalm-spier.
- d De inwendige spaakbeens-spier.

De zenuwen van de rechter zyde van het hoofd, nek, rug en lendenen.

- 1 Het zogenaamd harde gedeelte der gehoor-zenuw, of van het zevende paar, daar dezelve den ganzenpoot-vlecht (*pes anserinus*) uitmaakt, en vóór het oor naar de slaap van het hoofd, naar de wang, en laager over den hoek van de onderkaak verspreidt; zie Plaat XXI N°. 3. aan de linker zijde van het hoofd.
- 2 De tak der derde halszenuw.
- 3 De terugkeerende ruggemergszenuw.
- 4—7 Takken der tweede halszenuw.
- 8—31 Takken van de hals- rug- lenden- en heiligbeens zenuwen, die door de spieren naar buiten komen, en zig onder de huid verspreiden.
- 26—32 Takken van de tusfchenribbige en schouderbladszenuwen.
- 33 Takken van het vierde paar halszenuwen.

Aan de rechter dije en het been.

- 1 Eentakjen, afkomstig van de zitbeenszenuw.
- 2 Het vervolg van de tweede inwendige tak der zitbeenszenuw, zie Plaat XX. N°. 26. aan de rechter dije.
- 3, 4 Takken afkomstig van de tweede lenden-zenuw; zie Plaat XXI. N°. 2 aan beide dijën.

VERKLARING DER 23de PLaat.

- 5 De knieholszenuw, het vervolg der zitbeenszenuw.
- 6 De tak van de zitbeenszenuw, die naar de buiten zijde van de kuit loopt.
- 7 Eén tak derzelve, die, naar en over de tweelingskuitpier zig onder de huid verspreidt; zie deszelfs begin op Plaat XX. N°. 36.
- 8 Eén tak der zitbeenszenuw, die, de tweelingspier doorboorende, huidzenuw wordt.

Aan de linker zijde van den nek, rug en lendenen.

- 8—34 Dezelfde zenuwtakken, als aan de rechter zijde beschreven zijn.

Aan de linker dije en het been.

- 1—6 en 8 Dezelfde takken, als aan de rechter dije beschreven zijn.
- 7 Het vervolg van de tweede inwendige tak van de zitbeenszenuw, die hier kuitzenuw wordt, en van de rechter verschilt.
- 9 Takken der voorste zitbeenszenuw: zie Plaat XIX. N°. 32 en 33. aan de rechter en linker zijde.
- 10 Een takjen van gemeenschap tusfchen deeze en de afdaalende kuitzenuw.

Aan den rechter arm.

11. Takken afkomstig van de spaakbeenszenuw: zie Plaat XX. N°. 4. aan de rechter zijde.

- 12 Een takjen, het welk van de gewrichts zenuw voortkomt.

- 13 Een tak, afkomstig van de bovenste tusfchenribbige zenuw, zie Pl. XXI. N^o.

- 14, 15 Takken der spaakbeens zenuwen: zie Plaat XX. N°. 17. aan den rechter arm, en N°. 15. aan den linker arm.

- 23, 24 Takken der zelfde zenuw.

- 25 Takken der ellebeenszenuw.

- 26 Takken der doorboorende zenuw van CASSERIUS.

- 27 Een tak der spaakbeenszenuw; zie Plaat XIX. N°. 27.

- 28 Een tak van gemeenschap tusfchen de uiteinden der spaak- en ellebeens-zenuwen.

Aan den linker arm.

- 1, 12, 13, 14, 15 Dezelfde, als aan den rechter arm.

- 16 Het vervolg van de tak der doorboorende zenuw van CASSERIUS: zie Plaat XIX. N°. 7. aan beide armen.

- 17 Vervolg der zelfde zenuw naar den rug van de hand.

- 18, 19 Handtakken der spaakbeens-zenuw.

- 20 Een tak der spaakbeenszenuw, die zig over den rug van de hand verspreidt: zie Plaat XIX. N°. 27.

- 21, 22 Kleine takjens van dezelfde zenuw.

ТАВ. XXIII.

V E R K L A A R I N G

D E R

24ste

P L A A T.

De aangewezone spieren zyn de volgende.

- a Het linker juk.
- b De linker kaauwspier.
- c De onderkaak.
- d De nekstepelspier.
- e De linker zaamgevattespier.
- f. f De platte wiekspieren, de linker afgesneden.
- g. g De oplichters van de schouderbladen.
- h De linker bovenste achterste zaagspier.
- i De linker kleine ruitspier.
- k De linker groote ruitspier.
- l De rechter smalle schuinsche nekspier.
- m. m De doornspieren van de ruggegraat.
- n. n De lange rugspieren.
- o. o De heiligbeens-lendenspiieren.
- p. p De ribben.
- q. q De uitwendige tuschenribbige spieren.
- r. r De groote zaagspiieren.
- s. s De dwarsche buikspieren.
- t. t De darmbeenderen.
- u. u De randen derzelve.
- v. v De kleine bilspieren.
- w. w De peerswyze spieren.
- x. x De heilig- en zitbeensbanden.
- y. y De bovenste tweelingspiieren.
- z. z De inwendige stopspieren.
- A. A De onderste tweelingspiieren.
- B. B De groote draajers van de dybeenderen.
- C. C De vierkante dyespiieren.
- D. D De zitbeensknobbels.
- E. E De oplichters van den aars.
- F De stuitbeenspier.
- G Het stuitbeen.
- H De uitwendige sluitspier van den aars.
- I. I De groote aanvoerders der dyen.
- K. K De uitwendige zwaare dyespiieren.
- L. L De korte hoofden van de tweehoofdige dyespiieren.
- M. M De dyebeenderen.
- N. N De inwendige zwaare dyespiieren.
- O. O De afgesneden einden van de omgeslagen lange hoofden der tweehoofdige dyespiieren.
- P. P De onderknieholspieren.
- Q. Q De lange buigers der teenen.
- R. R De achterste scheenbeenspiieren.
- S. S De lange kuitbeenspiieren.
- T. T De korte kuitbeenspiieren.
- V. V De buitenste enkels.
- W. W De inwendige enkels.

- X. X De peezen van de achterste scheenbeenspiieren.
- Y Het rechter schouderblad.
- Z De rechter boven-doornspier.
- * De aangroeizels der schoudertoppen.
- a De linker onderdoornspier.
- b De linker kleine ronde spier.
- c. c De onderschouderbladspieren.
- d Het rechter opperarmbeen.
- e De omgeslagen linker driehoekige schouderder spier.
- f. f De inwendige armspieren.
- g Het lange hoofd van de linker driehoekige armspier, omgeslagen.
- h. h Het korte hoofd van de linker driehoekige, waar van het einde onder is afgesneden.
- i Het rechter derde hoofd der driehoekige.
- k Het rechter afgesneden gemeene einde van het lange en korte hoofd derzelve.
- l De inwendige knobbel van het linker opperarmbeen.
- m. m De uitwendige knobbels der beide armbearenderen.
- n. n De lange achteroverwenders.
- o. o De uitwendige spaakbeenspiieren.
- p. p De korte achteroverwenders.
- q. q De ellebeenderen.
- r. r De diepgelegen spieren.
- s. s De lange afvoerders der duimen.
- t. t De groote uitstrekkeers der duimen.
- u. u De korte uitstrekker.
- v. v De eigene uitstrekkeers der wysvingeren.
- w. w De peezen der uitwendige spaakbeenspiieren.

De diepgelegene aders en slagaders van het hoofd, den nek, rug, lendenen en dyen, van den achterkant.

- 1 De ader en slagader, die onder de slaapspier naar het uitwendig bekkeneelsvlies (*pericranium*) gaan.
- 2. 3. 4. 5. 6 Slagaderlyke en aderlyke takken, die naar het achterhoofd en de nekspieren gaan, waar van de oorsprong in Plaat 25 wordt aangewezen.
- 7. 8. 9 Linker schouderaderen, van slagaderen vergezeld.

VERKLARING DER 24te P L A A T.

- 10—19 De rug- en lendenvaten, afkomstig van de tusfchenribbige en lenden-flagaderen en aderen, die onder de munnikkaps- en breede rugfpier voordkomen, even gelijk 7, 8, 9.
20. 20 Takken van de onderbuiksaderen en flagaderen, die door de zitbeens-uitsnydingen onder de bilfpieren voortkomen.
- 21 Takken afkomstig van de voorgaande.
22. 22 Takken van de dyeaderen, die zich in de linker zyde vereenigen met de voorgaande tak N°. 21. en in de rechter zyde met de zitbeensader.
23. 23 De zitbeensaderen, die na dat zy aan de driehoofdige fpieren takken hebben gegeven, naar beneden loopen, en zich met de fcheenaderen vereenigen.
24. 24 Takken van vereeniging tusfchen de dyeaderen en flagaderen met de voorgaande vaten.
25. 25 De dyeaders.
26. 26 De dyeflagaders.
27. 27 De vereeniging van de zitbeensaderen met de dyeaders.
28. 28 De kleine of uitwendige moederaders, (*venæ saphenæ parvæ*).

29. 29 De knieholsaders (*venæ poplitæe*) van de flagaders vergezeld.
30. 30 De verdeeling der vaten in fcheen- en kuitbeensaders.
31. 31 De fcheenbeensaders.
32. 32 De kuitbeensaders.
- 33 De huidtak van de linker groote moederader.

Aan de armen.

34. 34 Takken der oxeladeren en flagaderen, die zich naar de fchouderbladsfpieren verpfreiden, en waar van een tak, aan de regter zyde afgefneeden, aan de linker zich over de groote zaagfpier verfpredt.
35. 35 Takken derzelve die naar de Armsfpieren gaan.
36. 36 De zoogenaamde leveraders.
37. 38 39. 40 Slagaders en aders, die over 't armbeen en tusfchen de fpieren zich verfpreden.
- 41 De rechter diepgelegen ader.
42. 42 Aderen van flagaderen vergezeld, die met verfcheidenheid tusfchen de fpieren van den onderarm voordkomen.

TAB.

XXIV.

V E R K L A A R I N G

DER

25ste

P

L

A

A

T.

De spieren.

- A Het rechter jukbeen.
- B De rechter kaauwspier (*masfeter*).
- C De ingang van den rechter gehoorweg.
- D Het rechter mamwyze uitsteekzel.
- E De rechter zaamgeratte spier (*complexus*).
- F De rechter tweewuikige onderkaakspier.
- G. G De priemstongbeensspieren (*stylohyoidei*).
- H De maaltandstongebeensspier (*mylohyordeus*).
- I Het tongbeen.
- K De linker borstbeenstongebeensspier (*sternohyoideus*).
- L Het schildwyze kraakbeen.
- M Het ringwyze kraakbeen.
- N De rechter tongbeens - schildwyze kraakbeensspier (*hyothyrioideus*).
- O Het begin van den flokdarm.
- P De afgesneden rechter borstbeensschildspier (*sternotryreoides*).
- Q. Q De schildwyze klier (*gl. thyreoidea*).
- R. R De middenste ongelyke driehoekige halspielen (*scaleni*).
- S. S De oplichtende spieren der schouderbladen.
- T. T De munnikkapspieren (*cucullares*).
- V. V De sleutelbeenderen.
- W. W De driehoekige schouderpielen (*deltois*).
- X. X De korte hoofden der afgesneden tweehoofdige armpieren (*biceps*).
- Y. Y De vereeniging derzelve met de lange hoofden.
- Z. Z De vleezige buiken derzelve tweehoofdige armpieren.
- A De linker ravenbeksarmbeensspier (*coracobrachialis*).
- B. B De lange hoofden van de driehoofdige armpieren (*triceps*).
- C. C De armbeensknobbels.
- D De rechter inwendige armbeensspier (*brachialis*).
- E. E De afgesneden hoofden van de bovenste vooröverwenders (*pronatores*).

- F. F De afgesneden hoofden van de inwendige spaakbeenspielen (*radiales*).
- G. G De afgesneden hoofden van de verheven spieren (*sublimes*).
- H. H De inwendige ellebeenspielen (*ulnares*).
- I. I De diepgelegen spieren (*profundi*).
- K. K De plaats van de korte achteröverwenders.
- L. L De afgesneden kleine vooröverwenders.
- M. M De lange achteröverwenders (*supinators*).
- N. N De uitwendige spaakbeenspielen.
- O. O De verhevene spieren, het bovenste weggesneden.
- P. P De eindens van de afgesneden lange achteröverwenders.
- Q. Q De lange afvoerders der duimen.
- R De rechter lange buiger des duims.
- S. S De ellebeenderen.
- T. T De afgesneden peezen van de inwendige ellebeenspielen.
- V. V De aanvoerders van de pink.
- W De rechter aanvoerder van het na handsbeen der pink.
- X. X De voorhandsbanden.
- Y. Y De korte buigers der duimen.

Aan borst en buik.

- A. A De breede rugpielen.
- B. B De omgeslagen peesachtige einden derzelve, aan elk armbeen ingeplant.
- C. C De groote ronde spieren.
- D. D De groote zaagpielen.
- E. E De afgesneden eindens der ribben.
- F De rechter inwendige borstholte ledig.
- G. G Het holle gedeelte van het middenrif.
- H. H De afgesneden voorkant derzelve.
- I De opening, waar door de flokdarm loopt.
- K. K De nieren.
- L. L De dwarsche buikpielen.
- M. M De vierkante lendenspielen.
- N. N De lange lendenspielen (*psos*).

- O Het ligchaam der onderste lendenwervel.
P Het kraakbeenige, tusfchen het heiligbeen en de laafte lendenwervel.
Q Het heiligbeen.
K De pisblaas en, naar onderen, de manlyke roede.
S. S De inwendige darmbeenspiereu.
T. T De randen van de darmbeenderen.
V. V De middenfte bilspieren.
W. W De fpanfpieren der dyen, omgeflogen.
X. X De afgefneuen punten der fchaambeenderen.
Y. Y De beginzels der afgefneuen fchaambeenspiereu (*pectinei*).
Z. Z De korte
A. A De groote } aanvoerders
B. B De afgefneuen lange } der dyen.
C. C De inwendige dikke dyefpiereu (*vasti*).
D. D De fchenkelfpieren (*cruræi*).
E. E De uitwendige dikke dyefpiereu.
F. F De eindens der weggefneuen rechter dyefpiereu.
G. G De tweelingfpieren
H. H De lange voetzoolfpieren.
I. I De platte kuitfpieren (*follei*).
K. K De fcheenbeenderen.
L. L De lange kuitbeenspiereu.
M. M De korte kuitbeenspiereu.
N. N De kuitbeenderen.
O Derzelver benedenfte aangroeizels.
P. P De aangroeizels der fcheenbeenderen of binnenfte enkel.

De aderen, beginnende met die van het hart.

Naar boven.

- a De voorfte } kroonaders van het
b De achterfte } hart.
c De opklimmende ftam der holader, of bovenfte holader.
d Takken, die naar het hartezakje afdaalen.
e e De onderfleutelbeensaderen (*venæ subclaviæ*).
f Een tak, die van de linker onderfleutelbeensader naar het ftrottenhoofd opklimt, en zig met de rechter inwendige kropader vereenigt.
g. g De opklimmende inwendige kropaders (*venæ jugulares internæ*).
h De ftam van de rechter inwendige kropader, die achter in het hoofd loopt.
i De voorfte tak van de rechter inwendige kropader, die, achter de twee buikige fpiet, naar den hoek van de onderkaak opklimt, en hoekader (*vena angularis*) geheten wordt.
k De slangwyze loop van de hoekader, by den neus opklimmende.
l De vereeniging der neusaders boven den neus, en verdere verfpreading tot hoofdaderen.

- n De tak van gemeenfchap tusfchen de onderkaaksader en uitwendige kropader. De onder en boven afgefneuen uitwendige kropader.
o De fleepaders (*venæ temporales*), van flagaderen vergezeld.
p Een tak, die naar het achterhoofd loopt, afkomstig van de inwendige kropader.
q. q De uitwendige kropaders (*venæ jugulares externæ*).
r. r De fperfchouder-aders, uit de zelve voortkomende (*venæ superhumerales*).
s De rechter bovenfte nekfpierader (*vena cervicalis*).
t. t Het vervolg van de onderfleutelbeensaderen, nu okzeladers (*venæ axillares*).
u. u De fpieters (*venæ musculares*).
v. v. v. v De zoogenaamde groote hoofdaders (*venæ cephalicæ*).
w. w. x. x De uitwendige borstaders (*v. thoracica*) van flagaderen vergezeld.
y. y De aderlyke ftammen, die de okzelflagaders vergezellen.
z. a Het vervolg van de okzeladers, of de zoogenaamde leveraders (*venæ basilicæ*).
b. b De takken, die uit de vereeniging van de hoofd- en middenaderen ontftaan (*medianæ*).
c. c De inwendige fpaakbeensaderen (*venæ ulnares internæ*) van flagaderen vergezeld.
d. d De inwendige fpaakbeensaders (*venæ ulnares internæ*) van flagaderen vergezeld.
e. e De diepgelegen of tusfchenbeensaderen (*venæ profundæ*), die tusfchen de fpieren over de tusfchenbeensbanden loopen.
f. f De boogen der handpalmsaderen en flagaderen (*arcus palmares*), uit welke takken naar de vingeren en duimen overgaan; na dat in de rechterhand de ellebeens- en fpaakbeensvaten, beiden over de voorhandsband (*ligamentum carpi*) naar de handpalm zyn opgeklommen, waar omtrend in de linker eene verfcheidenheid plaats heeft, die meest voorkomt.

Naar onderen.

- a De onderste holader (*venæ cava inferior*).
b. b De middenrijsaders (*venæ diaphragmaticæ*).
c De leversaders (*venæ hepaticæ*).
d. e De takken der holader, die zig verfpreden over de oppervlakten van de rechter nier.
f. f De nieraders (*venæ renales*).
g. h De takjes van de linker nierader, die zig over de linker nier verfpreden.
i. i De zaadaderen (*venæ spermaticæ*), waar van de rechter onmiddelyk uit de holader, en de linker uit de linker nierader voorkomt.

- k. k Takken van de derde, vierde en vyfde lendenaderen.
- l. l De darmbeensaders (*venæ iliacæ*), die naar de lieschen afdaalen.
- m Een tak, die zig op het heiligbeen verspreidt.
- n. n De inwendige heupbeens- of bekkenaderen (*venæ hypogastricæ*).
- o Een tak van gemeenschap tuschen de holader en inwendige heupbeensader.
- p Eene ruitwyze vlegt van de inwendige heupbeensader.
- q Een tak, die van de rechter heupbeensader, door de gaten van het heiligbeen loopen.
- r. r De takken van de inwendige heupbeensaders, naar den voorkant van de blaas loopende.
- s De vereeniging derzelve met andere, en als ééne ader over de sponsachtige lichaamen.
- t. t De takken van de holader, die tuschen de lenden en inwendige heupbeenspijeren loopen.
- u. v De afgesneden takken, die agter de buikspieren opklimmen, en bovenbuikaders (*venæ epigastricæ*) genaamd worden.
- w. w De afgesneden takken, die inwendige moeder-aders (*venæ saphenæ internæ*) genaamd worden.
- x. x De dyeaders (*venæ crurales*).
- y. y De takken, die naar de inwendige darmbeenspijeren loopen.
- z. z De takken, die naar de spanspieren der dyefcheden gaan.
- a. a. a De takken, die naar de inwendige dyfpijeren gaan.
- b. b De takken, die naar de uitwendige dikke dyfpijeren loopen.
- c. c Huidtakjes.
- d. d De takken, die naar de korte aanvoerders der dyen loopen.
- e. e De takken, die naar de lange aanvoerders der dyen loopen.
- f. f De voorste scheenbeensaders (*venæ tibiales anteriores*).
- g. g Het vervolg daar van, over den rug der voeten loopende.

De slagaders, beginnende met die aan het hart.

Naar boven.

- 1 Het rechter hart.
- 2 Het rechter oor van het zelve.
- 3 De longslagadersstam, (*arteria pulmonalis*).
- 4 De groote slagader (*aorta*).
- 5 De voorste kroonslagader (*arteria coronaria cordis*).

- 6 De opklimmende groote slagader, die met een bogt naar onderen loopt.
- 7 De linker ondersleutelbeensslagader (*arteria subclavia sinistra*), waar naast de linker kropslagader begint.
- 8 De gemeene stam van de rechter ondersleutelbeens- en rechter kropslagader, die de stam van Lower genaamd wordt.
9. 9 De kropslagaders (*arteriæ carotides*).
- 10 De voorste uitwendige tak van de rechter kropslagader, die de ader op den hoek van de onderkaak verlaat, om kinslagader (*arteria mentalis*) te worden.
- 11 De tak van de uitwendige kropslagader, die naar de onderkaak opklimt.
- 12 De rechter tak der inwendige kropslagader, die onder de twee buikige spier loopt, voor het oor opklimt, en uitwendige oorslagader (*arteria auricularis*) genaamd wordt.
- 13 De kropslagaderlyke tak, die naar het achterhoofd loopt (*arteria occipitalis*).
- 14 De tak, die naar de borst gaat.
15. 15 De ondersleutelbeensslagaders, hier armslagaders (*art. brachiales*) geworden.
16. 16 De tuschenbeensslagaders (*arteriæ interossee*).
17. 17 De ipaakbeensslagaders (*arteriæ radiales*).
18. 18 De ellebeensslagaders (*arteriæ ulnares*).
19. 19 De nederdaalende stam van de groote slagader (*aorta descendens*), boven het middenrif.

Naar onderen.

- 20 De groote slagader, door het middenrif heen in den buik gekomen.
21. 21 De middenrifslagaders (*arteriæ diaphragmaticæ*).
- 22 De buikslagader (*arteria coeliaca*).
- 23 De bovenste darmschyfslagader (*arterie mesenterica superior*).
24. 24 De nierslagaders (*arteriæ renales*).
25. 25 De zaadslagaders (*arteriæ spermaticæ*).
- 26 De onderste darmschyfslagader.
27. 27 De heupbeensslagaders (*arteriæ iliacæ*).
28. 28 De onderbuikslagaders (*arteriæ hypogastricæ*).
29. 29 De takken van onderbuikslagaders, die over den blaas loopen.
30. 30 De takken van den onderbuikslader, die over den rug der roede loopen.
31. 31 De bovenbuikslagaders (*arteriæ epigastricæ*).
32. 32 De deyflagaders (*arteriæ crurales*).
33. 33 De voorste scheenbeensslagaders (*arteriæ tibiales anteriores*), en derzelve verspreiding tot over den voet.

V E R K L A A R I N G

D E R

26ste

P L A A T.

De spieren.

- A Het rechter jukbeen.
- B De rechter kaauwspier.
- C Een gedeelte van de onderkaak.
- D De ingang van den gehoorweg.
- E De platte wiekspier (*splenius*), aan de rechterzyde van den hals.
- F De rechter wervel - tepelspier (*trachelomastoideus*.)
- G. G De ophligters van de schouderbladen.
- H. H De inwendige gedeelten derzelve.
- I Ongetwyfeld het voorste gedeelte der saamgevatte spier.
- K. K. L. M De zydelyksche uitsteekzels van de halswervelen.
- N Een gedeelte der rechter groote voorste hoofdspier.
- O Een gedeelte van de zwelgkeel.
- P Het schilwyze kraakbeen.
- Q. Q De ringwyze kraakbeenspiers.
- R De schilwyze klier.
- S De luchtpyp (*aspera arteria*.)
- T. T De afgesneden sleutelbeenderen.
- V De rechter onderschouderbladspier.
- W. W De groote ronde spieren.
- X. X De driehoekige armspiers.
- Y De ravenbeks-armspiers.
- Z Het lange hoofd der linker driehoofdige armspier (*triceps*.)
- A Het kleine hoofd der linker driehoofdige armspier.
- B De zelfde rechter driehoofdige armspier.
- C. C De afgesneden en omgeflagen gedeelten der tweehoofdige armspiers.
- D. D De inwendige armspiers.
- E. E De afgesneden en omgeflagen hoofden van de vooroverwenders.
- F. F De afgesneden en omgeflagen hoofden van de inwendige spaakbeenspiers.
- G. G De afgesneden hoofden der verhevene spiers.
- H. H De inwendige ellebeenspiers.
- I. I De afgesneden langen agteroverwenders.
- K. K De uitwendige spaakbeenspiers.
- L. L De spaakbeenderen.
- M Het linker ellebeen.
- N. N De afgesneden diepgelegen spiers, buitenwaards afgebogen.
- O. O. P. P Gedeelten van de doorgesneden vierkante vooroverwenders.
- Q. Q De einden van de afgesneden lange agteroverwenders.
- R. R De lange afvoerders der duimen.
- S. S De afgesneden peezen van de lange buigers der duimen.
- T. T De afgesneden peezen van de diepgelegene spiers.
- V. V De peezen van de verhevene spiers.
- W. W De armbanden.
- X. X De korte buigers der duimen.
- Y. Y De peezen van de lange buigers der duimen.
- Z. Z De peezen van de verhevene spiers.

- A. A De aanvoerders van de nahandsbeenderen der kleinste vingers.
  - B. B De aanvoerders van de pinken.
-
- C. C De breede rugspiers.
  - D. D De uitwendige zyden van de borst.
  - E. E De inwendige borstholten.
  - F. F De rechter inwendige tuschenribbigespiers.
  - G. G De ribben.
  - H De linker buitenste tuschenribbigespiers.
  - I Het kraakbeen tuschen de elfde en twaalfde wervel.
  - K Het lichaam van de twaalfde wervel.
  - L. L De dwarsche uitsteekzels van de lendenwervelen.
  - M. M De dwarsche buikspiers.
  - N. N De randen van de darmbeenderen.
  - O. O De kleine bilspiers.
  - P. P De inwendige darmbeenspiers.
  - Q. Q De lange lendenpiers (*psoa*.)
  - R. R De schaambeenderen.
  - S Derzelver vereeniging.
  - T. T De lange en korte aanvoerders der dyen.
  - V. V De afgesneden rechter en linker uitwendige stoppiers.
  - W. W De afgesneden schaambeenspiers.
  - X. X. De afgesneden korte, en Y. Y de lange aanvoerders der dyen
  - Z. Z De groote aanvoerders der dyen.
  - A. A De binnenste zwaare dyespiers.
  - B. B De eigene dyespiers (*cruræ*.)
  - C. C De buitenste zwaare dyespiers.
  - D. D De afgesneden en omgeflagen peezen van de rechter dyespiers, aan de knieschyf ingeplant.
  - E. E De lange, en F. F. de korte kuitbeenspiers.
  - G. G De scheenbeenderen.
  - H. H De binnenste der tweelingpiers.
  - I De rechter zoolspier (*plantaris*.)
  - K. K De platte kuitpiers (*solei*.)
  - L De linker pees van Achilles.
  - M De linker lange buiger der teenen.
  - N De trekker van den langen buiger der groote teen.
  - O De trekker van de achterste scheenbeenspier.
  - P De linker afvoerder der groote teen.

De aderen.

- a De bovenste holader (*vena cava superior*.)
- b. b De onder - sleutelbeens - aderen.
- c De linker afgesneden schildkliersader.
- d. d De inwendige kropader.
- e De rechter uitwendige kropader.
- f. g De rechter uitwendige wervelbeensader, die voorkomt met twee beginzels, uit de okzel en onder - sleutelbeensader.
- h De verdere loop van de uitwendige rechter wervelbeensader in het kanaal van de halswervelen.

VERKLARING DER 26te PLAAT.

- i De tak, die wederom naar buiten over de wervelen opklimt en uitwendige wervelader genaamd wordt.
- k De linker inwendige wervelbeensader.
- l De loop van de uitwendige linker wervelbeensader.
- m. m De stammen van de okzeladeren.
- n. n De zogenaamde hoofdaderen (*venæ cephalicæ*).
- o De uitwendige linker kropader, afgesneden.
- p. p De loop van de hoofd-aderen.
- q. q De okzeladeren, die hier laager, leveraders genaamd worden.
- r. r De geledings-aderen.
- s De zydelyke rechter tak van de leverader, die de slagader vergezelt.
- t. u De takken van de rechter leverader, die naar de ravenbeks- en tweehoofdige armspieren loopen.
- y. v De loop van de leverader, naar den onderarm.
- w. w De vlegt van takken van de hoofd- en leverader, waaruit de volgende hoofdtakken voorkomen.
- x. x De spaakbeensaderen (*venæ radiales*).
- y. y De ellebeensaderen (*venæ ulnares*).
- z. z De midden-aderen (*venæ medianæ*).
- *. * De diepgelegene aderen (*profundæ*), die de armflagaderen vergezellen.
- a De ongepaarde ader (*vena azygos*).
- b De tak van de ongepaarde ader, die zig in vier takken verdeelt.
- c—k Takken der ongepaarde ader, die tusfchenribbige worden, voor de rechterzyde.
- l—w Takken van de ongepaarde ader, die achter de groote flagader heen gaan, en in de linker zyde de tusfchenribbige aderen worden.
- x De tak van gemeenschap tusfchen de elfde en twaalfde linkertusfchenribbige ader.
- y. z De laatften takken van de ongepaarde ader, die gemeenschap krygen met de eerste lendenaders.
- a De onderste holader (*vena cava inferior*), boven de oorspronk der nieraderen, afgesneden.
- b De nieraderen (*venæ renales*).
- c De rechter zaadader (*vena spermatica dextra*).
- d. d De heupbeensaderen (*venæ iliacæ*).
- e. e. e. e. e. e. e De lendenaderen (*venæ lumbales*).
- f. f. f. Takken van de lendenaderen, die in de dwarsche buikspieren gaan.
- g. g. g. g. g. g Takken van gemeenschap tusfchen de derde, vierde en vyfde lendenaderen.
- h. h. h Takken, die de lendenen doorbooren.
- i. i De beneden-buiks- of bekkenaderen (*venæ hypogastricæ*).
- k. k Takken van de onderbuiksaderen, die naar de uitsnyding van het heilig- en zitbeen loopen, en zig in de spieren van achteren verliezen.
- l. l Een tak van de linker onderbuiksader, die onder het fchaambeenvoorkomt, om zig met takken te verspreiden in de fchaambeens- en ftopspieren.
- m. m Takken van de rechter heupbeensader, die naar de spieren loopen.
- n. n Takken der dyeaderen, die naar dezelfde spieren gaan.
- o. o Takken van de rechter onderbuiks- en linker heupbeensaderen, die zig hier verspreiden in de spieren.
- p. p Het vervolg van de voorgaande takken, die in de rechter zyde met één tak, in de linker met twee, de slagader vergezellen tot in de dyespieren.
- q. q De afgesneden bovenbuiksaderen (*venæ epigastricæ*).
- r. r De afgesneden moederaderen (*venæ saphe-næ*).
- s. s De dyeaderen (*venæ crurales*).
- t De voorfte rechter fcheenbeensader (*vena tibialis*).
- u. u De verdere verspreiding van de fcheenbeensader, over den rug van de voeten.

De slagaderen.

1. 2. 3 De groote slagader (*arteria aorta*):
1, de ftam, boven het hart afgesneden,
2, de bogt, 3, de nederdalende ftam.
- 4 De tak van de groote slagader, die de derde en vierde tusfchenribbige slagader wordt.
- 5 De ftam van LOWER, of der rechter krop- en onderfleutelbeensslagader, nevens de linker kropslagader.
- 6 De linker onderfleutelbeensslagader.
- 7 De ftam van LOWER, boven de onderfleutelbeensaderen.
8. 8 De kropslagaderen (*arteriæ carotides*).
9. 9 De onderfleutelbeens - slagaderen.
10. 10 Takken van de voorgaande slagaderen.
11. 11 De wervelbeensslagaderen (*arteriæ vertebrales*).
12. 12 Takken, die naar het ftrottenhoofd en de fchildwyze kliër loopen.
13. 13 Takken van de borstflagaderen.
14. 14 De fchouderbladsflagaderen (*arteriæ fcapulares*).
15. 15 De armflagaderen (*arteriæ brachiales*).
- 16 Een tak van de spaakbeensslagader. *arteria radialis*.
17. 17 Takken van de ellebeensslagaderen (*arteria ulnaris*).
18. 18 De diepgelegen slagaderen (*arteriæ profundæ*).
- 19 - 23 De vyfde, zesde, zevende, agtste en negende tusfchenribbige slagaderen.
- 24 Takken van de middenriftsflagader (*arteria diaphragmatica*).
- 25 De buikslagader (*arteria coeliaca*).
- 26 De bovenfte darmfcheilsflagader (*arteria mesenteria superior*).
- 27 De linker nierflagader (*arteria renalis*).
- 28 De zaadflagaderen (*arteria spermatica*).
- 29 De onderste darmfcheilsflagader (*arteria mesenteria inferior*).
30. 30 De heupbeensslagaderen (*arteriæ iliacæ*) waarin de groote slagader gedeeld wordt.
- 31 De slagader, die uit de achterkant van de groote slagader langs de lendenwervelen voorkomt.
32. 32 De onderbuiksflagaderen (*arteriæ hypogastricæ*).
33. 33 De navellagaderen (*arteriæ umbilicales*).
34. 34 De dyellagaderen (*arteriæ crurales*).
35. 35 De afgesneden bovenbuiksflagaderen (*arteriæ epigastricæ*).
- 36 De voorfte fcheenbeensslagader (*arteria tibialis anterior*).
37. 37 Derzelver verspreiding over den rug van de voeten.

V E R K L A A R I N G

D E R

27^{fte}

P L A A T.

EERSTE AFBEELDING.

De vaten van de lever en galblaas.

- a. a De onderste holader (*vena cava*), boven en onder de lever afgesneden.
- b. b Groote leveraders (*venæ hepaticæ*).
- c. c. c. c. Kleine leveraders.
- d De stam van de miltader.
- e De stam van de darmscheilsader.
- f De vereeniging dier beiden, of de poortader (*venæ portarum*).
- g. h. i De verdeeling der poortader, daar zy zig met drie hoofdtakken, in de zelfstandigheid van de lever verspreidt.
- k De tak van de poortader, die naar de galblaas loopt.
- l De leverslagader (*arteria hepatica*) afgesneden.
- m De tak van de leverslagader, die naar de galblaas loopt en *arteria cystica* genaamd wordt.
- n De galleider (*ductus choledochus*) hier afgesneden.
- o De galblaasbuis (*ductus cysticus*).
- p De leverbuis (*ductus hepaticus*).
- q. r. s De drie beginzels van de leverbuis, die de drie takken van de poortader g. h. i. vergezellen.
- t. u Aderlyke takken, die zich in de poortader ontlasten.
- v Een tak derzelve, naar de holader opklimmende.

TWEEDE AFBEELDING.

- a. a. a De drie takken der poortader, beneden de lever afgesneden.
- b De stam van de poortader.
- c De vereeniging van de poortader, met de kroonader van de maag.
- d. d De groote darmscheilsader (*vena mesenterica*).
- e De rechter maag- en netader (*vena gastroëpiploica dextra*), die haare takken geeft naar den twaalfvingerigen darm, het alvleesch en naar het bovenste gedeelte van de maag; als ook een tak naar het onderste gedeelte derzelve, f; als mede een naar het achterste gedeelte, g. g; verder een naar het onderste gedeelte van het netvlies, h; en ten laatste, eenige takken die zich vereenigen met de darmscheilsader i.
- k. k De miltader (*vena lienalis*).

- l De tak van de miltader, die de kroonader van de maag (*vena coronaria ventriculi*) wordt.
- m De tak van de miltader, die naar het darmscheil van de dikke darmen gaat.
- n De miltader, in vier takken gedeeld.
- o. o. o. o De takken, die naar de maag loopen.
- p De linker maag- en netader (*vena gastroëpiploica sinistra*), die zich met takken verspreidt, gelyk de rechter, en zich met dezelve vereenigt: zie q, r, r, ss. —
- t De buiksflagader (*arteria coeliaca*).
- u De rechter tak van de buiksflagader.
- v De leverslagader (*arteria hepatica*).
- w De rechter maag- en netslagader (*arteria gastroëpiploica dextra*).
- x De linker tak van de buiksflagader, die miltflagader wordt.
- y De kroonflagader van de maag (*arteria coronaria ventriculi*).
- z De linker maag- en netslagader (*arteria gastroëpiploica sinistra*).
- A. A De bovenste } darmscheilsflagader, af-
- B De benedenste } gesneden (*arteria mesenteria superior*).
- C De zamenkomst van de dikke en dunne darmscheilsaderen, en dikke en dunne darmscheilsflagaderen.
- D. D. D. E. E. E De overige vereenigingen der aderen en flagaderen van het dikke en dunne darmscheil; waar door zekere boogen gemaakt worden, uit welke de takken F. F. F voor het gedarmte voorkomen; voorts stellen deeze vaten eenigermate de gedaante van maag- en darmscheilen voor: vergelyk hiermede Plaat 10 en 11.

DERDE AFBEELDING.

- a De holader, van het hart en deszelfs rechter oor afgesneden.
- b De onderste } holaderstam.
- c De bovenste }
- d De rechter } onderfleutelbeensaderen
- e De linker } (*venæ subclaviæ*).
- f De schildwyze kraakbeensader (*vena thyroidea*).
- g. g De beginzels der mamaderen.
- h. h De inwendige } kropaderen.
- i. i De uitwendige }
- k. k De beginzels der okzeladeren.
- l. m. n. o. p. q Takken der linker onderfleutelbeensader, die naar het middenrif afdaalen, en aan het middenshot takken geven.
- r. s. t Dergelyke takken, aan de rechterzyde uit de holader voortkomende.

VERKLARING DER 27de P L A A T.

- u De rechter } middenriftsaderen (*venæ*
v De linker } *diaphragmaticæ*.
w. w De bovenste leveraderen.

VIERDE AFBEELDING.

- a. a. a De takken der poortader, by de lever afgesneden.
b De stam van de poortader.
c. c De darmscheilsader.
d. d De rechter maag- en netader, die hare takken verspreidt in het net en over de maag, en zich vereenigt met de darmscheilader L.
f De darmscheilsader der dikke darmen.
g. g De stam der miltaderen.
h De kroonader van de maag.
i De miltader, die zich in takken verdeelt, die naar de milt loopen.
k. k Takken, die naar de maag loopen, van waar 'er eenige zich vereenigen met de kroonader van de maag, l. l.
m De linker maag- en netader, die uit de miltader komt.
n De buiksflagader, van de groote flagader afgesneden.
o De rechter tak van de buiksflagader, die naar het net gaat.
p De leverflagader, afgesneden.
q De rechter maag- en netflagader.
r. r De miltflagaderen.
s De kroonflagader van de maag, zynde een linker tak van de buiksflagader.
t De linker maag- en netflagader, die uit de miltflagader voorkomt.
u. u De bovenste } darmscheilsflagaderen,
v De onderste } van de groote flag-
ader afgesneden.
w De vereeniging van takken, van de darmscheilsader en van de bovenste en onderste darmscheilsflagader.

VYFDE AFBEELDING.

- a De bovenste holader, by het hart afgesneden.
b De rechter hartzaksader.
c. c De ondersleutelbeensaderen.
d De linker hartzaksader.
e De tak, die naar de schildklier gaat.
f. f De takken van de inwendige borstaderen (*venæ mammaria*.
g. g De inwendige kropaderen.
h. h De uitwendige kropaderen, waar van de linker twee beginzels heeft,
i. k.
l De linker opperschouderader.
m. m De afgesneden beginzels der okzeladeren.
n. o Een ader, die van de linker stam der holader voorkomt, en zich vereenigt met de agtste en negende zydelyke tak van de ongepaarde ader, N°. 13. 14.
p De linker middenriftsader.
q De ongepaarde ader.

r De verdeeling van de ongepaarde ader, in rechter en linker s. t; van welke s; achter de rechter nier afdaalt, en in de rechter zaadader eindigt; gelyk t, beneden de linker nierader, in de linker zaadader eindigt.

- u De rechter zaadader, die uit de holader voorkomt.
v De linker zaadader, uit de linker nierader voorkomende.
w De stam van de onderste holader, onder en boven de nieraderen afgesneden.
x. x De rechter en linker nierader.
1-12 De rechter en linker tusfchenribbige aderen, aan beide zyden.

ZESDE AFBEELDING.

- a De bovenste holader, by het hart afgesneden.
b. b De ondersleutelbeensaderen (*venæ subclavia*.
c De schildkliersader.
d. e De inwendige borstvaten.
f. f De inwendige } kropaderen (*venæ ju-*
g. g De uitwendige } *gulares*.
h. h De okzeladeren.
k De linker middenriftsader.
l Derzelver begin uit de ondersleutelbeensader, waar van ook een tak in de borst afdaalt, en zich vereenigt met de ongepaarde ader, t.
m De ongepaarde ader (*vena sine pari*.
n De verdeeling in twee takken.
o. p De verdere afdaaling van de voorgaande takken, die in de rechter en linker zaadader eindigen, s. s.
q De stam van de onderste holader, onder en boven de nieraderen afgesneden.
r. r De rechter en linker nieraderen (*venæ renales*.
s. s De rechter en linker zaadaderen (*venæ spermaticæ*.
t De tak van de ongepaarde ader, die ombuigende naar de hoogte opklimt, en waar uit de derde, vierde, vyfde, en zesde linker tusfchenribbige aderen voorkomen.
1-12 De rechter en linker tusfchenribbige aderen (*venæ intercostales*.

ZEVENDE AFBEELDING.

- a De bovenste holader, by het hart afgesneden.
b De middenriftsader.
c. c De ondersleutelbeensaderen.
d De schildkliersader.
e Het beginzel der inwendige borstaderen.
f. f De afgesneden inwendige kropaderen (*venæ jugulares internæ*.
g. g De uitwendige kropaderen, ook afgesneden.
h. h De afgesneden okzeladeren.

- i De rechter wervelbeensader (*vena vertebralis dextra*), die voortkomt met twee beginzels uit de okzelader, k, en uit de ondersleutelbeensader, l.
- m De inwendige rechter wervelbeensader (*vena vertebralis interna dextra*), die door het kanaal van de halswervelen loopt.
- n De uitwendige tak derzelve.
- o. p. q De vereeniging van de uit- en inwendige tak.
- r. s De twee beginzels van de linker wervelbeensader.
- t De inwendige tak van dezelve, die mede door het kanaal van de halswervelen loopt.
- u De tak der linker ondersleutelbeensader, die zomwylen, even gelyk de ongepaarde ader, aan de linker zyde van de borst afdaalt.
- v De ongepaarde ader (*vena sine pari.*
- w De verdeeling derzelve.
- 1—12 De rechter en linker tusfchenribbige aderen, waar van 1 aan de rechter, en 12 aan de linker zyde, even gelyk in fig. V en VI, uit de ondersleutelbeensader voorkomen; en voorst de overige uit de rechter ongepaarde ader en uit de linker, u haar oorspronk nemen.

AGTSTE AFBEELDING.

- a De bovenste rechter holader, by het hart afgesneden.
- b De rechter ondersleutelbeensader.
- c De afgesneden inwendige } kropade-
- d De afgesneden uitwendige } ren (*vena jugulares.*
- e De okzelader (*vena axillaris*
- f. f De uitwendige borstaderen.
- g De diepgelegen ader (*vena profunda.*
- h Een takje van gemeenschap.
- i De vereeniging der twee diepgelegen aderen.
- k De okzel- of zogenaamde leverader (*vena axillaris, f. hepatica.*
- l Een tak derzelve, die zich naar buiten begevende, de zogenaamde hoofdader fchynt te worden.
- m. n. o. p Takken van gemeenschap tusfchen deeze zogenaamde hoofd- en leverader, uit welke q, de zogenaamde middenader (*vena mediana*) haar oorspronk neemt.
- r Een takje van gemeenschap der midden- en diepgelegen ader.
- s Een takje van gemeenschap der midden- en leverader.

NEGENDE AFBEELDING.

- a De linker bovenste holader, by het hart afgesneden.
- b De rechter afgesneden ondersleutelbeensader.
- d De afgesneden fchildkliersader.

- e De afgesneden inwendige } kropade-
- f De afgesneden uitwendige } ren.
- g De zogenaamde hoofdader (*vena cephalica.*
- h Een tak van gemeenschap, tusfchen de hoofd- en leverader.
- i Een tak van gemeenschap met de middenader.
- k De okzelader.
- l De diepgelegen ader.
- m De uitwendige okzel- of leverader.
- n Een takje van gemeenschap met de diepgelegen ader.
- o De takverdeeling der leverader.
- p. q. r. s Takken van gemeenschap, tusfchen de zogenaamde lever- en diepgelegen ader, welke over den onderarm en naar den hand afdaalende, menigvuldige vlechten maaken.

TIENDE AFBEELDING.

- a Het rechter oor van het hart.
- b Alwaar dezelve van het hart is afgesneden.
- c De onderste holader, die naar onderen in drie takken gedeeld is.
- d De rechter bovenste holader.
- e Een dergelyke linker.
- Denkelyk uit een dier.

ELFDE AFBEELDING.

- a Het rechter oor van het hart.
- b Het gedeelte, waar van het hart is afgesneden.
- c De onderste holader.
- d De rechter holader, naar boven in twee takken gedeeld.
- e De linker bovenste holader.
- f Het begin van de ongepaarde ader.
- Dus in den egel en den muis.

TWAALFDE AFBEELDING.

- a De bovenste holader.
- b De verdeeling derzelve, in rechter en linker ondersleutelbeensder.
- c De fchildkliersader.
- d. d De inwendige } kropaderen, afgesne-
- e. e De uitwendige } den.
- f. f De okzeladeren.
- g De groote slagader (*aorta.*
- h De zogenaamde ftam van LOWER.
- i. i De afgesneden kropslagaderen.
- k. k De afgesneden ondersleutelbeenslagaderen.
- l. l De inwendige mamaderen, welke, naar onderen voortloopende, de bovenbuiksaderen ontmoeten, en zich daar mede vereenigen.
- m. m De inwendige mamslagaderen, die de laatstgenoemde aderen vergezellen, en op gelyke wyze de bovenbuiksflagaderen ontmoeten, en zich daar mede vereenigen.

- n. o. p. q. r. s Takken van de mamaderen en flagaderen, welke zich met de tusfchenribbige vereenigen; by voorb. n. n. met de eerste; o. o. met de tweede; enz.
- t. t De bovenfte tusfchenribbige aderen en flagaderen, waar mede
- u. u De onderfte tusfchenribbige aderen en flagaderen, waar mede
- v. w. v. w De tweede tusfchenribbige flagaderen, die zich met de takken der mamflagaderen o. o. vereenigen.
- x. x De heupbeensaderen, } onder en bo-
- y. y De heupbeensflagaderen, } vende boven-
- (art. et vena iliaca. } buiksvaten af-
- z. z De bovenbuiksaderen, } die naar
- a. a De bovenbuiksflagaderen, } de mam-
- (art. et vena epigastrica. } vaten op-
- b Eene vereeniging der groote takken van de linker bovenbuiksader met de mamader.
- c. c De groote moederaderen, (vena sapheua, hier afgesneden.

DE RTIENDE AFBEELDING.

De luchtpyp (*arteria aspera*) met de longaderen en flagaderen, van de voorkant te zien.

- a De luchtpyp, by het strottenhoofd afgesneden, met derzelver kraakbeenige ringen en vliefige tusfchenruimten.
- b. b Derzelver verdeeling in twee longpypen.
- c. c. c. c. c. c. c. c De takverdeeling in de zelfstandigheid van de longen, kenbaar aan derzelver ringen.
- d De longslagader.
- e. e De twee takken der longslagader, gedeeld in rechter en linker.
- f. f. f. f. f. f De takken van de longslagader, die zich in de zelfstandigheid van de longen verliezen.
- g De gemeene boezem der longsaderen.
- h. i. k. l De vier longsaderen, die van den boezem voorkomen, en zich door de long verspreiden.

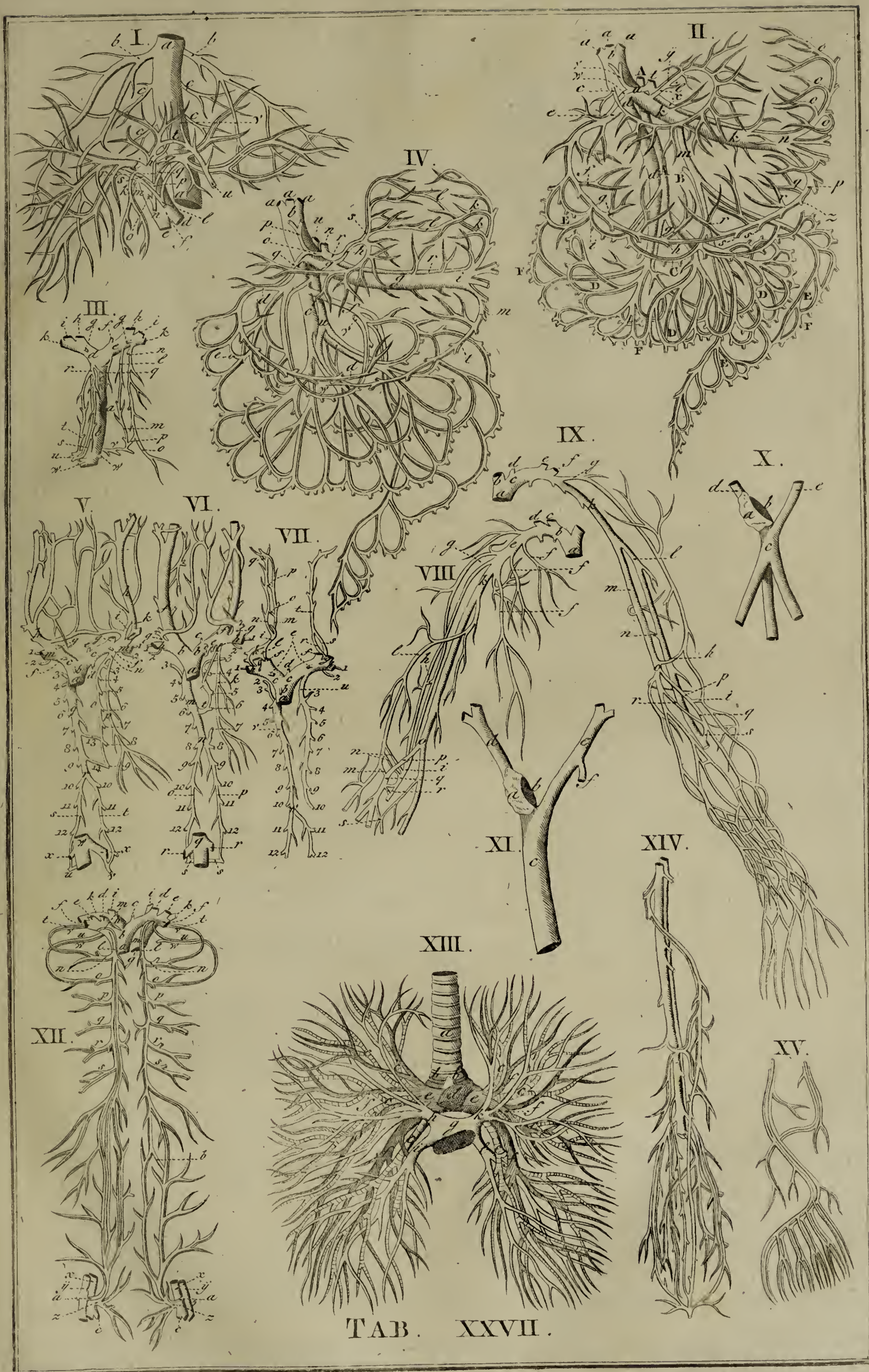
VEERTIENDE AFBEELDING.

Waarfchynelyk de loop der dyevaten, byzonderlyk omtrent de knie.

VYFTIENDE AFBEELDING.

Denkelyk aderen en flagaderen van den voet, en wel van den voetzool.

V E R K L A A R I N G

DER

28ste

P L A A T.

Aan het hoofd.

- a a De voorhoofdspieren (*musculi frontales*).
- b Derzelver vereeniging.
- cc De slaapspier (*temporalis*).
- d De oplitter van het oor (*attollens auriculæ*).
- e Het juk of wangbeen.
- f De rondgaande spier der oogleden (*orbicularis palpebrarum*).
- g Een gedeelte derzelve, meestal van de kleine jukspier voortkoomende.
- h De samendrukker der neusgaten (*compressorium*).
- i De oplitter der neusvleugel en van den bovenlip (*levator labii superioris et alæ nasi*).
- k De optrekker van den bovenlip (*levator labii superioris*), en onder dezelve een gedeelte van den optrekker van de hoek des monds (*levator anguli oris*).
- l De schuinsche optrekker van den hoek des monds, anders de lachspier of jukbeenspiet (*zygomaticus*) genaamt.
- m De rondgaande spier des monds (*orbicularis oris*).
- n De plaats voor de nedertrekkende spieren der onderlip (*depressor labii inferioris*).
- o De nedertrekkende spier van de hoek des monds (*depressor anguli oris*).
- p Een gedeelte der onderkaak.
- q De groote kaaufspier (*masseter*).

Aan de regter zyde van den hals.

- r. r De tweebuikige spier (*biventer maxillæ*).
- s De lange voorste halspiet (*longus colli*).
- t Een gedeelte van het keelgat en strottenhoofd.
- u Het tongbeen.
- v De priems-tongbeenspiet (*stylohyoideus*).
- w De fchouderblads-tongbeenspiet (*omohyoideus* f. *coracohyoideus*).
- x De borstbeens-tongbeenspiet (*sternohyoideus*).
- y De borstbeens-strottenhoofds- of fchildspiet (*sternothyrioideus*).
- z De borstbeens-tepelspiet, of fchuinsche halspiet (*sternomastoideus*).
- a De fleutelbeens-tepelspiet (*cleido-mastoideus*).
- b De middenfte ongelyk driehoekige spiet (*scalenus medius*).
- c De oplitter van het fchouderblad (*levator scapulæ*).
- d De monnikkapspiet (*cucullaris*).

Aan de borst en buik.

- e Het fleutelbeen.
- f Het borstbeen.
- g De groote borstspiet (*pectoralis major*).
- h De groote zaagspiet (*serratus magnus*).
- i De breede rugspiet (*latissimus dorsi*).
- k De buitenfte fchuinsche buikspiet (*obliquus externus abdominis*).
- l Desfelfs peesvliezige uitbreiding (*aponeurosis*).
- m. n. o De witte ftreep (*linea alba*) en dwarsche afdeelingen der regte buikspieren.

- p De navel.
- q De ring der buikspieren.
- r De optrekkende balfpier (*cremaster*).

Aan de regter dye, fchenkel en voet.

- s Het darmbeen.
- t De middenfte bilfpier (*gluteus medius*).
- u De fpanfpier der dyefchede (*tensor vaginæ femoris*).
- v De buitenfte zwaare dyefpiet (*vastus externus*).
- w De regte dyefpiet (*rectus cruris*).
- x De binnenfte zwaare dyefpiet (*vastus internus*).
- y De fnyderspiet (*sartorius*).
- z De inwendige darmbeenspiet (*iliacus internus*), of ten minften derzelver plaats.
- a De lendenspiet (*psaos*).
- b De fchaambeenspiet (*pectineus*).
- c De lange aanvoerder der dye (*adductor longus femoris*).
- d De dunne dyefpiet (*gracilis*).
- e. e De halfpeesachtige (*semitendinosus*).
- f De tweelingspiet der kuit (*gemellus*).
- g De platte kuitspiet (*soleus*).
- h Derzelver vereeniging in den pees van Achilles (*tendo Achillis*).
- i De lange buiger des grooten teens (*flexor longus pollicis*).
- k. k De lange buiger der teenen (*flexor longus digitorum*).
- l De achterfte fcheenbeenspiet (*tibialis posticus*).
- m Een band onder welke deeze peezen doorloopen.
- n De binnenênkel (*malleolus internus*), door het fcheenbeen gemaakt.
- o De dwarsche band voor de uitftrekkende spieren.
- p De voorfte fcheenbeenspiet (*tibialis anticus*).
- q. q De eigen uitftrekker des grooten teens (*extensor proprius pollicis*).
- r De peezen van de gemeene uitftrekker der teenen (*extensor communis digitorum*).
- s De uitbreidingen derzelve op den rug der teenen.
- t De afvoerder van den grooten teen (*abductor pollicis pedis*).

Aan den regter arm

- u De driehoekige fchouderpiet (*deltoides*).
- v. v De binnenfte armspiet (*brachii internus*).
- w De tweehoofdige (*biceps*).
- x Het lange hoofd der driehoofdige (*caput longum tricipitis*).
- y Het derde hoofd der driehoofdige.
- z De ronde vooroverkantelende spiet des onderarms (*pronator teres*).
- a De lange handpalmspiet. (*palmaris longus*).
- b De binnenfte ellebeenspiet (*ulnaris internus*).
- c De binnenfte fpaakbeenspiet (*radialis internus*).
- d De lange achteroverkantelende spiet (*supinator longus*).
- e De buitenfte lange fpaakbeens-fpiet (*radialis externus longior*).
- f. g De peezen des lange afvoerders van den duim (*abductor longus pollicis manus*).
- h De lange buiger van den duim (*flexor longus pollicis*).
- i. Een

- i Een bandje, waar onder de pees der lange handpalm-
spier loopt.
- k De korte handpalmspier (*palmaris brevis*).
- l De peesachtige uitbreiding der lange handpalmspier.
- m De korte buiger des duims (*flexor brevis pollicis*).
- n De trekker van de lange buiger des duims (*flexor
longus pollicis*).
- o. o. De peezen der verheeven liggende of doorboorde
buigspier der vingerleden (*sublimus*).
- p De peezen der diepgelegene of doorboorende
buigspier der vingerleden (*profundus*).

Aan den linker arm.

u, v, w, b, d, e, f, g, enz. Dezelfde spieren als aan den
regter arm.

- 1 Het korte hoofd der driehoofdige spier (*caput
breve tricipitis*).
- 2 De voorste knokkel van het opperarmbeen.
- 3 De pees der driehoofdige spier, loopende over het
ellebeensuitsteeksel, en voorts aan dit been in-
geplant.
- 4. 4 De uitwendige ellebeensspier (*ulnaris externus*).
- 5 De gemeene uitstrekker der vingeren (*extensor com-
munis digitorum*).
- 6. 6 De eigen uitstrekker des pinks (*extensor proprius
digiti minimi*).
- 7 De kleine uitstrekker des duims (*extensor minor
pollicis*).

- 8 De peezen van de uitwendige lange en korte
spaaakbeensspieren.
- 9 De lange uitstrekker des duims (*extensor longus pol-
licis*).
- 10 De band, waaronder deeze voornoemde peezen
doorgaan.
- 11 De uitbreiding van den pees van de groote uit-
strekker des duims.
- 12 De pees van den eigen uitstrekker der wysvinger
(*indicator*).
- 13 De vlechten, welke de peezen der uitstreckende
spieren op den rug van den hand maaken.
- 14 De uitbreiding deezer peezen op den rug der vin-
geren.

Aan het linker been.

d, e, f, g, n, o, p, q, r, s, t, enz. dezelfde als aan het
regter been.

- 15 Een gedeelte der platte kuytspier g (*soleus*).
- 16 De lange kuytbeensspier (*peroneus longus*).
- 17 De gemeene uitstrekker der teenen (*extensor com-
munis digitorum pedis*).
- 18 Deszelfs breede pees, die onder den band o doorgaat.
- 19 De derde kuytbeensspier (*peroneus tertius*).
- 20 De dunne pees der voetzoolspier (*plantaris*).

De overige ongeteekende deelen aan de linkerzyde van
het hoofd, den hals, borst, buyk en dye, zyn dezelf-
de als die aan de regterzyde zyn aangewezen.

V E R K L A A R I N G

DER

29ste

P L

A A T.

Aan de linker zyde van het hoofd, nek en rug.

- a De agterhoofdspier (*occipitalis*).
- b De saamgevoegde spier (*complexus*).
- c De schuinsche breede nekspier (*splenius*).
- d De monnikapspier (*cucullaris*).
- e Deszelfs peesachtige aanhechting aan de doornwyze uitsteekfels der halswervelen.
- f Deszelfs peezige aanhechting aan den doorn van het schouderblad.
- g De breede rugspier (*latissimus dorsi*).
- h Deszelfs peezige uitbreiding of begin.
- i De doornwyze uitsteekfels der rug- en lendenwervelen.
- k De rand van het darmbeen.
- l Een gedeelte der binnenste schuinsche buikspier (*obliquus internus*).
- m De buitenste schuinsche buikspier (*obliquus externus abdominis*).

Aan de linker dye en been.

- n De groote bilspier (*gluteus major*).
- o De dyeschede, die de buitenste zwaare dyespier (*vastus externus*) overdekt.
- p Het lange hoofd der tweehoofdige dyespier (*biceps*).
- q Een gedeelte van deszelfs korte hoofd.
- r De aanhechting derzelve aan het hoofdje des kuitbeens.
- s De dunne dyespier (*gracilis*).
- t De aanvoerende spier der dye (*adductor*).
- u De halfvliezige (*femimembranosus*).
- v De halfpeeszige (*femitendinosus*).
- w Het kniehol.
- x De buitenste tweelingsspier (*gemellus exterior*).
- y De binnenste tweelingsspier (*gemellus interior*).
- z Derzelve gemeene pees.
- a De breede en platte kuitspier (*soleus*).
- b De pees van Achilles (*tendo Achillis*).
- c De lange kuytbeensspier (*peroneus longus*).
- d De lange uitstrekker der teenen (*extensor longus digitorum pedis*).
- e De derde kuitbeensspier (*peroneus tertius*).
- f De korte kuytbeensspier (*peroneus brevis*).
- g De lange buygspier der teenen (*flexor longus digitorum pedis*).
- h De afvoerder des kleinen teens (*abductor digiti minimi*).

Aan den linker schouder en arm.

- i De groote schuinsche ruitspier (*rhomboideus major*).
- k De onderdoornspier (*infraspinatus*).
- l De kleine ronde spier (*teres minor*).
- m De groote ronde spier (*teres major*).
- n De driehoekige schouderdspier (*deltois*).
- o Het lange hoofd der driehoofdige spier (*triceps*).
- p Het korte hoofd.
- q Derzelve gemeene buik en trekker.

- r De inwendige armspier (*brachii internus*).
- s De lange agteroverkantelende spier (*supinator longus*).
- t De voorste knokkel van het opperarmbeen.
- u De agterste ellebeensknobbel (*olecranon*).
- v Een klein gedeelte of begin van de lange handpalmspier (*palmaris longus*).
- w De binnenste ellebeensspier (*ulnaris internus*).
- x De uitwendige ellebeensspier (*ulnaris externus*).
- y De uitstrekker van de pink (*extensor digiti minimi*).
- z De gemeene uitstrekker der vingers (*extensor communis digitorum*).
- a De buitenste lange spaakbeensspier (*radialis externus longior*).
- b c De peezen van de lange afvoerder des duyms (*abductor longus pollicis manus*).
- d De kleyne uytstrekker des duyms (*extensor minor pollicis*).
- e De groote uytstrekker des duyms (*extensor major pollicis*).
- f De trekker van de kleyne uytstrekker des duyms.
- g De afvoerder des wysvingers (*abductor indicis*).
- h De pees van den uytstrekker des wysvingers (*indicator*).
- i De peesvlechten op den rug der hand.
- k De peezige uytbreidingen op den rug van yder vinger.
- l Het onderste hoofdje van het ellebeen.

Aan de rechterzyde, behalven eenige der linkerzyde, nog de volgende die, na het wegneemen der eerste laag, zichtbaar worden.

- 1 De slaapspier (*temporalis*).
- 2 Het Jukbeen.
- 3 De onderkaak.
- 4 De binnenste vleugelspier (*pterygoideus internus*).
- 5 De kaauwspeer (*masseter*).
- 6 Het tepelwyze uitsteekfel van 't slaapbeen.
- 7 De borstbeens-tepelspier (*sterno-mastoideus*).
- 8 De optrekker van het schouderblad (*levator scapulae*).
- 9 De bovenste agterste zaagspier (*serratus posticus superior*).
- 10 De kleine ruitwyze spier (*rhomboideus minor*).
- 11 Het sleutelbeen.
- 12 De doorn van het schouderblad.
- 13 De opperschouder (*acromium*).
- 14 De bovendoornspier (*supraspinatus*).
- 15 Het hoofd van het opperarmbeen.
- 16 Het bloote armbeen.
- 17 De binnenste of agterste knokkel van het zelve.
- 18 De uitwendige korte spaakbeensspier (*radialis externus brevior*).
- 19 De lange afvoerder des duims (*abductor longus pollicis*).
- 20 De lange uitstrekker des duims (*extensor longus pollicis*).
- 21 De uitstrekker des wysvingers (*indicator*).
- 22 Het onderste hoofdje van het ellebeen.

- 23 Een gedeelte van de lange rugspier, (*longissimus dorsi*), tusfchen de groote ruitwyze spier van het fchouderblad, en de groote rugspier ingeleg.
- 24 De middenfte bilspier (*gluteus medius*).
- 25 De peerwyze spier (*pyriformis*).
- 26 De bovenfte tweelingspier (*gemellus superior*).
- 27 De inwendige stopspier (*obturator internus*).
- 28 De onderfte tweelingspier (*gemellus inferior*).
- 29 De heilig of zitbeensband (*ligamentum sacro-ischiaticum*).
- 30 De fluytbeenspier (*coccygeus*).
- 31 De opligter van den aars (*levator ani*).
- 32 De buitenfte fluitspier van den aars (*sphincter ani externus*).
- 33 De aars opening.
- 34 Een gedeelte van de onderfte opening van het

- bekken, ziende op het zitbeen en eyronde gat, van welks onderrand de groote aanvoerende dyefpier t voorkomt.
- 35 De vierkante dyefpier (*quadratus femoris*).
- 36 De groote draaijer (*trochanter major*).
- 37 De fcherpe lyn aan het dyebeen, en de kant des afgefmeden peesvlies.
- 38 De ontblootte buitenfte zwaare dyefpier (*vastus externus*).
- 39 De binnenfte knokkel van het dyebeen.
- 40 De buitenfte knokkel van het dyebeen.
- 41 De lange voetzoolspier (*plantaris longus*).
- 42 De knieholspier (*popliteus*).
- 43 De lange buyger der teenen (*flexor longus digitorum pedis*).
- 44 De binnenfte enkel.

V E R K L A A R I N G

DER

30ste

P L A A T.

Aan het hoofd, wederzydsch.

- a De voorhoofdspier.
- b De rondgaande spier der oogleden.
- c De jukbeenspier, van het jukbeen voortkoomende.
- d De optreker van den hoek des monds.
- e De optrekker van den bovenlip.
- f De optrekker der neusvleugel en van den bovenlip.
- g De faamendrukker der neusgaaten.
- h De rondgaande spier des monds.
- i De nedertrekker der onderlip.
- k De nedertrekker van den hoek des monds.
- l De slaapspier.
- m De optrekker van het oor.
- n De kaauwspier.

Aan den hals.

- o De borstbeens - tepelspier.
- p Een gedeelte der monikkapspier.
- q De breede halspier (*latissimus colli* *f. platysma-myoides*).
- r Deszelfs begin van den borst.
- s Deszelfs verspreiding over de onderkaak.

Aan de borst.

- t De groote borstspier.
- u De kleine borstspier of voorste zaagspier (*pectoralis minor*, *f. ferratus anticus*).
- v De groote zaagspier.
- w De breede rugspier.
- x De buitenste schuinsche buikspier.
- y Deszelfs peesvliezige uitbreiding.
- z De navel.

Aan de regter heup, dye en been.

- a De rand van het darmbeen.
- b De groote bilspier.
- c De middenste bilspier, door een peesvlies overdekt.
- d De uitpuyling des grooten draaijers van het dyebeen.
- e De spanspier der dyefchede.
- f De snyderspier.
- g De schaamte.
- h Het manlyk lid.
- i De binnenste zwaare dyespier (*vastus internus*).
- k De regte dyespier.
- l De buytenste zwaare dyespier, door de peesvliezige dyefchede omkleed.
- m De verspreyding deezer peezen, aan en over de knieschyf.
- n De tweehoofdige spier, aan het hoofdje des kuytbeens ingeplant.
- o De halfpeeszige spier.
- p De tweelings - kuytspier.
- q De platte kuytspier.

- r Derzelver gemeene pees, de pees van Achilles genaamt.
- s De lange kuytbeenspier.
- t De korte kuytbeenspier.
- u. u Twee bandachtige ringen, door welke de peezen deezer laaste spieren doorgaan.
- v De buytenste enkel.
- w De derde kuytbeenspier.
- x De lange uytstrekker der teenen.
- y De voorste scheenbeenspier.
- z Een gedeelte van de lange uytstrekker des grooten teens.
- α Een band, onder welke de peezen van deeze laatgenoemde spieren doorgaan.
- β De afvoerder van den kleynsten teen.

Aan den flinker arm.

- a De driehoekige schouderaspier.
- b De tweehoofdige spier.
- c De buitenste armspier, of het derde hoofd der driehoofdige armspier.
- d Het lange hoofd der driehoofdige armspier.
- e. e De binnenste armspier (*brachieus internus*).
- f De ronde vooroverkantelende spier des onderarms.
- g De lange handpalmspier.
- h De binnenste ellebeenspier.
- i De binnenste spaakbeenspier.
- k De lange agteröverwender (*supinator*).
- l De buitenste lange spaakbeenspier.
- m. n Peezen van den langen afvoerder des duyms.
- o De lange buyger des duyms.
- p Een band, door een gedeelte van welke de pees der lange handpalmspier doorgaat.
- q Het hoofdje van het ellebeen.
- r De korte handpalmspier.
- s De afvoerder van den pink.
- t De peesvliezige uitbreiding der lange handpalmspier. NB. dit peesvlies word in de regterhand verbeeld van den inwendige armband voortte-koomen.
- u De korte afvoerder des duyms.
- v De korte buyger des duyms.
- w De aanvoerder des duyms.
- x De pees van de lange buyger des duyms.
- y De peezen van de verhevene buygspeer der vingeren (*sublimis*).
- z De peezen van de diepleggende buygspeer der vingeren (*profundus*).

Aan den regter arm.

- a — f, h — k, m, o, p, r — z Dezelfde als aan den flinkerarm, terwyl aan deeze de lange handpalmspier schynt weggenomen.
- 1 De groote ronde spier van het schouderblad (*teres major*).
- 2 De ravebeks-armspier (*coracobrachialis*).
- 3 De binnenste knokkel van het armbeen.

+ De

VERKLAARING DER 30ste PLAAT.

- 4 De verspreyding van de driehoofdige armspier over het groote ellebeens uytsteeksel (*olecranon*).
- 5 De verheevene buygspeer der vingeren (*sublimis*).
- 6 Een gedeelte der diepleggende buygspeer (*profundus*).

Aan de flinker dye en been.

e, f, i, k, m — r, x, y, z, α , β . Dezelfde als aan de regterzyde.

- 7 De halfvliezige dyespeer.
- 8 Een gedeelte van de groote aanvoerder der dye (*adductor magnus*).

- 9 De dunne dyespeer.
- 10 De lange buygspeer des grooten teens.
- 11 De lange buygspeer der teenen.
- 12 De agterste scheenbeenspeer.
- 13 Een band, waar agter de peezen deezer spieren heen gaan.
- 14 De afvoerder des grooten teens.
- 15 Het scheenbeen.
- 16 De binnenste enkel.

De latynsche benaamingen der overige spieren zyn in de verklaring der 28 en 29ste Platen van dit werk te vinden.

TAB.

XXXI.

V E R K L A A R I N G

D E R

31ste P L A A T.

Aan het hoofd, den hals, rug en lendenen, wederzydsch.

- a De agterhoofdspier.
- b De optrekker van het oor.
- c De slaapspier.
- d De vorhoofdspier.
- e De rondgaande spier der oogleden.
- f Het jukbeen.
- g De kaauwspier.
- h De borstbeens-tepelspier.
- i De terugtrekker van het oor (*retrahens*).
- k De saamgevoegde spier (*complexus*).
- l De schuinsche breede nekspier (*splenius*).
- m De oplitter van het schouderblad.
- n De monnikkapspier.
- o, o, o. De doornwyze uytsteekfels der hals, rug en lendenwervelen.
- p De groote schuynsche ruytspier (*rhombeus*).
- q De onderdoornspier.
- r De kleyne ronde spier.
- s De groote ronde spier.
- t De breede rugspier.
- u Deszelfs peesvliezig begin.
- v Deszelfs aanhechting aan de onderste onwaare ribben.
- w Deszelfs voortgang naar het armbeen ter inplantinge.
- x De groote zaagspier.
- y De uytwendige schuinsche buikspier.
- z Deszelfs aanhechting aan de rand van het darmbeen.

Aan de flinker heup, dye en been.

- a De groote bilspier.
- b De uitpuiling der kleine bilspier.
- c De uitpuiling van den spanspier der dyefchede.
- d De uytwendige zwaare dyespier (*vastus externus*), overdekt door de dyefchede, die over de knieschyf *e* zich uitspreid.
- f Het korte hoofd der tweehoofdige dyespier.
- g Deszelfs lange hoofd.
- h De half peezyge spier.
- i, i De half vliezyge.
- k Een gedeelte van de groote aanvoerder der dye.
- l De dunne dyespier (*gracilis*).
- m De snyderspier.
- n De knieholte.
- o, p De beide hoofden der tweelingspier.
- q Derzelver gemeene pees.
- r De platte kuytspier.
- s De lange kuytbeenspier.
- t De korte kuytbeenspier.
- u, u Twee bandagtige kokers waar door deeze laatste spieren doorgaan.
- v De lange buygspier der teenen.
- w De derde kuytbeenspier.

- x De lange uytstrekker der teenen.
- y Een band waaronder deeze spieren doorgaan.
- z De afvoerder van den kleyne teen.

Aan den flinker arm.

- a De driehoekige schouderaspier.
- b De inwendige armaspier (*brachieus internus*).
- c Het korte hoofd der driehoofdige.
- d Het langehoofd der driehoofdige.
- e Het ellebeensuytsteekfel (*olecranon*).
- f De binnenste knokkel van het armbeen.
- g De voorste of buytenste knokkel van het zelve.
- h De lange agteröverkantelende spier (*supinator longus*).
- i De uytwendige lange spaakbeenspier.
- k De gemeene uytstrekker der vingeren.
- l De uytwendige ellebeenspier.
- m De inwendige ellebeenspier.
- n Een gedeelte van de lange handpalmspier.
- o De eygen uytstrekker der pink.
- p De beide gedeelten der lange afvoerder des duyms.
- q De kleine afvoerder des duyms.
- r De lange uytstrekker des duyms.
- s De band, waaronder de peezen dezer spieren doorgaan.
- t De pees van de eigen uytstrekker des wysvingers.
- u De lange aanvoerder des duyms.
- v De afvoerder des wysvingers.
- w De peesvlechten op den rug der hand.
- x De peezyge uitbreidingen op den rug der vingeren.

Aan den regter arm, a — d, g — l, o — s, &c. dezelfde als aan den flinker, behalven dat *z* aldaar niet de lange uytwendige spaakbeenspier, maar veel eerder de korte aanduyd.

Aan het regter been, g — i, l — r, v, x, y. dezelfde als eenige aan het flinker: daarenboven.

- 1 De inwendige zwaare dyespier (*vastus internus*), door de dyefchede bedekt en omgeeven.
- 2 De lange, dunne voetzoospier (*plantaris*).
- 3 De lange buygspier der teenen.
- 4 De pees van de agterste scheenbeenspier (*tibialis posticus*).
- 5 Een band, waaronder de peezen dezer spieren doorgaan.
- 6 De pees der voorste scheenbeenspier.
- 7 De pees van de eigen uytstrekker des grooten teens.
- 8 De afvoerder des grooten teens.

De latynsche benaamingen der overige spieren zyn in de verklaring van de 28 en 29de Platen van dit werk te vinden.

VERKLAARING

WET P L A T

Wij, de underschreefde, verklaaren, dat de onderstaande...

1. De naam van de...

2. De naam van de...

3. De naam van de...

4. De naam van de...

5. De naam van de...

6. De naam van de...

7. De naam van de...

8. De naam van de...

9. De naam van de...

10. De naam van de...

11. De naam van de...

12. De naam van de...

13. De naam van de...

14. De naam van de...

15. De naam van de...

16. De naam van de...

17. De naam van de...

18. De naam van de...

19. De naam van de...

20. De naam van de...

21. De naam van de...

22. De naam van de...

23. De naam van de...

24. De naam van de...

25. De naam van de...

26. De naam van de...

27. De naam van de...

28. De naam van de...

29. De naam van de...

30. De naam van de...

31. De naam van de...

32. De naam van de...

33. De naam van de...

34. De naam van de...

35. De naam van de...

36. De naam van de...

37. De naam van de...

38. De naam van de...

39. De naam van de...

40. De naam van de...

41. De naam van de...

42. De naam van de...

43. De naam van de...

44. De naam van de...

45. De naam van de...

46. De naam van de...

47. De naam van de...

48. De naam van de...

49. De naam van de...

50. De naam van de...

51. De naam van de...

52. De naam van de...

53. De naam van de...

54. De naam van de...

55. De naam van de...

56. De naam van de...

57. De naam van de...

58. De naam van de...

59. De naam van de...

60. De naam van de...

61. De naam van de...

62. De naam van de...

63. De naam van de...

64. De naam van de...

65. De naam van de...

66. De naam van de...

67. De naam van de...

68. De naam van de...

69. De naam van de...

70. De naam van de...

71. De naam van de...

72. De naam van de...

73. De naam van de...

74. De naam van de...

75. De naam van de...

76. De naam van de...

77. De naam van de...

78. De naam van de...

79. De naam van de...

80. De naam van de...

81. De naam van de...

82. De naam van de...

83. De naam van de...

84. De naam van de...

85. De naam van de...

86. De naam van de...

87. De naam van de...

88. De naam van de...

89. De naam van de...

90. De naam van de...

91. De naam van de...

92. De naam van de...

93. De naam van de...

94. De naam van de...

95. De naam van de...

96. De naam van de...

97. De naam van de...

98. De naam van de...

99. De naam van de...

100. De naam van de...

V E R K L A A R I N G

DER

32ste

P L A A T.

Aan de linkerzyde van het hoofd en den hals.

- a De voorhoofdspier.
- b De rondgaande spier der oogleden.
- c De samendrukker der neusgaaten.
- d De optrekker van den neusvleugel en bovenlip.
- e De optrekker van den bovenlip.
- f De optreker van den mondhoek.
- g De jukbeenspier.
- h De rondgaande spier des monds.
- i De nedertrekker van den onderlip.
- k De nedertrekker van den mondhoek.
- l De slaapspier.
- m De optrekker van het oor (*attollens*).
- n De terugtrekker van het oor (*retrahens*).
- o De agterhoofdspier.
- p Het jukbeen.
- q De kaauwspier.
- r De tweebuykige.
- s De priems-tongebeenspier (*stylohyoideus*).
- t De kaakbeens-tongebeenspier (*mylohyoideus*).
- u De binnenste groote regte hoofdspier (*rectus major capitis*).
- v De tongebeens-schildspier (*hyothyreoideus*).
- w De borstbeens-tongebeenspier (*sternohyoideus*).
- x De schouderblads-tongebeenspier (*costohyoideus*).
- y De borstbeens-tepelspier (*sternomastoideus*).
- z De sleutelbeens-tepelspier (*cleidomastoideus*).
- α De monnikapspier.
- β De middenste schuynsche driehoekspier (*Scalenus medius*).
- γ De borstbeens-strottenhoofdspier (*sternothyreoideus*).

Aan den tronk.

- a Het sleutelbeen.
- b De groote borstspier.
- c De breede rugspier.
- d De groote zaagspier.
- e De buitenste schuynsche buykspier.
- f Deszelfs peesvliezige uytbreiding.
- g De witte streep.
- h De navel.
- i De ring der buykspieren.
- k De balspier.
- l Het darmbeen.

Aan het linker been.

- m De middenste bilspier.
- n De spanspier der dyfchede.
- o De buytenste zwaare dyfspier.
- p De regte dyfspier.
- q De binnenste zwaare dyfspier.
- r De snyderspier.
- s De ronde lendenspier (*psoa*).
- t De schaambeenspier (*pectineus*).
- u De lange aanvoerder der dye.
- v De dunne dyfspier.
- w De halfpeeszige.

- x De plaats der knieschyfsband, en knobbel van 't scheenbeen.
- y Het scheenbeen.
- z De binnenste enkel.
- a De tweeling-kuytspier.
- b De platte kuytspier (*soleus*).
- c De pees van Achilles.
- d De lange buyger der teenen.
- e De lange buyger des grooten teens.
- f De agterste scheenbeenspier.
- g De voorste scheenbeenspier.
- h De lange uytstrekker des grooten teens.
- i De lange uytstrekker der teenen.
- k De afvoerder des grooten teens.

Aan den linker arm.

- l De driehoekige schouderspier.
- m De twee hoofdige.
- n Het lange hoofd der driehoofdige.
- o Het derde hoofd der driehoofdige, of buytenste armspier.
- p De binnenste armspier (*brachieus*).
- q De ronde vooroverwender.
- r De lange handpalmspier.
- s De binnenste ellebeenspier.
- t De binnenste spaakbeenspier.
- u De lange agteroverwender.
- v De lange buytenste spaakbeenspier.
- w De lange afvoerder des duyms.
- x De korte afvoerder des duyms.
- y Een gedeelte van de korte buyger des duyms.
- z De aanvoerder des duyms.
- a De pees van de lange buyger des duyms.
- b De peezige uytbreiding der lange handpalmspier.
- c De korte handpalmspier.
- d De afvoerder van den pink.
- e De gespleetene peezen der verhevene buygspeer der vingeren, door welke de peezen der diepgelegene doorkomen.

Aan den rechterzyde van den hals, borst en buyk, behalven de voorgaande.

- 1 De oplitter van het schouderblad.
- 2 De middenste schuynsche driehoekspier (*Scalenus medius*).
- 3 De voorste schuynsche driehoekspier.
- 4 De ondersleutelbeenspier.
- 5 Het ravebekswyze uytsteeksel van het schouderblad.
- 6 Twee banden van dit uytsteeksel, na de opperschouder gaande, die vliezig vereenigt een driehoekige band uytmaaken.
- 7 De voorste zaag- of kleynen borstspier.
- 8 De buitenste tuschenribbige spier, tuschen de eerste en tweede rib.
- 9 De binnenste tuschenribbige spieren (*intercostalis interni*).
- 10 De binnenste schuynsche buykspier (*obliquus internus abdominis*).

VERKLARING DER 32de PLAAT.

- 11 Deszelfs peesvliezige uitbreyding, aan het kraakbeen der ribben gehecht.
- 12 Een gedeelte der regte buykspier.
- 13 Het overige derzelve, door het peesvlies der voorgaande spier bedekt.

Aan het regter been.

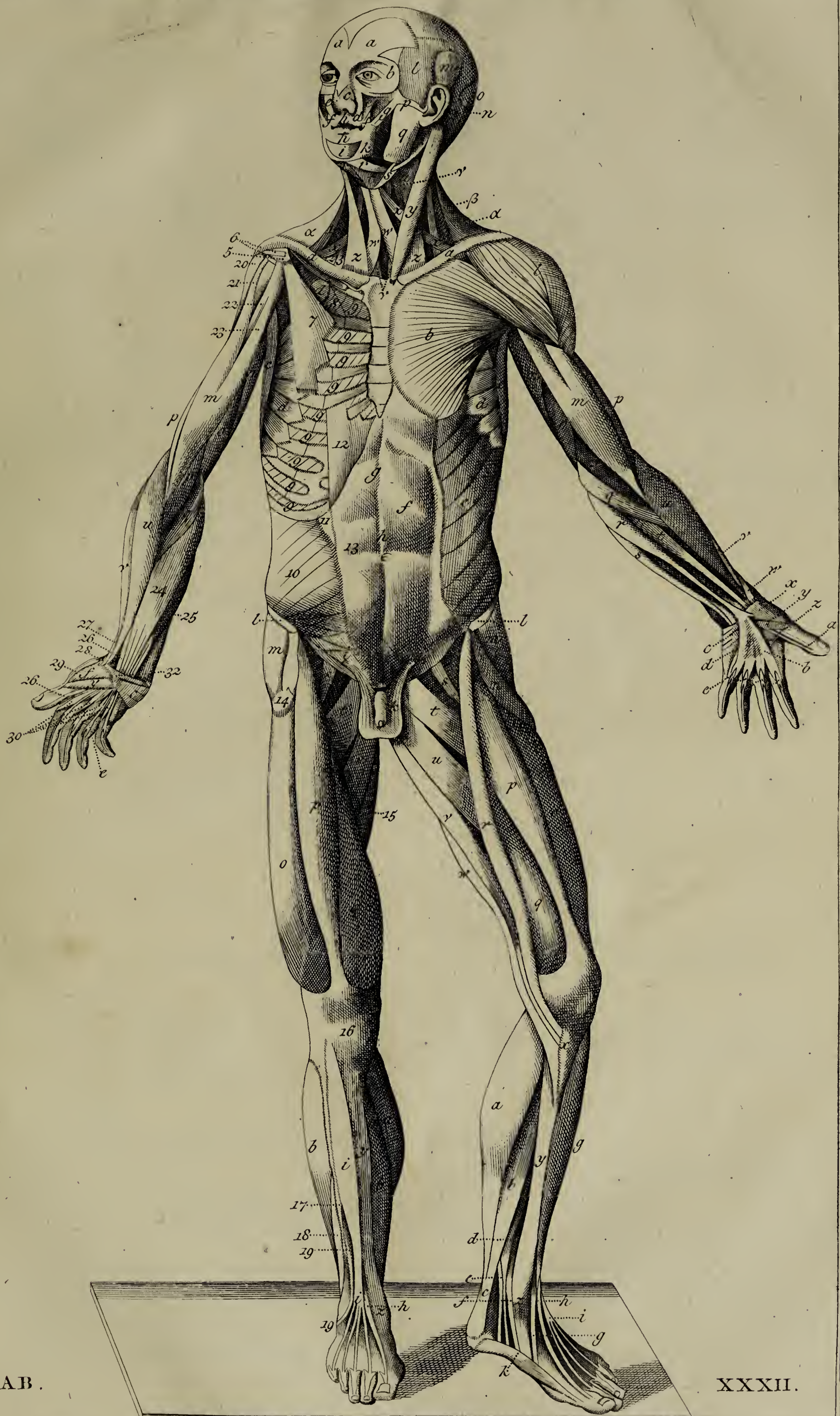
- 14 De groote draaijer.
- 15 De groote aanvoerder der dye (*adductor magnus*).
- 16 De uytpuylende kniefchyf.
- 17 Het kuytbeen.
- 18 De korte kuytbeenspier.
- 19 De derde kuytbeenspier.

Aan den regter arm.

- 20 Het opperarmbeenshoofd.
- 21 Het lange hoofd der tweehoofdige spier.
- 22 Het korte hoofd der tweehoofdige.
- 23 De ravebeksarmspier.
- 24 De verhevene buigspier der vingeren (*sublimis*).
- 25 De diepgelegene (*profundus*).
- 26 De lange buyger des duyms.
- 27-28 Peezen van de lange afvoerder des duyms.
- 29 De pees van de korte uytstrekker der duyms.
- 30 De wormwyze spieren binnen de hand (*lumbricales*).

De latynsche benaamingen der overige spieren zyn in de verklaring der voorgaande platen te vinden.

TAB.

XXXII.

V E R K L A A R I N G

D E R

33ste

P L

A A T.

Aan het hoofd en den hals.

- a De slaapspier.
- b Deszelfs pees, die agter het jukbeen afdaalt.
- c Het jukbeen.
- d De kaauwspier.
- e De wangspier (*buccinator*).
- f De uytwendige beenige gehoorweg.
- g Het priemswyze uytsteekfel van het slaapbeen.
- h De priems-keelspier (*stylopharyngeus*).
- i De priems-tongspier (*styloglossus*).
- k De tweebuykige spier der onderkaak.
- l De kaakbeens-tongbeenspier (*mylohyoideus*).
- m De kins-tongbeenspier (*geniohyoideus*).
- n De kins-tongspier (*genioglossus*).
- o De tongbeens-tongspier (*hyoglossus*).
- p De hoorns-tongspier (*ceratoglossus*).
- q De zwelgkeel (*pharynx*).
- r Het tongbeen.
- s. t De tongbeens-schildspieren (*hyothyreoides*).
- u De groote inwendige regte hoofdspier (*rectus major anterior capitis*).
- v De schuynsche breede nekspier (*splenius*).
- w De saamgevoegde spier (*complexus*).
- x De opligter van het schouderblad.
- y De middenste schuynsche driehoekspier (*scalenus medius*).
- z De schouderblads-tongbeenspier (*coracohyoideus*).
- 1 De voorste schuynsche driehoekspier.
- 2 De borstbeens-tongbeenspier (*sternohyoideus*).
- 3 De borstbeens-strottenhoofds- of schildspier (*sternothyreoides*).

Aan den tronk.

- a Het borstbeen, waarmede de ribben zydelings zyn vereenigd.
- b De groote zaagspier.
- c-c De buytenste tuschenribbige spieren.
- d-d De binnenste tuschenribbige spieren.
- e De vier onderste waare ribben.
- f Het kraakbeen der laatste waare rib, aan't borstbeen ingeplant.
- g. l De regte buykspier.
- h. i. k Deszelfs dwarsche peesachtige verdeelingen.
- m De witte streep (*linea alba*).
- n De navel.
- o De pyramiedwyze spier (*pyramidalis*).
- p Een gedeelte der driehoekige borstbeenspier (*triangularis sterni*).
- q De dwarsche buikspier (*transversus*).
- r Deszelfs peesvliezige uitspreiding.
- s Een overblyffel van het afgesneeden peesvlies der binnenste schuynsche buykspier.
- t De zaadvaaten, die naar de ballen gaan.
- u De optrekker van de bal, of balspier (*cremaster*).

- v Eenige vleeschvezelen derzelve, die somwylen van de buytenste buykspier voortkoomen.
- w Het darmbeen.

Aan de beenen:

- x De middenste billspier.
- y De groote draaijer.
- z De inwendige darmbeenspier.
- a De ronde lendenspier (*psoas*).
- b De schaambeenspier.
- c De lange aanvoerder der dye.
- d De groote aanvoerder.
- e Deszelfs aanhechting aan het dyebeen.
- f Een lange pees, die naar de binnensten knokkel gaat.
- g De binnenste zwaare dyespier (*vastus internus*).
- h De buitenste zwaare dyespier.
- i De dye of schenkelspier (*crureus*).
- k Het dyebeen.
- l deszelfs onderste uiteinde en binnenste knokkel, nog een aangroeyfel (*epiphysis*).
- m De pees van de regte dyespier (*rectus*).
- n De peesvliezige aanhechting der dyespieren aan het scheenbeen.
- o Het scheenbeen.
- p Deszelfs onderste aangroeyfel, en binnenenkel.
- q Het bovenste hoofdje van het kuytbeen.
- r Deszelfs midden.
- s Deszelfs onderste hoofdje en buytenenkel.
- t De lange kuytbeenspier.
- u De derde kuytbeenspier.
- v De lange uytstrekker des grooten teens.
- w De lange buyger der teenen.
- x Het kootbeen.
- y Het schuytwyze been.
- z Het groote wiggebeen.
- 4 Het voorvoetsbeen van den grooten teen.
- 5 Het eerste lid van den grooten teen.
- 6 Het hielbeen.
- 7 Een band, tot doorlaating van
- 8 De trekker van de agterste scheenbeenspier.
- 9 Het voorvoetsbeen voor den kleynsten teen.

Aan den flinker arm.

- a Het fleutelbeen.
- b Het ravebekswyze uytsteekfel van het schouderblad.
- c Een band, die deeze twee beenderen koppelt.
- d De opperschouder (*acromium*).
- e Twee bandjes, die van het ravebekswyze uytsteekfel naar den opperschouder gaan, en, vliezig vereenigt, een driehoekige band vertoonen.
- f De onderschouderbladspier (*subscapularis*).
- g Het gemeen beginsel der twee volgende spieren.
- h Het afgesneeden korter hoofd der tweebuykige armspier.
- i De ravebeks-armspier (*coracobrachialis*).

k

- k Het lange hoofd der driehoofdige.
 l Het bloot armbeen.
 m Het buytenste of korte hoofd der driehoofdige spier.
 n De inwendige armspier (*brachieus internus*).
 o Bykomende gedeeltens der tweehoofdige spier, die zomwylen van het armbeen voorkoomen.
 p De pees der tweehoofdige spier, die naar het spaakbeen gaat.
 q Het derde hoofd der driehoofdige spier.
 r De ronde vooroverwentelende spier (*pronator teres*).
 s De lange buytenste spaakbeenspiers (*radiales*).
 t De diepgelegen buygspeer der vingerleden.
 u De lange buygspeer des duyms.
 v Het spaakbeen.
 w De korte buytenste spaakbeenspeer.
 x De lange afvoerder des duyms.
 y De korte uytstrekker des duyms.
 z De vierkante vooroverwender (*pronator quadratus*).
 10 De pees van de lange spaakbeenspeer.
 11 Het voorhandsbeen van den wysvinger.
 12 De afvoerder des wysvingers (*abductor indicis*).

- 13 De peeze uitbreyding op den rug des duyms, die door desselfs uytstrekker, aanvoerder en afvoerder, gemaakt word.

Aan den regter arm, behalven de voorgaande

- 14 De groote ronde spier (*teres major*).
 15 De pees der afgesneden breede rugspier.
 16 De binnenste knobbel van het armbeen.
 17. 18. Afgesneden eynden van de tweehoofdige armspeer.
 19 De korte agteroverwender (*supinator brevis*).
 20 De verheven buygspeer der vingeren (*sublimis*).
 21 Het spaakbeen.
 22 Het ellebeen.
 23 De voorhandsband; (*ligamentum carpi*).
 24 De tegensteller van den duym (*opponens*).
 25 De afvoerder van den pink.
 26 De afvoerder van het vierde voorhandsbeen.
 27 De peezen van de verheven buyger der vingeren.
 28 De pees van de diepgelegen buyger des wysvingers.

De latynsche benaamingen der overige spieren zyn in de verklaring der voorgaande platten te vinden.

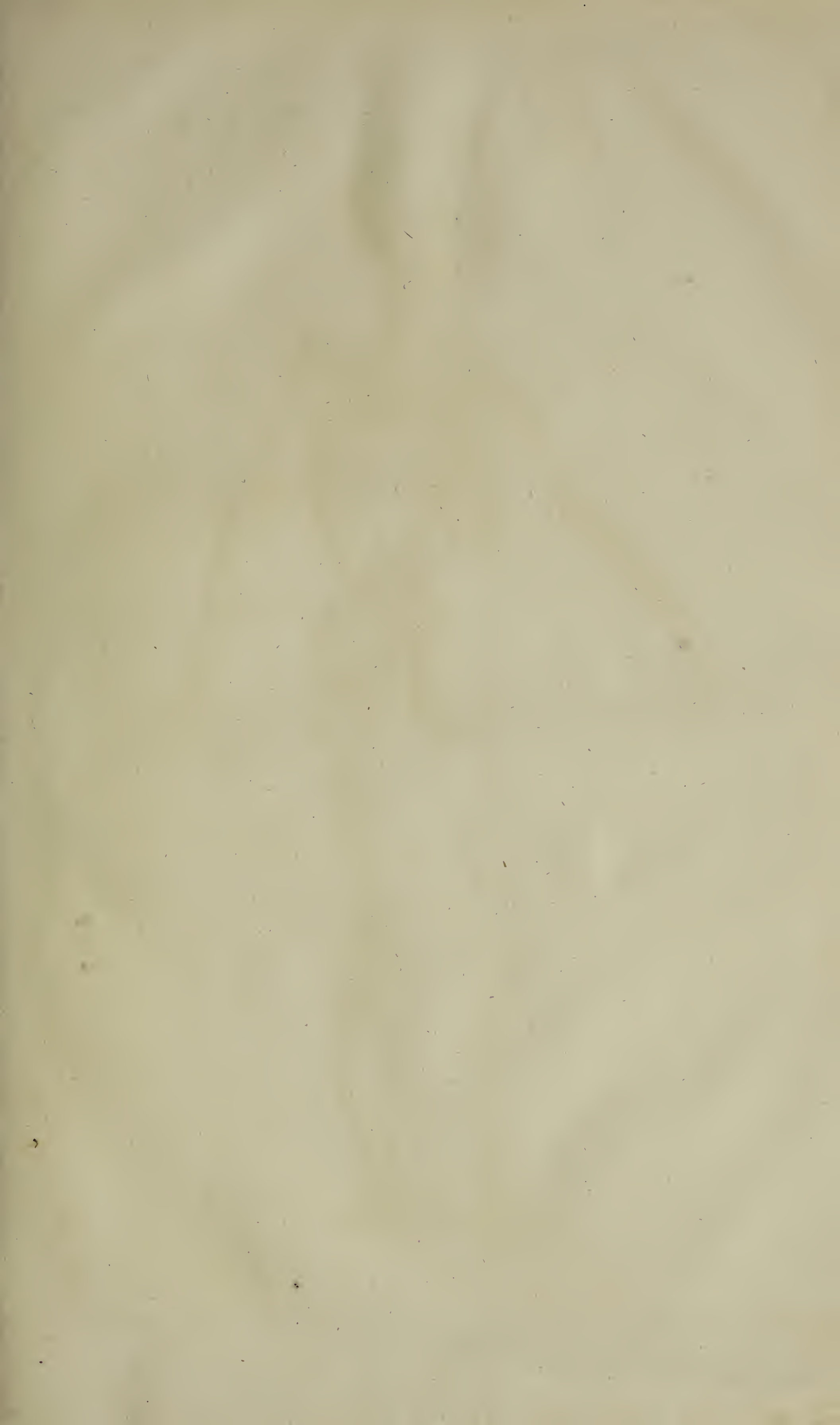
TAB.

XXXIII.

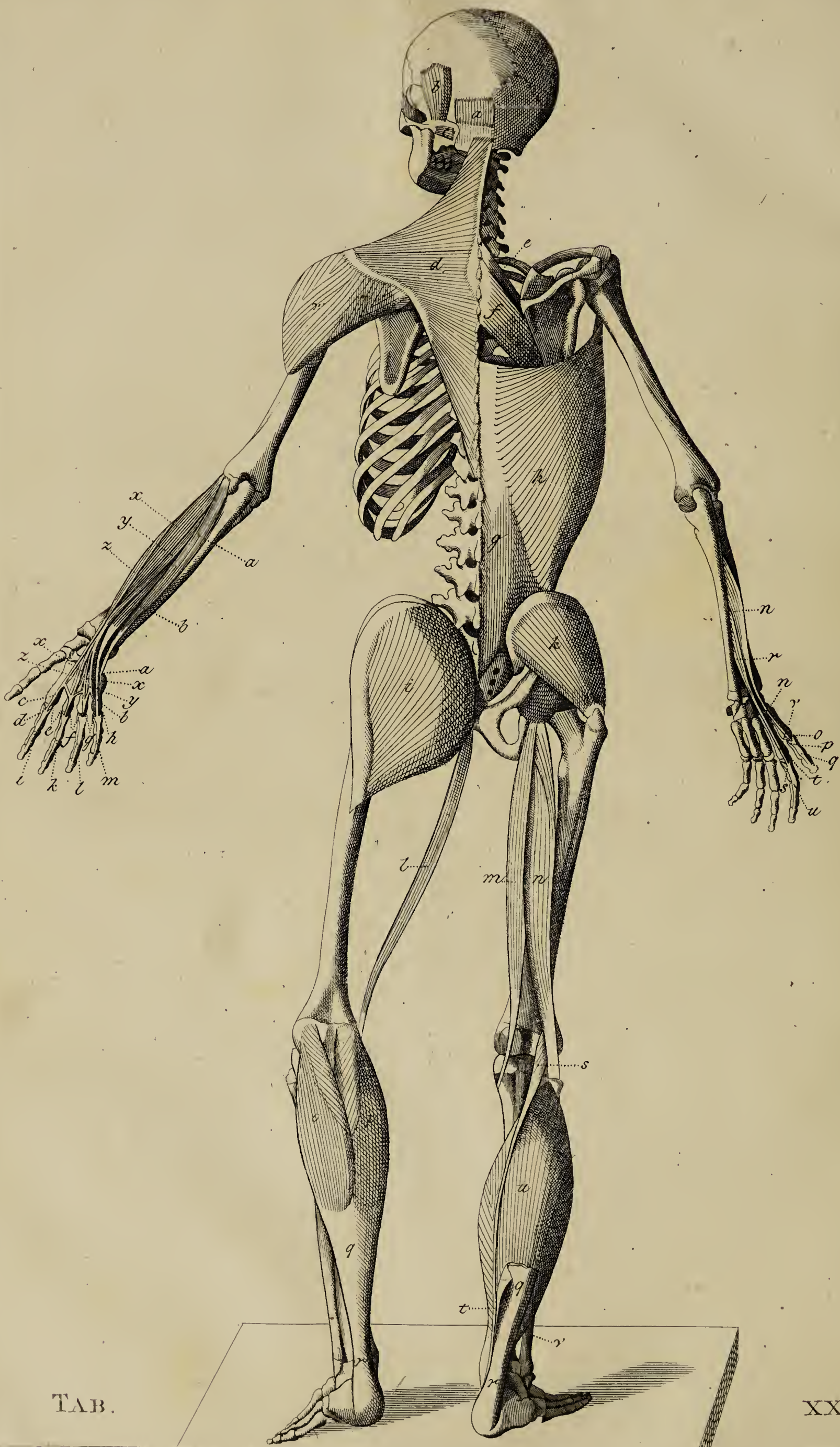

V E R K L A A R I N G

D E R

34^{fte}

P L A A T.

Aan het hoofd en den tronk.

- a De agterhoofdspier, naar boven in een pees-
vlies eyndigende.
- b De optrekker van het uytwendig oor.
- c De terugtrekkende spier van het oor.
- d De munnikkapspier (*cucullaris*).
- e De kleyne schuynsche ruytspier (*rhomboides*
minor).
- f De groote schuynsche ruytspier.
- g Het peesvliezig gedeelte der breedste rugspier.
- h Het vleefig gedeelte derzelve, omgeboogen,
met een smallen trekker aan de voor- en
binnenzyde van het armbeen ingeplant.

Aan de heupen, dyen, enz.

- i De groote bilspier (*gluteus major*).
- k De middenste bilspier.
- l De dunne dyefspier (*gracilis*).
- m De halfpeeszige spier.
- n Het langste hoofd der tweehoofdige dyefspier.
- o. p De hoofden der tweelingspier.
- q Derzelver gemeene trekker, die laager
- r De pees van Achilles genaamt word.
- q. r Dezelfde aan 't regter been.
- s De lange voetzoolspier (*plantaris longus*).
- t Derzelver pees.
- u De platte kuytspier (*soleus*).
- v De byvoeging van derzelver pees, by die van
de tweelingspier, om den pees van Achil-
les uyttemaaken.

Aan den fchouder en flinker arm.

- w De driehoekige fchouderfpiet (*deltois*).
- x. y. z De gemeene uytftrekkende spiet der vingeren.

x 't Middenfte gedeelte derzelve, waarvan de
trekkers naar de middenfte vingeren gaan;
en, op den rug der hand, vlegten maaken
met de volgende.

y Een gedeelte, waar van de pees naar den pink
gaat.

z Een gedeelte, waar van de pees naar de voor-
fte of wysvinger gaat.

a. a De buytenfte ellebeenspiet (*ulnaris*), aan het
bovenfte hoofdje van het nahandsbeen van
den pink ingeplant.

b. b De eygen uytftrekker van den pink.

c De plaats, waar zig de pees van de eygen uyt-
ftrekker van den wysvinger met de pees der
gemeene uytftrekkende spiet der vingeren
vereenigd.

d. e. f. g. h De peezen der wormwyze spieten (*lumbri-
eales*) alwaar deeze zig met die van de uyt-
ftrekker vereenigen, om de volgende

i. k. l. m Peesvliezige uytbreidingen, op den rug der
vingeren te maaken.

Aan den regter arm.

n De lange uytftrekker des duyms.

o. p Peesgedeelten, die van de kleyne afvoerende
en kleyne buyfspiet van den duym voort-
koomen, en

q De peesvliezige uytbreiding op den rug des
duyms helpen uytmaaken.

r De eyge uytftrekker der wysvinger (*indicator*).

s. t Peesgedeelten der wormwyze spieten, die zig
by het peesvlies dezer spiet u, voegen.

v De plaats, alwaar de pees van den gemeene uyt-
ftrekker der vingeren zig by den pees der
eygen uytftrekker des wysvingers voegt.

TAB.

XXXV.

V E R K L A A R I N G

DER

35ste

P L A A T.

Aan het hoofd en den hals.

- a De regter voorhoofdspier.
- b De rondgaande spier der oogleden.
- c De saamendrukker der neusgaaten.
- d De linker optrekker der neusvleugel en van de bovenlip.
- e. e De opligter der bovenlip, wederzydsch.
- f De jukbeens- of lachspier (*zygomaticus*).
- g De rondgaande spier van den mond.
- h De nedertrekker van de onderlip.
- i De nedertrekker van den mondhoek.
- k. k. k De maaltand-tongbeensspieren (*mylohyoidei*), en derzelver samenkomst.
- l. l De priems-tongbeensspieren (*stylohyoidei*).
- m. n. o De tweebuikige onderkaakspier, (*biventer*).
  - m De buyk, die van het slaapbeen komt;
  - n. de buyk die van de onderkaak begint;
  - o. derzelver gemeene pees.
- p Het tongbeen (*os hyoides*).
- q De opening der linker uitwendige beenige gehoorweg. Het oor weggesneden.
- r De optrekker van het oor.
- s De terugtrekker van het oor.
- t De borstbeens tepelspier (*sternomastoideus*).
- u. u De sleutelbeens-tepelspiieren (*cleidomastoidei*).

Aan de borst, schouders en armen.

- v De linker driehoekige schouderpiers (*deltois*).
- w De bovenste afdaalende vezelen der groote borstspier.
- x De onderste vezelen dezer spier, die agter de afdaalende opklommen, en hooger ingeplant worden.
- y De regter voorste zaagspier of kleyne borstspier.
- z De ondersteutelbeenspiers.
- a Het ravebeks wyze uytsteeksel van het regter schouderblad (*proc. coracoideus*).
- b De opperschouder (*acromium*).
- c Het armbeenshoofd.
- d Het lange hoofd der tweehoofdige spier (*biceps*).
- e Het gemeen beginsel van het korte hoofd dezer spier met dat van de ravebeksarmspiers.
- f. f De ravebeksarmspiers (*coracobrachialis*).
- g Het korte hoofd der tweehoofdige.
- h De vereeniging dezer twee hoofden.
- i Derzelver trekker, aan het spaakbeen ingeplant.
- k De lange agteröverkantelende spier (*supinator longus*).
- l Derzelver inplanting aan het spaakbeen.
- m Een gedeelte der voorhandsband (*ligamentum carpi*).
- n De korte handpalmspiers (*palmaris brevis*).

- o De korte buygspier des duyms.
- p De linker binnenste spaakbeenspiers (*radialis internus*).
- q Derzelver pees.
- r De lange handpalmspiers (*palmaris longus*).
- s De pees derzelve, uytloopende in
- t Het peesvlies der handpalm (*aponeurosis palmaris*).
- u Een gedeelte van het zelve, naar den duym gaande.
- v De binnenste ellebeenspiers (*ulnaris internus*).
- w Derzelver pees, aan 't ronde been der voorhand ingeplant.

Aan den buyk, dyen en beenen.

- a Het begin, of de hoofden van de linker buytenste schuynsche buykspier.
- b Derzelver aanhechting aan het darmbeen.
- c De peesvliezige uytbreiding derzelve.
- d Een gedeelte van het peesvliezige der regter buitenste buykspier.
- e De affneyding van dit peesvlies, als mede van de voorste peesvliezige plaat der binnenste schuynsche buykspier, die, nevens de voorgaande, de regte buykspier van den voorkant gewoonlyk overdekt.
- f De agterste peesvliezige plaat der inwendige schuynsche buykspier, die agter de regte spier loopt.
- g De opklimmende vleeschvezelen dezer zelfde schuynsche spier.
- h Het begin van de regte dyespiers (*rectus cruris*).
- i De zonderlinge loop van derzelver vezelen.
- k. l Gedeelten der afgesneden uyt- en inwendige zwaare dyespiers (*vasti*).
- m De uytbreiding alle dezer peezen over den beursband van het kniegewricht.
- n De lange uytstrekker der teenen.
- o Derzelver pees in vier trekkers verdeeld.
- p De derde kuytbeenspiers (*peroneus testius*).
- q Derzelver pees.
- r Het begin der linker snyderspiers (*sartorius*).
- s Derzelver buyk. t. De pees, aan 't scheenbeen ingeplant.
- u De dunne dyespiers (*gracilis*).
- v De inplanting derzelve aan 't scheenbeen.
- w De halfpeezige spier (*semitendinosus*).
- x De inplanting aan 't scheenbeen.
- y De voorste scheenbeenspiers (*tibialis anticus*).
- z Derzelver voornaamste pees.
- 1 Een trekker van derzelve, naar den grooten teen gaande.
- 2 De afvoerder van den grooten teen (*abductor*).
- 3 De inplanting van derzelver pees.

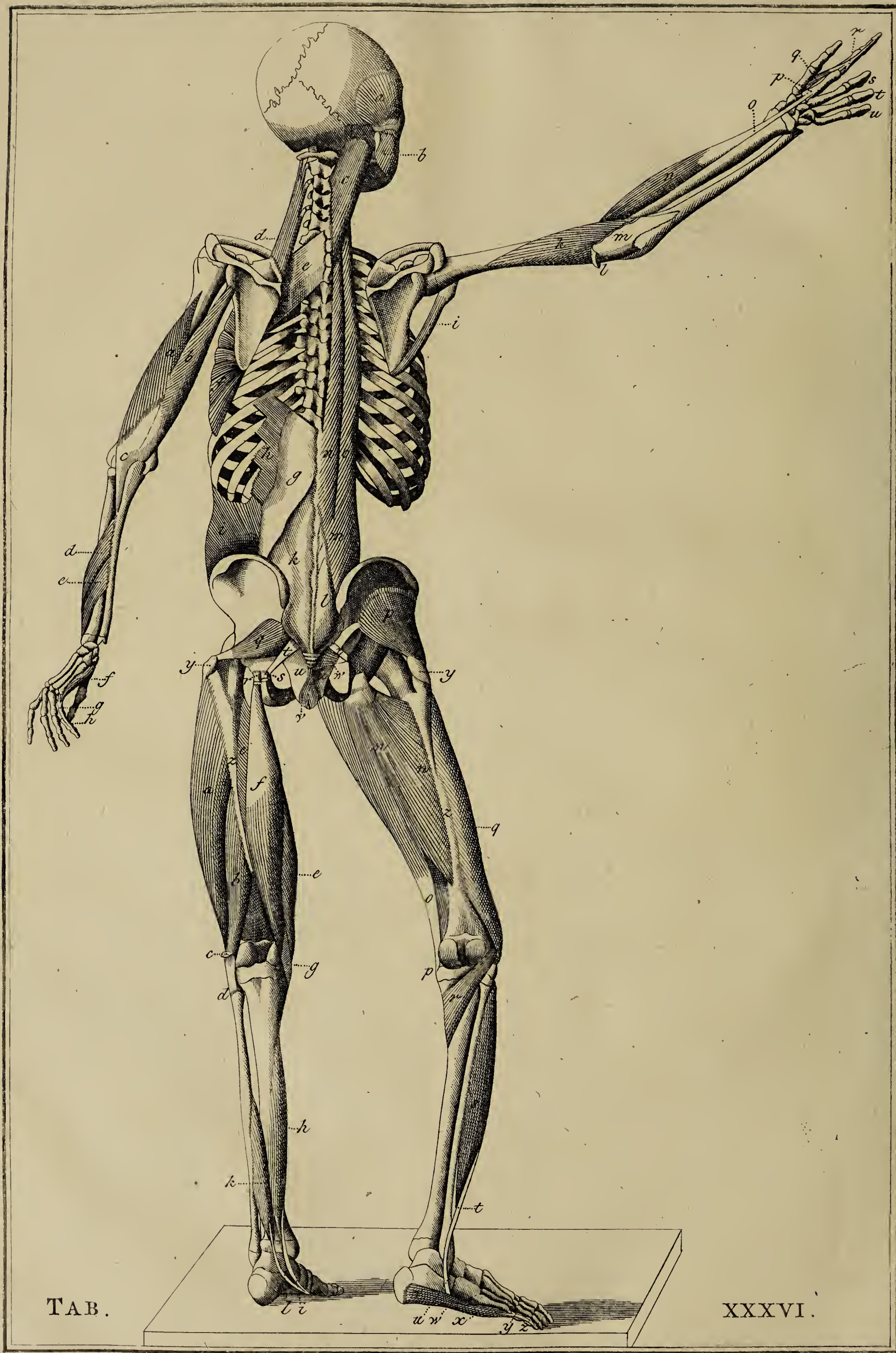

TAB.

XXXVI.

V E R K L A A R I N G

D E R

36te

P L A A T.

Aan het hoofd, den nek en tronk.

- a De slaapspier.
- b De groote kaauwspier.
- c De breede schuynsche nekspier (*Splenius capitis*).
- d De oplitger van het schouderblad.
- e De schuynsche ruytspier (*rhomboideus*).
- f De groote zaagspier.
- g Het peesvliezig beginsel van de agterste en benedenste zaagspier (*serratus posticus inferior*).
- h Derzelver zaagswyze vleezige aanhechtingen aan de ribben.
- i De schuynsch opklimmende of binnenste buykspier.
- k Het peesvliezig beginsel van de breedste rugspier.
- l Het peesvliezig beginsel van de langste rug- en lendenpielen.
- m De gemeene vleezige buyk derzelve.
- n De heyligbeens-lenden- en rugspier (*sacrolumbalis*).
- o De langste spier des rugs (*longissimus dorsi*).
- p De kleynste bilspier.
- q De peerwyze spier (*pyriformis*).
- r De afgesneden pees van het lange hoofd der tweehoofdige dyespier.
- s De afgesneden pees van de halfpeezige spier.
- t Een der heylig en zitbeensbanden (*ligam. sacroischiatricum*), gaande naar de zitbeensknobbel.
- u. u De optrekkers van den aars (*levatori ani*).
- v De uytwendige sluytspier van den aars (*sphincter*).
- w De sluytbeensspier (*coccygeus*).
- x De tweede heylig- en zitbeensband, gaande naar den doorn van het zitbeen.

Aan de dyen en beenen.

- y. y De groote draaijers der dyebeenderen (*trochanter major*).
- z. z De ruwe lynen aan den agterkant derzelve, waar aan zich spieren vast hechten.

Aan de flinker dye, enz.

- a De buytenste zwaare dyespier (*vastus externus*).
- b Het korte hoofd der tweehoofdige spier.
- c De afgesneden trekker van het lange hoofd derzelve.
- d Derzelver gemeene trekker, en inplanting aan het kuytbeen.
- e. e De binnenste zwaare dyespier (*vastus internus*).
- f De halfvliezige dyespier (*femimembranosus*).
- g Derzelver pees, naar het scheenbeen gaande.

h De lange buygspier der teenen. i. Derzelver pees.

k De lange buygspier des grooten teens. l. Derzelver pees.

Aan de regter dye, enz.

- m De groote aanvoerende spier der dye (*adductor magnus*), van het zitbeen en schaambeen voortkoomende.
- n De breede aanhechting derzelve aan het dyebeen.
- o De smaller en ronde pees, aan het scheenbeen p. ingeplant.
- q De eygen dyespier (*cruralis, crureus*).
- r De knieholspier (*popliteus*).
- s De lange kuytbeensspier (*peroneus longus*).
- t. u Derzelver pees.
- v De afvoerder van den kleynen teen.
- w Derzelver inplanting aan het navoetsbeen.
- x Het gedeelte, dat naar den teen gaat.
- y De afgesneden pees van den uytstrekker der teenen.
- z De verspreyding van deze peezen over den rug der teen.

Aan den flinker arm.

- a Het korte hoofd der driehoofdige spier (*triceps*).
- b Het lange hoofd derzelve.
- c De pees, aan het ellebeen ingeplant.
- d De lange afvoerder van den duym.
- e De kleyne uytstrekker van den duym.
- f De afvoerder van den pink.
- g De pees derzelve, verëenigd met die van de eygen uytstrekker der pink en naastgele gene tuschenbeens- en wormwyze spieren.
- h Derzelver verspreyding over den rug der pink.

Aan den regter arm.

- i De groote ronde spier van het schouderblad (*teres major*).
- k Het derde of uytwendig hoofd der driehoofdige armspier (*brachieus externus*).
- l De afgesneden pees der overige twee hoofden.
- m De gemeene pees dezer geheele spier.
- n De langste buytenste spaakbeensspier.
- o. p Derzelver pees, en inplanting.
- q De afvoerende spier van den voorsten vinger.
- r Derzelver pees, waarby zig die van de gemeenen uytstrekker der vingeren, wormwyze, en tuschenbeenspielen voegen.
- s. t. u Het eerste lid der vingeren, gebogen.

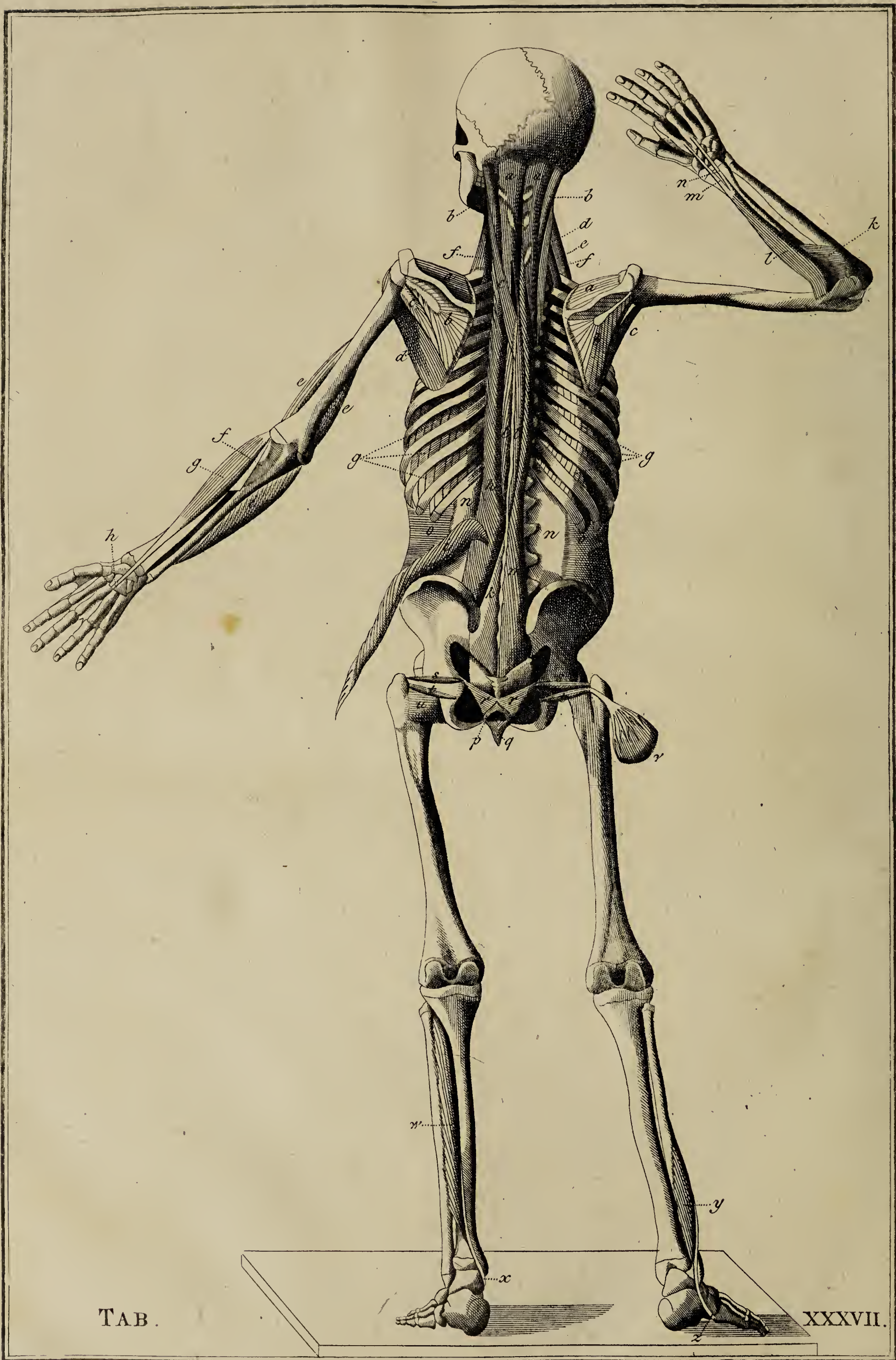

V E R K L A A R I N G

D E R

37^{fte}

P L A A T.

Aan den nek, en verderen tronk.

- a. a De faamgevoegde en tweebuykige nekspieren (*complexi & biventres*.)
- b. b De wervel- tepelspieren (*trachelomastoidei*.)
- c De smalle schuynsche nekspier (*splenius colli*.)
- d De nekspier der dwarsche uitsteekfelen (*transversalis cervicis*.)
- e De agterste schuynsche ruytspier (*scalenus posticus*.)
- f De middenste schuynsche ruytspier.
- g. g Eenige buytenste tuschenribbige spieren, aangewezen.
- h De langste rugspier.
- i De losgemaakte en omgeslagene heyligbeenslenden- en rugspier.
- k Derzelver gemeen hoofd en begin.
- l. l De doornspieren des rugs (*spinales dorsi*.)
- m De veelhoofdige rugspier (*multifidus spinæ*.)
- n Het peezig begin der dwarsche buykspier (*transversus*.)
- o Derzelver dwarsche vleeschvezelen.
- p De uytwendige fluytspier van den aars (*sphincter*.)
- q Denkelyk het voorste gedeelte dezer fluytspier, nederhangende.
- r. r De optrekker van den aars, wederzydsch.
- s. s De bovenste tweelingspieren (*gemini*.)
- t. t De onderste tweelingspieren.
- u De flinker vierkante dyespier (*quadratus femoris*.)

v De regter binnenste stopspier (*obturator internus*.)

Aan de beenen.

- w De agterste scheenbeenspier (*tibialis posticus*.)
- x De ombuyging der pees.
- y De korte kuytbeenspier (*peroneus brevis*.)
- z Derzelver inplanting.

Aan de flinker schouder en arm.

- a De bovendoornspier van 't schouderblad.
- b De onderdoornspier.
- c De kleyne ronde spier.
- d De groote ronde spier.
- e De binnenste armspier.
- f De ellebeensknobbelspier (*anconeus*.)
- g De korte buytenste spaakbeenspier (*radialis externus brevior*.)
- h Derzelver pees en inplanting.
- i De diepliggende buygspier der vingeren (*profundus*.)

Aan de regter schouder, en arm.

- a. b. c Dezelfde, als aan de flinker zyde.
- k De korte agteröverkantelende spier (*supinator brevis*.)
- l De buytenste spaakbeenspier.
- m. n Derzelver twee peezen.

V E R K A U F T I N G

27. R I A A T.

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

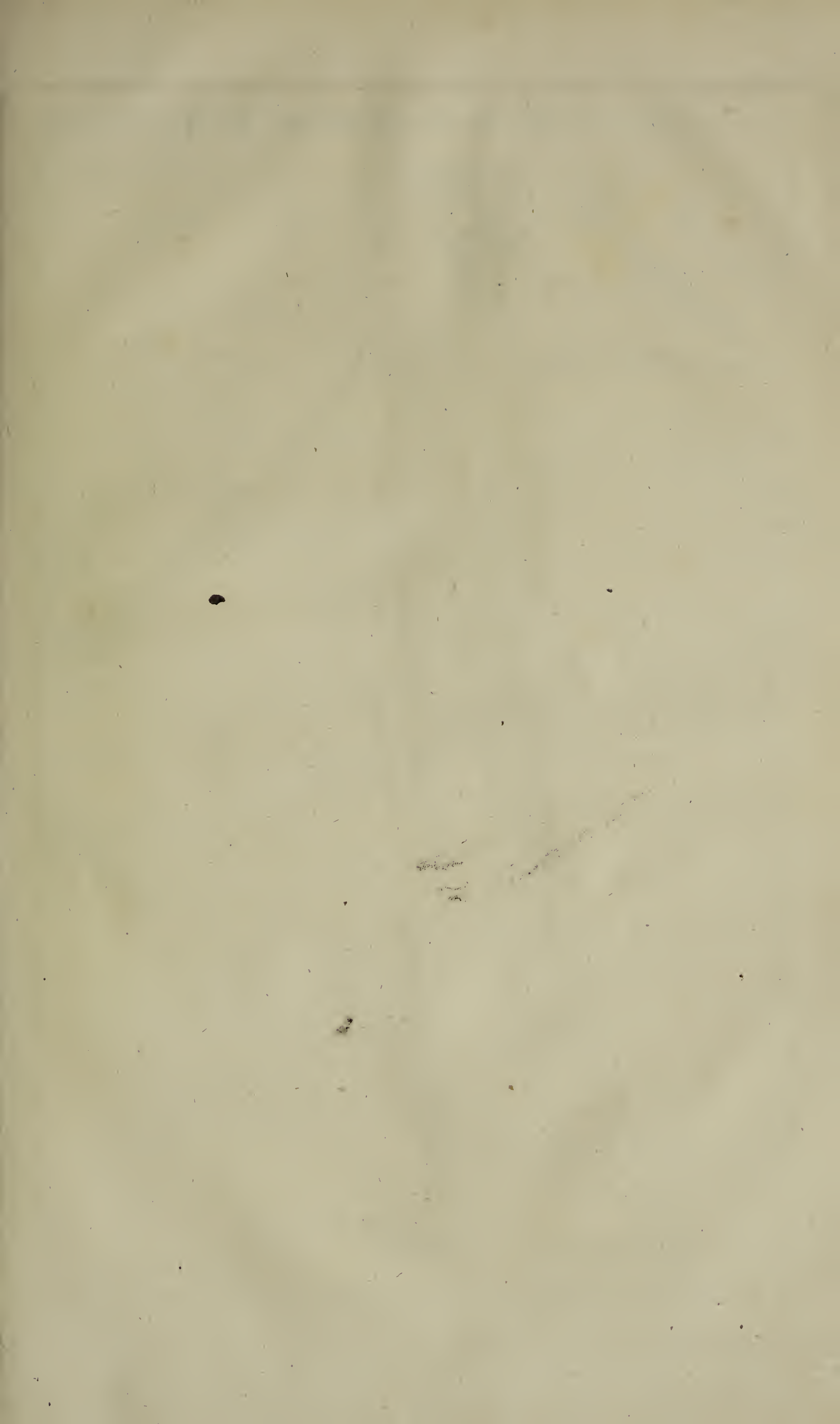
1870

1870

1870

1870

TAB. XXXVIII.

V E R K L A A R I N G

D E R

38ste

P L A A T.

Aan den hals, tronk en onderste uiteindens.

- a.a De zydelyke regte hoofdspieren (*recti laterales capitis*).
- b.b De kleyne voorste regte hoofdspieren (*recti interni minores capitis*).
- c De flinker groote voorste regte hoofdspier (*rectus internus major*).
- d De flinker lange halspier (*longus colli*).
- e Een gedeelte der regter lange halspier, 't welk aan de ligchaamen der halswervelen vastgehecht is.
- f Een ander gedeelte, van de zydelyke uitsteekfels afkomstig.
- g.g Gedeelten der neks-tepelspier (*trachelomastoideus*) en saamgevatte (*complexus*).
- h.h De middenste ongelyke driehoekige spieren (*scaleni medii*).
- i De flinker voorste ongelyk driehoekige (*scalenus prior*).
- k De buitenste tuschenribbige spieren (*intercostales externi*).
- l.l De flinker binnenste tuschenribbige spieren; dezelfde aan de regter zyde.
- m.m.m Gedeelten der onderste en binnenste tuschenribbige spieren, die over één rib heenloopende, aan de tweede of volgende ingeplant zyn.
- n.n Gedeelten der buitenste tuschenribbige spieren, zichtbaar in de tuschenruimte der rugwervelen en der agterste vezelen der binnenste tuschenribbige spieren, die natuurlyk aldaar ontbreken.
- o.o Peesvliezig begin der volgende
- p.p. Dwarsche buykspieren (*transversi abdominis*).
- q.q De vierkante lendenspieren (*quadrati lumborum*).
- r.r De groote lendenspier (*psoas magnus*), aan de flinker zyde geheel; aan de regter alleen het binnenste gedeelte.
- s.s De peezen derzelve, die aan de kleine draaijers der dyebeenderen worden ingeplant.
- t De flinker kleine lendenspier (*psoas parvus*).
- u.u De inwendige darmbeenspijeren (*iliaci interni*).
- v.v De peerwyze spieren (*pyriformes*).
- w.w De buitenste stopspieren (*obturatores externi*).
- x De flinker korte aanvoerder der dye (*adductor brevis*).
- y.y Het breed gedeelte van yder groote aanvoerder der dyen (*adductor magnus*).
- z.z De langere peezen deezer zelfde spieren.
- 1 De regter korte kuytbeenspier (*peroneus brevis*).
- 2 De flinker.

3 Derzelve pees, aan het agterste hoofdje van het laatste navoetsbeen ingeplant.

Aan den flinker arm.

- a De bovendoornspier (*supraspinatus*).
- b Het ravenbekswyze uitsteekfel van 't schouderblad.
- c De onderschouderbladspier (*subscapularis*).
- d De groote ronde spier (*teres major*).
- e De groef aan het armbeen, aan welks binnenste rand deeze spieren zich inplanten.
- f De binnenste armspier (*brachialis internus*).
- g De korte buitenste spaakbeenspier (*radialis externus brevior*).
- h De korte agteröverkantelende spier (*supinator brevis*).
- i De lange buygspier des duyms (*flexor longus pollicis*).
- k De pees derzelve.
- l De diepgelegen buygspier der vingeren (*profundus*).
- m De vier peezen, waar in deeze spier eindigt.
- n.n Derzelve loop naar de laatste vingerleden.
- o.p De wormwyze spieren (*lumbricales*).
- q De aanvoerder des duyms (*adductor pollicis*?
- r De aanvoerder van het na handsbeen van de pink (*adductor ossis metacarpi digiti minimi*?

Aan den regter arm.

- s De buitenste spaakbeenspier (*radialis externus*).
- t De lange buygspier des duyms (*flexor longus pollicis*).
- u Een byzonder gedeelte derzelve, somwylen voorkoomende.
- v De afgesneden pees derzelve.
- w De vierkante vooröverwender (*pronator quadratus*).
- x De korte buygspier des duyms (*flexor brevis pollicis*), die van den tweede rey der voorhandsbeenderen voortkoomt.
- y De aanvoerende spier des duyms (*adductor pollicis*).
- z De voorste tuschenbeenspier des wysvingers (*interosseus indicis*).
- 1 De agterste.
- 2 De voorste tuschenbeenspier des middensten vingers.
- 3 De agterste.
- 4 De voorste tuschenbeenspier des ringvingers.
- 5 De agterste.
- 6 De voorste tuschenbeenspier van de pink.
- 7 De afvoerder van de pink (*abductor digiti minimi*).

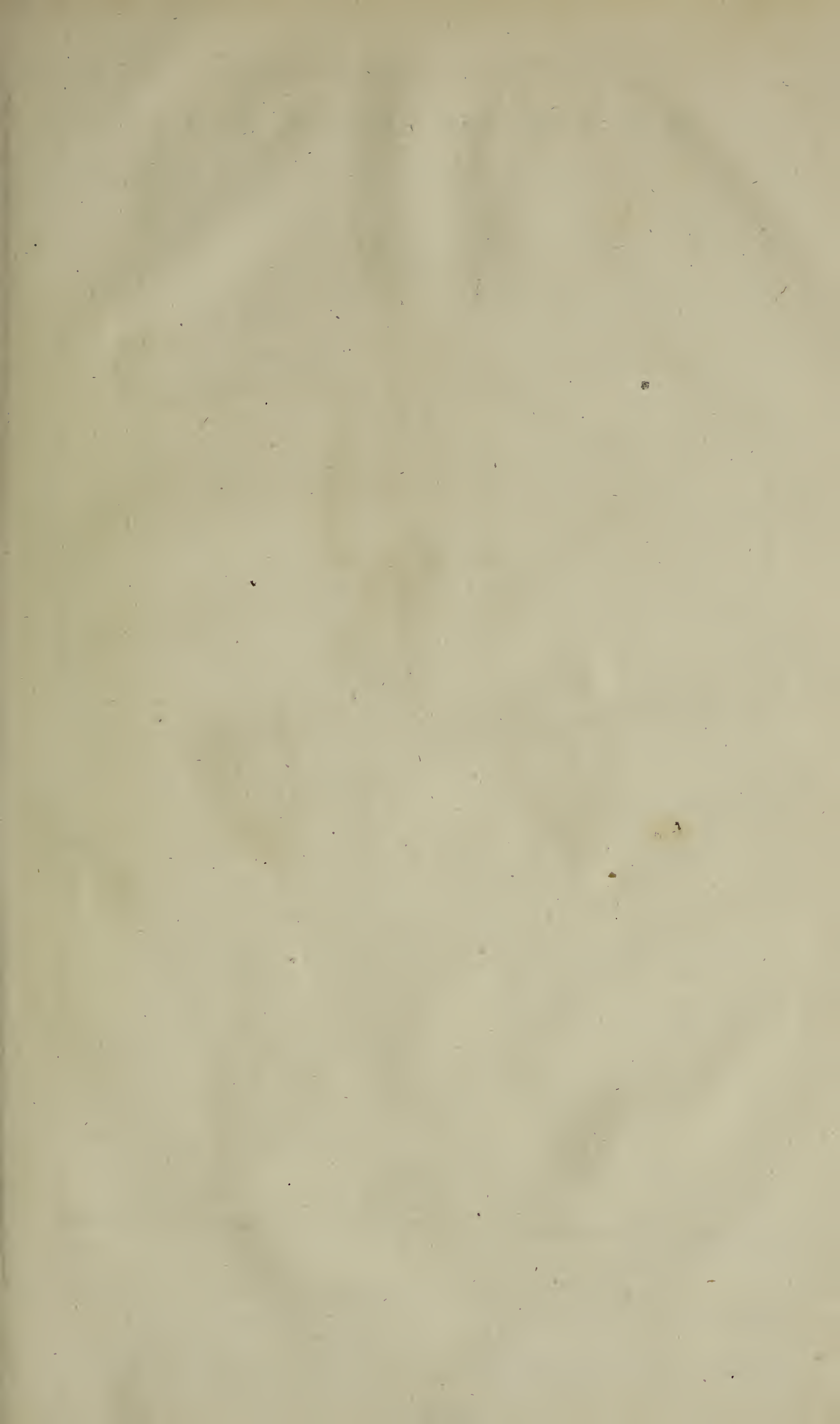
30th P L A T

July 2nd 1860
The undersigned
do hereby certify
that the within
copy is a true
and correct copy
of the original
as the same
now lies on file
in the office of
the Secretary of
the Board of
Education of the
City of New York
in pursuance of
the resolution
passed by the
Board of Education
on the 1st day of
July 1860
at New York
this 2nd day of
July 1860
Secretary of the
Board of Education

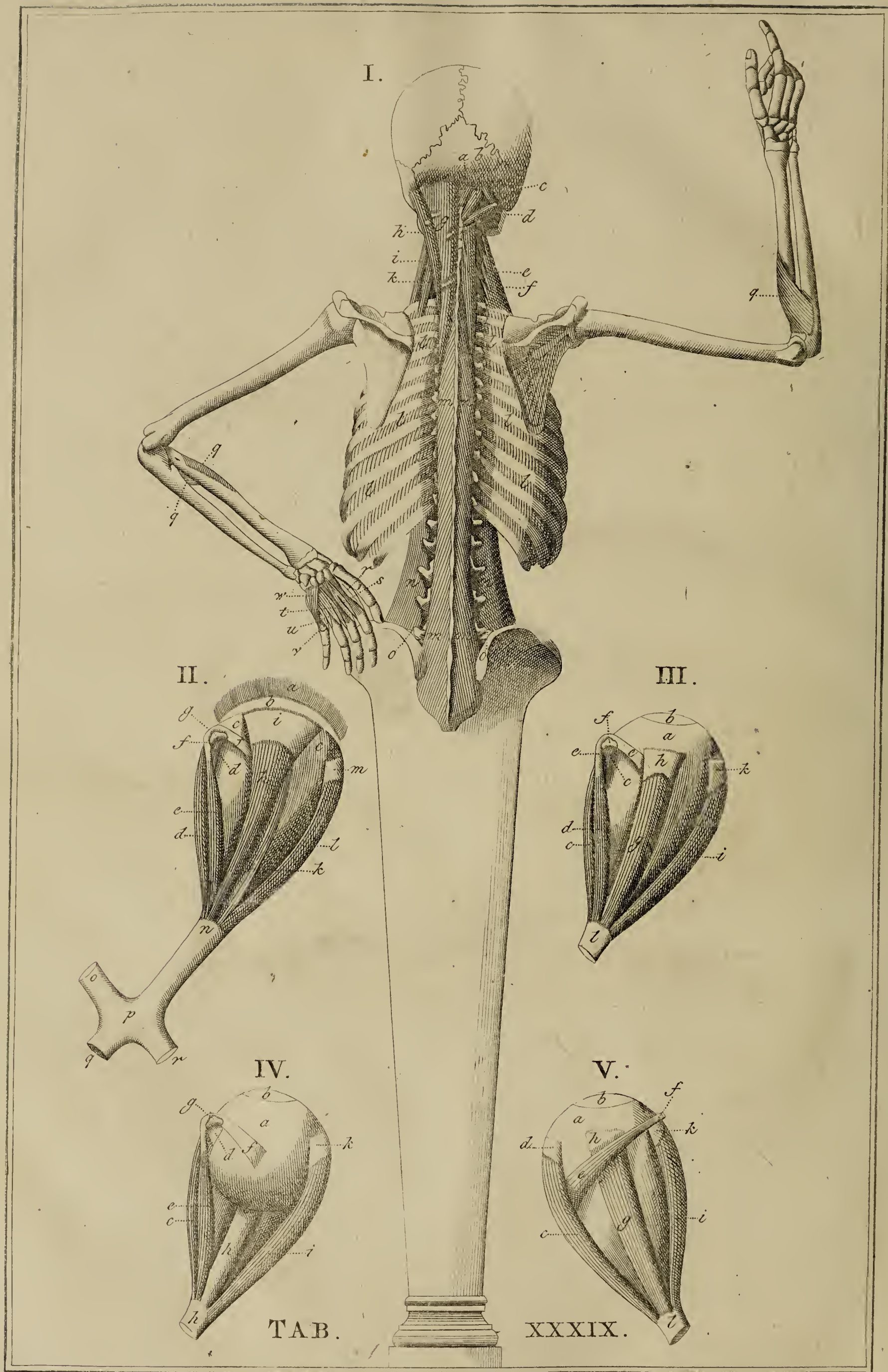
For the purpose of
the undersigned
do hereby certify
that the within
copy is a true
and correct copy
of the original
as the same
now lies on file
in the office of
the Secretary of
the Board of
Education of the
City of New York
in pursuance of
the resolution
passed by the
Board of Education
on the 1st day of
July 1860
at New York
this 2nd day of
July 1860
Secretary of the
Board of Education

1860

V E R K L A A R I N G

DER

39te P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

Aan den tronk.

- a De kleinste agterste regte hoofdspier (*rectus posticus minor capitis*).
- b De grootste agterste regte hoofdspier (*rectus posticus major*).
- c De bovenste schuynsche hoofdspier (*obliquus superior capitis*).
- d De onderste schuynsche hoofdspier (*obliquus inferior*).
- e De regter nekspier van de doornwyze uitsteekfelen (*spinalis cervicis*).
- f De middenste ongelijkdriehoekige spier (*scalenus medius*).
- g De linker taamgevatte, en tweebuikige nekspieren (*complexus et biventer*).
- h De neks-tepelspier (*trachelomastoideus*).
- i De linker middenste ongelijk driehoekige spier (*scalenus medius*).
- k De linker agterste ongelijk driehoekige spier (*scalenus posticus*).
- l.l De buitenste tuschenribbige spieren (*intercostales externi*) in 't algemeen aangewezen.
- m.m De veelhoofdige ruggegraatspiers (*multifidi spine*).
- n.n De vierkante lendenspiers (*quadrati lumborum*).
- o.o Banden, die van de onderste lendenwervelen, naar de heupbeenderen overgaan.

Aan den regter en linker arm.

- p De onderdoornspier van 't schouderblad (*infraspinatus*).
- q.q De korte agteröverkantelende spier (*supinator brevis*).
- r De voorste tuschenbeensspier (*interosseus*) des wysvingers.
- s De agterste des wysvingers, en de voorste des middensten vingers.
- t De agterste des middensten, en voorste des ringvingers.
- u De agterste des ringvingers.
- v De voorste des pinks.
- w De afvoerder van het nahandsbeen des pinks, (*abductor*).

T W E E D E A F B E E L D I N G.

Het regter oog nevens deszelfs spieren, van den bovenkant gezien.

- a De ooghaairen.
- b De kraakbeenige rand van het ooglid (*tarfus*).
- c.c De oogbol, zo als dezelve, van vet omringt, tuschen de spieren inligt.
- d.d De binnenste regte of aanvoerende oogbolspier (*rectus interior s. adductor*).
- e De bovenste schuynsche spier (*obliquus superior*).
- f.f De pees deezer spier, waarom dezelve ook katrolspier (*trochleator*) genaamd word.
- g Het kraakbeenige in de binnenste ooghoek, om 't welke de pees deezer schuynsche spier gaat.
- h De terugtrekkende of opligtende spier van het bovenste ooglid (*levator palpebrae superioris*).

- i Derzelver dunne en breede pees, aan de *tarfus* ingeplant.
- k De bovenste regte of optrekkende oogbolspier (*attollens*).
- l De buitenste regte of afvoerende spier (*rectus exterior, s. abductor*).
- m Derzelver pees.
- n De gezichtzenuw, rondom welke alle deeze spieren voortkoomen.
- o De linker zenuw, afgesneden. p. Beider gemeenschap.
- q.r De afgesneden beginsels dezer gezichtszenuwen, vóór derzelver verëeniging.

D E R D E A F B E E L D I N G.

- a De oogbol, als in fig. 2.
- b Het doorschynend hoornvlies (*cornea*).
- c.c De binnenste regte spier.
- d De bovenste schuynsche of katrolspier.
- e.e Derzelver omgeboogen pees.
- f Het kraakbeenige.
- g De bovenste regte spier.
- h Derzelver pees en inplanting.
- i De buytenste regte spier.
- k Derzelver pees en inplanting.
- l De afgesneden gezichtszenuw, en het begin der spieren.

V I E R D E A F B E E L D I N G.

- a De oogbol, zo als dezelve eigenlyk door het ondoorschynend hoornvlies (*sclerotica*) gemaakt word.
- b Het doorschynend hoornvlies (*cornea*).
- c De binnenste regte spier.
- d Derzelver pees.
- e De bovenste schuynsche spier.
- f Derzelver pees en inplanting.
- g Het kraakbeen.
- h.h De schuynsch voortgaande gezichtszenuw.
- i De buytenste regte spier.
- k Derzelver pees.
- l De inplanting der gezichtszenuw aan den oogbol, niet tegen over het hoornvlies, maar iets meerder naar den binnenkant.

V Y F D E A F B E E L D I N G.

Het regter oog en deszelfs spieren, van den onderkant.

- a De oogbol.
- b Het doorschynend hoornvlies.
- c De buytenste regte spier. Zie fig. 2. l. fig. 3. i. fig. 4. i.
- d Derzelver pees en inplanting.
- e De benedenste schuynsche spier.
- f Derzelver pees en begin van den ondersten oogholstrand, afgesneden.
- g De onderste regte spier.
- h Derzelver pees en inplanting.
- i De binnenste regte spier, zie fig. 2. d. fig. 3. c. fig. 4. c.
- k Derzelver pees en inplanting.
- l De afgesneden gezichtszenuw, nevens het begin der voornoemde spieren.

V E R K L A A R I N G

D E R

40ste

P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

De regter oogbol van een mensch, van den bovenkant.

- a Het doorschynend hoornvlies (*cornea*).
- b Het bindvlies (*adnata*) of zogenaamd wit van het oog, met deszelfs vaten.
- c Het inwendig vlies der oogleden, daar het in 't bindvlies overgaat, in den omtrek afgesneden.
- d Het ondoorschynend hoornvlies (*sclerotica*).
- e De gezichtzenuw, naby den oogbol afgesneden; waaraan blykt, dat dezelve niet in den as des oogbols is ingeplant, maar meerder naar de binnenzijde.
- f Een stip of gaatjen in het midden der doorsnede, gelyk in de meeste volgende afbeeldingen, welligt van de middenpuntslagader (*arteria centralis*).

T W E E D E A F B E E L D I N G.

Een oogbol, van den agterkant.

- a.a.a.a De agterste helft van het ondoorschynend hoornvlies, door eene kruiswyze insnyding gedeeld, en de hoeken agterwaards omgebogen.
- b Het vaatryk vlies (*choroidea*).
- c De gezichtzenuw, in wier omtrek het vaatryk vlies begin neemt.

D E R D E A F B E E L D I N G.

Dezelfde oogbol, meerder ontleed.

- a Het ondoorschynend hoornvlies.
- b.b.b.b Het vaatryk vlies, op gelyke wyze door eene kruiswyze insnyding gedeeld, en de hoeken omgebogen.
- c Het netvlies (*retina*) met deszelfs vaten, die van de gezichtzenuw voordkomen.
- d De gezichtzenuw.

V I E R D E A F B E E L D I N G.

Dezelfde oogbol, nog meerder ontleed.

- a Het ondoorschynend hoornvlies.
- b Het vaatryk vlies.
- c.c.c.c Het netvlies, even als de voorgaande, kruiswyze gedeeld, en de hoeken omgebogen.
- d De gezichtzenuw, met één der hoeken van het netvlies vereenigd gelaten.
- e Het glasvocht.

V Y F D E A F B E E L D I N G.

Dezelfde oogbol, na dat het glasvocht uitgenomen is.

- a Het ondoorschynend hoornvlies.
- b Het vaatryk vlies.
- c.c.c.c Het agterste gedeelte van het netvlies.
- d De gezichtzenuw.
- e.e.e Het voorste gedeelte van het netvlies in zyn geheel, het welk zig tot aan den omtrek van het crystalvocht uitstrekt, met deszelfs vaten.
- f Het crystalvocht.

Z E S D E A F B E E L D I N G.

Dezelfde oogbol, na dat het netvlies en crystalvocht, in afb. V. voorgesteld, zyn uitgenomen.

- a Het ondoorschynend hoornvlies.
- b.b.b.b Het agterste gedeelte van het vaatryk vlies, door insnyding gedeeld en omgebogen.
- c.c.c Het voorste gedeelte van het vaatryk vlies, in zyn geheel.
- d Een kring van stralswyze uitgespreide, zogenaamde hairvormige banden (*ligamenta ciliaria*).
- e Het druivenvlies (*uvæa*) een vervolg van het vaatrijke.
- f Deronde opening in hetzelfde (*pupilla*), en daar agter het doorschynend hoornvlies.

Z E V E N D E A F B E E L D I N G.

Dezelfde oogbol, na dat ook het vaatrijke vlies met deszelfs vervolg, het druivenvlies en de kring der hairvormige banden uitgenomen zijn.

- a.a.a.a Het agterste gedeelte van het ondoorschynend hoornvlies, door eene kruiswyze insnyding gedeeld, en de hoeken omgebogen.
- b.b.b Het voorste gedeelte deszelven, in zyn geheel.
- c Het doorschynend hoornvlies, een vervolg daarvan, door eenen omtrek daarvan onderscheiden.

A G T S T E A F B E E L D I N G.

Een dergelyke oogbol, van den voorkant geopend.

- a.a.a.a Het doorschynend hoornvlies, en voorste gedeelte van het ondoorschynende, door

- eene kruiswyze insnyding gedeeld, en de hoeken agterwaards omgebogen.
- b. b. b Het voorste gedeelte van het vaatryk vlies, van de buitenzyde, waarvan de binnenzyde in afbeelding VI. c. gezien wordt.
- c. c. c De hairkring (*orbiculus ciliaris*), waarvan in afbeelding VI. d. de binnenzyde en de hairige banden vertoont.
- d. De voorzyde van het druivenvlies, afb. VI. e, ook regenboog (*iris*) geheten.
- e De opening in dezelve (*pupilla*) en daar agter het crystalvocht.

NEGENDE AFBEELDING.

Dezelfde oogbol, meerder ontleed.

- a Het doorschynend en ondoorschynend hoornvlies.
- b b. b. b Het druivenvlies.
- c. c. c. c De hairwyze banden, en het verdere voorste gedeelte van het vaatryk vlies, kruiswyze gedeeld en de hoeken omgebogen.
- d. d. d Het voorstegedeelte van het netvlies, met deszelfs vaten, van de buitenzyde, in afbeelding V. e. e. e. van de binnenzyde aangewezen.
- e. e. e Het indrukzel der hairige banden in het glasvocht.
- f Het crystalvocht, van den voorkant.

TIENDE AFBEELDING.

Dezelfde oogbol, het crystal- en glas-vocht uitgenomen.

- a Het doorschynend en ondoorschynend hoornvlies.
- b Het vaatryk vlies.
- c. c. c. c Het netvlies, deszelfs voorste gedeelte, op gelyke wyze als de voorgaande door eene kruiswyze insnyding gedeeld, en de hoeken omgebogen.

- d Het agterste gedeelte van het netvlies, in zyn geheel met deszelfs vaten.
- e Het stip of de plaats der inplanting van de gezichtzenuw, van waar de vaten van het netvlies voortkomen.

ELFDE AFBEELDING.

Dezelfde oogbol, na dat ook het netvlies is uitgenomen.

- a Het doorschynend hoornvlies.
- b. b. b. b Het druivenvlies.
- c. c. c. c Het voorste gedeelte van het vaatryk vlies met de hairige banden aan de binnenzyde.
- d Het agterste gedeelte van het vaatryk vlies in zyn geheel.
- e Het kringswyze begin van het vaatryk vlies, en aanhechting aan het ondoorschynend hoornvlies, in de omtrek der gezichtzenuw.
- f Een gaatjen, in deszelfs midden, van waar het netvlies met deszelfs vaten zig uitspreidt; of de middenpunstslagader (afb. I. f.) in het oog komt.

TWAALFDE AFBEELDING.

Dezelfde oogbol, het vaatryk vlies en druivenvlies mede uitgenomen zynde.

- a. a. a. a Het doorschynend en ondoorschynend hoornvlies, of voorste gedeelte van dit laatste, door eene kruiswyze insnyding gedeeld, en de hoeken omgebogen.
- b Het agterste gedeelte van het ondoorschynend hoornvlies in zyn geheel.
- c Een kringswyze omtrek, der aanhechting van het vaatryk vlies.
- d Het gaatjen, in afbeelding XI. f. aangewezen.

I.

II.

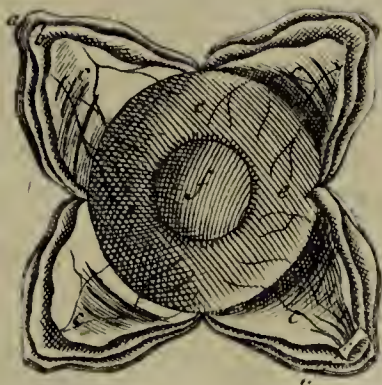
III.

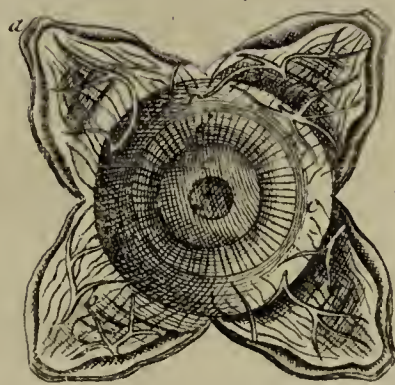
IV.

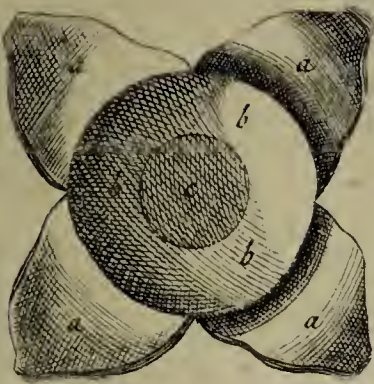
V.

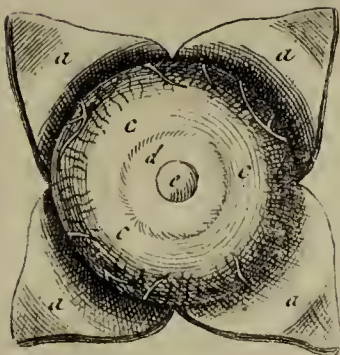
VI.

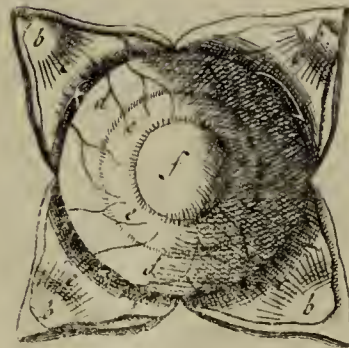
VII.

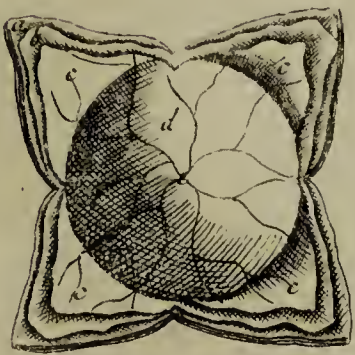
VIII.

IX.

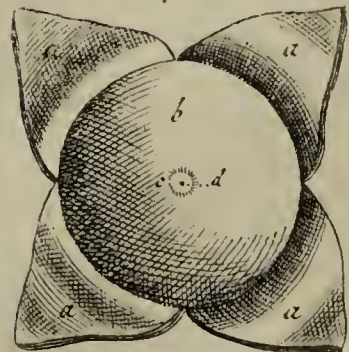
X.

XI.

XII.

TAB. XXXX.

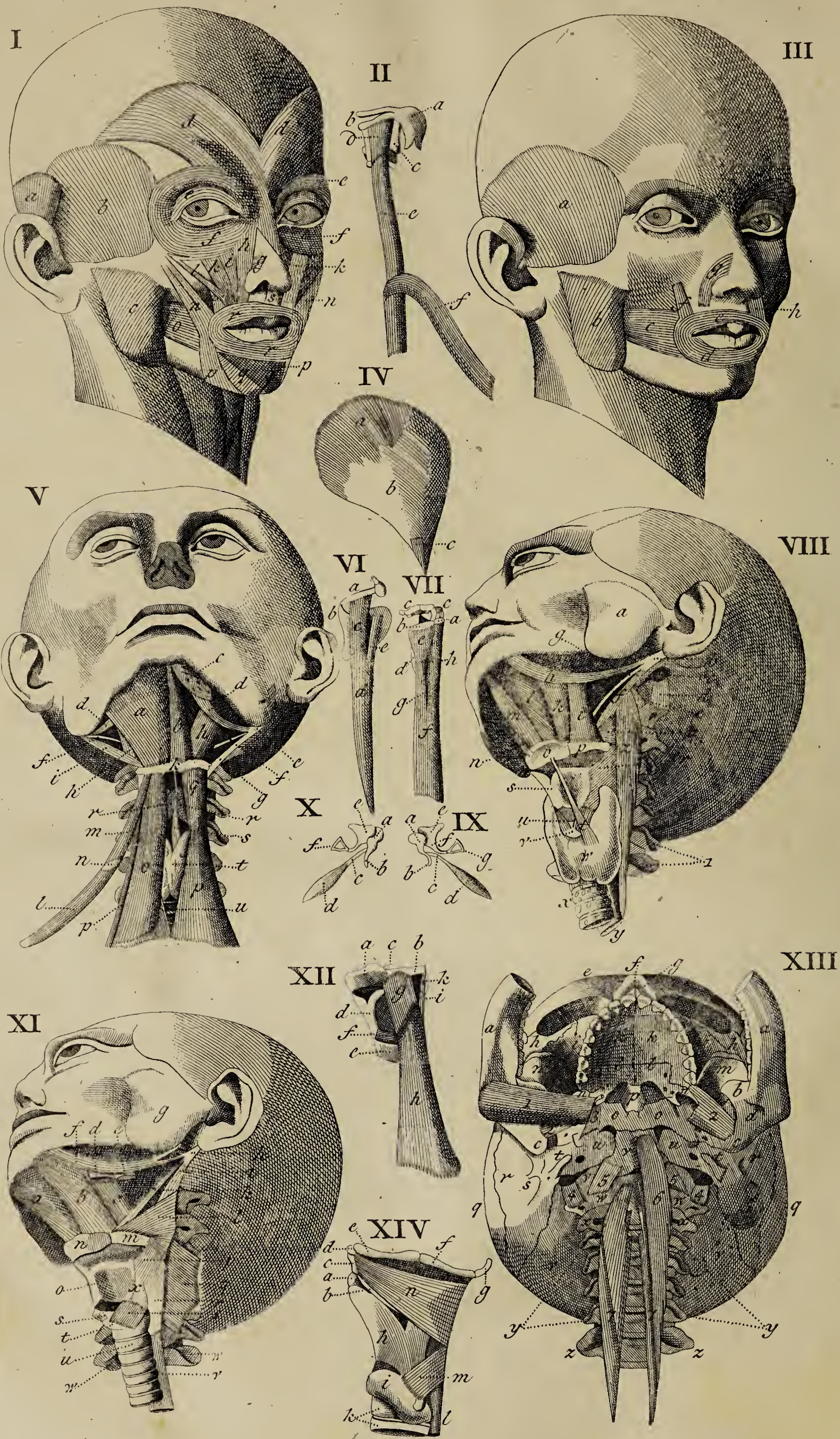

TAB. XXXXI.

V E R K L A A R I N G

DER

41ste

P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

De spieren van het hoofd en aangezicht, onder de huid gelegen, aan de regter zyde.

- a De optrekker van het oor (*attollens auriculæ*.)
- b De slaapspier (*temporalis*.)
- c De kaauwspier (*masseter*.)
- d De voorhoofdspier (*frontalis*.)
- e. f De rondgaande spier der oogleden (*orbicularis palpebrarum*.)
- g Een gedeelte van de toedrukkende spier van het regter neusgat (*compressor*. zie fig. 3. g.)
- h De optrekker van de bovenlip en neusvleugel (*levator labii superioris et alæ nasi*.)
- i. k De optrekker van de bovenlip (*levator labii superioris*.)
- l De kleine jukbeenspier (*zygomaticus minor*.)
- m Een gedeelte van de optrekker van den mondhoek (*levator anguli oris*. zie fig. 3. f.)
- n De groote jukbeenspier (*zygomaticus major*.)
- o De wangspier (*buccinator*.)
- p De nedertrekker van den mondhoek (*depressor anguli oris*.)
- q De nedertrekker van den onderlip (*depressor labii inferioris*.)
- r. r De rondgaande spier van den mond (*orbicularis oris*.)
- s De neuspiet van den bovenlip (*nasalis*?)
- d. e. f. k. n. p. Dezelfde aan de linker zyde.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

- a Een schildwyze verlengzel van het voorste gedeelte of basis van een tongbeen, van een voort van aapen.
- b De hoornen van zulk een tongbeen.
- c Het schildwyze kraakbeen.
- d De tongbeens-schildspier (*hyothyreoides*.)
- e De borstbeens-schildspier (*sternothyreoides*.)
- f De borstbeens-tongbeensspier (*sternohyoideus*.)

D E R D E A F B E E L D I N G.

- a De slaapspier.
- b De kaauwspier.
- c De wangspier.
- d. e De rondgaande mondspier.
- f De optrekker van den mondhoek.
- g De nedertrekker van den neusvleugel, en toedrukker van het neusgat.
- h De linker optrekker van den mondhoek.

V I E R D E A F B E E L D I N G.

- a Het vleezig gedeelte van de slaapspier.
- b Het peezig gedeelte derzelve.
- c Eenige byzondere vleeschvezelen.

V Y F D E A F B E E L D I N G.

- a De regter tongbeensspier van het kaakbeen (*mylohyoideus*.)
- b De linker tongbeensspier van de kaakvereeniging (*geniohyoideus*.)
- c De ondertongklier (*glandula sublingualis*.)
- d De priems-tongspier (*styloglossus*.)
- e Het priemswyze uitsteekfel van het slaapbeen.
- f Een bandje, dat naar het tongbeen gaat.
- g De linker keelgatspier van het priemswyze uitsteekfel (*stylopharyngeus*.)
- h De tongspier van het tongbeen (*hyoglossus*); anders in twee spieren onderscheiden, die van de basis en het hoorn voortkoomen, en als dan *basioglossus* en *ceratoglossus* genaamd worden.
- i De regter priems-tongbeensspier (*stylohyoideus*.)
- k Het tongbeen.
- l. m De tongbeensspier van het schouderblad (*coracohyoideus*.)
- n Het peezig gedeelte, 't welk de twee vleezige buyken l. m. verëenigt, en gewoonlyk op de inwendige strotader (*vena jugularis*) ligt.
- o De tongbeensspier van het borstbeen (*sternohyoideus*.)
- p De strottehoofds- of schildspier van het borstbeen (*sternothyreoides*.)
- q De tongbeens-schildspier (*hyothyreoides*.)
- r. r Het schildwyze kraakbeen (*cartilago thyreoidea*.)
- s Een vezelbundel, die van de strottehoofdklier naar het tongbeen gaat.
- t De strottehoofdklier (*glandula thyreoidea*.)
- u De ringen van de luchtpyp (*aspera arteria*.)

Z E S D E A F B E E L D I N G.

- a Het tongbeen.
- b Het schildwyze kraakbeen.
- c De tongbeens-schildspier.
- d. e De borstbeens-schildspier.

Z E V E N D E A F B E E L D I N G.

- a De basis van het tongbeen, denkelyk van een hond of kalf.
- b Het regter hoorn.
- c. c Aanvoegfels, die het tongbeen met het slaapbeen verëenigen.
- d Het schildwyze kraakbeen.
- e De tongbeens-schildspier.
- f De borstbeens-schild- en tongbeensspier.
- g Derzelver aanhechting aan het schildwyze kraakbeen, en h aan de basis van het tongbeen.

A

AGT-

AGTSTE AFBEELDING.

- a De kaauwspier.
- b Het priemwyze uitsteekfel.
- c Het gat tusſchen het agterhoofds- en ſlaapbeen, waar door de zydelyke boezem van het dikke hersenvlies (*dura mater*) in de ſtrot-äder overgaat.
- d De zydelyke regte ſpier van het hoofd (*rectus lateralis capitis*).
- e De binnenſte kleine regte hoofdspier (*rectus internus minor capitis*).
- f De priems-keelgatspier (*stylopharyngeus*).
- g Een band, van het priemſwyze uitsteekfel naar het tongbeen gaande.
- h De priems-tongſpier (*styloglossus*).
- i De tongſpier van den hoorn van 't tongbeen (*ceratoglossus*).
- k De tongſpier van de baſis van 't tongbeen (*basioglossus*).
- l De ſlinker tongſpier van de kaaksvereeniging (*genioglossus*).
- m De ſlinker tongbeenspier van de kaaksvereeniging (*geniohyoideus*).
- n De regter tongbeenspier van de onderkaak (*mylohyoideus*).
- o De baſis van 't tongbeen.
- p De ſlinker hoorn van 't zelve.
- q De middenſte ſaamentrekker van het keelgat (*constrictor medius pharyngis*).
- r De onderſte ſaamentrekker (*constrictor inferior*).
- s Het ſchildwyze kraakbeen.
- t De vezelbundel, die van de ſtrottehoofds-klier opklimt.
- u De rings-ſchildſpieren (*cricothyreoidei*).
- v Een gedeelte van het ringwyze kraakbeen (*cartilago cricoidea*).
- w De ſtrottehoofds- of ſchildklier (*glandula thyreoidea*).
- x De luchtpyp.
- y De ſlok darm (*oesophagus*).
- z De binnenſte regte lange hoofdspier (*rectus internus major capitis*).
- ı De twee onderſte halswervelen, en het gootwyze van derzelver zydelyke uitsteekfels.

NEGENSE AFBEELDING.

De gehoorbeenderen.

- a Het hoofd van den hamer (*malleus*).
- b Het ſteeltje of handvat, dat met het trommelvlies verëenigt word.
- c Een uitsteekfel aan het zelve.
- d De ſpanſpier van het trommelvlies (*tensor tympani*).
- e Het aambeeld (*incus*), met deſſelfs dikker uitsteekfel.
- f Het dunner uitsteekfel, omgeboogen naar den ſtygbeugel.
- g De ſtygbeugel (*stapes*).

TIENDE AFBEELDING.

Dezelfde beenderen, van de andere zyde.

- a De hamer.
- b De ſteel. c Het uitsteekfel.

- d De ſpanſpier.
- e Het aambeeld, en deſſelfs uitsnyding, tot verëeniging met het hoofd van den hamer.
- f De ſtygbeugel.

ELFDE AFBEELDING.

- a De regter tongſpier van de kaakbeensverëeniging (*genioglossus*).
- b De ſlinker.
- c De tongſpier (*lingualis*).
- d De afgeſneden tongſpier van de baſis van 't tongbeen (*basioglossus*).
- e De afgeſneden hoorns-tongſpier (*ceratoglossus*).
- f De priems-tongſpier (*styloglossus*).
- g De kaauwſpier.
- h Het priemwyze uitsteekfel.
- i De priems-keelgatspier (*stylopharyngeus*).
- k De tweede priems-tongbeenspier (*stylohyoideus alter*).
- l De middenſte ſaamentrekker van het keelgat (*constrictor medius pharyngis*).
- m De ſlinker hoorn van 't tongbeen.
- n De baſis van 't tongbeen.
- o Het ſchildwyze kraakbeen.
- p Het gemeen uiteinde van de priems-keelgatspier (*stylopharyngeus*), en van de keelgatspier van 't geheemelte (*palatopharyngeus*).
- q Een ander gedeelte van de middenſte ſaamentrekker van het keelgat l. het welk aan de lyn x is vastgehecht, maar nu afgeſneden en buitenwaarts omgeſlaagen, om p. zichtbaar te maaken.
- r Het bloote vlies van het keelgat (*pharynx*).
- s De rings-ſchildſpieren (*cricothyreoidei*).
- t Het ringwyze kraakbeen.
- u De ringen der luchtpyp, en het bandächtige tusſchen dezelve.
- v De ſlok darm (*oesophagus*).
- w.w De zydelyke uitsteekfels des onderſten halswervels.

TWAALFDE AFBEELDING.

- a De baſis van het tongbeen.
- b De ſlinker hoorn.
- c Het klein zaadwyze beentje, tusſchen beide.
- d Het ſchildwyze kraakbeen.
- e Het ringwyze kraakbeen.
- f Een tusſchenruimte en aſtand tusſchen deeze beide.
- g De tongbeens-ſchildſpier.
- h De borstbeens-ſchildſpier. i Derzelver aanhechting aan den hoorn.
- k Een band, die de hoorn van 't tongbeen met het ſchildwyze kraakbeen verbind?

DERTIENDE AFBEELDING.

- a.a De onderkaak, in 't midden doorgeſneden.
- b Het kraajebekſwyze uitsteekfel (*processus coronoides*).
- c Het knokkelächtig uitsteekfel, tot geleding.
- d Het gat aan de binnenzyde, waar door een ze-nuw ingaat.
- e Het voorhoofdsbeen.
- f De neus, van onderen.

g Het

- g Het uitsteekfel van de opperkaak, het welk den neus ondersteunt.
- h.h De jukbeenderen.
- i.i De wangbeenderen, gedeeltens van de opperkaakbeenderen, waar in de beneden-oogholsgaaten gezien worden.
- k.k Het beenig gehemelte, van de kaakbeenderen gemaakt.
- l.l De gehemeltebeenderen.
- m.m De zydelyke groote vleugels van het wiggebeen.
- n.n De vleugelwyze uitsteekfels (*process. pterygoidei*).
- o.o Het middenstuk van het wiggebeen.
- p Het ploegbeen.
- q.q De wandbeenderen.
- r.r De schubben der slaapbeenderen.
- s.s De tepelwyze uitsteekfels (*proc. mastoidei*).
- t.t De priemwyze uitsteekfels.
- u.u De steenbeenderen (*os petrosum*), en daar in zichtbaar de openingen der gaten, door welke de groote kropflagader (*art. carotis*) in het hoofd gaat: terwyl tusfchen t. v. 4. het gat is, waar door de groote kropader (*vena jugularis*) het bloed uit de hersenvlies boezems ontfangt.
- v.v.v.v.v Het agterhoofdsbeen, met de slaapbeenderen en het wiggebeen verëenigt.
- w.w De bovenste halswervel (*atlas*).
- x.x De volgende (*epistropheus*).

- y.y De vier volgende.
- z.z De onderste halswervel, en alle derzelver zydelyke uitsteekfels.
- 1 De binnenste vleugelspier (*pterygoideus internus*).
- 2.2 De buitenste vleugelspier (*pterygoideus externus*).
- 3 De regter omgeboogen gehemeltefpier (*circumflexus palati*).
- 4 De zydelyke regte spieren van het hoofd.
- 5 De binnenste kleine regte spieren van't hoofd.
- 6 De flinker groote regte spier van't hoofd.
- 7 De lange halsspieren (*longi colli*), aan welke regter twee gedeelten zichtbaar zyn; waar van het een aan de lighaamen der halswervelen, het ander aan de zydelyke uitsteekfels gehecht is.

VEERTIENDE AFBEELDING.

- a De basis van een tongbeen.
- b De flinker hoorn?
- c.d.e.f.g Aanvoegfels van het tongbeen, welke men in sommige dieren waarneemt.
- h Het schildwyze kraakbeen.
- i Het ringwyze kraakbeen.
- k Het begin van de luchtpyp.
- l Het keelgat en de flokdarm.
- m Eene rings-keelgatspier (*cricopharyngeus?*).
- n Eene tongbeens-keelgatspier (*hyopharyngeus?*).

V E R K L A A R I N G

DER

42ste

P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

Het strottehoofd (*larynx*), van de linker zyde.

- a Het linker gedeelte van het schildwyze kraakbeen (*cartilago thyreoidea*), afgeboogen, en van de binnenzyde gezien.
- b. b. b Het regter gedeelte.
- c De bolle zyde van het strotklapje (*epiglottis*.
- d De holle zyde.
- e. f De spleetmaakende kraakbeenderen (*cartilagineae arytenoideae*.
- g Het strottehoofdsylies, 't welk wederzydsch van dezelve, naar het schildwyze kraakbeen overgaat.
- h De schiltspleetmaakende kraakbeenspier (*thyreoarytenoideus*.
- i De zydelyke ringspleetmaakende kraakbeenspijer (*cricoarytenoideus lateralis*.
- k De agterste ringspleetmaakende kraakbeenspijer (*cricoarytenoideus posticus*.
- l De dwarsche spleetmaakende kraakbeenspijer (*arytenoideus transversus*.
- m. n De schuinsche spleetmaakende kraakbeenspijeren (*arytenoidei obliqui*), m. de regter. n. de linker.
- o Een gedeelte van 't voetstuk van het linker spleetmaakende kraakbeen, waaraan de spieren i. k. n. aangehecht zyn.
- p Het ringwyze kraakbeen (*cartilago cricoidea*.
- q Drie bovenste kraakbeenige ringen van de luchtpyp.
- r. r Het band en vliesachtige tusfchen beide.
- s Het agterste gedeelte der luchtpyp, geheel vliezig, terwyl de ringen aldaar ontbreken.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

Het strottehoofd van agteren.

- a Het holle strotklapje.
- b. b Het schildwyze kraakbeen.
- c. c Desfelfs bovenste uitsteekfels, door een bandje met de hoornen van 't tongbeen gewoonlyk vereenigt.
- d. d De onderste uitsteekfels, tegen het ringwyze kraakbeen aangevoegd.
- e Het ringwyze kraakbeen.
- f. g De spleetmaakende kraakbeenderen.
- i. i. i. i De dwarsche spleetmaakende kraakbeenspijer (*arytenoideus transversus*.
- m. n De beide schuinsche spleetmaakende kraakbeenspijeren.
- o. p De agterste ringspleetmaakende kraakbeenspijeren (*cricoarytenoidei postici*.

D E R D E A F B E E L D I N G.

Dit strottehoofd fchynt uit het ontleedkundig werk van VESALIUS ter vergelyking overgenoomen.

V I E R D E A F B E E L D I N G.

Het keelgat (*pharynx*), van agteren.

- a De rug der tong.
- b Het zagt gehemelte (*palatum molle*), van de agterzyde.
- c Desfelfs kant, van de gehemeltebeenderen afgesneden.
- d. d De omgeboogen gehemeltespieren (*circumflexi palati*.
- e. e Derzelver peezen.
- f. f De opligtende spieren van het zagt gehemelte (*levator*.
- g. g De priems-keelgatspijeren (*stylopharyngei*.
- h. h Derzelver beginsels.
- i. i De bovenste faamenttrekkers van het keelgat (*constrictores pharyngis superiores*.
- k. k De middenste faamenttrekkers (*constrictores medii*.
- l De linker onderste faamenttrekker (*constrictor inferior*.
- m Het gemeen uiteinde van de priems-keelgatspijer, en van de gehemeltens-keelgatspijer (*palatopharyngeus*.
- n Het vliezige van het keelgat.
- o De afgesneden flokdarm.
- p Het regter onderste uitsteekfel van het schildwyze kraakbeen.
- q. q De afgesneden luchtpyp.

V Y F D E A F B E E L D I N G.

- a De tong, van de linker zyde gezien.
- b De basis van het tongbeen.
- c Het graanvormig beentje.
- d. e De hoornen.
- f De holle zyde van het strotklapje.
- g De voorzyde.
- h Vezelen die naar den tong gaan, of de strotklapsband?
- i Kliertjes op den wortel der tong.

Z E S D E A F B E E L D I N G.

De keel van agteren, gelyk in fig. 4 na het wegneemen der faamenttrekkers van de keel.

- a De tong.
- b Het zagt gehemelte.
- c Desfelfs afgesneden kant.
- d. d. e. e De omgeboogene gehemeltespieren (*circumflexi*.
- f. f De opligters van het keelgat (*levator*.
- g De huig (*uvula*.
- h Het agterste vlies van de keel.
- i. i De keelholte en weg naar den mond, ter wederzyden van de huig.
- k De keelgatspijer, die van de trompet van Eustachius voorkomt (*salpingopharyngeus*.

A

l. l De

- l. l De gehemeltens-keelgatspieren (*palatopharyngei*.
- m. m Derzelver beginfels.
- n. n De priems-keelgatspieren (*stylopharyngei*.
- o. o Derzelver beginfels.
- p De verëenigde uitspreiding der flinker priems-gehemeltens- en trompets-keelgatspieren; en derzelver aanhechting r. r aan het schildwyze kraakbeen.
- q De verëeniging en aanhechting r. s der regter gehemeltens- en priems-keelgatspieren.
- t De laatste spiervezelen derzelve, die over het keelvlies (*membrana faucium*) uitloopen en zich verspreiden.
- u Het begin des flokdarms.
- v De afgesneden luchtpyp.

ZEVENDE AFBEELDING.

Het ringwyze kraakbeen (*cartilago cricoidea*) van den voorkant.

- a. a De verhevenheden waar op het zelve de spleetmakende kraakbeenderen draagt.
- b Het hol des rings.

AGTSTE AFBEELDING.

Het ringwyze kraakbeen van de flinker zyde.

- a Eene verhevenheid, waaraan het onderste uitsteekfel van het schildwyze kraakbeen, fig. 2. en 9, d. door een bandje gehecht is.

NEGENSE AFBEELDING.

De kraakbeenderen van het strottehoofd, van de regter zyde.

- a Het strotklapje (*epiglottis*.
- b Het schildwyze kraakbeen.
- c. c Deszelfs bovenste uitsteekfels.

- d Het regter onderste uitsteekfel.
- e Een kleiner onderste.
- f Het ringwyze kraakbeen.
- g De afstand aan den voorkant, of het vervolgd kraakbeenvlies, dat deeze tusfschenruimte aanvuld?

TIENDE AFBEELDING.

Het ringwyze kraakbeen, van agteren gezien.

- a. a De verhevenheden, die de spleetmakende kraakbeenderen draagen.
- b. b De oppervlakten, waarop de agterste ringspieren derzelve leggen en voortkomen, zie fig. 2. o. p.
- c Het uitpuilend gedeelte tusfschen beide.

ELFDE AFBEELDING.

Het midden doorgesneden strottehoofd. Het regter gedeelte van de holle binnenzyde gezien.

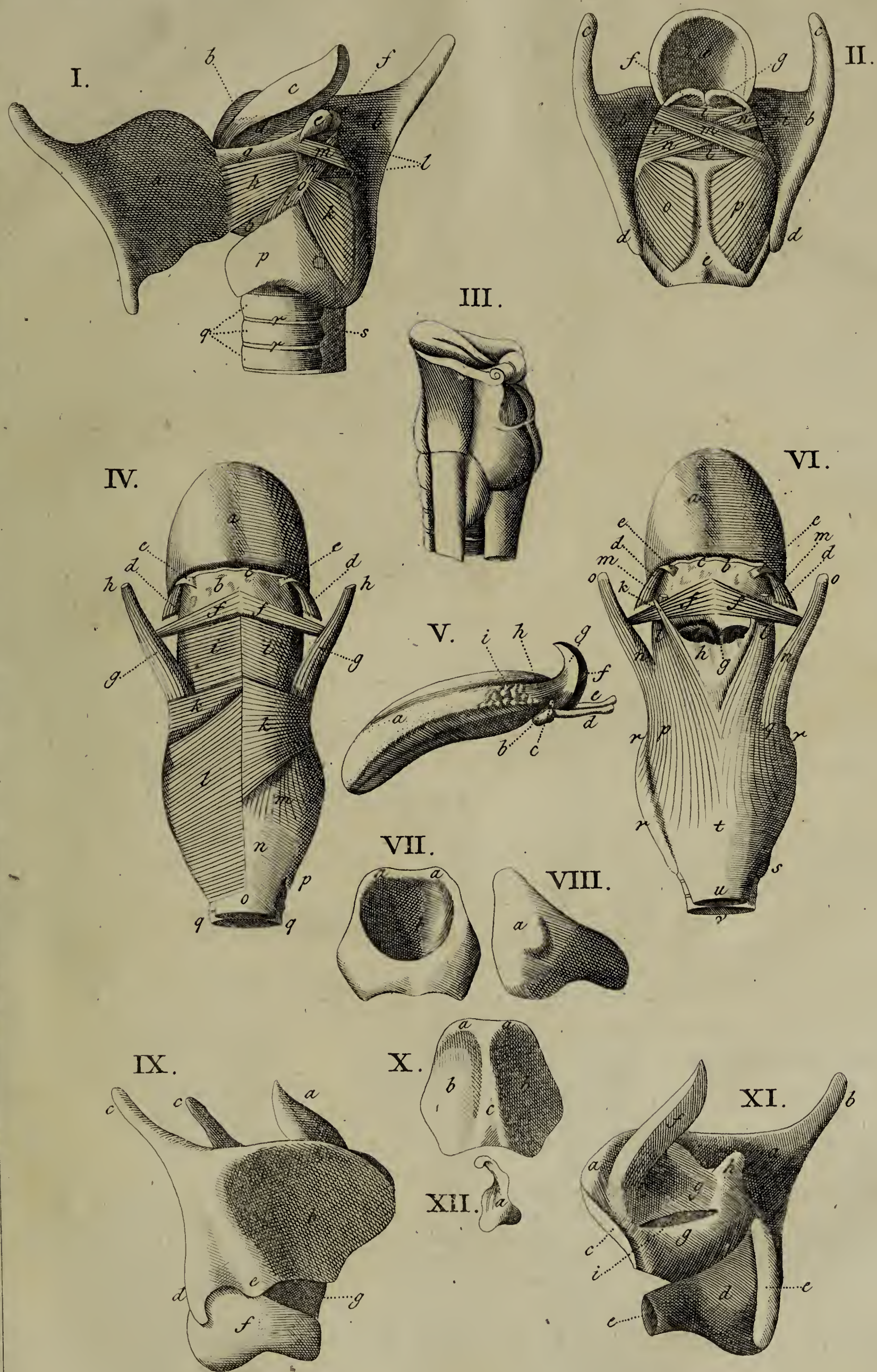
- a. a Het schildwyze kraakbeen.
- b Deszelfs bovenste uitsteekfel.
- c De dikte der doorsnede.
- d Het ringwyze kraakbeen.
- e. e De dikte der doorsneden.
- f De holle zyde van het strotklapje.
- g. g De vliezige zywand van het strottehoofd.
- h Het daarmede bekleed regter spleetmakend kraakbeen.
- i De regter zydelyke boezem van het strottehoofd.

TWAALFDE AFBEELDING.

- a Het spleetmakend kraakbeen (*cartilago arytaenoidea*), van de agter- en buitenzyde gezien.

TAB. XXXXII.

V E R K L A A R I N G

DER

43^{fte}

P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

Het geraamte, van vooren.

Aan het hoofd en de ruggraat.

- a. a Het voorhoofdsbeen.
- b De kroonnaad.
- c Het opperhoofdsbeen.
- d De schubnaad.
- e De schub van het slaapbeen.
- f Het juks-uytsteekfel.
- g Het tepelwyze uytsteekfel van het steenbeen.
- h De groote vleugel van het wiggebeen.
- i Het jukbeen.
- k Het opperkaakbeen.
- l Het neusbeen.
- m Het nagelbeen of traanbeen.
- n Het plat beentje, een gedeelte van het zeefbeen.
- o Het ploegbeen of middenshot der neuze.
- p De onderkaak, met het kingat in dezelve.
- q Het knokkelachtig uytsteekfel, ter geleding met 't slaapbeen.
- r Het ravebekswyze uytsteekfel.
- s De halswervelen.
- t De bovenste der 12 rugwervelen.
- u De onderste rugwervel.
- v De 5 lendenwervelen.
- w. w De dwersche uytsteekfels derzelve.
- x. x De tusschengeplaaftte kraakbeenige en bandachtige zelfstandigheid.
- y. y De zydelyke uytsteekfels van het heylig been.
- z De lighaamen van het zelve, door kraakbeenige lynen nog onderscheyden.

Aan de heup en het onderste uyteynde.

- a Het darmbeen.
- b De rand van het zelve, een aangroeyfel.
- c Het knobbeltje, waarvan de regte dyespier begin neemt.
- d De bovenrand der heupkom.
- e De knobbel van 't zitbeen.
- f. f De schaambeenderen.
- g De kraakbeenige samenvoeging.
- h Het eyronde gat.
- i De opening, onder de bandachtige voltooying van den rand der heupkom.
- k Het hoofd van het dyebeen.
- l De hals.
- m De groote draayer.
- n De kleyne draayer.
- o Het afgeronde lighaam van dit been.
- p De inwendige, q de uytwendige knokkel van het dyebeen, of desselfs benedenste uyteynde, nog een aangroeyfel.
- r De knieschyf.
- s De plaats, tot welke de knieschyf opryft in een staand mensch.
- t Het scheenbeen.

u Desselfs bovenste uyteynde.

v De verhevenheid of knobbel, ter aanhechting van den band der knieschyf.

w Het benedenste uyteynde en binnenste enkel, nog aangroeyfel.

x Het Kuytbeen.

y Het bovenste uyteynde, nog aangroeyfel.

z Het benedenste uyteynde, nog aangroeyfel.

1 Het kootbeen.

2. 2 Het hielbeen.

3 Het schuytbeen.

4 Het groote wiggebeen, en daar naaft het kleynste wiggebeen.

5 Het teerlingswyze been, en daar naaft het middenmatig wiggebeen.

6 De vier navoetsbeenderen der vingeren. } In de regter

7 De kootjes der eerste rey der vingerleden. } voet, 9. 10.

8 De kootjes der tweede rey der vingerleden.

9 De kootjes der derde rey der vingerleden.

10 Het navoetsbeen voor den duym. } In de regter

11 Het eerste kootje van den duym. } voet, 6, 7. 8.

12 Het tweede kootje van den duym.

Aan de borst en schouder.

a. b. c. d. e. f. g. De zeven bovenste of waare ribben.

h. i. k. l. m. De vyf onderste of onwaare ribben.

n. n. n. n. n. n. n. De kraakbeenige uyteyndens der waare ribben, die zig tot aan het borstbeen uytstrekken en daar mede geleeden.

o. o. o. De kraakbeenige uyteyndens der onwaare ribben, die zig telkens aan de voorgaande aanvoegen.

p Het bovenstuk van het borstbeen.

q. r. s. t. De nog onderscheyden beenstukken, die in bejaarden een middenstuk uytmaaken.

u. v. Twee kraakbeendige gedeeltens, die den punt uytmaaken.

w Het sleutelbeen.

x De hals van 't schouderblad.

y Het ravebekswyze uytsteekfel.

z De opperschouder.

Aan het bovenste uyteynde.

a Het hoofd van 't opperarmbeen, nog een aangroeyfel.

b De grootste knobbel aan het zelve.

c De kleynste knobbel.

d De sleuf tusschen beyde, voor de pees der twee buykige spier.

e De uytwendige knokkel aan het onderste uyteynde.

f De inwendige knokkel.

g Het ronde hoofdje, ter geleding met het spaakbeen.

h De knokkels, ter geleding met het ellebeen.

i De kuyl, waarin het voorste ellebeenshoofd, by de buiging, stuyt.

k Het ellebeen.

l Het voorste ellebeenshoofd of kraayebekswyze uytsteekfel.

m Het

- m Het benedenste uyteynde, een rond hoofdje en priemswyze uytsteekfel, nog een aangroeyfel.
- n Het spaakbeen.
- o Delffels rond en plat hoofd, en hals.
- p De bultigheid aan de binnen zyde, ter inplanting van den pees der tweehoofdige spier.
- q Het onderste uyteynde, nog een aangroeyfel.
- r Het schuytwyze been, waar naast het halve maanswyze geplaatst is.
- s Het linzenvormig of ronde beentje, waar naast het driehoekige gevonden werd.
- t Het groote veelhoekig been, en daarnaast het kleyne veelhoekige.
- u Het haakswyze been, en daar naast het gehoofde been.

- v.v De vier nahandsbeenderen der vingeren.
- w.w De aangroeyfels dezer beenderen.
- x.x De kootjes van de eerste rey der vingerleden.
- y.y De kootjes van de tweede rey der vingerleden.
- z.z De kootjes van de derde rey der vingerleden.
- 1 Het nahandsbeen van den duym.
- 2 Het eerste kootje van den duym.
- 3 Het tweede kootje van den duym.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

Het onderste gedeelte van een, in de lengte doorgezaagd, regter slaapbeen, in het vlak der doorsnede.

- a De beenige gehoorweg.
- b De trommel.

- c Het flekkehuys.
- d Het portaal.
- e De doorsnede van een halfkringwyze buys.
- f De waterleyding van Falloppius.
- g De inwendige beencellen van het tepelwyze uytsteekfel.
- h Het begin der inwendige gehoorweg.
- i Het tepelwyze uytsteekfel.
- k Het gedeelte, dat tot de bekkeneelholte behoort.

D E R D E A F B E E L D I N G.

Het bovenste gedeelte van het zelfde been, van den kant der doorsnede.

- a De beenige gehoorweg.
- b De trommel.
- c Het portaal.
- d Het flekkehuys.
- e De waterleyding van Falloppius.
- f De doorsnede van eene halfkringswyze buys.
- g De inwendige gehoorweg.
- h De plaats der verdeeling van het hard en zagt gedeelte der gehoorzenuw.
- i De goot, waar door de groote kropslagader gaat.
- k De verhevenheid, 1 de kuyl, ter geleding met de onderkaak.
- m Het juks-uytsteekfel van het slaapbeen.
- n Het schubachtig gedeelte.
- o De inwendige beencellen van het tepelwyze uytsteekfel.

TAB.

XXXXIII.

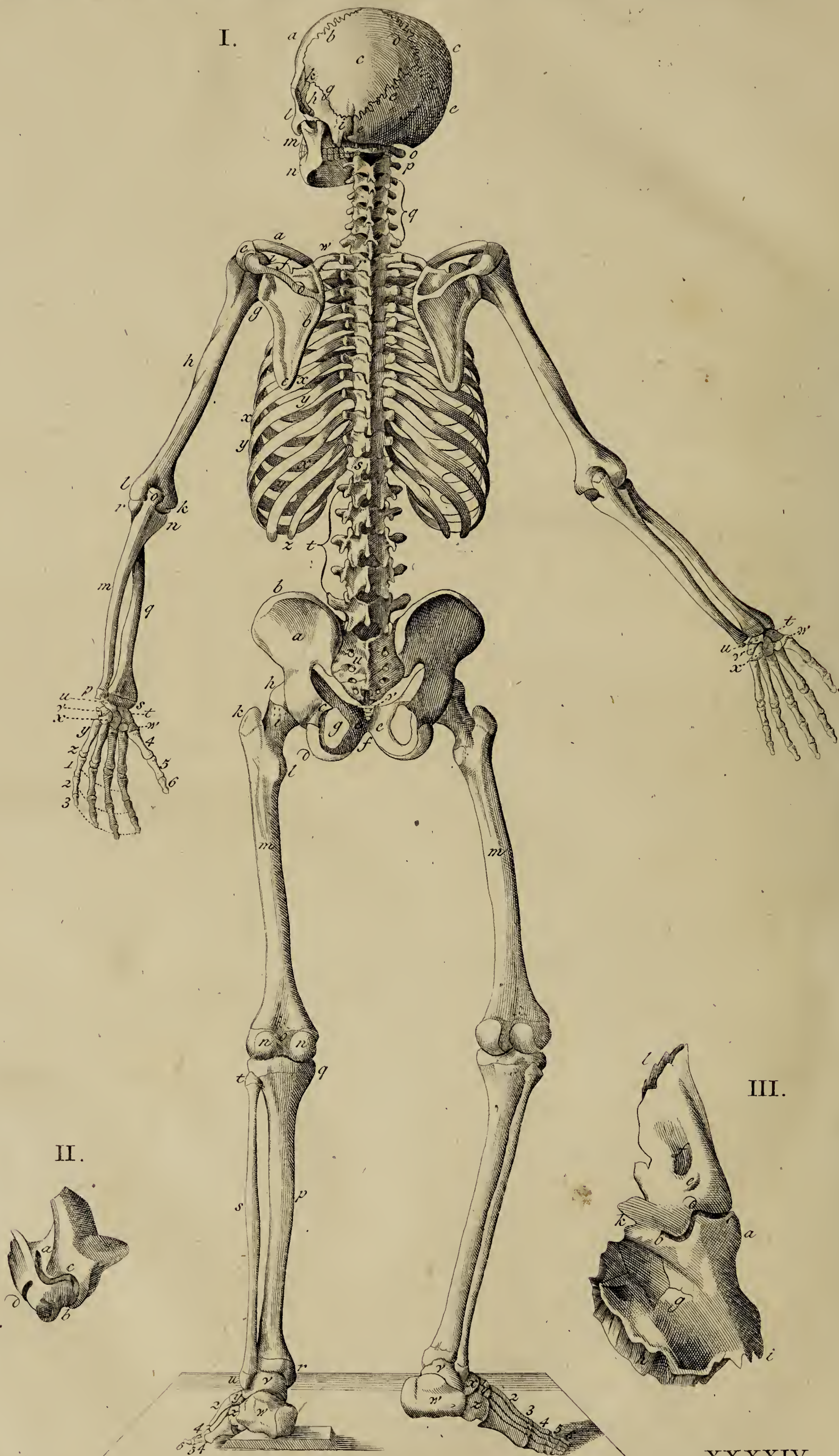

V E R K L A A R I N G

DER

44^{fte}

P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

Het geraamte, van agteren.

Aan het hoofd, de ruggraat en ribben.

- a Een gedeelte van 't voorhoofdsbeen.
- b De kroonnaad.
- c Het opperhoofdsbeen.
- d De pylnaad.
- e De winkelnaad, vervolgt langs het steenbeen.
- f Het agterhoofdsbeen.
- g De schubnaad.
- h De schub van het slaapbeen.
- i Het mam- of tepelwyze uytsteekfel van het steenbeen.
- k De groote vleugel van het wiggebeen.
- l Het jukbeen.
- m Een gedeelte van het opperkaakbeen.
- n De onderkaak.
- o De bovenste halswervel of Atlas.
- p De tweede halswervel.
- q De vyf overige halswervelen.
- r De bovenste rugwervelen.
- s De onderste rugwervelen.
- t De vyf lendenwervelen.
- u Het heyligbeen.
- v Het stuytbeen.
- w De bovenste waare rib.
- x.x.x De zevende of onderste waare rib.
- y.y.y De eerste onwaare rib.
- z De vyfde of laatste onwaare rib.

Aan de heup en het onderste uyteynde.

- a Het darmbeen.
- b Delfels rand, een aangroeyfel.
- c De doorn van het zitbeen.
- d De knobbel en delfels aangroeyfel.
- e.e De schaambeenderen.
- f De kraakbeenige samenvoeging, van agteren smaller.
- g Het eyronde gat.
- h Het hoofd van het dyebeen, nog een aangroeyfel.
- i Delfels hals.
- k De groote draayer.
- l De kleyne draayer.
- m De scherpe lyn, aan den agterkant van het dyebeen.
- n.n De beyde knokkels van het benedenste uyteynde, nog aangroeyfel.
- o De groef tusschen beyde.
- p Het scheenbeen.
- q Het bovenste aangroeyfel.
- r Het benedenste aangroeyfel en de binnenste enkel.
- s Het kuytbeen.
- t Het bovenste aangroeyfel.
- u Het benedenste aangroeyfel en de buytenste enkel.
- v Het kootbeen.
- w Het hielbeen.
- x Het schuytwyze been, der regter voet.
- y Het middenmatig wiggebeen.
- z Het teerlingswyze been.
- 1 Het kleynste wiggebeen.
- 2 De navoetsbeenderen.
- 3 Derselver aangroeyfels.
- 4 De eerste rey der korte vingerleden.
- 5 De tweede rey der vingerleden.
- 6 De derde rey der vingerleden.

Aan den schouder en het bovenste uyteynde.

- a Het sleutelbeen.
- b De grondzyde of basis van het schouderblad.
- c De punt van het zelve.
- d De doorn van het zelve.
- e De opperschouder, delfels aangroeyfel.
- f Het ravenbekswyze uytsteekfel.
- g De hals van het schouderblad.
- h Het opperarmbeen.
- i Delfels hoofd.
- k De inwendige knokkel, aan het benedenste uyteynde.
- l De uytwendige knokkel.
- m Het ellebeen.
- n Het bovenste uyteynde.
- o Het elleboogs uytsteekfel, 't welk in den agtersten kuyt van het opperarmbeen, by de uytstrekking, stuyt.
- p Het benedenste aangroeyfel, een rond hoofdje en priemswyze uytsteekfel.
- q Het spaakbeen.
- r Het bovenste uyteynde.
- s Het benedenste uyteynde, nog aangroeyfel.
- t Het schuytwyze been.
- u Het halvemaanswyze been.
- v Het linzenvormig of ronde been. In de regter voorhand het driehoekige.
- w Het groot veelhoekig been.
- x Het haakswyze been.
- y De vier nahandsbeenderen der vingeren.
- z De aangroeyfels der zelve.
- 1 De eerste rey der vingerleden.
- 2 De tweede rey der vingerleden.
- 3 De derde rey der vingerleden.
- 4 Het nahandsbeen van den duym.
- 5 Het eerste lid van den duym.
- 6 Het laatste lid van den duym.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

Een stuk van het regter steenbeen, van de binnenzide, met de drie opengebroke halfkringswyze buyzen.

- a De onderste en grootste halfkringswyze buy.
- b De bovenste en kleynere.
- c De samenkomst dezer beyde.
- d De middenste en kleynste halfkringswyze buy.

D E R D E A F B E E L D I N G.

Het steenbeen van de binnen zyde.

- a Het steenbeen.
- b De grootste, c. De kleynere halfkringswyze buys, in d. saamenloopende.
- e Een groefje in jonge voorwerpen, gaande naar voornoemde buyzen.
- f De inwendige gehoorweg, voor het harde en zagt gedeelte der gehoorzenuw.
- g De inwendige zyde van het tepelwyze uytsteekfel, waarin de groef, voor de zydelyke boazem van het dikke harffenvlies.
- h.i De kant, ter vereeniging met het agterhoofdsbeen.
- k De kant, die tot de opening van 't bekkeneel behoort, waardoor de inwendige kropader in, en het agtste paar zenuwen uytgaat.
- l De kant, welke zig tegen het voorste gedeelte van het agterhoofdsbeen aanvoegt.

V E R K L A A R I N G

DER

45ste

P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

Het geraamte, van ter zyden.

Aan het hoofd, den ruggraat en ribben.

- a Het agterhoofdsbeen.
- b De winkelnaad, vervolgt langs 't steenbeen.
- c Het opperhoofdsbeen.
- d De kroonnaad.
- e Het voorhoofdsbeen.
- f De schubnaad.
- g De schub van het slaapbeen.
- h Het mam- of tepelwyze uytsteekfel.
- i De uytwendige gehoorweg.
- k De groote zydelyke vleugel van het wiggebeen.
- l Het jukbeen.
- m Het opperkaakbeen.
- n Het neusbeen.
- o Het nagel- of traanbeen.
- p De onderkaak.
- q Desselvs knokkelachtig uytsteekfel.
- r Het ravebekswyze uytsteekfel.
- s De halswervelen.
- t De bovenste rugwervel.
- u De onderste rugwervel.
- v De lendenwervelen.
- w Het heyligbeen, en daarmede verknocht stuytbeen.
- x De eerste of bovenste waare rib.
- y De twaalfde of benedenste waare rib.
- z.z.z.z.z De vyf onwaare ribben.

Aan de heup en het onderste uyteynde.

- a Het darmbeen.
- b De rand van het zelve, een aangroeyfel.
- c De knobbel van het zitbeen, en desselvs aangroeyfel.
- d De doorn van het zitbeen.
- e De groote uytfnying van het zelve, waardoor de zitbeenszenuw uytkomt.
- f Het linker schaambeen.
- g Het eyronde gat.
- h Het hoofd van het deibeen.
- i Desselvs hals.
- k De groote draayer.
- l De kleyne draayer.
- m De scherpe lyn, aan den agterkant van het deibeen.
- n De binnenste knokkel van het benedenste aangroeyfel.
- o De buytenste knokkel.
- p De groef tusschen beyde.
- q De knieschyf.
- r Het bovenste aangroeyfel van 't scheenbeen.
- s.s Het benedenste aangroeyfel.
- t Het bovenste aangroeyfel van het kuytbeen.
- u Het benedenste aangroeyfel van het zelve, de buytenste enkel.
- v.v Het kootbeen.
- w Het hielbeen.
- x Het schuytwyze been.
- y De wiggebeenderen, in de linker voet het groot wiggebeen, in de regter voet het middelmatige en kleyne.
- z Het teerlingswyze been.

In de linker voet.

- 1 Het navoetsbeen voor de groote teen.

- 2 Desselvs aangroeyfel.
- 3 De zaadbeentjes.
- 4 Het eerste kootje van den duym.
- 5 Het tweede kootje van den duym.

In de regter voet.

- 6 De vier navoetsbeenderen voor de vingeren.
- 7 Derzelver aangroeyfels.
- 8 De vier kootjes van de eerste rey der vingeren.
- 9 De vier kootjes van de tweede rey der vingeren.
- 10 De vier kootjes van de derde rey der vingeren.

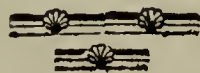
Aan de schouder en het bovenste uyteynde.

- a Het sleutelbeen.
- b De basis of grondzyde van het schouderblad.
- c De punt.
- d De hals.
- e De doorn van het zelve, eyndigende in
- f De opperschouder.
- g Het hoofd van 't opperarmbeen.
- h De uytwendige knokkel van het zelve.
- i De inwendige knokkel.
- k De kuyl, waarin, by de uytstrekking van arm, het uytsteekfel van 't ellebeen stuyt.
- l Het bovenste uyteynde van het ellebeen.
- m Het benedenste aangroeyfel, een rond hoofdje priemswyze uytsteekfel.
- n Het rond en plat hoofdje van het spaakbeen.
- o Het benedenste aangroeyfel.
- p Het schuytwyze been van den voorhand.
- q Het halvemaanswyze.
- r Het driehoekige.
- s Het linzenvormig of ronde beentje.
- t Het groot veelhoekig, en daar naast het klyn veelhoekig been.
- u Het gehoorde been.
- v Het haakswyze been.
- w Het nahandsbeen voor den duym.
- x Desselvs aangroeyfel.
- y Het eerste kootje van den duym.
- z Het tweede kootje van den duym.
- 1 De vier nahansbeenderen voor de vingeren.
- 2 Derzelver aangroeyfels.
- 3 De beenderen van de eerste rey der vingeren.
- 4 De beenderen van de tweede rey der vingeren.
- 5 De beenderen van de derde rey der vingeren.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

Een regter slaapbeen, waarvan de schub met een deelte der gehoorweg afgesneden, het trommel geopend, en het flekkehuys, nevens een der halfringswyze buyzen, opengebroomen zyn.

- a De plaats, alwaar het schubachtig gedeelte is afgesneden.
- b De gehoorweg.
- c Het trommelhol.
- d Het eyronde venster.
- e Het ronde venster.
- f Het flekkehuys.
- g Een gedeelte der waterleiding van Falloppius?
- h De bovenste halfringswyze buyzen.
- i De punt van het steenbeen.
- k Het tepelwyze uytsteekfel.

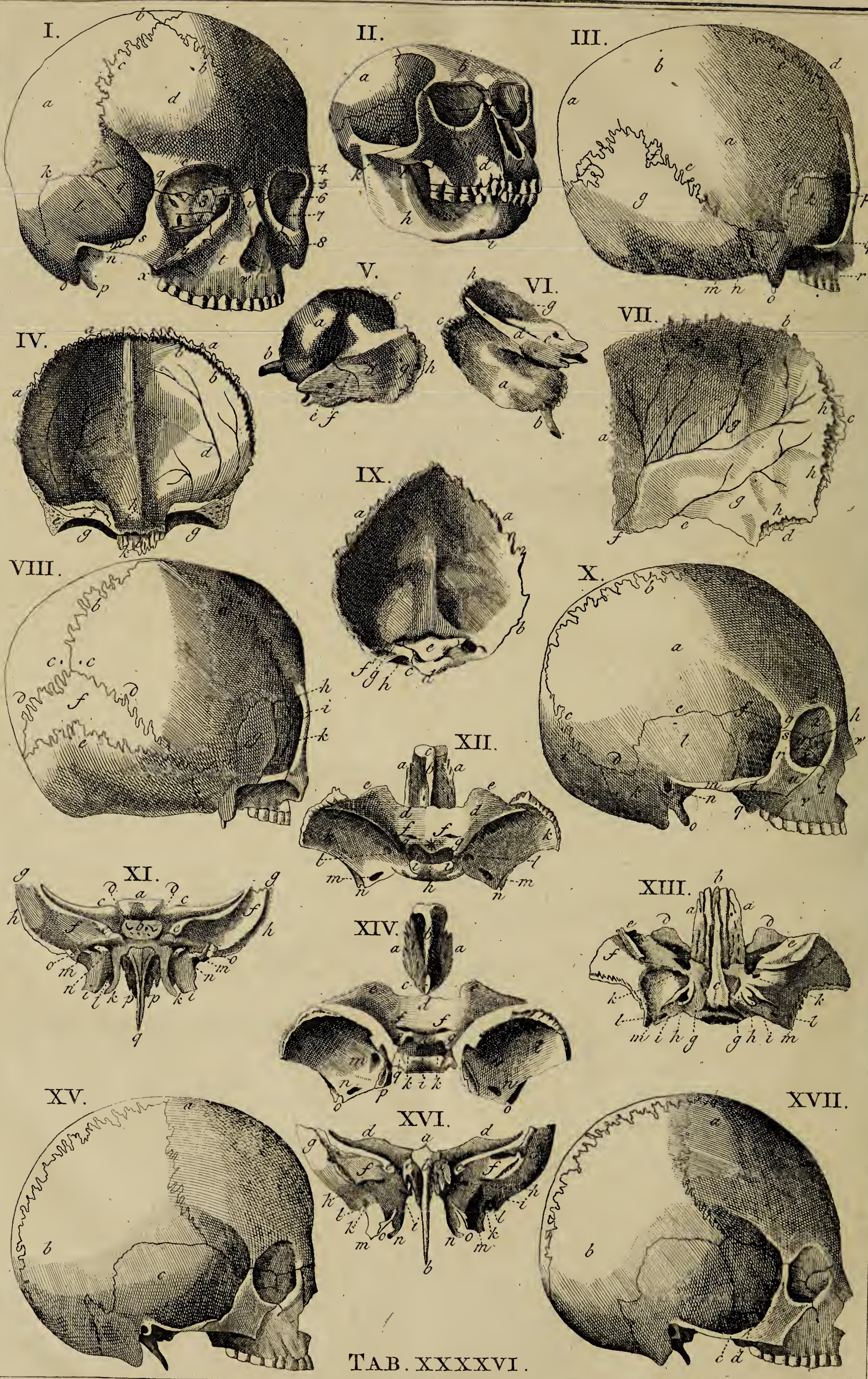

V E R K L A A R I N G

DER

46ste

P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

- a Het wandbeen.
- b De pylnaad, tot aan den neus doorlopende.
- c De kroonnaad.
- d Het voorhoofdsbeen.
- e De oogholstrand.
- f Het neusuytsteekfel.
- g Het juksuytsteekfel.
- h Het slaapgedeelte.
- i Het oogholsgedeelte.
- k De schubnaad
- l De schub van 't slaapbeen.
- m Het juksuytsteekfel van dit been.
- n De uytwendige gehoorweg.
- o Het tepelwyze uytsteekfel.
- p Het priemvormig uytsteekfel.
- q De zydelyke vleugel van het wiggebeen.
- r Delfels vereeniging met het wandbeen, voorhoofdsbeen en slaapbeen.
- s Het jukbeen.
- t Het opperkaakbeen.
- u De vereeniging met het jukbeen.
- v Het neusuytsteekfel.
- w De vereeniging der beyde kaakbeenderen.
- x Het vleugelvormig uytsteekfel van 't wiggebeen.
- y Het neusbeen.
- z Het middenschot des neus.
- 1 Het oogholsgedeelte van 't opperkaakbeen.
- 2 Het nagel of traanbeen.
- 3 Het plat beentje, een gedeelte van 't zeefbeen.
- 4 Een gat, voor de voorhoofdszenuw, in de linker-oogholstrand.
- 5 De oogholspaat van 't voorhoofdsbeen.
- 6 De oogholspaat van 't wiggebeen.
- 7 De oogholspaat van 't jukbeen.
- 8 Een gat, voor de opperkaakszenuw, onder de oogholstrand van 't opperkaakbeen.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

De kop van een aap.

- a Het wandbeen.
- b Het voorhoofdsbeen.
- c Het slaapbeen, waaraan 't mamwyze uytsteekfel ontbreekt.
- d Het opperkaakbeen, met verscheide gaatjes onder 't ooghol.
- e Het jukbeen.
- f Het neusbeen.
- g Een byzonder been, waarin de snytanden geplaatst zyn.
- h De onderkaak.
- i Het kingat.
- k Het knokkelachtig hoofdje, tot de geleding.
- l Het kraaijebekswyze uitsteekfel.

D E R D E A F B E E L D I N G.

- a a De wandbeenderen, door het ontbreken der pyl-naad in b, in ééngesmolten.
- c De kroonnaad.
- d Het voorhoofdsbeen.
- e De winkelnaad.
- f. f Twee beentjes van Wormius.
- g Het agterhoofdsbeen.
- h De schubnaad.
- i Het vervolg der schubnaad.
- k De schub van 't slaapbeen.
- l Het tepelwyse uytsteekfel.
- m De vereeniging met 't agterhoofdsbeen.
- n Een gat naast deselve.
- o Het priemswyze uytsteekfel.
- p De vereeniging van 't jukbeen met het voorhoofdsbeen.
- q Delfels vereeniging met het slaapbeen.
- r Het opperkaakbeen.

V I E R D E A F B E E L D I N G.

Het voorhoofdsbeen, van de binnenzijde.

- a. a De getande rand der kroonnaad.
- b. b De onderscheyden binnenste of glasachtige beentafel.
- c De verhevenheid, ter aanhechting van 't feysenwyze verlengfel van 't dikke hersenvlies.
- d De groeven en indrukfels der bloedvaten.
- e De kant, ter vereeniging met het wiggebeen en slaapbeen.
- f De kant der oogholspaat, ter vereeniging met de dunne uytsteekfels van 't wiggebeen.
- g. g De oogholspaat.
- h De overgelaaten tuschenruymte, voor het Zeefbeen.
- i Het uytsteekfel, ter vereeniging met het zeefbeen en k met de neusbeenderen.

V Y F D E A F B E E L D I N G.

Het regter slaapbeen, van de binnenzijde.

- a Het schubachtig gedeelte.
- b Het juksuytsteekfel.
- c De schubnaadsrand, en de onderscheyding der twee beentafelen.
- d Het steenbeen.
- e De inwendige gehoorweg.
- f De aanweyding der halfkringswyze buyzen.
- g De kuyl, waarin het eynde der zydelyke aderboefem legt.
- h De kant, ter vereeniging met het agterhoofdsbeen.

Z E S D E A F B E E L D I N G.

Het zelfde been, omgekeerd.

- a — h Dezelfde, als in de voorgaande afbeelding.

Z E.

Z E V E N D E A F B E E L D I N G.

Het regter wandbeen.

- a De getande kant, voor de kroonnaad.
- b De kant, voor de pylnaad.
- c De kant, voor de winkelhoekснаad.
- d Het vervolg derfelve, ter vereeniging met 't steenbeen.
- e De kant, voor de schubnaad.
- f Delfelfs vervolg, ter vereeniging met de zydelyke wigbeensvleugel.
- g.g De groeven en indrukfels der bloedvaten.
- h.h De onderscheyding der inwendige of glasachtige beentafel.

A G T S T E A F B E E L D I N G.

- a De kroonnaad.
- b De pylnaad.
- c.c De kruyngaaten.
- d.d De winkelnaad.
- e Een tweede winkelnaad, waardoor
- f De punt van 't agterhoofdsbeen, als een groot Wormiaansch been, daarvan is afgescheyden.
- g Het slaapbeen.
- h Het slaapgedeelte van 't voorhoofdsbeen.
- i De zydelyke vleugel van 't wiggebeen.
- k De agterzyde van 't jukbeen.

N E G E N D E A F B E E L D I N G.

Het agterhoofdsbeen.

- a.a De getande kanten, voor de winkelnaad.
- b De kant, ter vereeniging met het mamwyze gedeelte van 't slaapbeen.
- c De kant, ter vereeniging met de punt van 't steenbeen.
- d De punt, die zig met 't wiggebeen vereenigt.
- e Het groote gat.
- f Gedeelte, behoorende tot de opening, waardoor de zydelyke boesem van 't dikke hersfenvlies uytgaat.
- g Opening van het agterfte knokkelgat, waardoor de wervelader uitgaat.
- h Opening van het voorfte knokkelgat, waardoor de tongzenuw uytgaat.

T I E N D E A F B E E L D I N G.

- a Het ontbreken der kroonnaad.
- b De doorlopende pylnaad.
- c De winkelnaad, en delfelfs overgang in de dwersche naad van 't bekkeneel, die van d—h, van het agterhoofdsbeen tot aan het neusbeen voortlopende, dit in één gesmolten voorhoofds en wandbeen met de volgende beenderen vereenigt.
- i Het agterhoofdsbeen.
- k Het manswyze, l het schubachtig gedeelte van 't slaapbeen.
- m Het juksuytsteekfel van het felve.
- n De uytwendige gehoorweg.
- o Het priemswyze uytsteekfel.
- p De zydelyke vleugel van 't wiggebeen.
- q Het vleugelwyze uytsteekfel van hetzelfde.
- r Het jukbeen.
- f Delfelfs vereeniging met het voorhoofdsbeen.

- t De vereeniging met 't slaapbeen.
- u De vereeniging met het opperkaakbeen.
- v Het opperkaakbeen.
- w Het neusbeen.
- x Het nagelbeen of traanbeen.
- y Het oogholspaatje van 't zeefbeen.
- z De oogholspaat van 't opperkaakbeen.
- 1 Het onder-oogholsgat in het felfde been, voor de bovenkaakszenuw.
- 2 De oogholspaat van 't voorhoofdsbeen.
- 3 Het bovenoogholsgat in het felfde been, voor de voorhoofdszenuw.

E L F D E A F B E E L D I N G.

Het wiggebeen en zeefbeen, van agteren.

- a Het agterfte uytsteekfel van den turkschen zadel, waaraan de twee agterfte ledekantsuytsteekfels.
- b De oneffe vlakke, ter vereeniging met de punt van 't agterhoofdsbeen.
- c.c De dunne uytsteekfels.
- d.d De gaten voor de gezichtzenuwen.
- e.e De gefcheurde gaten, waardoor het 3de, 4de en 6de paar zenuwen, met de eerfte tak van het 5de paar, doorgaan.
- f.f De holle zyde der zydelyke uytsteekfels of groote vleugels van het wiggebeen.
- g.g De uyteynden, ter vereeniging met de wandbeenderen.
- h.h De zyden, ter vereeniging met de slaapbeenderen.
- i.i De breedfte uytwendige vleugels der vleugelwyze uytsteekfels.
- k.k De inwendige vleugels, die elk in een haakje eynigen.
- 11 De groeven tusfchen beyde en de fleuven, ter vereeniging met de gehemeltensbeenderen.
- m.m De eyronde gaaten, voor de 3de tak van 't 5de paar zenuwen.
- n.n Kleine ronde gaaten of buyzen van Vidijs, voor een teruglopende tak van 't 5de paar zenuwen.
- o.o Gedeeltens der ronde gaatjes, voor de uytwendige kropflagadertakken.
- p.p Het zeefbeen.
- q Het ploegbeen.

T W A A L F D E A F B E E L D I N G.

Het wiggebeen en zeefbeen, van boven.

- a.a De zeefbeensplaten, met gaatjes voor de neuszenuwen.
- b De hanekam.
- c De kant, ter vereeniging met het voorhoofdsbeen.
- d.d De dunne uytsteekfels van 't wiggebeen.
- e.e De kanten, ter vereeniging met het voorhoofdsbeen.
- f.f De gaten voor de gezichtzenuwen.
- g.g De voorfte ledekantsuytsteekfels, en tusfchen beyde * een flauwe groef, voor de vereeniging dezer zenuwen.
- h De turksche zadel of 't ledekant.
- i.i De agterfte ledekantsuytsteekfels.
- k.k De zydelyke vleugels van het wiggebeen.
- 11 De ronde gaten, voor de tweede tak van 't 5de paar zenuwen.
- m.m De eyronde gaaten, voor de 3de tak van 't 5de paar.

n.n Ge-

n. n Gedeelten der ronde gaaten, voor de uytwendige kropslagaderen.

DE RTIENDE AFBEELDING.

Het wiggebeen en zeefbeen, van onderen.

- a. a Het zeefbeen en de sponsachtige beenderen.
- b Het beenig middenshot.
- c Het ploegbeen.
- d. d De dunne uytsteekfels van het wiggebeen.
- e. e De oogholtsplaat der zydelyke vleugels.
- f. f De slaapgedeelten der zelve.
- g. g De vleugelvormige uytsteekfels.
- h. h De haakjes.
- i. i De groeven en fleuven.
- k. k De ronde gaten.
- l. l De eyronde gaten.
- m. m De ronde gaatjes, voor de kropslagadertakken.

VEERTIENDE AFBEELDING.

Het zeefbeen afzonderlyk, en het wiggebeen, uyt drie stukken bestaande in jongere voorwerpen, van booven gezien.

- a. a De zeefbeensplaten.
- b De hanekam.
- c De plaats ter vereeniging met het wiggebeen.
- d Het middenstuk van 't wiggebeen.
- e. e De dunne uytsteekfels.
- f. f De gaten voor de gezichtzenuwen.
- g. g De voorste ledekantsuytsteekfels.
- h Het groefje, waarin de vereeniging der gezichtzenuwen legt.
- i De turksche zadel of het ledekant.
- k. k De agterste ledekantuytsteekfels.
- l. l De zydelyke vleugels.
- m. m De ronde gaten.
- n. n De eyronde gaten.
- o. o De ronde gaatjes voor de kropslagadertakken.
- p. q. De oppervlakten, waarmede het middenstuk en de zystukken zig vereenigen en zamengroeijen.

VYFTIENDE AFBEELDING.

- a Het voorhoofdsbeen, ongedeeld.
  - b Het wandbeen en agterhoofdsbeen, in één gesmolten. De winkelnaad ontbreekt.
  - c Het slaapbeen, met de zydelyke vleugel van 't wiggebeen vereenigt, zonder eene naad van onderscheyding.
- Het overige komt met de 1ode afbeelding overeen.

ZESTIENDE AFBEELDING.

Het wiggebeen en zeefbeen, van vooren.

- a De hanekam.
- b. b Het beenig middenshot van 't zeefbeen.
- c. c De zydelyke kronkelhoolige deelen van hetzelfde.
- d. d De dunne uytsteekfels van het wiggebeen.
- e. e De gescheurde gaten, waardoor verscheyde zenuwen gaan
- f. f De oogholtsplaten.
- g. g De slaapgedeelten.
- h. h De ronde gaaten.
- i. i Kleyne ronde gaten, openingen der buyzen van Vidius.
- k. k Gedeelten der eyronde gaten.
- l. l Gedeelten der ronde gaatjes, voor de kropslagadertakken.
- m. m De uytwendige vleugels der vleugelvormige uytsteekfels.
- n. n De inwendige vleugels dezelve, yder in een haakje eyndigende.
- o. o De groeven en fleuven, tusfchen beyde.

ZEVENTIENDE AFBEELDING.

- a Het voorhoofd, in tweën gedeeld door de pylnaad.
  - b Het wandbeen en agterhoofdsbeen, door geen winkelnaad onderscheiden.
  - c Een gedeelte van het wiggebeen.
  - d Een gedeelte van het opperkaakbeen, agter het juk gelegen.
- Het overige komt met de 1ode afbeelding overeen.

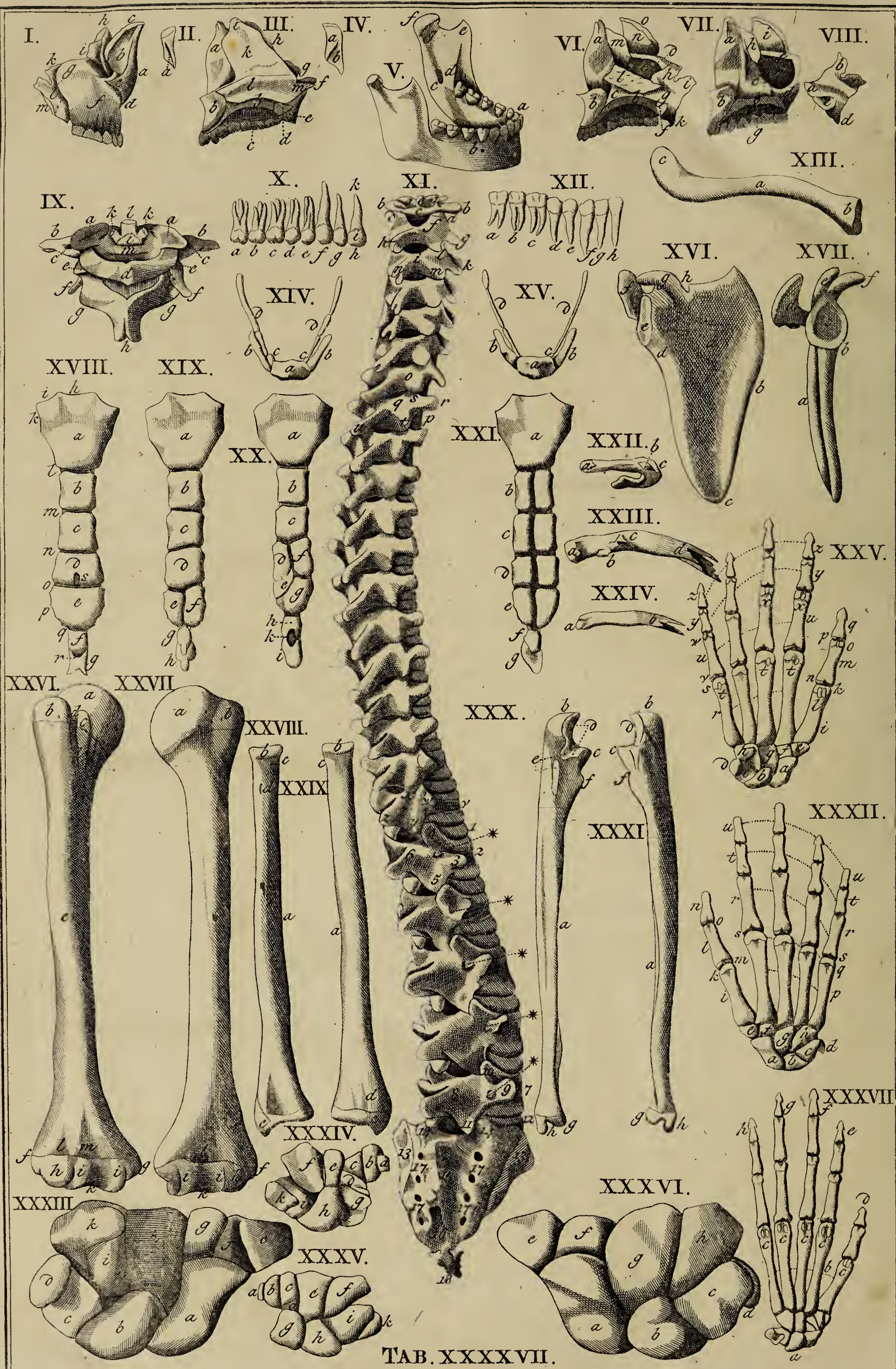

V E R K L A A R I N G

DER

47ste

P L A A T.

E E R S T E A F B E E L D I N G.

- a De buytenzyde van het jukbeen.
- b De agterzyde, die uytgehoold is.
- c Het getand uytsteekfel, ter vereeniging met het voorhoofds- en wiggebeen.
- d De vereeniging met het opperkaakbeen.
- e Het juksuytsteekfel, ter vereeniging met het slaapbeen.
- f Het opperkaakbeen.
- g Het oogholsgedeelte van dit been.
- h Het uytsteekfel ter vereeniging met het voorhoofds- neus- en nagelbeen.
- i Het nagel- of traanbeen.
- k Het oogholsgedeelte van het gehemeltensbeen.
- l Het agterste gedeelte, tegen het vleugelvormig uytsteekfel van het wiggebeen aanstootende
- m Het gedeelte, dat in de sleuf van dat zelfde uytsteekfel sluyt.

T W E E D E A F B E E L D I N G.

Het nagelbeen, van de buytenzyde.

- a Denkelyk de kânt der groef, welke de traangoot helpt uytmaaken.

D E R D E A F B E E L D I N G.

- a Het neusuytsteekfel van het regter opperkaakbeen, van de binnenzyde.
- b.b Het gedeelte, 't welk het middenschot der neuze van onderen uytmaakt, en waardoor beyde beenderen vereenigt worden.
- c Het beenig geheemelte.
- d Een gedeelte van het regter gehemeltebeen, 't welk het onderste van het middenschot der neuze mede helpt uytmaaken, en zig met het linker aldaar vereenigt.
- e Het gehemeltebeen, daar 't in de sleuf van 't wiggebeen sluyt.
- f Het gedeelte, dat zig tuschen het wiggebeen en opperkaakbeen in bevind
- g Het oogholsgedeelte van dit zelfde been.
- h Het jukbeen.
- i De hanekam van 't zeefbeen.
- k Het middenschot van 't zeefbeen.
- l Het ploegbeen.
- m Deszelfs punt, ter vereeniging met 't wiggebeen.

V I E R D E A F B E E L D I N G.

Het regter neusbeen, van den binnenkant gezien.

- a De oppervlakte, waarmede de neusbeenderen elkanderen raaken en vereenigen.
- b Het gedeelte, dat tot de neusholte behoord.

V Y F D E A F B E E L D I N G.

De onderkaak.

- a De bovenste of tandkasrand.
- b Het kingat in de buytenste oppervlakte, alwaar de onderkaakszenuw uytkomt.
- c Het agterste kaakgat, de ingang der onderkaakszenuw.
- d Een verheven lyn, ter aanhechting van een gedeelte der pees der slaapspier.
- e Het kraaijebekswyze uytsteekfel, tot inplanting der slaapspier.
- f Het knokkelachtig hoofd, ter geleding met het slaapbeen.
- g Deszelfs hals.

Z E S D E A F B E E L D I N G.

Een vervolg der derde afbeelding, zynde het zeefbeen en ploegbeen weggenomen.

- a Het neusuytsteekfel van het regter opperkaakbeen.
- b.b Het beenig middenschotsgedeelte.
- c Het neusholsgedeelte.
- d Het oogholsgedeelte.
- e De kaakbeensboefem of het hol van Highmor.
- f Het gedeelte van 't gehemeltebeen, tot het beenig gehemelte en middenschot der neuze behoorende.
- g Het neusholsgedeelte van dit been, dat het hol van Highmor helpt affluyten.
- h Het oogholsgedeelte van dit been.
- i Het gedeelte, dat met het vleugelvormig uytsteekfel van het wiggebeen veréénigt word.
- k De punt, die in de sleuf van dit uytsteekfel sluyt.
- l Het onderste sponsachtig been.
- m Het nagel of traanbeen.
- n De oogholszyde van het jukbeen.
- o Deszelfs getande bovenrand, ter vereeniging met het voorhoofds- en wiggebeen.

Z E V E N D E A F B E E L D I N G.

Een vervolg der zesde afbeelding, zynde 't gehemeltebeen en onderste sponsbeen weggelaaten.

- a Het neusuytsteekfel van het regter opperkaakbeen.
- b.b Het middenschotsgedeelte.
- c De zywand van het neushol, door dit been gemaakt, alwaar de traangoot, agter het benedenste sponsachtig been, uytkomt.
- d Het gedeelte, dat door 't gehemeltebeen bedekt word.
- e Het oogholsgedeelte.
- f De kaakbeensboefem.
- g Het beenig gehemelte.
- h Het nagel of traanbeen.
- i De oogholspaat van het jukbeen.

AGT.

AGTSTE AFBEELDING.

Het regter gehemeltebeen, van de binnenzyde.

- a Gedeelte, dat de opening der kaakbeensboefem helpt verkleynen, en de zywand der neusholte uytmaaken.
  - b Het oogholsgedeelte.
  - c Gedeelte, 't welk met het wiggebeen vereenigt werd, en d. 't welk in de sleuf van 't vleugelvormig uytsteekfel past.
  - e Gedeelte, 't welk het beenig gehemelte helpt uytmaaken, en zig met zyn wederga vereenigt.
- Zie de 3de afbeelding, g. h. i. k. f, alwaar dit been op zyn plaats is afgebeeld.

NEGEND E AFBEELDING.

De twee bovenste halswervelen.

- a. a De twee zystukken, waarin het ligchaam dezer bovenste wervel of atlas gedeeld is, schuyns uytgehoold, ter geleding met de knokkelachtige uytsteekfels van het agterhoofdsbeen.
- b. b De dwersche uytsteekfels, die doorgaat zyn.
- c. c De gaten, waardoor de wervelslagader en ader wederzydsch opklimmen.
- d De beenige boog, die in een stompe punt eyndigt.
- e. e De oppervlaktens der tweede wervel, die ter geleding met de bovenste dienen.
- f. f De zydelijke uytsteekfels der tweede wervel.
- g. g De schuynsch nederdaalende uytsteekfels.
- h Het gespleeten doornwyze uytsteekfel.
- i Het tandwyze uytsteekfel, om 't welke de atlas draayd.
- k. k Twee banden, die van deezen tand voortkomen en zig aan de knokkelachtige uytsteekfels van 't agterhoofdsbeen inplanten.
- l Een middenste band, die zig aan den voorkant van het groote gat van dat been inplant.
- m De dwersche band van den atlas, die deezen tand omvat en bepaald.

TIENDE AFBEELDING.

- a. b. c. Drie regter agterste kiezen der bovenkaak, yder met drie wortels.
- d. e De twee voorste kiezen, met dubbelde wortels.
- f De hondstand.
- g. h Twee snytanden.
- i De kroon.
- k De wortel.

ELFDE AFBEELDING.

De geheele ruggraat, met desselfs dubbelde bogten; in den hals voorwaarts, in den rug agterwaarts, in de lendenen voorwaarts, en in het Heyligbeen wederom agterwaarts uytpuylende.

- a. a De bovenste geledingsuytsteekfels der bovenste halswervel.
- b. b De dwersche uytsteekfels.
- c De beenige boog.
- d. d De vlaktens der tweede wervel, ter geleding met de eerst genoemde.
- e Het tandwyze uytsteekfel.
- f De breede beenige boog.
- g Het dwersch uytsteekfel.
- h Het doornwyze uytsteekfel.
- i De beenige boog der derde halswervel.
- k Desselfs gegroefd dwersch uytsteekfel.
- l Het schuynsche opklimmende.

- m Het schuynsch nederdaalend uytsteekfel.
- n Het gespleeten doornwyse.
- o De onderste halswervel.
- p Het ligchaam der bovenste rugwervel.
- q De beenige boog.
- r Het dwersche uytsteekfel.
- f Het schuyns opklimmende.
- t Het schuyns neerdaalende.
- u Het doornwyze.
- v Het ligchaam der laatste rugwervel.
- w Het zeer korte zydelijke uytsteekfel.
- x Het schuyns opklimmende, door het neerdaalende der voorgaande wervel gedekt. De overige rugwervelen zyn hier aan gelyk.
- y Het schuyns neerdaalend uytsteekfel, door het opklimmende der bovenste lendenwervel omvat.
- z Het doornwyze uytsteekfel.
- 1 Het bandagtige kraakbeen, tuschen de ligchaamen der laatste rug- en bovenste lendenwervel. Dergelyke werd tuschen alle de overige wervelen gevonden.
- 2 Het ligchaam der bovenste lendenwervel.
- 3 Het dwersche uytsteekfel.
- 4 Het omvattende opklimmend uytsteekfel.
- 5 Het omvatte neerdaalend uytsteekfel.
- 6 Het doornwyze.
- 7 Het ligchaam der onderste lendenwervel.
- 8 Desselfs beenige boog en doornwyze uytsteekfel.
- 9 Het dwersch uytsteekfel.
- 10 Het schuyns opklimmende.
- 11 Het schuyns neerdaalende.
- *** Beenige knobbeltjes aan de lendenwervelen.
- 12 Het bandagtig kraakbeen, tuschen de laatste lendenwervel en het heiligbeen.
- 13 13. De zydelijke geledingsvlaktens van het heiligbeen.
- 14 14. De schuynsopklimmende uytsteekfels.
- 15 De doornwyze uytsteekfels.
- 16 Derselver van een wyking, aan den onderkant.
- 17 17. 17. 17. Vier paaren gaaten aan de agterste oppervlakte.
- 18 Het stuytbeen.

TWAALFDE AFBEELDING.

- a. b. c Drie regter agterste kiezen uyt de onderkaak, yder met dubbelde wortels.
- d. e De twee voorste kiezen met enkelde wortels.
- f De hondstand.
- g. n De snytanden.

DER TIENDE AFBEELDING.

Het sleutelbeen.

- a Het midden, voorwaarts uytgeboogen.
- b Het hoofdje, tot geleding met het borstbeen.
- c Het uytteynde ter geleding met het schouderblad.

VEERTIENDE AFBEELDING.

Het tongbeen.

- a Het middenstuk of basis.
- b. b De hoornen.
- c c De graanwyze beentjes.
- d. d Verlengfels of beenige aanvoegfels derselve, die zig, somwylen, tot aan het priemswyze uytsteekfel van het slaapbeen uytstrekken.

VYFTIENDE AFBEELDING.

Het tongbeen.

- a Het middenstuk of basis.
- b. b De hoornen.
- c Een graanwyze beentje.
- d. d De beenige aanvoegfels, met verandering.

ZESTIENDE AFBEELDING.

Het regter schouderblad, van de binnenzijde.

- a De holle zijde, met de indrukfels der onderschouderbladspier.
- b De grondzijde of basis.
- c De punt.
- d De hals.
- e De ondiepe holligheid, ter geleding.
- f Het bovenste uytsteekfel of de opperschouder.
- g Het ravebekswyze uytsteekfel.
- h De klyne halvemaanswyze uytfnijding, ter doorlaating van bloedvaten.

ZEVENTIENDE AFBEELDING.

Het regter schouderblad, van vooren.

- a De buytenzijde of rug.
- b De voorkant en hals.
- c De geleidingsholte.
- d De opperschouder, van den doorn voortkomende.
- e Het gedeelte van 't schouderblad, boven den doorn.
- f Het ravebekswyze uytsteekfel.

AGTIENDE AFBEELDING.

Het borstbeen van een jong mensch.

- a Het bovenstuk.
- b. c. d. e De deelen van het middenstuk.
- f. g De zwaardwyze punt, f beenig g kraakbeenig en gespleeten.
- h De halfmaanswyze uytfnijding, voor den strot.
- i De plaats ter geleding met het sleutelbeen.
- k Ter geleding met de eerste rib; l met de tweede; m met de derde; n met de vierde; o met de vyfde; p met de zesde; q met de zevende der ware ribben.
- r Een gat in de punt, tot doorlaating van bloedvaten.
- s Een gat in 't midden van 't borstbeen, somtyds waargenomen.

NEGENTIENDE AFBEELDING.

Een ander borstbeen, verschillende.

- a Het bovenstuk.
- b. c. d. e. f. Beenige gedeeltens van het middenstuk.
- g. h De zwaardwyze punt.

TWINTIGSTE AFBEELDING.

Een ander borstbeen.

- a Het breeder bovenstuk.
- b c. d. e. f. g Verscheidene beenpunten van het smaller middenstuk.
- h De beenige, i de kraakbeenige punt.
- k Een gat, tot doorlaating van bloedvaten.

EEN-EN-TWINTIGSTE AFBEELDING.

Een ander borstbeen.

- a Het bovenstuk.
- b. c. d. e. Vier paar beenpunten in het middenstuk, 't welk in bejaarde een stuk uytmaakt.
- f. g De zwaardwyze punt, f beenig, g kraakbeenig.

TWEE-EN-TWINTIGSTE AFBEELDING.

De regter eerste rib.

- a Het hoofdje, ter geleding met 't ligchaam van de bovenste rugwervel.
- b Het tweede hoofdje, ter geleding met deszelfs dwersche uytsteekfel.
- c Een knobbeltje, voor een band, die de rib met dat uytsteekfel verbind.

DRIE-EN-TWINTIGSTE AFBEELDING.

Eene der middenste ribben.

- a Het hoofdje, dat met de randen der ligchaamen van twee rugwervelen geled.
- b Het tweede hoofdje, ter geleding met het dwersche uytsteekfel van de onderste der wervelen.
- c Het knobbeltje, ter aanhechting van den band.
- d. Het afgebrooken uyteynde.

VIER-EN-TWINTIGSTE AFBEELDING.

Eene der laatste ribben.

- a Het hoofdje, ter geleding met het ligchaam der rugwervel.
- b Het afgebrooken uyteynde.

VYF-EN-TWINTIGSTE AFBEELDING.

De regterhand, van de binnenzijde.

- a Het schuytwyze been der voorhand.
- b Het halfmaanswyze.
- c Het driehoekige.
- d Het ronde beentje.
- e Het groote veelhoekige.
- f Het klyne veelhoekige.
- g Het gehoorde been.
- h Het haakswyze.
- i Het nahandsbeen voor den duym.
- k Deszelfs aangroeyfel, een rond hoofdje.
- l Twee zaadbeentjes.
- m Het eerste lid van den duym.
- n Deszelfs aangroeyfel.
- o Het knokkelachtig hoofdje, nevens één zaadbeentje.
- p Het aangroeyfel van het tweede duym lid of nagelbeentje.
- q Het gedeelte, dat de nagel ondersteund.
- r De nahands beenderen der vingeren.
- s Derfelver aangroeyfels.
- t. t. t Zaadbeentjes.
- u. u De kootjes der eerste rey vingerleden.
- v. v Derzelver aangroeyfels.
- w. w De knokkelachtige hoofdjes.
- x. x Zaadbeentjes.
- y. y De kootjes der tweede rey vingerleden.
- z. z De nagelbeenderen.

ZES-EN-TWINTIGSTE AFBEELDING.

Het regter opperarmbeen, van de binnenzijde.

- a Het hoofd, nog een aangroeyfel.
- b Een grooter knobbel.
- c Een kleyner knobbel, die yder in een verheven lyn uytloopen.
- d. d De sleuf tusschen beyde, voor den trekker der tweehoofdige armspier.
- e Het gedraayd ligchaam des beens.
- f De voorste knokkel van het benedenste aangroeyfel.
- g De

- g De agterste knokkel.
- h Het rond hoofdje, ter geleding met het spaakbeen.
- i. i De knokkels, k de sleuf, ter geleding met het ellebeen.
- l Eer kuytje, waarin het spaakbeen, by de buyging, stuyt.
- m Een dieper kuyt, waarin het ellebeen, by de buyging, stuyt.

ZEVEN-EN-TWINTIGSTE AFBEELDING.

Het regter opperarmbeen, van de buytenzyde.

- a Het hoofd, b de groote knobbel van het bovenste aangroeyfel.
- f — k. Gelyk in de voorgaande afbeelding.
- l Een diepe kuyt, waarin, by de uyttrekking, het agterste ellebeenshoofd of olecranon stuyt.

AGT-EN-TWINTIGSTE AFBEELDING.

Het regter spaakbeen, van de binnenzide.

- a De scherpe kant, waaraan de tusschenbeensband gehecht is.
- b Het hoofdje, van boven met 't opperarmbeen, zydelings met het ellebeen geled.
- c De hals.
- d Denkelyk een gedeelte van het knobbeltje, ter inplanting der tweehoofdige spier.
- e Het onderste aangroeyfel.

NEGEN-EN-TWINTIGSTE AFBEELDING.

Het regter spaakbeen, van de buytenzyde.

- a. b. c. e Gelyk in de voorgaande afbeelding.
- d Eenige flauwe groeven, voor de trekkers der uytstrekke spieren der hand.

DERTIGSTE AFBEELDING.

Het regter ellebeen, van de voorzyde.

- a De scherpe lyn, waarvan de tusschenbeensband voort komt.
- b Het agterste elleboogs-uytsteekfel of olecranon.
- c Het voorste kraayebekswyze of haakswyze uytsteekfel.
- d De oppervlaktens, ter geleding met het opperarmbeen.
- e De oppervlakte, ter zydelike geleding met het spaakbeen.
- f De knobbel, waaraan zig de inwendige armspier inplant.
- g Het ronde hoofdje van het onderste aangroeyfel, 't welk zydelik met het spaakbeen geled.
- h Het priemswyze uytsteekfel, waar van een band voortkomt.

EEN-EN-DERTIGSTE AFBEELDING.

Het regter ellebeen, van de buytenzyde.

- a. — h Deselfde deelen, als in de voorgaande afbeelding.

TWEE-EN-DERTIGSTE AFBEELDING.

De regterhand, van de buytenzyde.

- a Het schuytbeen der voorhand.
- b Het halfmaanswyze.
- c Het driehoekige.
- d Het ronde beentje.
- e Het groote veelhoekige.
- f Het klyne veelhoekige.
- g Het gehoorde been.
- h Het haakswyze.
- i Het nahandsbeen voor den duym.
- k Desselfs aangroeyfel.
- l Het eerste duymid.

- m Desselfs aangroeyfel.
- n Het nagelbeen.
- o Desselfs aangroeyfel.
- p De nahandsbeenderen, voor de vingeren.
- q Derzelve aangroeyfels of hoofdjes.
- r. r De eerste rey kootjes der vingerleden.
- s. s Derzelve aangroeyfels.
- t. t De tweede rey kootjes der vingerleden.
- u. u De derde rey.

DRIE-EN-DERTIGSTE AFBEELDING.

De beenderen der regter voorhand van de binnenzide.

Eerste rey.

- a Het schuytbeen.
- b Het halfmaanswyze.
- c Het driehoekige.
- d Het ronde beentje.

Tweede rey.

- e Het uytsteekfel van het groot veelhoekig been.
- f Een groef, waarin een pees loopt.
- g Het klyne veelhoekige.
- h Het groote of gehoorde been.
- i Het wigge of haakswyzebeen.
- k Desselfs haakswyze uytsteekfel.

VIER-EN-DERTIGSTE AFBEELDING.

De regter voorhandsbeenderen van een aap, van de binnenzide.

- a Een bysonder been by de aapen.
- b Het groote veelhoekige.
- c Het klyne veelhoekige.
- d Een bysonder been by de aapen.
- e Het gehoorde been.
- f Het Wiggebeen.
- g Het schuytbeen.
- h Het halfmaanswyze.
- i Het driehoekige.
- k Het rondachtige.

VYF-EN-DERTIGSTE AFBEELDING.

Deselfde regter voorhandsbeenderen van een aap, van de buytenzyde.

- a. — k Deselfde beenderen, als in de voorgaande afbeelding.

ZES-EN-DERTIGSTE AFBEELDING.

De beenderen der regter voorhand, van de buytenzyde.

Eerste rey.

- a Het schuytbeen.
- b Het halfmaanswyze.
- c Het driehoekige.
- d Het ronde beentje.

Tweede rey.

- e Het groote veelhoekige.
- f Het klyne veelhoekige.
- g Het groote of gehoorde been.
- h Het Wigge of haakswyze been.

ZEVEN-EN-DERTIGSTE AFBEELDING.

De regterhand van een aap, van de binnenzide.

- a De voorhand, dezelfde beenderen als in de vier- en-dertigste afbeelding.
- b De nahandsbeenderen, in lengte van die van den mensch zeer verschillende, gelyk ook de beenderen der vingerleden.
- c. c. c. c. c De zaadbeentjes, talryker in de aapen.
- d De zeer korte duym.
- e De korte wysvinger.
- f. g. h De drie volgende langere vingers.

